

VALENTINI

~~AV~~ LINDAVIENSIS, DE
Elocutione libri tres.

VNVS, de figuratis iacis, membris, conuer-
sionibus, circumductionibus, & spiritus
oratorij productionibus.

ALTER, de exornationibus uerborum, &
sententiarum.

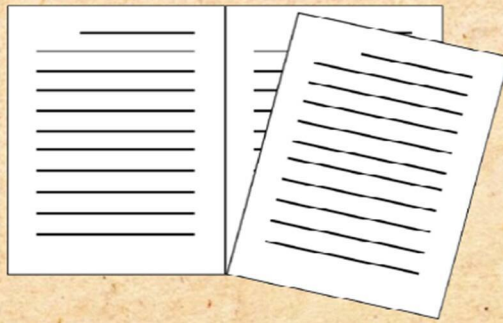
TERTIVS, de duabus dicendi formis, ele-
gantia, & dignitate, earumque usu: TEM,
de tribus dicendi generibus, eorumque
utijis contrarijs.

CONFECTI EX QVARTO AD
C. Herennium, Cicerone, &
Hermogene.

Cum Gratia, & Privilegio
Cæsareo.

ARGENTORATI
Excudebat Iosias Ribelius, Anno
M. D. LXXII.

A2

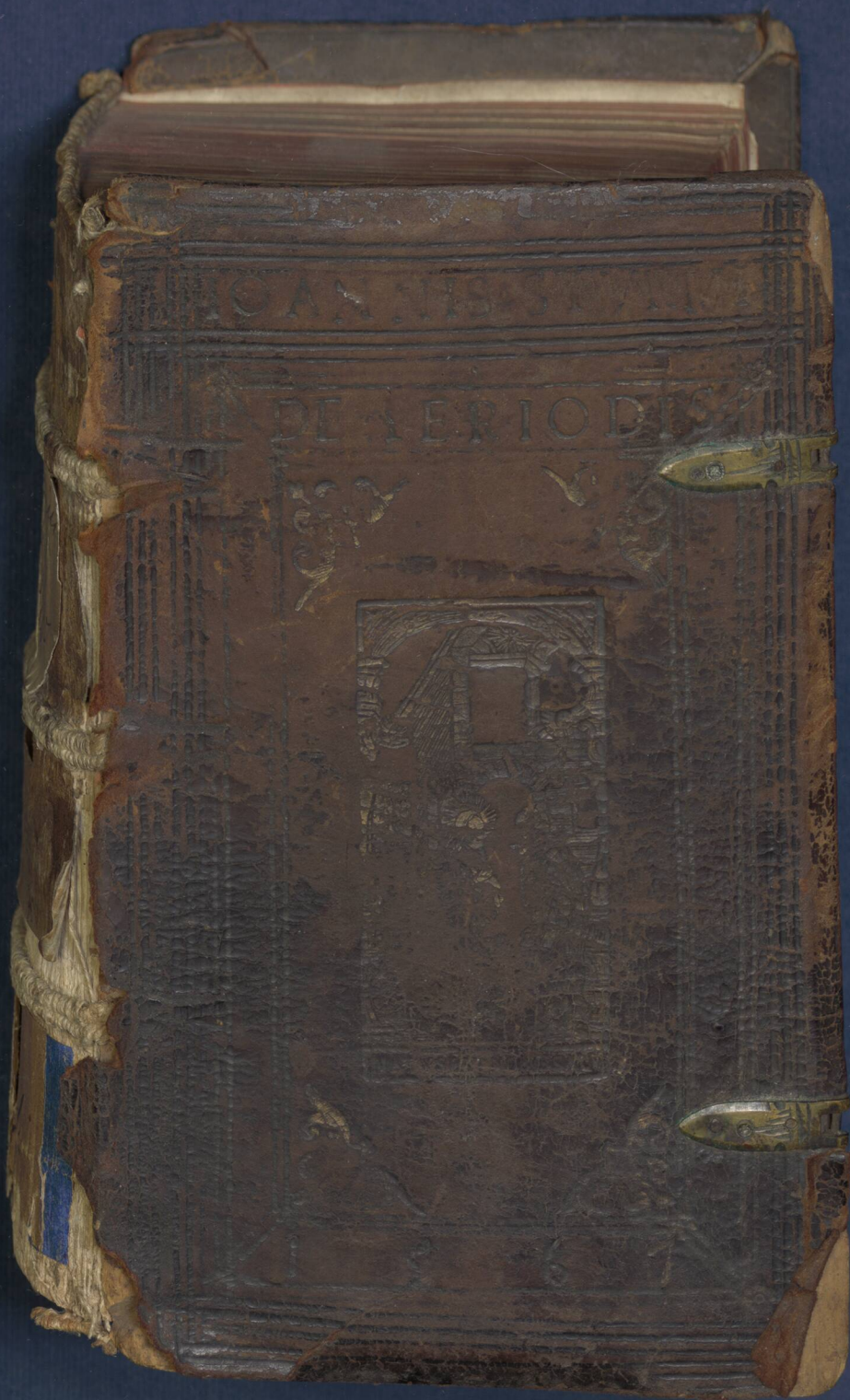

W woluminie kolejno współoprawne sygnatury:

SD 7576 I

SD 7577 I

SD 7578 I

Σολὴτα ἀνὰ τοὺς ἀρχιερεῖς, συνέλευσις
ἐκκλησίας ἀνὰ τὴν πόλιν.

Sententia gravissima vocat de curia,
κατὰ τὰς προσηγορίας
ἀναβλῆ, προϊόντι νόμῳ, τε δι' ἡμετέρας, ἡμῶν,
πρὸς τὴν συνέλευσιν. ἡμετέρας, ἐκκλησίας 22

Dar Kuratorj. Okr. Szk. Pozn.
Z księgozb. Gimn. im. M. Magd.
w Poznaniu. 1930.

950102 W

*Spemius
-ole
Perivitis.*

11
548.

1.

Sturmius
de
Periodis.

11
548.1.1.

P. Lucas

DE PERIODIS

ICER

IOHANNIS

IOANNIS

FIGURA

OVIDIUS

VALENTINI ~~ERM~~

~~IVTO~~ LINDAVIENSIS, DE
Elocutione libri tres.

VNVS, de figuratis iacifis, membris, conuer-
sionibus, circumductionibus, & spiritus
oratorij productionibus.

ALTER, de exornationibus uerborum, &
sententiarum.

TERTIVS, de duabus dicendi formis, ele-
gantia, & dignitate, earumque usu: TEM,
de tribus dicendi generibus, eorumque
utijis contrarijs.

CONFECTI EX QVARTO AD

C. Herennium, Cicerone, &

Hermogene.

Cum Gratia, & Priuilegio
Cæsareo.

ARGENTORATI

Excudebat Iosias Ribelius, Anno

M. D. LXVII.

A2

7577 I

950122(5)

VALENTINVS

~~BOVNDOMMO~~ LINDAVIEN-
sis, honestissimis, studiosissimisq; adolescenti-
bus, VVOLFGANGO, & IOANNI
ADOLPHO SALZMANNIS, Culm-
bacensibus Variscis, fratribus germanis.

S. P. D.

NTEQVAM
eos libros, quos ex
indice τῶν ἀποστο-
μεύσεων πρὸς τοὺς
clarissimi, atque or-
natissimi uiri, D.
IOAN. STVR-
MII, Argentinen-

sis Scholæ nostræ Rectoris, communisq;
Præceptoris, in tria M. T. Ciceronis ora-
tionum uolumina, propè cōfeci, emittam:
patiar, Salzmanni fratres, hos tres, qui sunt
de oratoria elocutione, superiore mense Se-
ptembri, uestro præcipuè rogatu, à me, con-
cinnati, si minus literatorum hominū com-
mendatione, uestro tamen nomine, prius
diuulgari. Nam eos speratis, aliquid ue-
stris, quæ, hoc tempore, ingressi estis, stu-

a ij

PRAEFATIO.

dijs afferre posse adiuventi. Quod, si assecutus fuero: gaudebo, me nō frustra istam instituisse scriptiōem. Equidem nihil aliud hic spectavi: quā, ut ad decem illos, Scurmianarum observationum, atque annotationum praeipuorum locorum doctrinae dicendi, libros, quos breui, Deo iuvante, edemus, uiam quandam uobis, uestrique ordinis studiosis iuuenibus quasi sternerem, aditumque patefacere. Habebitis enim in illo myrothecio, quendam ueluti thesaurum, eumque diuitē, ac copiosum, eloquentiae Tullianae exemplorū: quae, in scribendo, uos conueniet imitari. Quamquam existimo etiam lucis aliquid accessurum esse quarto ad Herennium, de cuius difficultate plerique cōqueruntur, libro. In quo author ille, quicumque est, praeipuas elocutionis rhetoricae partes complecti uoluit. Nam tametsi nihil de sententijs, quae sunt inuentionis, praecipit: tamen multo maximam partem modorum, ac rationum eas tractandi, quae μεθοδοι, & χρηματα διανοιαι appellantur, persequitur. Verborum etiam propriorum, & translatorum genera non praetermisit. Nec praeterijt συμβουλιαι, quam compositionem Graeci nominant.

Neque

*quarum
ad Herennium
nisi Rhet.
liber*

PRAEFATIO.

Neque solum definit *πόλον* membrum, articulum, *νόμα*, & continuationē, *συνέχεια* *ἢ πείρασον*; sed ea ipsa suis quoque exemplis illustrat. Iam uerò exornationes uerborū accuratius explicat: quàm uel ipse Cicero, in suis oratorij libris: uel reliqui sophistæ, dicendique magistri. Quanquam autem neque de numero, neque de clausulis, seu *περὶ ῥυθμῶν, καὶ ἀνὰ πᾶσιν*, tradit: tamen ut sententiarū, sic rerum istarū ibidem exempla nobis pulcherrima suppeditat. Sed uestra industria est, animaduertere, atque notare: quibus pedibus, in principio mēbrorum, aut comprehensionū usus sit: quibus in medio, quibus in exitu, atque terminatione, quam clausulam Hermogenes nuncupauit. Ego uerò indicare tantum uolui incisorum, membrorum, conuersionū, circumductionum, & oratoriarū productionum, quæ *πνεύματα* dicuntur, in hoc scriptore, uarietatem. Itaque inueni, & annotaui suis locis ea, quæ inquisiui. Ex quibus perspicuum est: Herennianum rhetorē nullius generis exempla præterisse: quæ non modò per se considerari debent: sed in his etiam spectare oportet, primū aliquorum, aut omnium mixturā, atque contem-

PRÆFATIO.

peratio: deinde adiunctio, seu continuatio.
 > His enim rebus, mater fastidij, & satietatis
 > similitudo uitari solet. Ac quamquam noua
 ratione Herennianus ille dicendi magister
 elocutionē uidetur esse partitus, in elegan-
 tiam, & dignitatem, tanquam duas, easq;
 primas orationis formas: tamen non ab-
 horret ista diuisio ab Aristotelis, Hermoge-
 nis, & Ciceronis præceptis, atque doctri-
 na. Est enim, apud Græcos, λέξις, alia σαφής,
 alia νεοσμημένη: alia item ἰδιόα τῷ λόγῳ, quæ
 nominatur σαφινεία, alia quæ dicitur ἀξιώμα.
 Sed quemadmodum orationis amplitudi-
 ni inferiora quædam attributa sunt gene-
 ra: sic dignitati complures subiecit Heren-
 nij doctor: cuiusmodi sunt, sermonis uenu-
 stas, lepos, atq; festiuitas, grauitas, acrimo-
 nia, seu uehementia, pulchritudo, breuitas,
 copia, & similes: quæ adhibentur ad exor-
 nandam, & ad augendam orationem. In si-
 militudine meminit quatuor figurarum,
 τῶ νόμῳ, τῆς πειθανολογίας, τῆς σαφινείας, καὶ τῆς
 ἐναργείας. Omnis enim similitudo sumitur
 aut ornandi, aut probandi, aut apertius di-
 cendi, aut ante oculos ponendi negotij
 causa. Ergo diuersarum ille dicendi forma-
 rum meminit: ueruntamen, non ut Hermo-
 genes,

PRÆFATIO.

genes, Aristides, & Demetrius Græci: neque, ut Cicero, in Partitionibus suis oratorij communia illa simplicium, coniunctorumque uerborum quasi lumina particulatim explicat. Ac Hermogenes non solum dilucido generi sermonis, uel elegantiae uerba subicit: sed inter alia etiam ornamenta uerborum, atque sententiarum: quæ doctor C. Herennij dignitati uidetur, ut propria, assignare. Veruntamen quæ in hoc scriptore desiderantur: ea cum ex alijs sumi debent, tum ex ipso Hermogene: quia de septem orationum formis accurate scripsit: ut nihil perfectius, in hoc genere, extare uideatur. Acutissimum istum rhetorem, in Latinum sermonem elegantissimè, atque ornatissimè à D. Ioanne Sturmio, conuersum, eiusdemque *παρὰ τὴν ῥήσιν τεχνολογικῶς*, quæ iusti commentarij instar esse poterunt, illustratum, breui librarius, id quod omnes artificij Demosthenici, & Tullianæ eloquentiæ studiosi expectant, diuulgabit. Sed quoniā omnes *ιδέαι*, cadunt in tres characteres, quas figuras nominamus: uoluimus etiam illas superioribus adiungere. Has enim non solum dicendi artis magistri explicant: sed Grammatico-

PRAEFATIO.

rum etiam uulgus, ut Seruius, & Donatus, in suis commentarijs explicationum Virgilij meminerunt. Quid Plutarchus, in uita Homerij: an non illa genera defuit, & in Poëta illo summo, omniū poëtarū tanquā parente, atq; scaturigine animaduēsa, annotat, subiectis exemplis: Cicero adē indicat in tertio de Oratore: sed copiosè, plenèque exponit, & pertractat in Oratore perfecto, quem ad M. Brutum miit. Ac tametſi Tullius quatuor alia proponit, latinum, planum, ornatum, & aptum: item, in partitionibus oratorijs, dilucidum, breue, probabile, illustre, & suaue: tamen ista enumeratio non pugnat cum hac tripartita. Audiuiſtis enim sæpenumero, inferiores has esse illorum generū formas. Itaque Longinus ille rhetor Græcus à Rebortello nuper editus, quæ scribit *περὶ ὑψους καὶ λόγης*, seu de sublimi, summoque genere dicendi: ea ad *πλάσματα ἀδρόν*, hoc est, figurā grauem, quam & grandem uocāt, constat esse referenda. Iam, quæ apud Demetrium illum Phalereum leguntur *ἀπλοὶ χαρακτῆρες, ἰσχνὸς, μεγαλοπρεπής, γλαφυρὸς, καὶ δεινὸς*: forma tenuis, magnifica, concinna, & grauis: eodē omnino referri debent. Aristoteles

PRAEFATIO.

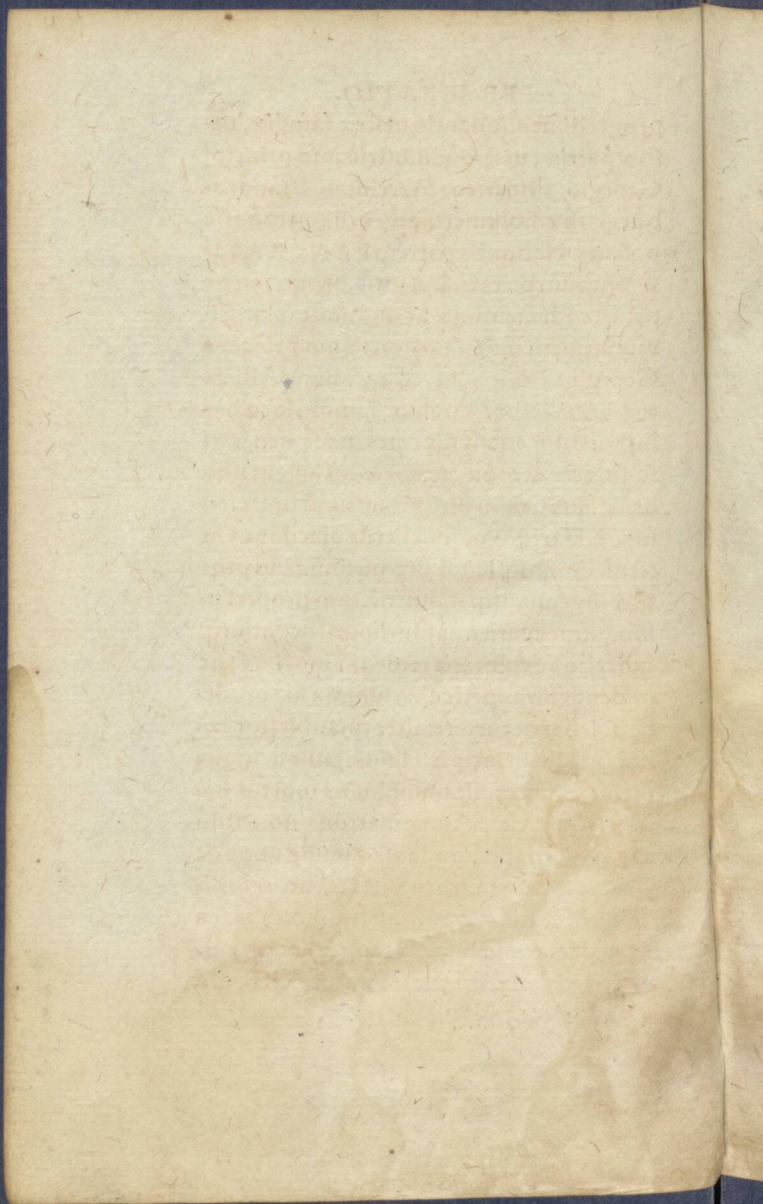
telis etiam illa genera, in tertio ad Theode-
cten, τὸ σαφὲς τῆς λέξεως, τὸ ἐλληνισμὸν, ἢ σωτο-
μία, ὁ ὄγγος, τὸ πρέπον, καὶ ἡ ἀστέοτης, quorum
pertineant: nemini potest esse obscurum.
Quod uero inscripti librum primum, qui
cōpositionis est, hic enim σωθετικὴν τέχνην
Herennij magister interpretatur, de figura
tis incisis, membris, ac cōprehensionibus:
id non à me factum quispiam putet: quod
hæc sola exempla sint luminibus uerborū,
sententiarumque distincta, atque ornata:
sed ut ostenderem, hæc de industria esse
oratorijs exornationibus conformata, at-
que composita, declamatorio, atque sophi-
stico more, ad imitationem Isocratis: & ut
studiosi artis rhetoricæ eadem ornamenta
in circumscriptionibus Demosthenis, ac
Ciceronis obseruarent: quarum exempla
illustria, atq; selecta duo priores Sturmia-
ni illius indicis libri ipsis suppeditabunt.
Neque uero solum cadunt in istum uerbo-
rum, rerumque ueluti orbem, atque anfra-
ctum σχήματα λέξεως, καὶ διανοίας: sed etiam
quicquid est, quod oratione potest compre-
hendi, & explicari: omne genus, in quā sen-
tentiarum, uerborum, atque numerorum,
De quibus omnibus artificiosissime scri-

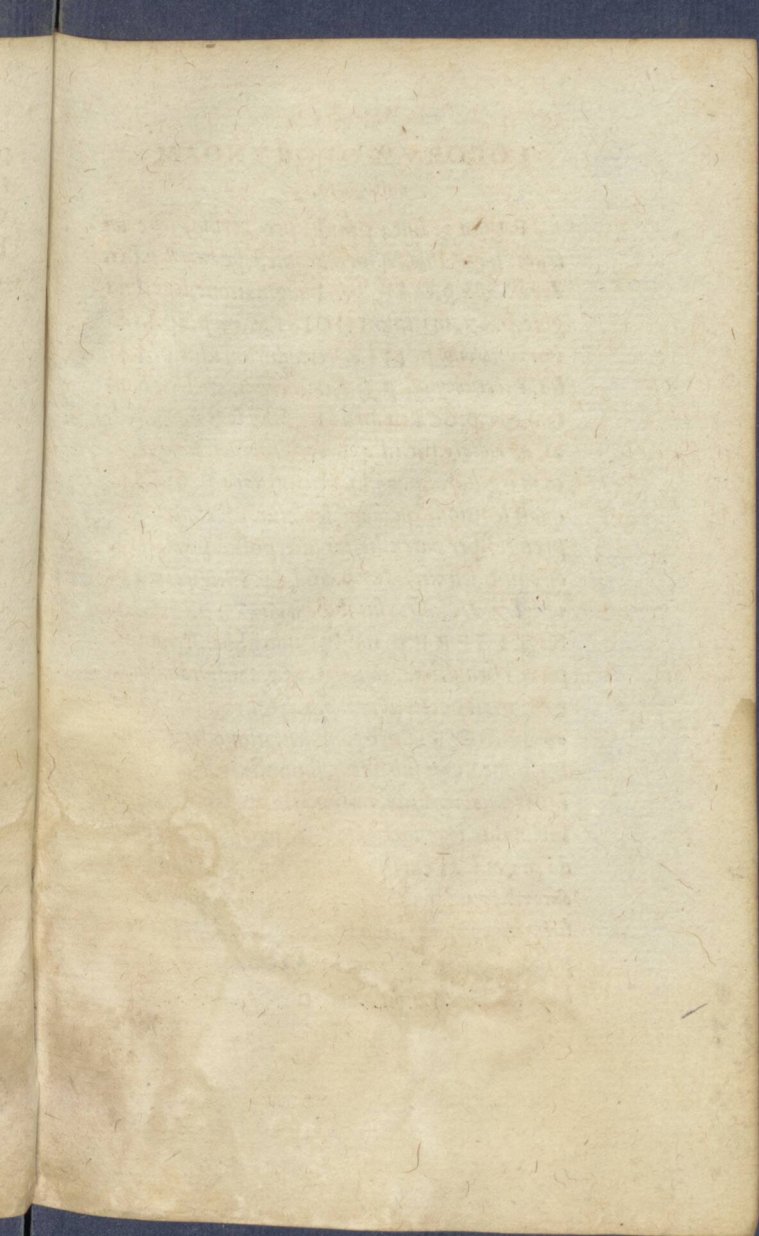
PRAEFATIO.

bit, in suo illo præclarissimo libro de perior-
dis D. Sturmii: quem librū, breui nostris
χηματισμοῖς, κατὰ σκευαῖς, καὶ ὑπομνήμασι, fa-
uente Christo, illustratum edemus. In quo-
rum autē nomine alio ista *προσωνδέυματα, ἢ*
προμαθήματα ῥήτορικὰ apparere conueniat,
Vvolfgange, & Ioan. Adolphe: quā sub ue-
stro: credo ego erit nemo: qui possit ambi-
gere. Etenim uos ad hūc laborē, inter alias
meas scriptiones, suscipiendū mihi princi-
pes, atq; authores extitistis. Vestra causa hi
libri à nobis cōcinnati sunt. Quare eos ad
uos mitto: uosq; hac epistola, quā certū esse
cupio meē erga uos beneuolentię signū, cō-
pellare uolui: uosq; nō tam hortari: quā
laudare: quod in hoc pulcherrimo bonarū
artium, disciplinarumq; studio, constanter
pergitis: ut institutū cursū, cum tempore
cōficiatis. Rectē uos, & cōtubernalis uester
Basilii Steinhuserus Ambergēsis. præstan-
tissimi uiri Ioānis Steinhuseri superioris Pa-
latinatus consiliarij filius, adiungitis disse-
rendi rationi dicendi doctrinā: quibus arti-
bus instructos esse oportet eos: qui iuris ci-
uilis scientiæ se totos tradiderūt. Ac uideo
nūc uos eos progressus in his studijs fecisse:
ut magno cū fructu Iuris peritos audire pos-
sitis. Pergite igitur, Salzmanni fratres, porro
pro-

PRÆFATIO.

progredi: ut aliquando uestræ familiæ, ue-
 stræ patriæ, uestroq; illustrissimo principi
 Georgio Friderico Marchioni Branden-
 burgenfi emolumēto, atq; ornamento esse
 possitis. Habuistis patrem PANCRA-
 TIVM, uirum pietate, sapientia, uirtute, meri-
 tis, dicendi facultate, ac dignitate clarissi-
 mum: quem quoniam non solum princeps
 Georgius Fridericus, & ante hunc Alber-
 tus ille bellator Marchio, summo loco ha-
 buit: uerum etiam sui ciues unice uenerati
 sunt: rectè atq; pie eius obitum lugent uni-
 uersi. Hunc enim uirū grauissimū fuisse scri-
 bit M. Hartungus Tischerus diaconus Cu-
 rienfis: omniq; laude dignissimū: cum pro-
 pter ingeniū, atq; industriā: tum propter u-
 sum, atq; experiētiā plurimorū negotiorū:
 qui rebus deploratis remediū inuenire, sic
 impendētibus periculis, summa sua prudē-
 tia, solebat occurrere: alter quasi Nestor *συμ-
 φράδμων* sui principis. Huius igitur uestigijs
 insitite, hunc imitamini: huius mortui uo-
 luntati, matrisq; Annæ matronæ honestissi-
 me, Hedlerinorū laudatiss. familię, uotis &
 spei, & fratrū uestrorū, pietate, atq; erudi-
 tione ornatiss. uirorū, Pancratij, & Vincen-
 tij, expectationi respōdete: ut in magna ue-
 stri patris munera, ut Poeta ait, crescatis.
 Benè ualete. 3. Non. Feb. 1567,

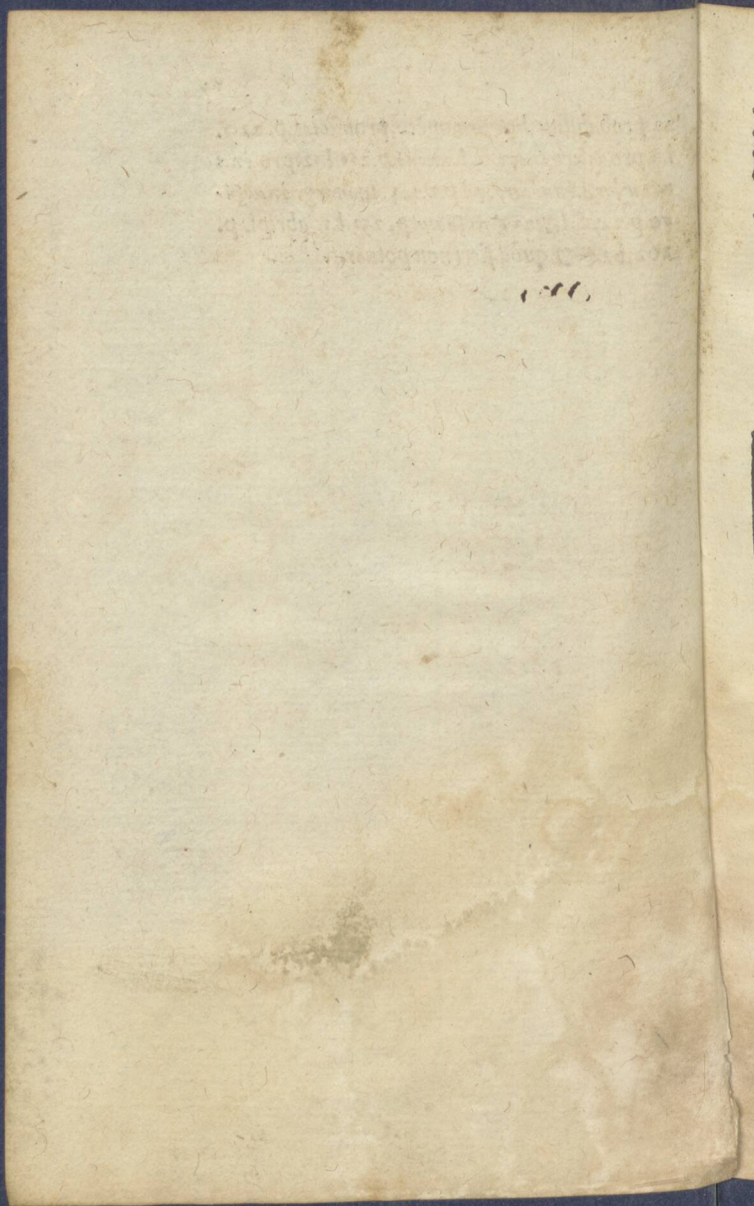

LŌCORVM QVORVNDAM
castigatio.

Pagina 2. linea penult. pro uerum, lege *ὑ-*
trum. pag. 5. linea 4. in margine, lege *ἐπωδίου*. l. 11.
δυσύλλαβα. p. 23. l. 19. pro Imaginatione, lege, *Ima-*
gine. p. 27. in titulo INCISIM, & p. 29. l. 14.
ὑποτυπωτικῇ. p. 42. l. 8. Periodorum usus. p. 44.
l. 1. *ἐπιτιμητικαί*. p. 55. l. 12. *εἰνός*. p. 57. l. 9. Non
tam, & c. p. 60. l. 14. pro *ὑπερβολῇ*, lege *ὑποβολῇ*. l.
21. *ἀντίθεσις*. p. 61. l. 4. *Ενθυμηματικῇ*. p. 63. l. 7.
in marg. *ῥῶλα*. p. 75. l. 1. *ἐπεξεργασία*. p. 91. l. 24.
quasi lenitione quadam lenietur. Est enim inter-
pretatio, per parenthesim interposita. p. 95. l. 18.
circuitus, seu *πέριδος*. p. 96. l. 14. *ἐπανορθώσει*. p.
103. l. 7. *διπλῇ*. rursus ibidem *διπλῇ*. p. 104. l. 1.
NegLIGERE. p. 115. In titulo, liber secundus.
p. 121. l. penultima. *εἰρομένη λέξις*, Dithyrambicis,
& Lyricis poetis *ἀναβολή*. p. 136. l. 10. in margine
συνώματ. Ibid. pro commentatione, lege, con-
tractione. l. 143 sub finem, supposita ratione. 150.
ἐρμηνεία, συνωνυμία, ταυτολογία. p. 155. l. 3. pro
Inclinata, lege inchoata. p. 170. l. 16. sed nu-
da. p. 171. l. 21 cui licentie nomen est. p. 176. l. 10.
ἀποτέλεσμα. p. 186. l. 5. *παρενθήκη*. p. 187. l. 10.
ῥῆξις pro *πᾶγμα*. p. 188. l. 6. pro plura, lege pauca.
p. 194. l. 9. *μετὰ τὸ πᾶγμα*. p. 206. l. 6. *ἀφῆγησις*.
l. 19. *ἀπόφανσις*. p. 207. l. 11. *ἀπαρκαλύπτ*. l.

22. probabilius, hoc ornamēto, pronūciat. p. 229.
l. 8. pro παραδιαβολή, l. πλοή. p. 231. l. 12. pro ἐπα
νάληψις. l. ἐπανατροφή. p. 244. in marg. ἐπαυξή
σαι. p. 246. l. 2. κατ' αὐξησιν. p. 253. l. 1. abripi. p.
262. l. 14. & quòd fieri non potuerit.

VALENTINI

Chrysos liber primus,

DE FIGVRATIS INCISIS.

Caput I.

QVOD GRAECI NOMI-
nant *νόμας*: id Cicero, incisum ap-
pellavit, à Cornificio, aut Gallio-
ne, aut quicunq; tandē scriptor est
illorum librorum, Articulus dicitur. Nam quod
in corpore humano, est manus: id, in oratione, con-
tinuatio est: & quod digitus, in manu: hoc mem-
brum uocatur, in uerborū complexione: & quod,
in digito, sunt articuli: hoc sunt, in compositione
oratoria, quae nominauimus incisa. Ac dicitur
Articulus, τὸ ἀρθρον: cum singula uerba, interual-
lis distinguuntur, caesa oratione: estq; tum figura-
tum incisum τὸ κατ' ὄνομα νομιστὶν ὃ, ἢ ἀσυνδέ-
τω. Spectantur autem incisa, nō solum intra com-
prehensiones: sed etiam extra circuitus.

A

I. ARTICVLI, in ambitu μονομελῶς,
unius membri.

Αποφαντικῶς.

Acrimonia, uoce, uultu, aduersarios per-
terruiſti.

Item,

Inimicos, inuidia, iniurijs, potentia, per-
fidia ſuſtulifti.

Conſormantur et iſta χῆματι, atq; ornamento
uerborū, quod Grammatici ἀσύνδετον nomināt,
Cicero ſine coniunctionibus, Hermogenes τὸ κατ'
ὄνομα νομματαῖον uocat. Sunt enim minuti arti-
culi: qui ſingulis uerbis abſoluuntur.

II. Item in circuitu duorum membrorum.

Ερωτηματικῶς
ἐν τῇ κατάφο-
ρᾷ.

Cum igitur hæc omnia faceres, diceres,
adminiſtrares: utrum animos ſociorum
ab Repub. remouebas, & alienabas, an
non: χῆμα eſt interrogationis. Habet iſta com-
prehenſio, ſinis τῶ πνεύματι, ſeu ſpiritus ora-
torij ſimilitudinem. Qualis ille Demothe-
nis eſt, περὶ Σεφᾶν.

Post enumera-
tionē iniuria=
rum πνεύσις ἀν-
αντίρρητος, καὶ
ἐνθαυτικὴ.

Πότερον ταῦτα πάντα ποιῶν, ἢ δίνει, καὶ πα-
ρεαπόνδει, καὶ ἔλπει πλὴν εἰρήνῃ, ἢ οὐ: καὶ πότερον
φανῆναι τίνα τῶν ἐλλήνων τὸν ταῦτα πωλύσαντα
ποιεῖν αὐτὸν ἐχθρὸν, ἢ οὐ: Verūm hæc cum face-
ret: iniuriam faciebat: & fœdus frangebat,

uio.

uiolabátque pacem, nec ner & utrúm ali-
quem oportebat existere de Græcis: qui
ista prohiberet, ac fieri non sineret, nec ner

Sed quòd exemplum illud Herennianum ha-
bet propositionem, & reditum: hoc non habet ex
se, aut de sua propria ui, atque natura, καὶ αὐτὸ,
ut periodus, & periodo simile compositionis ge-
nus: sed habet aliunde, hoc est, ab illa ipsa conuer-
sa, rotunda, ac ueluti contorta dicendi figura. Id
quod infra, suis locis, ostendemus huiusmodi ex-
emplis.

III. In ambitu trimembri σωματογραφίῳ.

Hunc dico, Iudices, rubrum, breuem,
incuruum, canum, subcrispum, cæsum:

Cui sanè, magna est in mento, cicatrix:

Si quo modo potest uobis, in memoriā,
redire.

Effectio χαρὰ
ἡγεσιμὸς διὰ
βολῆς ἐνεκα.

Membra sunt hic προσωάψαι, ἐνσωάψαι, &
ἐπισωάψαι ita continuata: ut primum colon ex-
cipiat alterum, ἐξ ὑποστάσεως: quod in medio po-
situm superioris est ἀπόδοσις, & in sequentis ἀ-
πόδοσις πρότασις, quod membrum προσάψαι, est
illi proximo antecedenti adiunctum.

IIII. In quadrimembri periodo.

παράλειψις

Non dico, te ab socijs pecunias accepis-
se:

preteritio, per
ἐπαναφορὰν.

A ij

Non sum in eo occupatus:

Quod ciuitates, regna, domos omnium,
depeculatus es:

Furta, rapinas omnes tuas omitto.

Occultata est hic reuersio. sed eam indicant
particulæ ἀποδοτινὰι, Non, non, quæ uim habent
τῆς ἐξ ἀναιρέσεως συμπλοῆς. Tertium ὑποσέ-
σει est secundo alligatum: quartum ita est sciun-
ctum, ut à periodo separatum omnino esse uidea-
tur. Veruntamen μερισμῷ latente illi coheret.

Πνευματικῆς
σύνθεσις: ut ex
spiritu orato-
rio, periodum
factam esse ap-
pareat.

ὑπόμνησις, τῆς
παράκλησεως
ἐν ἐκείνῃ.

Cum igitur incisa propriè partes sint membro-
rum, quibus cum comparantur: illa etiam mem-
bra sint circumducta, περιόδου: constat ea non
reperiri in membro, quod sit extra periodum, sed
in colo ἀναιρέσεως, quod propter uerborum
concisionem, est inflexum: ideoque teres, rotun-
dum, atque uolubile. Propriè tamen respicit mem-
bum, non comprehensionem. Studiosi uerò dicen-
di rationis obseruent, & annotent infra, quæ co-
la intercisa, & rotunda sint, non solum in perio-
dis, & periodicis, uerum etiam in spiritibus ora-
torijs.

Incisa, extra continuationem,
seu periodum.

I. In Ratiocinatione.

Quo pacto 3.

Quid

Quid ita? 3.

Quos istos? 3.

Quid postea? 3.

Curr? 1.

Quare? 2.

Quid? 1.

Minimè. 3.

Quid igitur ei parcis? 7.

Minutissimum igitur incisum est μονοσύλλαβον: proximum δισσύλλαβον. reliqua sunt ὑπερ-
 δισσύλλαβα, τρισύλλαβα, τετρασύλλαβα, πεντα-
 σύλλαβα, ἑξασύλλαβα, ἐπὶ σύλλαβα, à quibus pro-
 ducuntur usque ad magnitudinem minuti mem-
 bri. Ex quibus ἡ συμμετέρεα facile perspicitur.

Ἰνφρα ἐπωδείον
 sunt.

Ἐπωδείον, καὶ
 νοματίον.

Cap. II.

DE MEMBRIS FIGVRATIS.

MEMBRVM ORATIO-
 nis κῶλον appellatur à Græcis,
 hoc est, res breuiter absoluta, sine
 totius sententiæ demonstratione,
 quæ si denuò, alio membro orationis, excipitur, si
 guratum est κῶλον exornatione, quam hic author
 Membrum nominat. Hoc modo:

Et inimico proderas:

Id est unum, quod appellatur membrū: quod κατὰ ἡρέμασιν, quæ sit συνδέσμων συμπλεκτικῶν, coniunctione copulante, pendet ab insequenti. Nam hoc excipitur, κατ' ἀποδοχὴν, ab altero oportet.

Et amicum lædebas:

Vsus membrorum alius est πραγματικὸς, pertinens ad exornandam orationem: alius συνθετικὸς, qui est compositionis oratoriae. Itaque consideratur ἢ ὅλη partim per se: cum extra circumductionem sententias absoluunt, aut exornant: partim in continuatione: cuius sunt partes præcipuæ.

EXTRA periodum, membra eandem exornationem efficiunt: quam diximus rhetorē hunc membrum uocare: eaquē ex duobus membris solis constare potest, ut illa, κατὰ συμπλοικὴν, copulatione.

Grauis est figura, quia κατὰ φερεῖν.

Et inimico proderas:

Et amicum lædebas.

Appellatur hoc genus δῖνωνλον: quod ἰσόωνλον dicitur. Cadit enim in ornamentum, quod compar ille nuncupat. Concinnius effectum est, ea exornatione, quam nominant ὁμοιοτέλειον, similiter desinens. Sed ex tribus quæ constat: ea commodissima, et absolutissima est exornatio: ut hoc τέλειον, ἰσόωνλον, κατ' ὁρωνλον, uel ἰσοσυνέλιον.

Et

Et inimico proderas:

Et amicum lædebas:

Et tibi ipsi non consulebas:

Ῥυρσὺς συμπλο

ἢ πολυσυνδέ

τῷ.

Suauitatem habet maiorem, propter ἐναντίω=

ιν. Nam in superioribus membris paria paribus,

contraria contrarijs sunt reddita: quæ συνθέσις, ἢ

συμπλοκή, apud Aristotele est prima. Concinnitu

dinem auget qualitatis diuersitas, ἢ ἀνομοιογενή

σία. Duo enim priora membra κατὰ φασίαν sunt:

postremum σφραγιστικόν. Exornatur alia figura, τῷ

πολυσυνδέτῳ.

2. Τοπικῶν.

Item,

Est & hic συμπλοκή πολυσυνδετική.

Nec Reipublicæ consulisti:

Nec amicis profuisti:

Nec inimicis restitisti:

Ελεγκτική, ἢ ἐ-

πιτιμητική, τῆς

σφοδρότητος.

Est μακρόνων, καὶ ἰσόνων, contraria cum

superiore membrorum collocatione. Ornatur

hoc genus & alijs quasi luminibus uerborum, &

sententiarum.

Itaque τῆ ἀδρῆ

πλάσματος.

Verborum τῆς λέξεως:

ut,

I. Repetitione simplici, ἀπλῇ ἐπαναφορᾷ

Contraria in his est exornatio, τὸ διάλυτον.

Vobis istud attribuendum est:

Πεποθέσεις λαμα

A iij

πρᾶ, καὶ ἡθικῇ.

Grauis, & me-
diocris caracte-
ris.

Vobis gratia habenda:
Vobis res ista erit honori.

Habet istud exemplum ἰσοσθένειαν. Extrema
enim membra paria sunt: tertium, seu interme-
dium impar, & breuius.

Καταφορά.

Coniuncta, διπλασιασμῶ.

Membrum πε-
ριοδὸν, ὑπο-
ζεύγματι, κατ'
ἐρώτησιν.

Tu in forum prodire, tu lucem conspi-
cere, tu in hominum conspectum uenire
conaris: audes uerbum facere: audes quic-
quam ab istis petere: audes supplicium de
precari: Quid est quod possis defendere:
quid est, quod audeas postulare: quid est,
quod tibi putes concedi oportere: Non
iurandum reliquisti: non amicos prodi-
disti: non parenti manus intulisti: non
denique in omni dedecore uolutatus es:
Ελεγκτικῶ, κατ' ἐρώτησιν.

Ενταυθις, quae ur-
get, & instat ad
uersario.

Ελεγκτικῶ καὶ
λα, coarguen-
tia, & σφοδρὰ,
acrida, cum ὁμοιο-
καταλήψεως.

Τὸ μέσον, ἢ ἀνθι-
ρῶ, ἐν τῇ ἐπιτομῇ
ξεί, χαρᾶν ἵστος.
Etsi in grauita-
te quoque pos-
sit, & soleat ap-
plicari.

II. Conuersione, ἀντιστροφῇ λαμπρᾷ.

Πνευματοειδὲς βραδύ.

Pœnos populus Romanus iustitia uicit:

Armis uicit:

Liberalitate uicit.

Item,

Μερισμὸς, καὶ συμπλοκῇ.

C. Lælius homo nouus erat.

Inge-

Ingeniosus erat:

Bonis uiris, & studiosis amicus erat:

Ergo, in ciuitate, primus erat.

Επιδεντινί.

Idem πνευματ

τοειδ'ες βραδύ.

III. Exclamatione, & compellatione, ἐμφω=

νήσει προσφωνητινῇ.

Bonorum infidiatores, latrocinio, uis=

tam innocentissimi cuiusque petistis. 28. Sunt tamen ista

Επιτίμους σφοδρά.

membra περιω

Tantámne, ex iniquitate iudiciorum, δινα, ut due

uestris calumnijs assumitis facultatem 28. continuatae pe-

ερώτησις ἐλεγκτική.

riodi μονόηλος

Membra sunt paria: sed χονοτενῇ.

uideantur.

Grauis figuræ est ornamentum.

IIII. Ratiocinatione, συλλογισμῷ.

Quid: ueneficij damnatam, quid puta-

bant:

Impudicam quoque necessario. Atte=

nuati est figuræ generis: quæ tamen per reliqua

etiam comment.

Προανάρτησις,

ἢ ἀπὸ τῆς κοινῆς.

V. Similiter desinente, παρομοιάσει, κατὰ

τὸ ὁμοιοτέλευτον.

Δίνωλον, ισόνωλον.

Grauis est figu-

ra, propter κα

ταφοράν. Sed

καθ' αὐτήν, τῇ

μέσῃ χαρακτῆρι

ρϞ.

Ομοιοπατάλητος, κατὰ τὸ τέλ^{ος}.

Nulla συνδε-
sis, nulla ἡρέμα-
sis sententiæ.

TurpiTER auDES faCERE: 8.

NequiTER stuDES diCERE: 8.

Item, τρίκωλον, ἡγεῖσόνκωλον.

Mixtum gran-
de, cum ornato
comptoq; gene-
re.

ViulS inuidiOSE: 7.

LoquerIS odiOSE: 7.

Rursus δίκωλον, ἡγεῖσόνκωλον.

AudacTER territAS: 6.

HumiliTER placAS: 6.

Est ^{et} hic ut su-
pra subtilis cha-
racter in distin-
ctione uerborū
posita.

VI. Subiectione, ὑποβολῇ, ἢ ὑπολίψει, quæ
πύσμα Græce dicitur, à Cicerone percussu-
tio appellatur: cuius partes sunt, ἀπάντη-
σις, ἢ ὑποφορά, et ἀντίθεσις, ἢ ἀνθυποφορά.

Ερώτησις γενική.

Subtilitatis methodus est: sed ad cætera quoq;
genera, nonnunquam utile ornamentum.

Membratim.

Quæro igitur, unde iste tam pecuniosus
sit factus?

Amplum patrimonium relictum est: 1.
ἀπάντησις εἰδική.

Αφαίρεσις πα-
τίου enumera-
tionis.

At patris bona uænierunt. Απώρευσις
λυτική.

Hæreditas aliqua obuenit: 2. Ερώτησις.

Non potest dici: Απώλυσσις.

Sed etiam à necessarijs omnibus exhæ-
redatus est,

Præ

Præmium aliquod, ex lite, aut iudicio cœpit? 3. Ερώτησις.

Nō modo non id fecit: sed etiam Δίνωλ. Al. uinctus.
in super ipse, grandi sponſione, *ui
ctus est. λύσις, sequitur ἐπιφορά, con-
clusio.

Ergo, si istis rationibus, locuple- Τέκνωλ. Διαξύνεα.
tatus non est (sicut omnes uidetis:) aut isti domi nascitur aurum: aut unde non est licitum, pecunias accepit.

Miscetur in exemplo sequenti, con- Iam attollitur ad gra-
uerſiones, cum membris. uitate propter insecta

Sæpe, iudices, animaduerti: mul- tionem aduersarij.
tos, aliqua ex honesta re, (quam ne περίοδ. & τέκνωλ. & ἀν-
inimici quidem criminari possint.) τιπαρεβολή.
sibi præſidium petere: quorum nihil Propositio ἡ καθόλου.
potest aduersarius facere.

Nam utrum ad patris eius uirtu- Ratio & prima ἀντίθε-
tem confugiet? sis, cum ἀπαντήσεται.

At eum uos iurati capite damna-
stis. Membratim illa: sequuntur periodi
duæ, unius membri.

An ad suam reuertetur antiquā Altera ἀπαντήσεται.
uitam, alicubi honestè tractatam?

At hic quidē, ante oculos uestros, Αντίθεσις.
quomodo uixerit, scitis omnes.

An

Tertium λήμμα ἀντί-
θέσει.

Eius ἀφαίρεσις ἀπαν-
τητικῇ.

Quarta πένσις.

Υποβολὴ λυτικῇ.

Eiusdem est cum supe-
riore genere, ad gravita-
tem scilicet accommo-
datum.

Ἀπώτευσις.

Al. ✕ Credo.

Ἀντίθεσις μετ' ἐπιλόγῃ,
ex differentibus.

Altera ἀντίθεσις, cum
λύσει, à minori.

Tertia ἐρώτησις.

Eius λύσις.

Quarta πένσις ἀπαν-
τητικῇ.

An cognatos suos enumerabit
quibus uos conueniat commoueri?
Δίνωλθ, sequitur membrum.

At hi quidem nulli sunt.

Amicos proferet? Membrum ἐπω-
δῶ par, hoc est, νομματιόν: annectitur
huic minutis membris τέρμωνος περιόδου.

At nemo est: qui sibi non putet
turpe: istius amicum nominari.

Sequitur exemplum, in quo periodi,
membra, & incisa commiscetur.

✕ Credo inimicum, quem nocentē
pu tabas, in iudicium adduxisti? Pe-
riodum insequitur incisum, & membrū.

Non. Nam indemnatum ne casti.

Rursus conuersio.

Leges, quæ id facere prohibent,
ueritus es?

Sequitur membrum.

At ne scriptas quidem iudicasti?
Iterum periodi.

Cum ipse te ueteris amicitia com-
monefaceret, commotus es?

At nihil minus: sed etiam studio-
sius occidisti.

Quid, cum tibi pueri ad pedes uo-
lutaren?

lutarentur, misericordia motus es?

At eorum patrem, crudelissime, sepultu *Αντίθεσις.*
ra quoque, prohibuisti.

Acrimonia & grauitas, huius exornationis,
qua exaggeratur indignitas, temperata est
παρομοιώσει. similitudine uerborum, facta *ὁναλ*
λάξ, alternatim, & agnominatone, demendis li-
teris, *ἀφαιρέσει.*

Adduxisti?

Necasti.

Veritus es?

Iudicasti.

Commotus es?

Occidisti.

Motus es?

Prohibuisti.

Commotus es?

Motus es.

Caput III.

VII. Gradatione, *κλίμασι.*

Imperium Græciæ fuit apud Athenien-
ses: *Διέλυτορ.*

Atheniensium potiti sunt Spartiata:

Spartiata superauere Thebani:

The

Subtilitatis est
propter breui-
tatem, ornatū
tamen, inde, τὸ
γλαφυρόν, ἢ μέ-
σον πλάσμα
petit.
Πολύπρωτορ.
mutati casus.

Thebanos Macedones uicerunt:

Qui (Macedones) ad imperium Græciæ, breui tempore adiunxerunt Asiam, bello subactam.

VIII. Disiunctione, ὑποσύνδεσις.

Grauitatis, cū
subtilitate.

Post singula mē
bra, interspirati
oni locus hic
datur.

Sunt enim ἡρώδια αὐτοτελείῃ, perfecta, absq; πρὸς
ἀναγκάσει, ἢ πρὸς ἀνάγκῃ τῶν διανοιῶν.

Nihil Numantinis uires corporis auxi
liatæ sunt: 17.

Nihil Carthaginensibus scientia rei mi
litaris adiumento fuit: 24.

Nihil Corinthijs erudita calliditas præ
sidijs tulit: 20.

Nihil Fregellanis morum, & sermonis
societas opitulata est. 22.

Cadunt in hoc exemplū, ἐπαναφορά, & συνω
νυμία, interpretatio, uel περιττότης τῶν λέξεων.
Sunt enim ἰσοδιωκόμενται: auxiliari, esse adiuuen
to, ferre præsidium, & opitulari.

Κεῖται οὖν habet illud: propter unum subiectū,
& quatuor attributa, ut Dialectici loquuntur.
A primo enim membro reliquæ omnes pendent
sententiæ. Itaq; quamuis tardius sit: tamen minus
oratori licet interspirare, quam in superiore, pro
pter adiunctionem, προσένδεσις.

Pronun=

Pronuntiatum coniunctum, ab altera parte.

Conformatur
 διαλύτω, disso=
 lutione, ὁμοιοτε=
 λέντω, similiter
 desinēte: & in=
 terpretatione, ἐρ=
 μυνεία, et adiun=
 ctione, προσόγ=
 ματι. Ergo &
 hic grauitas tem=
 perata est alijs
 exornationibus.

Popu=
 lus Ro=
 manus

Numantiam de
 leuit: 14.
 Carthaginē su=
 stulit: 7.
 Corinthū diffe=
 cit: 6.
 Frégellas euer=
 tit. 6.

Πνευματικῆς.

Primum membrum rectū,
 ὁρθόν est: reliqua minutiora,
 νομματα, & ueluti ἐπὶ τοῖς.

Hic & in superiori exem=
 plo, unamquamque rem, cer=
 to uerbo concludi uidemus.

IX. Conduplicatione, ἐπαναδιδιώσει.

Nunc etiam audes, in horum conspectū
 uenire proditor patriæ: Τῆς ἀδρότητος
 χύμα.
 Proditor, inquam, patriæ, uenire audes,
 in horum conspectum:

Ερώτησις ἐστὶ ἀγανακτικῆς.

X. Interpretatione, ἐρμυνεία.

Rempubicam radicitus euertisti: 12.
 ἐσθλωδόν, ὁμοιοτελόντω.

Est grauita=
 tis: etsi reliquis
 etiam inferuit
 generibus.

Ciui-

Ανασύνωσις.

Αδρότατον τῆτο: ὅτι
σφοδρότατον.
Παλιλογία.

Ciuitatem funditus deiecisti. II.

Item,

Patrem nefariè uerberasti:
Parenti manus sceleratè intuli-
sti. Ομοιοτέλευτον,

Hic grauitas prioris dicti, renouatur,
interpretatione uerborum.

Medij est generis.

XI. Permissione, ἐπιτροπῇ, ἢ συγχω-
ρίσει.

Permissio.

Vos, me, quo pacto uobis uide-
tur, utamini, atque abutamini, lice-
bit:

Impunè, in me, quicquid libet, sta-
tuite, dicite:

Promissio.

Atque obtemperabo.

XII. Dubitatione, Ἀπορία, ἢ ἐπαπο-
ρία, addubitatione.

Est grauitatis illud ex-
emplum, quanquam et
temperatæ figuræ mul-
tum affert adiumenti.

Tu istud ausus es dicere, homo
omnium mortalium?

Quæro, quónam te, digno mori-
bus tuis, appellem nomine.

Summissi est generis.

XIII. Expeditione, συμπεράσµα-
τι, μετ' ἀπαρεµβλήσεως ὁλοπλήρως,
ἀφ' ὧν

ἀφαιρέσεως τῶν λοιπῶν μερῶν, καὶ τῆ ἐνὸς
θέσεως.

Necesse est (cum cōstet, istum, no- πρότασις.
strum fundum fuisse) ostendas: Απαρίθμησις ὁλόκλη-

Te aut uacuum possedisse: Απὸ= 50, ἢ τελεία, perfecta,
δοσις τῆ περιόδου, διαξύνχει, plenaq; distributio.

Aut usu tuum fecisse:

Aut emisse:

Aut hæreditate tibi uenisse.

Hactenus periodicum πεντάκωλον, μι
nutis membris: sequitur ἡ ἐν νῶ=
λοις σύνθεσις:

Vacuum, cum ego adesssem, pos= Αφαίρεσις, remotio reli
fidere non potuisti: quarum partium.

Tuum usu fecisse, etiam nunc nō
potes.

Emptio nulla profertur:

Hæreditate tibi, me uiuo, mea pecu-
nia, uænire non potuit.

Δίκωλον περιόδου, cuius ἀρχὴ ἐστ
νομμακτικὴ, membro minuto con
stans.

Relinquitur ergo; ut me, ui, de Conclusio, θέσει unius,
meo fundo, deieceris. quæ in enumeratione

XIII. Dissolutione, διαλύτω, ἢ
διαλύσει,

Intermedij est generis
dicendi, sententijs: sum
missi autem, propter
uerborum distinctionē,
in qua est acumen, &
subtilitas.

Subtilitatis & acrimo
niae.

Προσφαιμα, in σοχασ
μῶ, ut illa, Vos isthac
intro auferre, &c.

Gravitate, & medio
critatis.

Τέμνωλον, ἰσα νῶλα, δι
όλε.

Gere morē parenti: 7. Παραινέ
τινὸν ἐστ, & ἰσοσυνελές, περὶ τῆς τιτῶν λέ
ξεων, καὶ τῶν αὐτῶν ἰδιότητι, κατ' αὐτὴν
διαφολῶν.

Pare cognatis: 5.

Obsequere amicis: 7.

Obtempera legibus. 7.

Ὁμοιοτέλειον, καὶ ὑπόθεσις.

Item,

Descende in integram defensionem: 12. Διναμινὸν, ἰσοσυνελές, & ἡ
τρινῶν παρομοιώσις, ὁμοιοπῶτω, & ὁμοιο
τελούντω.

Noli quicquam recusare: 8.

Da seruos in quaestionem: 8.

Stude uerum inuenire: 8.

XV. Compari, ἰσονόλω, ἢ παρίσω.

In praelio mortem pater oppete
bat: 12. Contraria contrarijs, differen
tia differentibus reddita, membris simili
ter cadentibus.

Domi filius nuptias compara
bat: 12.

Hec omnia graues casus admini
strabant. 13.

XVI.

XVI. Licentia, παρρησία, per assimilationem, ὁμοιότης: quæ non indiget mitigationis: propterea quod imitatur licentiam, & sua sponte, se ad animum auditoris accomodat.

Nimium, Quirites, animis estis Grauitatis est.
simplicibus, & mansuetis:

Nimium creditis unicuique: Διάλυτον, & ἐπαυαῖον
φορὰ, κατὰφορῶν,

Existimatis, unumquenq; eniti: καὶ πανσυμμετρῶς.

Vt perficiat, quæ nobis pollicitus fit:

Erratis, & frustra, falsa spe, iam diu detinemini:

*Stultitia uestra est.

Sunt qui putant legendum simplicitas.

Ratio, periodo bimembri.

Quia, quod erat in uestra potest:

Ab alijs petere, quam ipsi sumere Τὸ κατὰ προτίμειν,
maluistis. electio.

Vide infra, in periodis trium membrorum, in licentia, τέμνωλον, ἀνευ ἀποδόσεως, ἢ ἀνανάμψεως.

Est quoddam genus licentiæ, in dicendo, quod astutiore ratione comparatur: Contemperatæ grauitatis.

cum ita obiurgamus eos, qui audiunt: quomodo ipsi se cupiunt obiurgari. Est igitur *θεραπεύειν* τὸν νόμον, non ἀπαρμύνητον, sed propè *παρανευτίνον*, *ἐν ἡμῶν*.

Τῆς ἀδρότης
σχῆμα.

XVIII. Frequentatione, seu conglobatione,
συναϊσμός, συναθροίσει, ἢ συναθροισμός, καὶ τὰ τῶν ἀναπεφαιμένων, ἢ ἐπιμερισμός.

Propositio τῷ ὅλῳ, totius.

Indignationem
habet proposi-
tam, ἀγανάκτη-
σιν, ἐστὶν ἐπιλο-
γὴν δέινωσις,
καταφορὰ πνευ-
ματινῇ.

A quo tandem abest iste uitio?

Conclusio interposita.

Quid est, Iudices: cur uelitis eum libera-
re? Membrorum duorum periodus.

Enumeratio.

Suæ pudicitiae proditor est: Τὸ διαλύτον.

Infidiator alienæ:

Cupidus, intemperans, petulans, super-
bus: Τὸ κατ' ὄνομα νομματινόν, γοργόν.

Impius, in parentes:

Ingratus, in amicos: Ἰδιότης τῶν λέξεων
παραδιαστολῇ.

Al. in cognat-
os.

Infestus, & cognatis:

In superiores, contumax:

In æquos, & pares, fastidiosus:

In inferiores, crudelis:

Denique

Alternatim
multa frequen-

Denique in omnes, intolerabilis.

tans, una com=
plexione deuin
cit.

XVIII. Significatione, ἐμφάσει.

Noli, Saturnine, nimium populi frequen-
tia fretus esse:

Subtilitatis est
hæc exornatio.

Stultitiam nosce:

Inulti iacent Gracchi.

Dicuntur ista, καὶ ὁμοίως, per similitudinē:
quæ fit ἐμφατικῶς: quum aliqua re simili allata, ni-
hil amplius dicimus: sed, ex ea, significamus, quid
sentiamus.

XIX. Breuitate, συντομία, βραχυλογία, ὑπόφρασις, διάλυ-
ἐπιτροχασμῶ, καὶ συντόμῳ διεξέδω. Itaq; τον, ὁμοιοτέλεω
attenuati figuræ generis est. τον.

Lemnum, præteriens, cœpit:

Inde Tharfi præsidium reliquit:

Post urbem, in Bithinia, sustulit:

Inde pulsus, in Hellespontum, statim po-
nitur Abydo.

Item,

Tum proficiscitur in Asiam:

Deinde exul, & hostis est dictus:

Post imperator, & postremo factus est
consul.

Pertinent ista ad γοργύτητα, uelocem, mobi-
lemq; orationem, propter πυνναίς καὶ τὰς δι' ἐλα-

χίτῃ ἐξάλλαγὰς, id est, crebras, & breuiter adhi-
bitas uerborum commutationes.

XX. Modo uerbi, ut συνενδοχῇ, Intelle-
ctione.

Grauitatis est
modificatio.

Ab uno plura intelliguntur, sic:

Pœno fuit Hispanus auxilio: Διάλυ-

τορ, & παραδιαστολή.

Fuit immanis ille transalpinus:

In Italia quoque non nemo togatus sen-
sit.

Nam in his plures Hispani, & Galli, & togati
intelliguntur.

Caput IIII.

Incisim, & membratim facta
oratio.

Festiuittatis per
se est: sed hic
grauitatis, pro-
pter καταφο-
ράν, & δεινω-
σις.

Εντάσσει, in stat,
& urget, pluri-
bus argumen-
tis, syllogismo
coniuncto.

I. Complexione, συζύξεα.

Εναλλάξ, alternatim.

Qui sunt, qui fœdera sæpe ruperunt?
Carthaginenses.

Qui sunt, qui crudele bellum, in Italia
gesserunt?

Carthaginenses.

Qui

Qui sunt, qui Italiam deformauerunt
Carthaginenses.

Qui sunt, qui postulant sibi ignosci:
Carthaginenses.

Videte ergo, quid conueniat eos impe- Concludit
trare.

Concurrunt igitur in hac exornatione ἐπιθε- Σχῆμα τῆς συν-
λή, repetitio: & ἐπιφορά, conuersio: ex quibus dua ηζωείας, ἐρωτήσιν
bus conformationibus uerborum composita est ἐκ τῶν, καὶ ἀπο-
συμπλοή. Quamquam, in hoc exemplo, admiscen κείμενοι κατὰ
tur Subiectio, ἀντιθέσεις, καὶ ἀπωκλήσεις, ἢ ὑπο- διασπασίμῳ.
βολαί, διπλὴ ἐπὶ ἀνκφορά, καὶ παρομοίωσις, ἢ ὁμοιο-
κατάληψις, κατὰ τὸ ὁμοιοτέλευτον, quod fit di-
uersis uerbis, & κατὰ τὸ ὁμοιόπῳτον, quod fit
eiusdem uerbi repetitione, διὰ τὴν ταυτότητα.

II. Ratiocinatione, συλλογισμῷ.

Quid in uiris: idem ne hoc obseruabāt? Τῆς λεωτότης=
Minime. Quid ita? Quia, &c. τῷ σχῆμα.

III. Imaginatione, εἰκασία.

Iste quotidie, per forum medium, tan- Τῆς ἀδρότης &
quam iubatus draco serpit: dentibus adun- propter σφο-
cis, aspectu rabido, spiritu uenenato: cir- δρότητα.

cumspectans huc, & illuc: si quem reperiat:
cui aliquid mali faucibus afflare, quem ore
attingere, dentibus infecare, lingua asper-
gere possit.

Attenuati gene-
ris: et si propter
πρόβλημα, gravita-
tem habet.

Hic non diues,
sed ostentator
pecuniosus de-
scribitur, διαβο-
λή, καὶ ἀξιώσει.
Αναστροφῆς,
cōmunicatio.

Vituperationis causa est sumpta, ut in odium
adducat aduersarium.

III. Notatione, ὑποπότις, ὑπολογία, καὶ μίμη-
σις, quæ & ἀποσημείωσις dici potest.

Iste iudices, qui se dici diuitem, putat es-
se præclarū, primum nunc uidete, quo uul-
tu nos intueatur.

Post circuitum μονόπωλον, sequitur διπῶλον.
Nonne uobis uidetur dicere: darem, si
mihi molesti non essetis?

Iterum bimebris conuersio.

Cum uero sinistra mentū subleuat: exi-
stimat, se, gemmæ nitore, & auri splendo-
re, aspectus omnium perstringere.

Et alia periodus.

Cum puerum respicit hunc unū: quem
ego noui: uos non arbitror nouisse: alio ap-
pellat nomine; deinde alio, atque alio.

Item alia.

Heus tu, inquit, ueni, Sannio: nequid i-
sti barbari perturbent: ut ignoti, qui audi-
unt, unum putent eligi de multis. Ei dicit
in aurē: ut aut domi lectuli sternantur: aut
ab auunculo rogetur Aethiops: qui ad bal-
neas ueniat: aut asturconi locus, ante ostiū
suum detur: aut aliquod fragile falsæ cho-
ragium

ragium gloriæ comparetur.

Sequuntur membra & incisa.

Deinde exclamat, ut omnes audiant: uide-
 do, ut diligenter enumeretur, si potest, ante
 te noctem. Puer, qui iam bene hominis na-
 turam nouit, tu illo plures mittas oportet,
 inquit: si hodie uis transnumerari. Age, in-
 quit, duc tecum (*Libanium*) Libanum, &
 Sofiam. Sane. Deinde casu ueniunt hospi-
 tes homini: (quos) qui istum (iste) splendide
 dum (inuitauerat) peregrinaretur recepe-
 runt. Ex ea re, homo herclè sanè conturba-
 tur: sed tamen à uitio naturæ non recedit.
 Benè, inquit, facitis, cum uenitis. sed recti-
 us fecissetis: si ad me domum rectà abiisse-
 tis. Id fecissemus, inquiunt illi: si domum
 nouissemus. At istud quidem facile fuit,
 unde libet inuenire. Verum ite mecum: se-
 quuntur illi: sermo interea huius consumi-
 tur omnis in ostentatione. Quærit, in agris,
 cuiusmodi frumenta sint: negat, se, quia uil-
 læ incensæ sint, accedere posse: nec ædifica-
 re etiam nunc audere: tametsi in Tuscula-
 no quidem cœpi insanire: & in ipsâ fun-
 damentis ædificare. Dum hæc loquitur: ue-
 nit in ædes quasdam: in quibus sodalitium
 erat, eodem die, futurum: quò iste, pro noti-

*Μικρὸν τὸν χρόνον, ὡς
 διαλογισμὸς ἵστα
 dicuntur.*

*Narratio suauitatem
 habet, propter ridicu-
 la. ac totam na-
 turam gloriosi
 hominis ponit
 ante oculos. I-
 taque & γλυ-
 νύτης, & λαμ-
 πρότητα, pro-
 pter δὲ αὐ-
 τὸν οὖν, ha-
 bet.*

*Κομμάτης, id est
Stator insolens,
notis suis gra-
phicè depingi-
tur.*

**Al. probant.*

Al. ad decimam

*Concludit περ
εὐδοκίῃς, ut cœ-
pit.*

tia domini ædium, ingreditur, cum hospiti-
bus. Hic, inquit, habito: perspicit argentū,
quod erat expositum: uisit triclinium stra-
tum: *probat. Accedit seruulus, dicit ho-
mini clarè, dominum iam uenturum, si ue-
lit exire. Itane, inquit: Eamus hospites, fra-
ter uenit ex Salerno: ego illi obuiam pergā:
huc uos, * decima, uenitote. Hospites disce-
dunt. Iste se raptim domum suam coniicit.
Illi, decima, quò iusserat, ueniunt, querunt,
reperiunt, domus, cuiā sit. In diuersorium
derisi conferunt sese. Vident hominem po-
stera die: narrāt, expostulant, accusant. Ait
iste, eos similitudine loci deceptos, ang-
portu toto deerrasse: contra ualeitudinem
suam, se ad multam noctem, expectasse.
Samnioni puero negotium dederat: ut ua-
sa, uestimenta, pueros corrogaret. Seruulus
non inurbanus, satis strenuè, & continuè
comparat: iste hospites domum deducit.
Ait, se gdes maximas, cuidam amico ad nu-
ptias accōmodasse. Nunciat interea puer,
argentū repeti (pertimuerat enim, quī com-
modarat) Apagite, inquit, ædes commoda-
ui, familiam dedi, argentum quoque uult:
tamen si hospites habeo: tamen utatur licet:
nos Samijs delectabimur. Quid ego, quæ
deinde

deinde efficiat, narrem? Eiusmodi est hominis natura: ut quæ singulis diebus efficiat, gloria, atque ostentatione: ea uix, annuo sermone, enarra re possim.

IIII. Sermocinatione, Διαλογισμῶ, Tenuis est dicendi figura
genus orationis mixtum ex *διγυῖ* ræ, contemperate for=
σα, & ἀράματι. ma illustri.

Cum militibus urbs redundaret: Tempus.
& omnes timore oppressi, domi con Factum.
tinerentur: uenit iste cum sago gla- Habitatus.
dio succinctus, tenens iaculum.

Hactenus circuitus: sequuntur mem=
bra, & incisa.

Quinque adolescētes hominem, Descriptio personæ.
simili ornatu subsequuntur: irrum- Comitatus.

pit in ædes subito: deinde magna uo-
ce, Vbi est iste beatus, inquit, ædium Factum.

dominus? quin mihi præsto fuit? Dicta.

quid tacetis. Hic alij omnes stupidi Euentus.

timore obmutuerunt. Vxor illius in-
felicissimi, cū maximo fletu, ad istius
pedes abiecit sese: parce, inquit, & Alia facta, descriptione
per ea, quæ tibi dulcissima sunt, in ui illustri, & περιτμή.

ra, miserere nostri: noli extinguere
extinctos. *ἄξιμα ὅρα ἀδελφῶν.* Fer

man.

Dicta per ἀντιβόλους, deprecationem, & obtestationem, prohibitionem, & monitionem. τὰ προσεχῆ.

Al. Gorgo.

Ἀνταποκρίσεις, & ἀντερωτήσεις, mutuae responsiones, & interrogationes in hac ἡθολογίᾳ.

Ἀντιβόσις, uoce magna edita responsio.

Dat unicuique sermones ad dignitatem accommodatos, ἕξ ἀντιβόσις ἀπὸ τῶν ἐν μένῳ inuicem respondentem.

mansuetè fortunā: nos quoque fuimus beati: nosce te esse hominē. At ille, quin illum mihi datis: ac uos auri bus meis opplorare definitis? non abibit. Illi nunciatur interea, uenisse istum: & clamore maximo mortem minari. Quod simul, ut audiuit: heus, inquit, *Gorgia, pedissequa puerorū, absconde pueros, defende: fac ut incolumes ad adolescentiam perducas. Vix hæc dixerat, cum ecce iste præstō, sedes, inquit, audax: non uox mea tibi uitam ademit: exple meas inimicitias: & iracundiam tuam satura tuo sanguine. Ille, cū magno spiritu, metuebā, inquit, ne plane uictus essem: nunc uideo, mecum, in iudicio, contendere non uis: ubi superari turpissimum est: superare pulcherrimum: interficere me uis: occidas equidem: sed uictus, non peribo. At ille, in extremo uitæ tempore, etiam sententiosè loqueris: neque ei, quem uides dominari, uis supplicare? Tum mulier, imò quidem iste rogat, & supplicat: sed tu, quæso, cōmoueare: & tu per deos, inquit, hūc amplexa

amplexare: dominus est: uicit hic te:
uince nunc tu animum. Cur non de-
finis, inquit, uxor, loqui: quæ me di-
gna non sunt: tace, & quæ curanda
sunt, cura: tu cessas mihi uitam, tibi
omne bene uiuendi spem, mea mor-
te, eripere? Iste mulierem repulit ab
se lamentantem: illi, nescio quid inci-
pienti dicere, quod dignū uidelicet
illius uirtute esset, gladium, in latere
defixit.

*Ad grauitatem finis
pertinet.*

*Τὰ ἐπόμενα, conse-
quentia.*

*Exitus tragicus, & πε-
ριπέτεια, in beato ex-
itum, aliarumq; pos-*

V. *Demonstratione, seu Eidentia, sessionum domino.*

*ὡς ἀγγεία, ἐπιδείξει ὁ δὲ λαὸς ἐν ὧ, ἢ
ἐν φράσει ὑποτυπῶνται, καὶ ὑπο-
γράφῃ.*

Grauis est uerbis, sententijs, & ipso or-
namento, ipsa etiam narratio grauitatem
habet in descriptione personæ.

Quod simul atque Gracchus pro
spexit: fluctuare populum, uerentē,
ne ipse, autoritate senatus, commo-
tus, à sententia defisteret: iubet aduo-
cari concionem.

*Periodis membra, &
his incisa intexun-
tur.*

Iste interea scelere, & malis cogi-
tationibus redundās, euolat ex tem-
plo Iouis, & sudans, oculis ardenti-
bus,

bus, erecto capillo, contorta toga, cum pluribus alijs, ire celerius cœpit.

Illi præco faciebat audientiam: hic subsellium quoddā, calce premens dextra, pedem defringit: & alios hoc idem iubet facere.

Περὶ πέντα.

Cum Gracchus Deos inciperet precari: cursim isti impetum faciunt: ex alijs alij partibus conuolant: atque è populo unus, fuge, inquit, Tyberi, fuge: non uides? respice, inquam.

Deinde uaga multitudo, subito timore perterrita, fugere cœpit.

*Al. spumans
ex ore scelus.*

At iste spumam ex ore reiiciens, anhelans ex infimo pectore, crudelitatem, contorquet brachium: & dubitanti Graccho, quid esset, neque tamen locum, in quo constiterat, relinquenti, percutit tempus. Ille nullam uocem edens, insita uirtute, concidit tacitus.

Ilte, uiri fortissimi miserando sanguine aspersus, quasi facinus præclarissimum fecisset, circumspectans, & hilare sceleratam gratulantibus manum porrigens, in templum Iouis contulit sese.

Cap.

Caput V.

Incisa, & periodi ἐναλλάξ ἢ ἀμειβαίως, alternatim continuata.

I. In Ratiocinatione, ea est huiusmodi, in medio genere.

Maiores nostri, si quæ unius peccati mulierem damnabant: simplici maiorum iudicium.

Quo pacto?

Quoniam, quam impudicam iudicarent: eam ueneficij quoque damnatam existimabant.

Quid ita?

Quia necesse est, eam, quæ suum corpus addiderit turpissimæ cupiditati, timere permultos.

Quos istos?

Virum, parentem, ceteros: ad quos uidet sui dedecoris infamiam pertinere:

Quid postea?

Quo tantopere timeat: eos, necesse est, ut quoquo modo possit, ueneficio petat.

Cur?

Ἡ κρίσις τῶν προγόνων, maiorum iudicium.

Ἐρώτησις τῆς αἰτίας, interrogatio causæ.

ὑποβολὴ τῆς ἐπιμέλειαι, ὡς, καὶ τῆς αἰτίας, subiectio iudicij oratorij, & causæ.

Ἐρώτησις περὶ τῶν προσώπων φοβερῶν, interrogatio de personis formidabilibus.

Πεῦσις τῆς ἐπομένῃ, interrogatio consequentis.

Curr.

Ζήτησις τῶ αἰτίῳ, inue-
stigatio causæ.

Απάντησις θετικῇ, ἡ γνω-
μολογικῇ, responsio ge-
neralis, aut sententiosa.

Ἄλλῃ περὶ τῆς τῶν
προγόνων κρίσεως ἐρώ-
τησις.

Διάσκηψις τῶ αἰτίῳ, in-
quisitio causæ.

Υπόληψις αἰτιολογικῇ,
ἡ γὰρ ὀρεκτικῇ.

Ἄλλῃ ζήτησις προσωπι-
κῇ, de personis.

Υποβολὴ θετικῇ προσα-
ποδοῖ, subiectio re-
sponsionis generalis
per indistributis suppo-
sitam rationem.

Propositio.

Quia nulla potest honesta ratio
retinere eam: quam magnitudo pec-
cati facit timidā, intemperantia au-
dacem: natura muliebris inconfide-
ratam.

Quid? ueneficij damnatam, quid
putabant? Impudicam quoque ne-
cessario.

Quarer.

Quia nulla facilius, ad id malefi-
cium causa, quam turpis amor, & in-
temperans libido, cōmouere potuit.
Cum cuius animus mulieris esset
corruptus: eius corpus castum esse,
non putārint.

Quid, in uirīs? idem ne hoc
obseruabant?

Minimè.

Quid ita?

Quia uiros ad unumquodq; ma-
leficium, singulæ cupiditates impel-
lunt: mulieres, ad omnia maleficia,
cupiditas una ducit.

Item, aliud exemplum.

Benè, maiores nostri, hoc compa-
rauerunt: ut neminem regem, quem
armis

armis cœpissent, uita priuarent.

Quid ita?

Quia, quam nobis fortuna facultatem *Ratio.*

dedisset: iniquum erat, in eorum supplicio

consumere: quos eadem fortuna paulò an

te, in amplissimo statu collocârat. Quid?

Propositio.

quòd exercitum contraduxit: desino me-

minisse.

Quid ita?

Quia uiri fortis est: qui de uictoria con-

tendant: eos hostes putare: qui uicti sunt:

eos homines iudicare, ut possit bellum for-

titudo minuere: pacem humanitas augere.

Eius explanatio.

At ille si uicisset, num idem fecisset: *ὁμοιο*

τέλειον.

III. Propositi-

Non profectò tam sapiens fuisset.

tio.

Quid igitur ei parcis?

Explanatio.

Quia talem stultitiam contemnere, non

IIII. Propositi-

imitari consueui.

tio.

Ratio.

In huiusmodi sermocinationibus, & collo-

quijs, penè quotidianis, in quibus est *ἀνταμειβή*,

interrogationis, & responsionis, *διαλογισμὸς*, uti-

mur breuibus membris: sicut in Comœdijs, &

Tragœdijs fieri consuevit.

Caput VI.

Membra, & periodi, ἐναλλάξ, καὶ ἀμειβόμεως coniunctæ.

In subiectione, quæ ad primam personam refertur.

ὑπεραπολογία.
ἀντιπατείν, στα
tus qualitat
est, seu ἀναισ
λογικῆς γένεσις,
per ἀντίτασιν
ἀντιθετικῆν.

Nam, quid me facere conveniret:
Cum, à tanta multitudine Gallorū, circū
cumfederer?

An dimicarem?

At, cum, parua manu, prodiremus:

Locum quoque inimicissimum habebamus.

Sederem in castris?

At neque subsidium, quod expectarem, habebamus:

Neque erat, quo vitam produceremus.

Castra relinquerem?

At obfidebamur.

Vitam militum negligerem?

At eos uidebar accepisse, ea conditione:

Vt, quoad possem, incolumes patriæ, & parentibus conseruarem.

Hostium conditionem repudiarem?

At salus antiquior est militum, quam impedimentorum.

Conc

Concinnitatem habet exornatio hæc, à similitudine uerborum, Sed attenuati est per se, generis.

Caput VII.

De adiunctione periodorum.

Εν τῇ Διανομῇ, in Distributione.

Qui uestrum, Iudices, nomen senatus diligat, *Gravitate sunt ista, propter*
Hunc oderit necesse est. *ἀείνωσις.*

Huic bimembri, μονόμωλος & subijcitur.

Petulantissimè enim, semper iste, oppugnavit senatum.

Sequitur huic annexa τριμωλος &.

Qui questrem locum splendidissimum cupit esse, in ciuitate:

Is oportet, istum maximas pœnas dedisse, uelit:

Ne iste, sua turpitudine, ordini honestissimo, maculæ, atque dedecori sit.

Et continenter alia, huius generis.

Qui parentes habetis:

Ostendite istius supplicio:

Vobis homines impios non placere.

Item altera.

Quibus liberi sunt:

Statuite exemplum:

Quantæ pœnæ, in ciuitate, sint hominibus huiusmodi comparatæ.

Item,

ἐν τῶν διαφε-
ρόντων παρὰ
διαφορῇ, ἰδιό-
τητι τῶν λέξε-
ων.

Senatus officium est:

Confilio ciuitatem iuuare:

Magistratus officium est:

Opera, & diligentia consequi Senatus uoluntatem:

Populi est officium: res optimas, & homines idoneos maxime, suis sententijs eligere, & probare.

Item,

Accusatoris officium est:

Inferre crimina:

Defensoris, diluere, & propulsare.

Testis est, dicere, quæ scierit, aut audierit:

Quæfitoris est, unumquemque horum in officio suo continere.

Adiungitur his τετραβῶλη & συμπερασινί.

Quare, L. Cassi, si, in causa, testem, præterquam, quod sciat, aut audierit, arguentari, & coniectura prosequi patieris: ὁμοιοτέλευτα, Isocratico more affectata.

προσἀπόδοσις
mixto ordine
facta.

Ius accusatoris, cū iure testimonij, commiscebis:

Testis

Testis improbi cupiditatem confirma-
bis:

† Reum duplicem defensionem parabis. Fortè, IN reū.

*Exempla plura lector passim in his libris ob-
seruet periodorum adiunctionis.*

Caput VIII.

De periodo, uel de Conti- nuatione.

PERIODVM AVTHOR

ad Herennium, appellat Continua-

tionem, Græci συνέχειαν τῶν νομ-

μάτων, καὶ τῶν νόμων, καὶ περιβο-

λόν. Est autem Continuatio, densa, & continens

frequentatio uerborum, cum absolute senten-

tiarum. Spectari autem in ea debent, materia &

forma. Materia sunt uerba & sententiæ, λέξεις,

καὶ διάνοιαι: siue conclusioni astrictæ sint: siue ab

hac liberæ. Forma consistit cum in membrorum

numero: tum in configuratione, seu σχηματισμῷ.

MATERIA periodi.

	Sententia, cū τῇ γνώμῃ.		Γνωμικὴ, sen= tentiosa.
Conti= nuatio ne ute= mur cō= modifi cātri= pertit ò in	Cōtrario, cū τῷ ἀντικειμέ νω.	Nomi natūr que	Ἀντικειμένῃ, ex contrarijs confecta.
	Cōclufione, cū τῷ συμπε ράσματι.		Συμπεραγε νῇ, argumen= tum conclu= dens.

In sententia, ἀίνωλ & μακρόνωλ &, καὶ ὑπό
στασις.

τῷ μέσῳ χαρα
κτῆρι &.

Ei non multū potest obesse fortuna: 12.

Qui sibi firmitus in uirtute, quā in ca
su, praesidium collocauit. 22.

Apta est commutationi, per traductionem par
tium: si ex προτάσει fiat ἀπόδοσις, & con
tra.

Item,

Difficile est, primū uirtutes reuereri: 14.

Qui semper secunda fortuna sit usus. 12.

Propè

Propè est ἰσόνωλ.

Item,

Liber est is existimandus: 9.

Qui nulli turpitudini seruit. 10.

ἰσόνωλ & μικρόνωλ: contracta membra
habens: ut Αφροισμοῖ Hippocratis.

Item,

Optima uiuendi ratio est eligenda: 14.

Eam iucundam consuetudo reddet. 11.

Item illa τέμνωλ, minutioribus membris, ἢ
πυλνωῖς, ἢ πορματινοῖς.

Egens æquè est is: 5.

Qui non satis habet: 6.

Et is, cui nihil satis potest esse. 12.

Est ἰσοσκελὴς μακρόνωλ. Nam postremum
membrum σύνθετον, compositione unum est fa-
ctum ex duobus, κατ' ἀποτομίαν. Pro, Et is æquè
est egens: cui nihil satis esse potest. Estq; διπλά-
μενος.

Atque hæ sententiæ dicuntur ἀπλάϊ, simpli-
ces, ἀνάαιτιολόγῃτοι, καὶ ἄνυσ ἐπιλόγῃς: quæ nullam
habent rationem subiectam. Neq; uerò improbari
debent: propterea quod habet breuis expositio, si
rationis nullius indiget, magnam delectationem.

Περίοδοι γνωμολογικαί, αἱ μετ' ἐπιλόγῃς, καὶ
ἐγὼ κατὰ σῆσιν.

Sed illud quoque probandum est genus sen-
tentiae: quod confirmatur subiectione rationis, ὅ-
πως ἐκ τῆς αἰτίας; hoc modo:

Μονόπῳλθ.

Propositio.

Omnes benè uiuendi rationes, in uirtu-
te, sunt collocandæ.

Huic annectitur προσάφει, circuitus duorum
membrorum.

Rationis subie-
ctio.

Propterea quòd sola uirtus, in sua pote-
state est:

Omnia, præter eam, subiecta sunt fortu-
næ dominationi.

Ἔστι διηρημένον, ἀντικειμένον, ὅτ' μακρόπῳλθ.

Δίπῳλθ, cui subiecta est continenter, τετρά-
πῳλθ.

Qui fortunis alicuius inducti, amicitia
eius secuti sunt: 22.

Hi, simul ac fortuna dilapsa est, deuolūt
omnes. 16.

Τετράπῳλθ ἰσοσπελής.

Πρότασις, eius=
que proposi-
tio, et redditio.

Cum enim recessit ea res: 9. Πάρισις=
sis, adæquatio. Sunt enim duo priora membra πα-
ρισωτικά. Συγσώλη, contractio.

Quæ

Quæ fuit consuetudinis causa:

Nihil superest: 5. ΕπωδΘ.

Quare possint in amicitia retineri.

Διαβολή, Productio.

Απόδοσις, eiusdemq; & pro-

positio, & red-

ditio.

Sententie quæ dupliciter efferruntur.

Sine ratione, ἀνατάσμενοι, καὶ αἱ ἀνστὶ ἐπιλόγῃ, hoc modo:

ΜονόουλΘ.

Errant, qui in prosperis rebus, omnes impetus fortunæ, se putant fugisse.

Δίνωλος, κατ' ἀντίθεσιν, Contentione.

Sapienter cogitant:

Qui, temporibus secundis, casus aduersos reformidant.

Cum ratione, μετ' ἐπιλόγῃ, hoc pacto:

Δίνωλοι due continuatæ.

Qui adolescentium peccatis ignosci putant oportere, falluntur. 22.

Propterea quod ætas illa * non est impedimento bonis studijs.

Erasmus tollit, Non.

ΤετράουλΘ ἀντικειμένη ἰσοσηλής.

Athi sapienter faciunt: que natiuus.

9. Συντολί, ordo= Due propositiones, & due

C V

conuersiones.
ordo inuersus
κῶντεγραμμέ-
σθ.

Qui adolentescentes maximè castigant: 12.
Vt quibus uirtutibus omnē uitam tue-
ri possint: 16.

Eas, in ætate maturissima uelint compa-
rare. 17.

Διὰ πολλὴν ἰσότητά, dilatatio parium mem-
brorum.

Periodi usus in ἀντιθέτῳ, Contra-
rio, quæ dicuntur ἀντικείμενα.

Δίνωλθ.

Γνωμολογικῇ.

Nam, si quis spei non multum collocā-
rit in casu:

Quid est, quod ei magnopere casus ob-
esse possit?

Ἐστὶ ἐπιχειρηματικῇ, καὶ συναντικῇ, ἢ συμπε-
ρασματικῇ. τὸ γὰρ ἐπιχείρημα ἀπαρτίζει, καὶ συνάγει.
Rationem enim absoluit, atque concludit.

Item, Δίνωλοι γνωμολογικαί.

Ἰσότητά.

Nam qui suis rationibus inimicus fue-
rit semper: 18.

Eum quomodo alienis rebus amicum
fore speres: 19.

Et item, μακρόνωλοι.

Nam quem in amicitia, perfidiosum co-
gnoueris: 7.

Eum

Eum quare putes inimicitias, cum fide,
habere posset 20.

Et,

Qui priuatus intolerabili superbia fue-
rit: 17.

Eum commodum, & cognoscētem sui,
uidere, in potestate, quis speret: 23.

Et,

Qui, in sermonibus, & conuentu amico-
rum, uerum non dixerit:

Nunquid, eum in concionibus, credas
à mendacio temperaturum?

Item, *ἐν θυμηματιναί.*

Quos, ex collibus, deiecimus:

A maiori ad me-
nus.

Cum ijs, in campo, metuimus dimica-
re:

Et *ἰσόνων & παρομοιώσει.*

Qui, cum plures erant, paucis nobis ex-
æquari non poterant:

Hi, postquam pauciores sunt, metue-
mus, ne sint superiores:

Conformatae sunt omnes, *τῷ κατ' ἐρώτησιν χύ-
ματι, & ὑπερολογίᾳ, τῇ κατὰ συνεστραμμένον, καὶ
ὑποσύξει.* Itaque facile possunt transformari, *με-
ταθέσει,* traiectione partium.

Tales sunt illae, ex Contentione, *ἀντιθέσει.*

Δίωξις.

Verborum ex=
ornationis sunt
istā.

Δίνωλοι ἐπιθυμηταὶ καὶ διαβληταὶ.

Habet assentatio iucunda principia: 14.

Eadem exitus amarissimos affert. 12.

Propè ἰσόνω=
λοι.

Item,

In otio tumultuaris: 9.

In tumultu solus es otiosus. 11.

Et,

ἰσόνωλ⊙.

In re frigidissima, cales: 9.

In feruentissima, friges. 8.

Item,

Tacito, cum opus est, clamas: ἰσόνωλ⊙
cum duabus sequentibus.

Cum loqui conuenit, obmutescis.

Et,

Ades, abesse uis: 6. Contracta ex τετρα
κόλῳ χιασμένη. Si ades: abesse uis: Sin abes: reuer
ti cupis.

Abes, reuerti cupis. 7.

Item,

In pace, bellum quæritas: 8.

In bello, pacem desideras. 9.

Et,

Μακρόνωλ⊙.

In concione, de uirtute loqueris: 12.

In prælio, per ignauiam, tubæ sonitum
perferre non potes. 20.

Μονόνωλ⊙, adiunctione, ὑποζεύγματι, ἢ ἐπι-
ζεύξει.

Ini

Inimicis te placabilē, amicis inexorabilem (καμπὴ, reflexio) prebes.

Est uerborum exornatio, Herenniano auctore teste.

In sententiarū exornationibus, huiusmodi sunt ἀντιθετικαὶ, conuersiones.

Vos huius incōmodis lugetis: 10.

Iste, reipublicæ calamitate, lætatur. 15.

Item,

Vos uestris fortunis diffiditis: 10.

Iste solus suis eò magis cōfidit. 13.

Vfus Conuersionum, in con- Optime sunt hæ con-
clusionē, quæ συμπερα- uersiones ἀπαρτίβουσαι
ςικαὶ dicuntur. τὸ ἐπιχείρημα, καὶ συ-
νάγουσαι.

Τὴν βράνωτες, γνωμολογὴν ἢ ἐγκυτᾶσιν οὖτος,
utrinque munitarationibus ἐν ἀλλὰ ξ,
ισόνων λθ.

Quod si, in eos, plurimum fortuna πρότασις ὑποτάσσει.
napotest: 13.

Qui suas rationes omnes in casum contulerunt: 16.

Non sunt omnia committenda Ἀπόδοσις.
fortunæ: 12.

Ne magnam nimis in nos habeat πρότασις τῶ αὐτίς.
dominationem. 16.

Item,

Item, ἰσοσυνελύς, breui repetitione, & conclusione.

Potestate, & resolutione περι

Αὐτὸν ἐστὶν ἰν

quod & resol-

ui potest. Sed

particulæ, Si

ne, & Nisi, ο-

stendunt πρό-

δεσιν νόμωτι

κὴν, ideoq; πρὸς

μασιν τῆς δια-

τάσεως.

Quod si Danais datū erat oraculum: 13.

Non posse capi Troiam, sine Philoctete sagittis. 16.

Hæ autem aliud nihil fecerunt, nisi Alexandrum perculerunt. 20.

Hunc extinguere, id nimirum, capi fuit Troiam. 15.

Est enim conclusio, quæ breui argumentatione, ex ijs quæ dicta sunt, aut facta, cōficit id, quod necessario consequatur.

Cap. IX.

Forma periodorum.

Μονόμωλοι, quæ uno membro absoluntur.

I. In articulo, hoc est, νόμωτι, ante καμὴν.

Gravitate.

Acrimonia, uoce, uultu, aduersarios perterrituisti.

Et,

Inimicos, inuidia, iniurijs, potentia, perfidia, sustulisti.

II. In Exclamatione, per compellationem,
 προσφώνησις, ἢ ἀποστροφὴ.

Tu clarissimi nepotes, suo sanguine,
 abluerunt inimicorum crudelitatem.

III. In Ratiocinatione, ἐν τῷ συλλογισμῷ, ἢ
 αὐτεπιλογισμῷ, κατ' αὐτιολογίαν.
 Δίωλος.

Maiores nostri, si quem unius peccati *Temperate*
 mulierē damnabant, simplici iudicio: mul- *forme.*
 torum maleficiorum conuictā putabant.
 Quo pacto? &c.

Sequitur μονόηωλος.

Quid ita? Quia necesse est, eam, quæ suū
 corpus addixerit turpissimæ cupiditati, ti-
 mere permultos.

Item,

Quare? Quia nulla facilius, ad id male-
 ficium, causa, quàm turpis amor, & intem-
 perans libido (καμωὴ) commouere potuit.
 Annectitur huic periodo, circuitus bimembris.
 Cum, cuius animus mulieris esset corru-
 ptus, eius corpus castum esse non putârint.

Et,

Quid? quod exercitum contraduxit, de
 fino meminisset τὸ κατ' ἐρώτησιν.

Item,

At ille, si uicisset, num idem fecisset? Nō
 profe-

perfecto tam sapiens fuisset. τὸ κατ' ἐρώτη-
σιν, καὶ ὁμοιοτέλειον.

Quid igitur ei parcis?

Quia talem stultitiam contemnere, non
imitari, consueui.

III. In ὁμοιοῶσώτῳ, similiter cadente.

Hominē laudas { egentem uirtutis,
abundantē felicitatis.

Est periodus hæc, κατ' ἀποτομίαν facta, uerbi
laudas: sed tum esset ornamētum τῆς ἀντιστροφῆς,
conuersionis. Adiunctione igitur, τῷ προϋπάρχοντι
ῥήματι, uti debuit. Obseruet hic quoque studiosi
rationis dicendi, ἀντιειμένῳ conuersionem pos-
se et simplicem esse, ἢ μονόπῳλον. Sunt enim in
exemplo proposito, bina binis, hoc est, paria pa-
ribus contraria, differentiaq; reddita.

V. In προσονομασίᾳ, ἢ παρωνομασίᾳ, agnomi-
natione, per eiusdem literæ productionē,
ἐντασιν, ἢ διαστολήν, hoc modo.

Hunc auium dulcedo ducit ad auium.

Transferendis literis, καθ' ὑπέρθεσιν, ἢ ὑπερβί-
βασιν, per transultationem literarum.

Videte, Iudices, utrū homini NAVO,

an

an VANO, credere malitis.

Fit & inuersione, ἀνὰ ἀνὰ ψα.

Roma tibi subito motibus ibit amor.

Roma, Amor.

Tibi, Ibit.

Motibus, Subito.

Totus enim uersus est ἀνὰ ἀνὰ ψα, retro= gradus.

In hoc annominatio est κενυμένη, occultata.

Non enim habet tam propinquam in uerbis similitudinem: & tamen dissimilia non sunt.

Quid ueniam, qui sim, quare ueniam, quem in simulem, cui pro sim, quid postule, breui cognoscetis.

Sunt enim hic ὁμοιότητα, κατὰ πολὺ πῶτορ.

Quid, qui, quem, cui, quid.

Et ὁμοιοπαράληπτα,

Sim, pro sim. in simulem, postulem.

Et τὸ αὐτὸ, ἀνὰ ἀνὰ ψα, idem, resumptione.

Veniam, ueniam.

Nam hic est in quibusdam uerbis quaedam similitudo, non tam affectanda: quam illae superiores: sed tamen adhibenda nonnunquam.

Casuum commutatione, κατὰ πολὺ πῶτορ, unius nominis.

Alexander Macedo, summo labore, ani-

D

Τὸ γλαφυρὸν ἔσθ

δὲ.

Παρίστωσις κατ'

ἀρχῇ, καὶ κατὰ

τελὸς.

nimum ad uirtutes, à pueritia cōfirmauit.

Alexandri uirtutes, per orbem terræ, cum laude, & gloria, uulgatæ sunt.

Alexandrum omnes maximè metuerunt, plurimumque dilexerunt.

Alexandro, si uita data longior esset, Oceanum Macedonum gloria transuolasset.

Variè hic unum nomen, in commutatione casuum, uolutatum est, κατὰ πολυπλοσίαν.

Τῆς ἀσρότητος. Plura nomina, casibus cōmutatis, faciunt an-
nominationem, hoc modo:

*Πάγιασμός ἀν-
τιατιμῆ.* Tiberium Gracchum rempub. admini-
strantem, indigna prohibuit nex, diutius in
ea commorari.

*Δοτιμῆ, perio-
do bimembri.* Caio Graccho similiter occisio oblata
est.

Quæ uirum, reipub. amantiſſimum, su-
bito de ciuitate eripuit.

*Πάλιν ἀντιατι-
μῆ.* Saturninum, fide captum, malorum per
fidia, per scelus, uita priuauit.

*Κλητιμῆ, κατ'
ἀποστροφῆν.* Tuus, ô Druse, sanguis, domesticos pa-
rietes, & uultum parentis asperſit.

Δίπλωθ

Πάλιν δοτιμῆ. Sulpitio, cui, paulò ante, omnia conce-
debant: eum, breui spacio, non modo uiue-
re, sed etiam sepelire prohibuerunt.

VI. In subiectione, νόσματος.

Ad iudices, δεινώσει, καὶ ἀγανακτήσει.

Ad suam reuertetur antiquam uitam, ἀπ' αὐτῆς. ἀπ' αὐτῆς.
licubi honestè tractatam.

At hic quidē, ante oculos uestros, quo ἀντίθεσις.
modo uiixerit, scitis omnes. Facta est να-
ταπλῶνι breuissima, ὑποστροφῇ simili, ὅτι προσδέ-
σει, adiectione νομμάτων, cum absolute senten-
tiæ.

Item, μεταστέσει, ἢ ἀποστροφῇ σφοδρᾷ, directæ,
ad aduersarium oratione.

*Credo, inimicum, quem nocentem pu- Al. Cædo.
tabas, in iudicium adduxisti. Sequitur inci-
sum, ὅτι membrum.

Non. Nam indemnatum ne casti. Sequi-
tur periodus altera.

Leges, quæ id facere prohibent, ueritus
es. Iterum membrum.

At ne scriptas quidē *iudicasti. Sequun- Al. curasti.
tur periodi.

Cum ipse te, ueteris amicitia commone
faceret, commotus es.

At nihil minus: sed etiam studiosius oc-
cidisti. Est δ' ἡ ἀντιθέσις: ὅτι ἄλλοι μὲν ἐκείνους.

Quid, cum tibi pueri ad pedes uoluta-
rentur, misericordia motus es?

At eorum patrem, crudelissimè sepultura quoque prohibuisti.

VII. In Gradatione, *ηλιμαντω.*

Τὸ γλαφυρὸν, ἢ
ἀνθυρὸς λόγος.

Africano industria uirtutem, uirtus gloriam, gloria æmulos comparauit: ὑπέρβεισι, adiunctione, ἐπιβύξει, ὅτι ἰδιότης τῶν λέξεων, παρὰ διαστολῇ.

VIII. In ὁρισμῷ, Definitione.

Τὸ ἰχθυὸς χάραξ
ἡ ἥριος.

Maiestas reipublicæ est, in qua continetur dignitas, & amplitudo ciuitatis.

Item,

Iniuriæ sunt, quæ aut pulsatione corpus, aut conuitio aures, aut aliqua turpitudine uitam cuiuspiam uiolant.

Item, ἀφορισμῷ, ἢ διορισμῷ.

Αφαίρεσις τῶν ὀ-
ριζομένων.

Non est ista diligentia, sed auaritia.

Sequitur δὲ ἡ ἀποδοσίς.

Ορισμοὶ διαστα-
τινοί.

Ideo quòd diligentia est accurata conseruatio suorum:

Auaritia iniuriosa appetitio alienorum.

Item,

Non est ista fortitudo, sed temeritas:

Τέμνω δὲ προσαποδοίσει.

Propterea quòd fortitudo est contemptio laboris, & periculi: cum ratione utilitatis, & compensatione commodorum:

Teme-

Temeritas est, cum inconsiderata laborum perpeſſione, gladiatoria periculorum ſuſceptio.

Particula *μὲν, & δὲ, μετρίως*, prætermittuntur apud Latinos.

Caput X.

IX. In Coniunctione, *ὃν τῇ συνίσχυει*, quam alij *συνεφευγμένον, & μεσίσφυμα* vocāt.

Formæ dignitas aut morbo deflorefcit, aut uetustate.

Τὸ μέσθ πλάσ=
ματ &.

Hic interpositione, *ἐπὶ γνώσει*, uerbi, & superiores orationis partes comprehenduntur, & inferiores.

X. In Adiunctione, *προσσεπιφύχει*.

ἐν τῷ προσευνητιῷ χήματι.

Deflorefcit formæ dignitas, aut morbo, aut uetustate.

ἐν τῷ ἐπιευνητιῷ.

Aut morbo, aut uetustate, formæ dignitas deflorefcit.

XI. In Conduplicatione, *ἀναδιπλώσει, ἢ ἐπαναδιπλώσει.*

Tumultus C. Gracchi, tumultus, dome *τῆς ἀδρότης.*

sticos, & intestinos comparat.

XII. In dubitatione, Διαποροίσει.

Obfuit eo tempore, Consulum, siue stultitiam, siue malitiam dicere oportet, siue utrunque.

XIII. In præcisione, ἀποσιωπῇ, uel ἀποσιωπῇσει.

Mihi tecum concertatio non est.

Hactenus μονοηλῆς: sequitur τέμνωλ & conuersio.

Scil. multis honoribus affecit.

Ideo, quod populus Rom. me, nolo dicere: ne cui fortè arrogans uidear: te autem sæpe ignominia dignum putauit.

XIIII. In Diminutione, ἐν τῇ λιτότητι, quare rem magnam, modestæ causæ, uerbis extenuamus.

Propositio.

Vtrum igitur auaritiæ causæ, aut egestatis, accessit ad maleficium?

Hactenus periodus ἐρωτήσει duarum rerum: sequitur incisum, cui adiungitur circuitus trium membrorum ἰσόνωλ & δι' ὅλα. in Subiectione, ὑποβολῇ, per προσαπόδοσιν, ἐν τῷ λεγῶν χαρακτηρισθεῖ.

Τὸ πρῶτον λέγει καὶ ἀδελφῶ.

μα.

Αφ' αἵρεσις, ἀ
contrario.

Auaritiæ?

At largissimus fuit, in amicos: 11.

Quod

Quod signum liberalitatis est: 10. *Conuerſio, ἐπιτροπή.*

Quæ contraria auaritiæ est. 11.

Rurſus incifum, ſequentē conuerſione ſim-
plici.

Egeſtatis?

At huic quidem pater, nolo nimium di-
cere, NON TENVISSIMVM patrimo-
nium reliquit: *Αποσιώπησης, præciſio.*

Hic uitauit, ne magnum, aut maximum dice-
retur.

XV. In imagine, quæ εἰδὸς, & εἰκασία di-
citur.

Hæc ſumitur, ἐπαίνος ἔνεκα, laudis cauſa.

Ibat in prælium, corpore tauri ualidiſſi-
mi, impetu leonis acerrimi ſimilis.

Vituperationis, τὸ ψόγος χέρι, illæ:

In inuidiam adducit, εἰς φθόνον.

Iſte qui diuitias ſuas iactat, ſicut gallus
ἐ Phrygia, aut ariolus quiſpiam, depreſſus,
& oneratus auro, clamat, & delirat.

In contemptiōnem, ὀλιγωρίαν.

Iſte, qui, tanquam cochlea abſcondens,
retentat ſeſe tacitus, quò ſit tutus, comedi-
tur, cum domo ſua, & aufertur.

XVI. In ſignificatione, ὑποσημειώσει, ἢ οὐδ-
δέξει ἐμφατικῇ.

Alterum λήμα.
μα.

Αφαίρεσις, ex-
contrario.

Τὸ μέσος λόγος.
Εγρημιαστικῇ.

Διαβλητικαί,
καὶ ψευδικαί.
Τὸ ἰχθύς.

καθ' ὑπερβολήν, per exuperationē : cum plus dictum est: quā patitur ueritas, augens de suspicionis causa.

Sic:

Hic te tanto patrimonio, tam citò, testā, qua sibi petat ignem, non reliquit.

Item,

Prospice tu, qui plurimum cernis.

Τὸ διττόν.

Τὸ πολύσημον.

Dictum est de eo: qui multas hereditates adiit, ἐμφατικῶς, καθ' ὁμωνυμίαν, per ambiguum. Cum scilicet, uerbum potest in duas, pluresue sententias accipi: sed accipitur in eam partem: quam uult is, qui dixit.

Item,

Δυναμίαι sunt
δυνατοί.

Quiesce tu, cuius pater, cubito, se emungere solebat.

Hoc Salsamentarij filio dictum est, ἐμφάσει κατ' ἀπολόγησιν, Significatione, per consequentiā: quæ fit, cum res, quæ sequuntur aliam rem, dicuntur: ex quibus tota res relinquatur in suspicionē.

Item,

Τῆς ἀδρότης.

Qui ista forma, & grate nuper alienę domui, nolo plura dicere.

Dicti sunt ista, κατ' ἀπονοπήν, ἢ ἀποτομίαν, per abscisionem, quæ παρασιώπῃσι quoque dicitur. Si, cum incipimus aliquid dicere, præcidimus, et ex eo, quod iam diximus, satis relinquatur suspicionis.

Cap.

Cap. XI.

XVII. Cadunt & aliæ exornationes, in
circuitus, ut τρεῖς ποὶ τῆς λέξεως.

Αὐτονομασίη, Pronominatio.

At non Africani nepotes istiusmodi fuerunt pro Gracchiis.

XVIII. Μετωνομίη, ἢ ὑπαλλαγή, Denominatio, uel immutatio.

Nā tam citò Sarrissæ Græcia potiti sunt.
Id est, Macedones.

Item,

Nec tam facile, ex Italia, armatura transalpina depulsa est. Pro Gallis.

In quibus ab instrumento, dominus est denominatus,

Sic id quod fit, ab eo qui facit.

Mars istud te facere necessario coëgit.

Id est, bello illud fecisti.

XIX. Ὑπερβολή, Superlatio.

Cum Comparatione, à similitudine.

Corpore, niueum candorem, aspectu, τῆς γλαφρῆς
igneum ardorem assequabatur. λόγῳ.

A præstantia.

Adiunctio,

Cuius ore sermo melle dulcior profluebat. ἐπισημειῖς.

De parte totum intelligitur.

Τῆς αἰδρότης.

Non illæ te nuptiales tibix eius matrimo-
nij commonebat?

Nam hîc omnis sanctimonia nuptiarum, uno
signo tibi arum, intelligitur.

A pluribus unum.

Atrox calamitas pectora mœrore pul-
fabat.

Itaque anhelans, ex imis pulmonibus,
præ cura, spiritus ducebatur.

Hic unum pectus, & unus pulmo intelligitur.

Μεταφορά, ἢ τροπή, Translatio.

1. Εὐαργείας ἕνεκα, rei ante oculos ponendæ
causa.

Τῆς αἰδρότης, καὶ αὐ-
θιγῆς χαράκτῆ-
ρος.

Hic Italiam tumultus expergefecit, ter-
rore subito.

2. Συνοτομίαις ἕνεκα, breuitatis causa.

Recens aduentus exercitus, subito ciui-
tatem extinxit.

3. Σεμνολογίας ἕνεκα, obscœnitatis uitandæ
causa.

Cuius mater quotidianis nuptijs dele-
ctatur.

4. Αὐξήσεως ἐνεναι, augendi causa.

Nullius innoxior, & calamitas istius ex-
plere inimicitias, & nefariam saturare cru-
delitatem potuit.

5. Μειώσεως ἐνεναι, minuendi causa.

Magno, se prædicat auxilio fuisse.

Διὰ μονόητος
coniunctæ.

Quia paululum, in rebus difficillimis, a-
spirauit.

6. Κοσμίσεως χάρις, ornandi causa.

Aliquando Reipublicæ rationes, quæ
malitia nocentum exaruerant, uirtute op-
timatum, reuirescent.

XXI. Περίφρασις, Circuitio.

Scipionis prouidentia, Carthaginis o-
pes fregit.

Pro Scipione, & Carthagine, ornandi causa.

XXII. Ὑπερβατον, Transgressio.

Peruersione, ἀνατροπή.

Hoc uobis deos immortales arbitror de-
disse, uirtute pro uestra.

Transiectione, ὑπερβάσει, ἢ ὑπερθέσει.

Instabilis in istum plurimum fortuna
ualuit.

Item,

Omnes inuidiosè eripuit tibi bene ui-
uendi casus, facultates.

CAP.

Cap. XII.

Περίοδοι δίκωλοι, duorum membro-
rum ambitus figurati.

Exornantur,

I. Μεταγωγῇ, traductione.

Γνώμη.

Τὸ ἀνθυρῶ λό-
γος.

Qui nihil habet, in VITA, iucundius
VITA: 14.

Is, cum uirtute, VITAM non potest co-
lere. 13.

Est ἰσόκωλος, ὅτι ἀπτα τῇ μεταχειρίσει, uel με-
ταχειματισμῷ, propter ὑπερολογίαν, κατὰ τὸ
συνεστραμμένον.

Τὸ ἀδρῶ.

Υπερβολή, Subiectione.

Aterat INIMICVS. Membrum separatū
à circuitu: sequitur comprehensio bimembris.

Ερώτησις ἀγανακτικῇ.

ἰσοκωλία, καὶ
ὑπόστασις.

Ergo INIMICVM sic ulcisci uoluit: 13.

Ut ipse sibi reperiretur INIMICVS? 14.

Est τῆς γοργότητος, propter ἀπαρτίσιν, ἀντί-
τεσιν, uel ἐρώτησιν, ὅτι ὑποβολὴ, subiectionem.

Item,

Τὸ γλαφυρῶ.
Coniugata per
comparatio-
nem.

DIVITIAS sine DIVITVM esse:
Tu uero uirtutem præfer DIVITIIS.
Est παραινέσις, cohortatio. Et νύνη ὅτι.

Item,

MEMBRES FIGVRATAE. 61

Item,

Cur eam rem tam studiosè CVRAS: 11. Αντιστροφὴ πᾶ
Quæ multas tibi dabit CVRAS: 9. ῥήχσις, καὶ ἀν
Εὐθυμηματινὴ est periodus, ratione subiecta τίτλασις. μείν-
propositioni, quæ ἐρωτήσῃ est conformata. ῥία.

Item,

AMARI iucundum est: 7. Κύνος, μαυρο-
Si curetur, nequid inest. 8. AMARI. 11. κωλία.

Et,

VENIAM ad uos: 5.

Si mihi senatus det VENIAM. 10. δι-
πλασιασμός.

II. Εκφωνήσῃ, Exclamatione, κατὰ προσχό-
ρουν, per compellationem, ὅ αὖ ποσρο-
φίη.

Tenunc alloquor, Aphricane: 9. Τὸ ἀδρῆ πλά-
Cuius mortui quoque nomen splendo-
ri, ac decori est ciuitati. 21. μακρόπωλος, σματος.

Huic subiicit μονόπωλον.

Tui clarissimi nepotes, suo sanguine,
abluerunt inimicorum crudelitatem.

III. πᾶσῃ, ἢ ἐρωτήσῃ, interrogatione.

Cum igitur hæc omnia faceres, diceres,
administrares:

Vtrum animos sociorum ab republica
remouebas, & alienabas, an non?

III.

III. ΑΥΤΕΠΙΛΟΓΙΣΜΩ, ἢ Αἰτιολογίᾳ, *ratione*
cinatione.

Τὴ μέση χαρα-
 κτήρ.

Quo pacto? *Casim* haecenus: sequitur com=
prehensio, καὶ ὑπόληψιν, ἢ ὑποβολήν.

Quoniam, quam impudicā iudicārant:
 Eam ueneficῇ quoque damnatam exi=
 stimabant.

Habet νόμότητα, propter ὑστερολογίαν,
 ἢ ὁμοιοτέλευτον.

Item,

Quos istos? uirum, parentem, ceteros:

Scil. necesse est,
 eam timere.

Ad quos uidet sui dedecoris infamiam
 pertinere.

Quid postea? Quos tantopere timeat:
 Eos, necesse est, ut quoquo modo pos=
 sit ueneficio petat.

Item, post propositionis explanationem *μονό-*
πωλον, sequitur per *πρόσβαψιν*, duorum membrorum
 ista comprehensio.

Cum, cuius animus mulieris esset corru=
 ptus: 15.

Eius corpus castū esse, non putārint. 12.

Et continenter, Quid? in uiris: idem ne
 hoc obseruabant? Minimè. Quid ita?

Membra dila=
 tata.

Quia uiros, ad unumquodque malefi=
 cium, singulae cupiditates impellunt: 25.

Mulieres ad omnia maleficia, cupiditas
 una ducit. 21,

Item,

Item,

Benè maiores nostri hoc comparaue- Ορθόν.
runt: 13. Τεταμένον.

Vt neminem regem, quem armis cœpif-
sent, uita priuarent. 17. Quid ita?

Et,

Vt possit bellum fortitudo minuere: 13. Ολόκληρα πῶς

Pacem humanitas augere: 9. ὁμοιοτέλας.
λευτόν.

Est ἀντιμεμένη, constans contrarijs, & differe-
rentibus. paria enim paribus, ternaternis reddita
sunt.

V. ἰσοκύβητος, Compari.

Illi fortuna dedit felicitatem: 12.

Huic industria uirtutem comparauit. 13.

Vitatum est τὸ ὁμοιοπατάλμητον, & ornatus
captatus, differentium rerum conflictione. Acuti
etiam est ἰδιότητι τῶν λέξεων, παραδιαστολή.

VI. ὁμοιοπτώτως, Similiter cadente.

Cuius omnis, in pecunia, spes est: 11. Vi- Ομοίαντον, κα-
ταὐτ ἀντιστροφήν. τὰ πῶ γεννητῶν,

Eius, à sapientia, est animus remotus. 15 In, Cuius, Eius.

In medio, seu κατὰ τὸ μέσον, ὁμοιοπτώσις est,
in Pecunia, & Sapientia. In fine, κατὰ τὸ τέ-
λος, exitus sunt casu recto similes, AnimVS, Re-
motVS.

VII.

Item,

VII. παρομοιώσει, ἢ ὁμοιοπατάληντων, κατὰ
τὸ ὁμοιοτέλυστον, *Similiter desinente.*

Δίνωλον ἰσόκω
λον. *Gravita-
tis est.*

Turpiter audes facere: 8. ὁμοιοκρητον.

*Nequiter studes dicere. 8. ὁμοιοκπατάλη-
ντων.*

*παρομοίωσις etiam hic est in medio, ἐν τῷ μέ-
σῳ, in Audes, Studes. Sunt ὅτι hic ἀποδοτικὰ μέ-
ρια prætermissa : ut periodus non esse uideatur,
propter διακλυστον, per ἐλλειψιν particularum, Et,
et, A, Cum, tum, uel, Non solum, sed etiam.*

*Subtilitatis ὅτι
mediocritatis.*

VIII. παρονομασίᾳ, ἢ παρηχύσει, *Annominat-
tione, per attenuationem, ac complexionem eius-
dem literæ, ἐπισυναλοικῆ, ἢ συνωρίσει.*

*Al, uenijt. ut
fiat ηγῶσις, ἢ
συνωρίσεις, quæ
factum est πα-
ράγραμμα.*

*Hic qui se magnificè iactat, atque osten-
tat, †uenit à te:*

Antequam Romam uenit.

2. *Ex contrario, ἐν τῇ ἐναντίᾳ. Nam hic in
altero membro est contractio.*

Hic, quos homines alea uincit:

Eos ferro statim uincit. ἀντιστροφή.

3. *Breuitate eiusdem literæ, συστολή, hoc
modo.*

*Aliud παρὰ-
γραμμά.*

*Hic tamen uidetur honoris cupidus:
Tamen non tantum Curiam diligit,
quantum Curiam.*

4. *Addēdis literis, κατὰ πρόθεσιν, hoc pacto.
Hic*

Hic sibi posset temperare:
Nisi amorì mallet obtemperare.

5. Demendis literis, κατὰ τὴν ἐνθλιψιν, sic:
Silenones, tanquam leones, uitasset:
Vitæ se tradidisset. Ομοιοτέλεστον.

6. Transferendis literis, καθ' ὑπέρθεσιν, ἢ
ὑπερβιβασμὸν, quæ transformatio μετα-
κίνησις, ἢ μετάθεσις, transiectio, genera-
libus nominibus, dicitur.

Nolo esse laudator:
Ne uidear adulator.

7. Commutandis, κατὰ τρόπην, ἀντίθεσιν, με-
ταβολήν, ἀντιστοιχίαν, παραλλαγήν, ἀλ-
λοιοῦτητα, καὶ μετάληξιν.

Deligere oportet:
Quem uelis diligere.

8. Addendis literis, ἢ commutandis, προσθή-
σει, καὶ μεταλήψει, ἢ ἐναλλαγῇ.

Demus operam, Quirites:

Ne omnino patres cōscripti circumscri-
pti putentur.

Hic additæ literæ sunt CIR, ἢ una mutata,
O, in V. Minus igitur accedit hæc annominatio
ad similitudinem, quàm illæ superiores.

Τὸ ἀδρῆ λόγῳ.

Vide totū ex=
emplū huius

παρονομασίας

κατὰ πολύντω

τον supra in

μονόλω πε=

riodo.

9. Plurium nominum casibus commutatis.
Caio Graccho similiter occisio oblata
est.

Sulpitio, cui paulo ante omnia conce=

debant:
Eum, breui spacio, nō modo uiuere, sed
etiam sepelire prohibuerunt.

Caput XIII.

IX. ὑποβολῇ, Subiectione.

Ἀπαύτησις.

Τὸ ἰχρῆ.

Præmium aliquod, ex lite, aut iudicio,
cepit: Membratim hætenus: sequitur conuersio.

Ἀντίθεσις.

Non modo non id fecit:

Sed etiam insuper ipse, grandi sponsio=

Al. uictus.

ne, tuinctus est.

Item,

An cognatos suos enumerabit: II. ἰσό=

πώλῳ.

Quibus uos conueniat commoueri: II.

Sequitur membrum.

At hi quidem nulli sunt.

Item,

Τὸ ἀδρῆ.

Cum ipsete, ueteris amicitiae, commo=

nefaceret,

nefaceret, commotus es? *Est μονόηλωθ:*
hæc δίνωλθ.

At nihil minus, sed etiam studiosius occidisti.

Ex eodem etiam genere, ut ad nostram quoq;
 personam referamus subiectionem, sic fit, αὐτοπρο-
 σώπως: superiores enim κατηγοριναί, κατ' αὐτο- πῦσμα, ὅτι qua-
 σροφῆρ, ἀγωνιστικῶς conformatae sunt. Hæc est αἰ- σι διαλογισμός.
πολογητικῶς.

Nam, quid me facere conueniret:

1. Απάντησις γὰρ

Cum, a tanta multitudine Gallorum,
 circumfederer?

νική.

Hactenus circuitus: sequitur membrum νομο-
ματινόν.

An dimicarem? Iterum ambitus.

2. Εἰδινά.

At, cum parua manu, tum prodiremus:

Αντίθεσις.

Locum quoque inimicissimum habebamus.

Rursus membrum, subiecta conuersione.

Sederem in castris?

At neque subsidiū, quod expectarem,
 habebamus:

Neque erat, quo uitam produceremus.

3. Ερώτησις.

Castra relinquerem?

Τὸ ἰχρὺ, καὶ μέ-

λύσις.

ὅς χαρακτῆρθ.

At obfidebamus,

4. Απάντησις.

Αντίθεσις.

V. Πείσις.

Υποβολή.

Vitam militum negligerem?

At eos uidebar accepisse, ea conditione:

Ut, quo ad possem, incolumes patrię, & parentibus conseruarem.

VI. Λήμα.

Αφαίρεσις, καθ'

ὑπολήψιν.

Hostium conditionem repudiarem?

At salus antiquior est militum, quàm impedimentorum.

Consequitur hac subiectione: ut ex omnibus ostendi uideatur, nihil potius, quàm quod factum est, faciendum fuisse.

X. ὄρω, Definitione geminata, διατάξεως
ἐνεκα, causa discriminationis.

Τῆς ἰχνοτάτης.

Επισύναψις.

Ideo quòd, diligentia est accurata conseruatio suorum:

Auaritia, iniuriosa appetitio alienorum.

XI. Μεταβάσις, Transfitione.

Συμπλήρωσις.

Επαγγελία τῷ
ἐφεξῆς.In patriam, cuiusmodi fuerit, habetis:
Nunc, in parentes, qualis extiterit, confiderate.

Item,

Απαρτισμός.

Τὸ ἐξῆς, ἢ τὸ
μέλλον.Mea in istum beneficia cognoscitis:
Nunc quomodo iste mihi gratiam retribuerit, accipite.

XII. παραλείπει, Præteritione, tanquam occupatione.

Et

MEMBRES FIGVRATAE. 69

Et illud prætereo:

Quòd rei militaris te infrequentem tra-
didisti:

Et continenter, *μείωσθ*.

Deinde, quòd iniuriarum satisfacisti La-
beoni:

Nihil ad rem pertinere puto. *καταφρόνυ-
σις, ὅτι μὴ οἰκείον, καὶ ὁ πρὸς θέσιν.*

Additur *τέλειωσθ* βραχύτομ^ο.

Horum nihil dico:

Reuertor ad illud:

De quo iudicium est.

XIII. *ὑποσύξει, uel διασέξει*, Disiunctione.

Formæ dignitas aut morbo deflorescit. *τῶ γλαφυρῶ*

Aut uetustate extinguitur.

λόγῳ.

Hic enim utrunque certo concluditur uerbo.

XIIII. *ἀντιμεταβολῇ, ἢ ἀντιμεταθέσει, ἢ γυν-*

ἀντιμεταφορᾷ, Commutatione.

Esse oportet, ut uiuas: Ex quadrimembri *τῶ ἰχνῶ, καὶ*
cōfecta est, in quam *ε* transformari potest. Estq; *ἀνθυρῶ λόγῳ.*
apta commutationi.

Non uiuere, ut edas. *ἰσόκωλον.*

Item,

Si poëma loquens pictura est:

Pictura tacitum poëma debet esse.

E iij

Αντιστροφῇ, seu reciprocatio ista constat ex contrarijs.

XV. Επιτροπή, Permissione.

Τῷ ἀδελφῇ.

Quoniam, omnibus ereptis, solum mihi superest animus, & corpus:

Hæc ipsa, quæ mihi, de multis, sola relicta sunt, uobis, & uestræ condono potestati. *Μακρόνως* ☉.

Vos me, quo pacto uobis uidetur, utamini, atque abutamini licebit:

Impunè in me, quicquid libet, statuite, dicite:

Atque obtemperabo. *Membratim hæc dicta sunt, per dissolutionem.*

Cap. XIII.

XVI. Διανομή, ἢ μερισμῶ, Distributione.

I. Pars de Senatorio ordine.

Αντιπεμένη,

κατὰ τὸ σινε

τραμμένον, μέ

γρ.

Διαβολὴ τῷ μί

σος ἐνεκα, ἀπὸ

τῶν πραχθέν

των.

Qui uestrum, Iudices, nomen Senatus diligit:

Hunc oderit, necesse est. *μέγρ* ☉.

Sequitur μονόνως ☉ αἰτιολογική.

Petulantissimè enim semper iste oppugnavit Senatum.

Qui equestrem locum splendidissimum cupit

cupit esse in ciuitate: 20.

Is oportet, istum maximas pœnas dedisse uelit. 16.

Huic est προσέφεi, adiunctum membrum περιούσιος finitum: ut μονόκωλ & conuersio esse uideatur.

Ne iste, sua turpitudine, ordini honestissimo, maculæ, atque dedecori sit.

Itaque propter hanc adiectionem, pro trimembri circuitu haberi poterit. Annectitur huic alia τέκνωλ &.

Tertia ad plebeium ordinem spectare uidetur.

Qui parentes habetis: 7. ἰσοσπелῆς, primo colo contractiore.

Ostendite istius supplicio: 11.

Vobis, homines impios, non placere. 11.

Quibus liberi sunt: 6. ἰσοσπелῆς μικρόκωλ & Membra minuta.

Statuite exemplum: 7.

Quantæ pœnæ in ciuitate, sint hominibus huiusmodi comparatæ.

Membrum ualde procerum, χοινοτενές.

Item, adhuc ἀντιδιαστολή οὐσιμῆ.

Testis est, dicere, quæ scierit, aut audierit:

Τὰ τῆς δεινότη-

ως. indignatio-

nem enim ἐπι-

λογικὸς, mo-

uet, seuitiamq;

iudicium. Hos

itaque iratos fa-

cere conatur.

Τὸ ἰχθῦς.

Scil. Accusato-
rem, Defenso-
rem, & testem.

Τὸ αἰδρῶ.

Τραχέα χήμα-
τα. τὸ κατ' ἀπο-
στροφὴν, καὶ ἐρώ-
τησις ἐλεγυσμῆ.

Επαναφορά ad
ditur, ὅτι ἐπιμο-
νὴ τέμνωλ',
περιτόνῃ.
τῶν λέξεων.

Quæstitoris est, unumquenque horum,
in officio suo continere.

XVII. παρρησία, quæ θρασυτομίαν, ἢ ἐλευ-
θεροτομίαν, liberam oratoris uocem ha-
bet, ὅτι quandam ἀδειαν. Author Licen-
tiam uocat. Tractatur autem hæc acrimo-
nia satis asperè.

Miramini, Quirites: 7. Πρότασις μο-
νόμωλ' & minuta membro.

Quòd ab omnibus uestræ rationes de-
ferantur: 15. Αὐτόλοσις ἰσοσηλής.

Quòd causam uestram nemo suscipi-
at: 11.

Quòd se nemo uestri defensorem profi-
teatur: 15.

Sequuntur quadrimembrem, conuersiones
διπλωλ.

Επιτίμησις ἀπαρκαλένῃ, καὶ ψιλῇ, re-
prehensio aperta, ὅτι nuda, ὅτι ἀπαρκαλύπτ'. ἢ ὅ-
τι enim lenitur asperitas sententijs, quæ λιάνεσθαι di-
cuntur.

Id tribuite uestræ culpæ:

Atque definite istud mirari.

Quid est enim: Κῶλον ἐπωδιόν.

Quare non omnes istam rem fugere, ac
uitare debeant: Σχοινοτενές.

Κύνηλ' & uitatus
de industria ne
molliatur aspe-
ritas.

Recor.

MEMBRES FIGVRATAE. 73

Recordamini, quos habueritis defenso, *προστατημόν*
res: *χῆμα*, quod
Studia eorum uobis ante oculos propo *constat impe-*
nite. *randi modo.*

Deinde, exitus omnium confiderate.

Membratum haec tenus: sequitur circuitus *τέλει-*
κωλ & *ἐπιτιμητικῶν*, καὶ *τραχέια*.

Tum uobis ueniat in mentem:

(Ut uerè dicam) negligentia uestra, siue *Σχοινοτινὲς, πα-*
ignauia potius, illos omnes, ante oculos ue *ρεμβολαῖς*, καὶ
stros, trucidatos esse: *ἐπιδιωρθώσαι,*

Inimicos eorū, uestris suffragijs, in am *interiectione,*
plissimum locum peruenisse. *& correctione.*

Erratum hic ponit ad extremum.

Est autem quoddam genus Licentiae, quod astu
tiore ratione comparatur: cum id quod scimus, fa
cilè omnes, quos obiurgamus, audituros, dicimus
nos timere, quomodo accipiant: sed tamen uerita
te commoueri: ut nihilo secius dicamus. Habet igit *Κρυπτικῇ κολα-*
tur *θεραπείαν, ἢ παρηγορίαν*. non enim est *αἰπα-*
ραμύθησι & sed *ἰσθμὶ ἐπιτιμήσεως*. Hermogenes *νεῖα*, figurata
asentatio.
scribit eam habere *διωρθώσιν τινα, καὶ μετρίαν*
λεϊότητά, κατὰ τὴν διαπόρην, per mitigationē,
quæ lenit acerbiteratem, dubitatione, ut,
Mihi cum isto, iudices, fuit amicitia:

Επιβολήν προ-
επιπλήξει, ἢ προ-
διερρώσει ἀπο-
ρητικῇ.

Sed ista tamen amicitia (tametsi uereor,
quomodo accepturi sitis, tamen dicam) me
priuastis.

Sequitur reprehensionis κατὰ συνή, per
αὐτεπιλογισμόν.

Quid ita?

Cesim haecenus, sequitur conuersio.

Quia, ut uobis essem probatus:

Τὸ κατὰ προτί-
μησιν, electio.

Eum, qui uos oppugnabat, inimicum,
quam amicum habere malui.

XVIII. Ὑπογραφῇ, Descriptione, κατ' εἰκασίαν, imagine.

Nam si istum impunitum dimiseritis:

In uosmet ipsos, mihi credite, feram, &
truculentam bestiam, iudices, immiseritis.
παρονομασία.

XIX. Διαρέσει, Diuisione.

Τῆς ἰσχύος.

Duae res sunt, quæ possunt homines, ad
turpe compendium commouere:

Inopia, atque auaritia. Μείβοι.

Χίασμός in di-
uisione, per cō-
iugata.

Te auarum, in fraterna diuisione, cogno-
uimus:

Inopem, atque egentē nunc uidemus.

Concluditur contractiore periodo.

Qui potes igitur ostendere: ἰσότης.

Causam maleficij non fuisse?

XX.

XX. *Επεξεργασία, Expolitione.**Tres Continuatæ periodi.*

Nullum tantum est periculum:

Quod sapiens, pro salute patriæ, uitandum arbitretur.

Cum augetur in columitas perpetua ciuitatis:

Qui bonis erit rationibus præditus:

Profectò nullū uitæ discrimen, sibi, pro fortunis Reipublicæ, fugiendum putabit.

Et erit, in ea sententia, semper:

Vt, pro patria, studiose, in quamuis magnam descendat uitæ dimicationem,

Hic eadem res, τὸ αὐτὸ, dicitur, expoliendo. Eā enim uerbis commutat author. Id quod tum fit: cum rem semel dictam, iterum, aut sæpius alijs uerbis, quæ idem ualeant, proferimus, κατ' ἐπιμονήν, per uerba ἰσοδυναμῶντα, idem declarantia.

Aliud exemplum, τῆς προσομοιομήσεως, expolitionis, qua non eandem rem dicimus, ut supra, sed de eadem re, pluribus commutationibus, περὶ τῆς αὐτῆς νοήματι.

Μονόηλω.

Sapiens nullum, pro republica, periculū uitabit.

Τέλειωλω.

Ideo, quod sæpe fit: Τὸ μέσος χαρακτῆρ.

Vt,

Τῶ ὑψὺς, sublimi generis.

Illud est τὸ αὐτὸ εἰπεῖν, idem dicere.

I. πρότασις, propositio, qua re simpliciter pronunciat, ἀπὸφαντικῶς, κατὰ τὸν ὁρθὸν πῶσον, casu recto.

II. *Rationem subijcit,*
κατασκευάζει.

Vt, quum, pro repub. perire no-
 luerit:

Necessario, cum repub. pereat.

Δίνωλ &.

Επινοητικόν. Nam

III. *Sententiam dupli-*
cem sine rationibus, &
cum rationibus pro-
nunciat.

Et quoniam sunt omnia commo-
 da, à patria accepta:

Nullum incommodum, propa-
 tria, graue putandum est.

Τρίνωλ & μείνρ &.

1. μετ' ἐπιλόγου.

Ergo, qui fugiunt id pericu-
 lum:

2. Ανσὺν ἐπιλόγου.

Quod, pro republica, subeundū
 est:

Stultè faciunt.

Δίνωλ & διηρημένν, ἰσόκωλ &.

Rationem, ἐπιλόγου,
separatim ponit, κατὰ
χωρισμόν.

Nam neque effugere incommo-
 da possunt:

Et ingrati, in ciuitatem, reperiu-
 tur.

Eiusdem generis.

IIII. *Afferit contrariū.*

At, qui patriæ pericula, suo peri-
 culo, expetunt:

Hi sapientes putandi sunt.

Et continenter alia, προσάγει, adiun-
 ctione.

Cum & eum, quem debent, ho-
 norem reipublicæ reddunt:

Et

Et, pro multis, perire malunt, quàm cū multis.

Τετράνωλ & ἀντιμειμένη.

Etenim uehementer est iniquum: Aliud contra
Vitam, quam, à natura, acceptam, pro- rium.

pter patriam, conseruaueris:

Naturæ, quum cogat, reddere:

Patriæ, quum roget, non dare.

Δίνωλ & ἀντιμειμένη, per terna ternis contra-
ria contrarijs relata.

Et, quum possis, cum summa uirtute, &
honore, pro patria interire:

Malle per dedecus, & ignauiam uiuere. Tractatio con-
trariorum, per
contentionem.

Iterum Δίνωλ & μακρόνωλ &.

Et, quum, pro amicis, & parentibus, & In duobus prio-
ceteris necessarijs, adire periculum uelis: ribus cōtrarijs,

Pro republica, in qua, & hoc, & illud est περσυνα-
sanctissimum nomen patriæ continetur, πάντησις, ἢ χι-
nolle in discrimen uenire. ασμός, inuersio
ordinis.

Alia τετράνωλ &.

Itaque uti contemnendus est: V. Affert simi-

Qui, in nauigando, se, quàm nauim, uult le, ὁμοιωσις.
incolumem:

Ita uituperandus:

Qui, in reipub. discrimine, suæ plus, quàm
communi salutis, consulit,

Δίνωλ

Δίνωλ Θ.

Προσπαδόσις. Naue enim fracta, multi incolumes eua
 Μετ' αφορὰ συμ- serunt:
 πτα ex simili, al Ex naufragio patriæ, saluus nemo po-
 λusione. test enatare.

Τέρινωλ Θ.

VI. Affert ex= Quod mihi benè uidetur Decius intel-
 emplum, παρὰ lexisse:

Διαιγµα.

Qui se deuouisse dicitur:

Πρόνρισις.

Et, pro legionibus, in hostes misisse me-

Ενθεσις.

dios.

Δίνωλ Θ μερισμῶ, διηρημένῃ, minutis membris.

Vnde amisit uitā: μέν. Concessio.

} συνδρα-
 } µή.

Επιπείρισις, αν-

τιναταλλάξει, η̄

At non perdidit. δέ. Cōpensatio.

αντεισαγωγή.

Μονόνωλ Θ ανττειµένῃ.

Τὸ τῆς αἰτίας.

Re enim uilissima, & parua, maximam
 redemit.

Duæ bimembres, omiſſis particulis μερισ-
 καίς: ut ἡ κατὰ κῶλα νοµματινᾱ, oratio facta esse
 uideatur.

Dedit uitam: ὁμοιότητωτορ, κατὰ τέλ Θ, ὅς

Επεξεργασία,

μοιοτέλεωτορ, κατ' ἀρχλῷ.

expolitio.

Accepit patriam:

Amisit animam:

Potitus est gloria.

Μονόνωλ Θ, etiam λαμπρά, illustris, quadam,

uel ἐπιπείρει, uel ἐπιφωνήσει.

Quæ

MEMBRES FIGVRATAE. 79

Quæ cum summa laude, prodita, uetustate quotidie magis enitescit.

Τέλειωλον συμπερασμαίν.

Quod si, pro republica, debere accedere VII. Afferit Cō
ad periculum, & ratione demonstratum clusionem, cum
est, & exemplis comprobatum: repetitione re-

si sapientes sunt existimandi:

rum expolitio=

Qui nullum, pro salute patriæ, periculū ne tractatarū.
uitant.

Ergo huiusmodi uehementer ornata poterit
esse expolitio: quæ constabit ex frequentibus ex-
ornationibus uerborum, & sententiarum. Hoc
modo igitur septem partibus tractabitur.

Caput XV.

XX. Διαλογισμῶ, ἡθοποιίᾳ, καὶ ἡθολογίᾳ,
sermocinatione.

Nam quid putamus illos dicturos:

Τῷ αὐτῷ λόγῳ.

Si hoc iudicaueritis:

Sequitur membrum.

Nónne hac omnes utentur orationes:

Deinde subijcere oportet sermonem.

XXI. Προσωποποιίᾳ, Conformatione.

Διηρημένη.

Quod si nunc hæc urbs inuictissima uo-
cem emittat:

In mutam, atq;
inanimatam re-
transfertur.

Non, hoc pacto, loquatur:

Διηρη-

Διηρημένον ὅτι ἀντιειμένον.

Ego illa plurimis trophæis ornata, triumphis ditata certissimis, clarissimis locupletata uictorijs:

Nunc, uestris seditionibus, ô ciues, uexor:

Eiusdem generis.

Αἰματόρι, ἐπὶ αὐτῶν
κτινῶς.

Ἰδιότης τῶν λέξεων, παραδιαστολή.

Quam dolis malitiosa Carthago, uiribus probata Numantia, disciplinis erudita Corinthus, labefactare non potuit.

Eam patiemini, ab homunculis deterrimis (teterrimis) proteri, atque conculcari: Ερώτησις χετλιασιν, per indignationem.

Item,

Ἰδιωλοποιίαι

qua excitantur mortui, tanquā ab inferis.

Quod, si nunc Lucius ille Brutus reuiuiscat: 14.

Et hic, ante pedes uestros, adfit: 10. 100= σκελῆς.

Non hac utetur oratione: 10.

Trium membrorum, quam insequuntur tres ἰδιῶλοι, ex contrario, seu contentione, ἀντιειμένα.

Ego reges eieci:

Vos tyrannos introducitis.

2.

Ego libertatem, quæ non erat, peperit. 13.

Vos partam seruare non uultis. 9.

Ego,

3

Ego, capitis mei periculo, patriam liberaui. 18.

Vos liberi, sine periculo, esse non curatis. 16.

XXII. Βραχυτομία, Breuitate.

Modò consul, quondam tribunus:

Is deinde primus erat ciuitatis.

Τὸ γοργὲ, καὶ τρυφῇ λόγῳ ἐστὶ, celeris, & incise orationis, propter πυκνὰς, καὶ δι' ἐλαχίστους ἐξ-
αλλαγὰς. Breuitatem hanc adiuuat ἐκτενὴς τὸ
ἀναφορικὸς μορῶς, Qui. Modò. Quondam. Deinde.

Cap. XVI.

XXIII. Cadunt & aliæ exornationes, quæ dicuntur τρόποι, in periodos, ut Modi uerborum.

Ονοματοποιία, Nominatio.

Postquam iste, in rempublicam, fecit impetum: Τὸ ἀδρῆ χαρὰς
ἡτῆρ'.

Fragor ciuitatis in primis est auditus.

Hic, significandæ rei causa, factum est uerbum.

XXIII. Ἀπτονομασία, Pronominatio.

Videte nunc, Iudices:

Ε

Quemadmodum me Plagiosippus iste tractarit.

Pro, aduersarius.

XXV. Υπαλλαγή, ἢ μετωνυμία, Denominatio.

Coniunctio, τὸ συνεισυγμένον.

Armis Italia non potest uinci:
Nec Græcia disciplinis.

Hic ab eo quod continet, id quod continetur notatum est, pro Græcis, & Italis, quos continet Græcia, & Italia.

XXVI. Ὑπερβολή, Superlatio.

Separatim sumpta.

Τὸ μέσος χαρακτῆρ, ut illud.

Τὸ κατ' ὑπόθεσιν.

Quòd si concordiam retinebimus in ciuitate:

Imperiij magnitudinē, solis ortu, atque occasu, metiemur.

Cum Comparatione, à præstantia.

Tantus erat in armis splendor: ὑπόστασις.

Vt solis fulgor obscurior uideretur.

XXVII. Συνενδοχὴ, Intellectio.

Ista sunt grauitatis.

De toto, pars intelligitur.

Ostentas mihi diuitias: ὑπόθεσις.

Et locupletes copias iactas.

Id est, uestitum, aut ornatum sumptuosum.

XXVIII. Ἀλληγορία, Permutatio.

Nam,

Nam, cum canes fungantur officijs luporum:

Cui nam praesidio pecuaria credemus?

Per similitudinem sumitur, cum μεταφορὰ ὕ= na, aut plures, frequenter ponuntur, à simplici ratione ductæ.

Item,

Quid ait hic rex, atque Agamemnon Εὐανόρθωσιν
noster: siue, ut crudelis est, potius Atreus. αὐξήτιναι.

Argumento utitur, per similitudinem.

Cap. XVII.

Τρίκωλοι περίοδοι, trium membrorum
conuerfiones.

Ornamenta harum sunt:

I. ἢ μεταγωγὴ, ἢ παραγωγὴ, καὶ πλοκὴ, tradu-
κτιο, κατὰ τὸ πολὺ πῶστον, ἢ παρεγμένον,
ut est apud Fabium.

Eum tu HOMINEM appellas? 9.

Gravitate est.

Qui, si fuisset HOMO: 7.

Nunquam tam crudeliter uitā HOMI-
NIS petisset. 15. Ανισθ' μακρόνωλθ'.

Item, præposita συνώλω προτρεπτική, ἐξ ἀντι-
παράβολις.

DIVITIAS sine DIVITVM esse:

F ij

Temperatæ figure sunt.

Transductio in verbis duobus.

Tu uerò VIRTutē præfer DIVITIIS.
Sequitur Τέμνω, subiectione rationis.
Nam si uoles DIVITIAS, cum VIR-
TVTE, comparare:
Vix satis idoneæ tibi uidebuntur DIVI-
TIAE:

Quæ VIRTVTIS pedissequæ sint.

II. ἡ ἐνφρόνους, per προσαγόρευσις, exclamatio, per compellationem.

Ἰσομελής.

Gravitationis sunt.

O perfidiosa Fregellæ, quàm facilè sceleris uestro contabulistis: 23.

Vt cuius nitor urbis, Italiam nuper illustravit: 17.

Eius nunc uix fundamentorū reliquiae maneat. 16.

Aviς.

Finis spiritus oratorij generis secūdi apud Hermog.

III. ἡ πένσις, Interrogatio.

Vtrum aliquem exhortari oportuit: 13.

Qui ista prohiberet: 7.

Ac fieri non fineret, an non? 10.

IIII. ἡ αἰτιολογία, ἡ αὐτεπιλογισμὸς, ratiocinatio.

Quid ita?

Mediocrilitatis.

Quia, quam nobis fortuna facultatem dedisset: 15.

Iniquum

MEMBRES FIGVRATAE. 85

Iniquum erat, in eorum supplicio consu-
mere: 17.

Quos eadē fortuna, paulò ante in am-
plissimo statu collocarat. 22.

V. Τὸ ὁμοίωσις, Similiter cadens.

DiligentiA comparat diuitias:

NegligentiA corrumpit animum:

Et tamen, cum ita uiuit, NEMINEM,
præ se, ducit HOMINEM.

Diuerſa in hoc exemplo, est uerborū ſimilium παρίστωσις di-
collocatio. In duobus prioribus mēbris, est ὁμοίωσις uerſa.

πρῶτον, DiligenTIA, NegligenTIA: in poſtremo,
cadunt eodē modo, NeminEM, & HominEM.

Concinnitatē auget τὸ ὁμοιοτέλευτον, in uerborū
exitu ſimili, Viuit, Ducit. Conſiderantur enim hic

nō membrorū & conuerſionū modò ambitus, ſed
etiam ſingulorum, in his, uerborum. Breuitatis

cauſa, prætermittuntur particulae, tum ἐναντιω-
ματινῶς, quanquam, uel ſimilis: tum μερῶς καὶ

μέρους, & ſcē, quæ à Latinis plerunque negliguntur.

Itaque prima fronte, membratim facta eſſe uide-
tur oratio: cum, in reſeſſu, cuius apparet, λέξις

eſſe παρτεργαμένον: propter ἀποδοτικὸν μόριον.

Et tamen. Eſt enim contractione, & præciſione
τέλειαν & ex bimembri, effectus uerborū, ſenten-
tiarumq; circuitus.

VI. Ὑποβολή, Subiectio.

Post multas ἀντιθέσεις, ὅς ἀπαντήσεις, ἡ λύσις, sequitur omnium conclusio.

Πρότασις μονό-
πλω, καὶ ὕ-
πόθεσις.

Ergo, si, istis rationibus, locupletatus non est (sicut omnes uidetis) 24.

Απόδοσις διπλω
λω, μακρόνω-
λω, διαζύν-
ξει.

Aut isti domi nascitur aurum: 10.

Aut, unde non est licitum, pecunias accepit. 15.

Item,

Membrum con-
tractum.

Sæpe, Iudices, animaduerti: 10.

Productū χοι-
νοτενῶς, καὶ πε-
ριοδικῶς ὑπερ-
βάτω.

Multos, aliqua ex honesta re, quam ne inimici quidem criminari possint, sibi præsidium petere: 33.

Quorum nihil potest aduersarius face-
re. 14.

Τὸ μέσος λόγος.

Est ἀνισο-, cuius χάμα est illud:

Sequitur ἀντιθέσις πωλινῶς.

Τὸς ἰσχύετατος.

Nam, utrum ad patris eius uirtutē confugiet: &c.

Et in eodem loco.

Amicos proferet: Membrum par minuto carmini Lyrico: sequitur ὑποβολή, trimembri conuersione, etiam minutis, ἐπαφαισῶς, contractisq; membris.

Ac

At nemo est: 4. Επωδός, instar A= donij uersus.

Qui sibi non putet turpe: 8. καὶ ὁρθὰ, & incisus proxima.

Istius amicum nominari. 10.

VII. ορθός, Definitio.

Propterea quod fortitudo est cōtemptio laboris, & periculi:

Cum ratione utilitatis, & compensatione commodorum:

Temeritas est, cum inconsiderata laborum perpeſsione, gladiatoria periculorum susceptio.

Tertium membrum factum est ex duobus, κατ' ἐπεμβολήν, quod si dissoluatur: erit τετραπόλις.

VIII. Επανόρθωσις, ἢ μετανοία, Correctio.

Quod si iste suos hospites rogasset: 12.

Imò innuisset modò: 8. ἰσοσμε= λής, contractis membris.

Hoc facile perfici posset. 9.

Item,

O' uirtutis comes inuidia: 10. ἰσό Μετωνυμία, μεταβάσις πωλός, exclamatione, & coniunctione, grauis figura. συνεξυμένω.

F iij

Στρογγυλότητα, seu orbem conficit ἀπόδοσις, quæ aliam habet ἀπόδοσις, quas efficiunt illa ἀποδοτικὰ, Qui, & Istius. Itaque facile potest commutari.

Επισύναψις, post μόνον.

Τετραπόλις λόγος.

Quæ bonos insequeris plerunque: 10.
Atque adeò insectaris. 9.

IX. παράλειψις, ἢ προπαράλειψις, præteritio, quam Rhetor Herennianus occupationem uocat.

Διπρυμένυ.

Est grauitatis,

Et illud exem=
plum.

Τὸ κατ' ὑπόθε=
σιν.

Nam, de pueritia quidem tua, quam tu
omni intemperantiæ addixisti, dicerem: 28.
Σχοινοτένεια, protractio.

Si hoc tempus idoneum putarem: 11.
Συστολή, contractio.

Nunc consultò relinquo. 7.

Hic, τὸ μέρ exprimitur: Δὲ autem in ἀνταπο=
δόσει τῶ μερισμῷ, prætermittitur. Vna proposi=
tio, duplici redditione: Et apta conuersio τῇ με=
ταποιήσει.

Item,

Subtilitatis est.

Horum nihil dico: 6. πάρισον, δι' ὅλης, mi=
nutissimis membris οἶον εἰ ἐπὶ ὥδοις uelut breuissi=
mi apud lyricos uersiculi.

Reuertor ad illud: 6.

De quo iudicium est. 7.

X. Αναδιπλωσις, Conduplicatio.

Commotus non es: ἰσοσυνέχεια, intermedio
membro producto: reliquis ἐπὶ ὥδοις.

Grauitatis est.

Cum tibi mater pedes amplecteretur;

Com-

MEMBRES FIGVRATAE. 89

Commotus non es? Ανάληψις τῆ πρώτης
ἰσότητος.

Est Ερώτησις ἐλεγκτικὴ, καὶ ἀγανακτικὴ.

XI. Αντιμεταβολή, Commutatio.

Eare poëmata non facio: II. ἰσοσκελὲς Subtilitatis.
μείζον.

Quia cuiusmodi uolo, non possum: II.

Cuiusmodi possum, nolo. 8.

XII. Αποσιώπησις, Præcisio.

Mihi tecum concertatio non est. Haecte= Grauitatis est.
nus membrum περιουσίον: sequitur ambitus.

Ideo, quod populus Romanus me, ἀπο-
φομίᾳ, nolo dicere: ὅτι πρόδεσις incisi, loco refe-
ctæ partis, quæ tacitè, κατὰ τὸ σιωπώμενον, intel-
ligitur.

Ne cui arrogans uidear:

Tē autem saepe, ignominia, dignum
putauit.

Me.) scil. honore affecit, aut simile quiddam
subauditur.

Caput XVIII.

XIII. Αντιδιαστολή, Distributio, ὁρίζουσι.

Accusatoris officium est: Ἀνίσθ.

Inferre crimina:

Τὸ ἰχρὸν χάρα-
κτῆρ.

Defensoris, diluere, & propulsare.

Facta est hæc ex quadrimembri, κατὰ τὴν τῆς τέταρτης ἀποτομίας. Pro, Defensoris autem est officium. Εἰς μετασχηματισμὸς, ἢ μεταβολὴ νόμου, εἰς τὸ νόμον: commutatio membri, in incisum.

XIII. παρρησία, Licentia.

Τῶ ἀδρῶ λόγῳ.

ἰσοσυνελίς.

Τὸ κατ' ἐρώτησιν, ὁμοιοτελεστώ.

Nam quid fuit, Iudices: 7. Membrum brevissimum.

Quare, in sententijs ferendis, dubitaveritis: 16. Explicatio.

Aut istum hominem nefarium ampliaueritis: 16.

Sequuntur membra, absque reductu.

Εντάσει, in stat interrogando. repetitio acrimonie est.

Nō apertissime res erāt crimini dateg: 14 ὁμοιότατον, καὶ διάλυτον.

Non omnes hæc testibus cōprobata: 11.

Non contrā, tenuiter, & nugatoriè respondum: 16.

Rursus trium membrorum circuitus.

Hic uos ueriti estis: ἰσοσυνελίς, contractio-
ribus membris.

Sī, primo cœtu, condemnassetis: 10.

Ne crudeles existeremini. 10.

Huic annectitur τετραπῶλος.

Duplex propositio, & reductio, nō κατὰ

Dum eam uitastis uituperationē: 13. ἰσοσυνελίς membris rectis.

Quæ

MEMBRÆS FIGVRATÆ. 91

Quæ longe à uobis erat abfutura: 12.

λίλως, ἢ συνε-

Eam inuenistis: 6. νομματαῖον, ἢ ἐπωδι-

χῶς, sed ἐναλ-

λάξ, ἢ χωρεσι-

πὸρ πῶλον.

Vti timidi, atque ignaui putaremini. 14. πῶς.

Sequitur alia totidem membrorum.

Ἀπαρκαλύπτως, ἢ ψιλὰ ἐπιτίμωσις τραχεῖα, aperta, non tecta, sed nuda reprehensio aspera.

Maximas & priuatas, & publicas calamitates accepistis: 20.

Ἀνίστος.

Cum etiam maiores impendēre uideantur: 15.

ἐνπληξίς, comminatio.

Sedetis, & oscitamini: 9.

Ψόγος, ab igna-

Luce, noctem, nocte lucē expectatis: 12. νία.

Rursus membratim ista dicuntur.

Ἀντιμεταβολὴ

Aliquid quotidie acerbī, atque incommodi nuntiatur:

uerborum, &

ἐρώτησις ἐλεγα-

Et eum, cuius opera nobis hæc accidunt, uos remoramini diutius, & alitis:

κτινί.

Ac rei publicæ perniciem retinetis, quoad potestis, in ciuitate:

Grauitatis sunt ista.

Quoniam eiusmodi παρρησίᾳ nimium uideatur asperitatis habere, mitigatione, θεραισίᾳ, ἢ παραμυθίᾳ, καὶ λειότητι (correctione, mitigatione, & quasi lenitione.) quadam, lenietur. Nam continuò aliquid huiusmodi licebit inferre, ne sit ἀπαρκαλύπτως ἐπιτίμωσις. Vt quod erit commotum licentia: id laude mitigetur.

Hic ego uirtutem uestram quaero:

Sapien-

Sapientiam desidero:

Veterem consuetudinem requiro.

Membratim facta est oratio περιώλω. Omīssis enim particulis, non modò, sed etiam, aut similibus, διαλύτω facta est oratio soluta, non conuersa. Exornatur præterea ὑποφύξει, disijunctione, ὁμοιοτελείῳ, similiter desinente, & περιτότῳ τῶν λέξεων, interpretatione.

XV. Ελάττωσις, σμίνεσις, λιτότης, καὶ σεμνολογία, Diminutio, seu oratio uerecunda, κατ' ἀπόφασιν.

Ἀμωρότης πεποιθήσει, sed habet θεραπείαν ἡθικῶς, τὴ μέσην πλάσματος. Nam hoc, pro meo iure, Iudices, dico: 12. Ἰσοσπηνὲς μακρόνῳλω. Me, labore, & industria, curasse: 12. Vt disciplinam militarem non in postremis tenerem. 17.

Si dixisset, ut OPTIME tenerem, tametsi uera dixisset, tamen arrogans uisus esset, propter instantiam, καύχῃσιν. Nunc & ad inuidiam uitandam, & ad laudem comparandam, satis dictum est. Est χάρις συννοῖον, καὶ συστατικόν, ad beneuolentiam, & commendationem dicentis comparatum.

XVI. Ομοίωσις, Similitudo.

Τὴ μέσην etiam χαρακτῆρ' est. Neque equus indomitus, quamuis natura benè compositus sit, idoneus potest esse, ad eas utilitates, & aptus:

Quæ

Quæ desiderantur ab equo:

Neque homo indoctus, quamuis sit ingeniosus, ad uirtutem potest peruenire.

Id enim perspicuum est de pri-
mo similitudi-
nis uerbo, Ne-
que.

Per negationem, *οὐκ ἀποφασίς*, sumitur, probandi causa, *τῆς ἀλγεῶς, ἢ ἀποδείξεως ἐνεκα*. Hoc enim probabilius factum est: quod magis est uerisimile.

Non posse uirtutem sine doctrina comparari.

Quoniam nec equus quidē indomitus possit idoneus esse.

Sumitur etiam apertius dicendi causa, per breuitatem, *τῆς σαφηνείας ἐνεκα, κατὰ συντομίαν*.

In amicitia gerenda, sicut in certamine currendi, non ita conuenit exerceri:

Vt quo ad necesse sit, peruenire possis:

Sed ut productius, studio, & uiribus, ultra facile procurras.

Nam hoc simile est, ut apertius intelligatur:

Mala ratione facere eum, qui reprehendat eos: qui, uerbi causa, post mortem amici, liberos eius custodiāt. Propterea quod, in cursore, tantū uelocitatis esse oporteat: ut efferatur usque ad finem: In amico tantum beneuolentiæ studium: ut ultra, quàm amicus sentire possit, procurrat, amicitiae studio.

Dictum simile est per breuitatem. Non enim ut in cæteris rebus, res à re separata est: sed iunctæ, & coniunctæ pronuntiate sunt. Est temperati generis.

Propertius,
Vetus amor
nullū nouit habere modum.

XVII. Παράδειγμα, exemplum.

Quod mihi benè uidetur Decius intellexisse:

Qui se deuouisse dicitur:

Et, pro legionibus, in hostes misisse me-
dios.

XVIII. Συμπέρασμα, Conclusio.

Subtilitatis.

Quod si, pro repub. debere accedere ad
periculum, & ratione demonstratum est,
& exemplo comprobatum:

Si sapientes sunt existimandi:

Qui nullum, pro salute patriæ, periculū
uitant.

XIX. Χαρακτηρισμός, Effictio, εἰνασμός, καὶ
προσωπογραφία.

Hunc dico, Iudices, rubrum, breuem, in-
curuum, canum, subcrispum, cæsum:

Cui sanè magna est, in mento, cicatrix:

Si quo modo potest, uobis, in memoriā,
redire.

Caput XIX.

Περίοδοι τετράκωλοι, quæ sunt quatuor
membrorum circuitus.

Conformantur & hæ circumscriptiones.

I. Αντιστροφῆ, ἢ ἐπιφορᾷ, conuersione.

Nam

MEMBRES FIGVRATÆ. 95

Nam, cum istos, ut absoluant te, ROgas: 11.

Πρότασις μονό-
κωλος: ἀπόδοσις
τρίκωλος.

Vt peierent ROgas: 6.

Vt existimationē negligent, ROgas: 13.

Grauis sunt fi-
gura.

Vt leges populi Romani tuæ libidini

largiantur: ROgas. 21.

Ανίστος ἐστὶ, ὅ

μακρόκωλος.

II. Συμπλοκῇ, ἢ συσύζει, complexione.

Quem senatus DAMNârit: 7.

Πρότασις τέττα-
ρος, μερισμῷ,
uel διανομῇ.

Quē populus Romanus DAMNârit: 10.

Quem omnium existimatio DAMNâ

rit: 13.

Eum uos, sentētījs uestris, absoluetis: 13.

Απόδοσις μονό-
κωλος ἐρωτήσε-

Est αὐτῷ τινεὶ μέν, ἰσοσυνελὺς, κατὰ φοβὴν, ut su-
perior.

III. Ἀντεπιλογισμῷ, ratiocinatione.

Cur? Hactenus incisum separatum à com-
plexione uerborum: sequitur circuitus ἰσοσυνελὺς
γνωμολογικῇ, ἢ θετικῇ.

Quia nulla potest honesta ratio retine-
re eam: 18.

Πρότασις μονό-
κωλος.

Quam magnitudo peccati facit timi-
dam: 13.

Intem-

ὁμοιωσάμενος.

Intemperantia audacem:

Natura muliebris inconsideratam. 13.

IIII κλιμακωτῶ, Gradatione.

Τὸ μέγας χάρις
ἦν.

Non sensi hoc, & non SVASI: 8.

Neque SVASI, & non ipse statim FACERE COEPI: 15.

Neque FACERE COEPI, & nō PERFECI: 12.

Neque PERFECI, & non probavi. 10.

Non est in his apertus reditus: est tamen in altero membro, propter particulam diuersam. Itaq; tardior est cum reliqua à primo colo pendeant omnia. Est ergo πνευματικὸς περιόδῳ.

V. Επαναρρώσει, Correctione.

Επιδιόρθωσις
λεπτή.

Nam postquam isti uicerunt: 8. Αριστῶ

ἰσοσυνελὸς μακρόνῳλῳ.

Atque adeo uicti sunt: 8.

Τὸ ἀδελφὸς λόγος.

Eam quomodo uictoriam appellem: 12.

Quæ uictoribus plus calamitatis, quam boni, dederit: 17.

VI. παραλείπει, præteritione.

Duæ propositiones,
& duæ
reflexiones cō-
tinuæ.

Nō dico, te ab socijs pecunias accepisse:

Non sum in eo occupatus:

Quod ciuitates, regna, domos, omnium depeculatus es:

Furta, rapinas omnes tuas omitto:

VII.

VII. Αντιμεταβολῇ, Commutatione.

Quæ de illo dicuntur: 7. ἰσοσπелῆς mi. Duae proposi-
nutionibus cōfecta membris, ταυτότητι, iteratio, tiones, & duæ
ne uerborum, & ὁμοιοτελεύτω. Est διηρημένη, & reuersiones cō-
ἀντιειμένη, & χιασμομένη. ἀλλὰξ colloca-
ta.

Dici non possunt: 5.

Quæ dici possunt: 5.

Non dicuntur. 4.

Item,

Quia stultus es: 5. Πάρισά ὁμοιοτέλευτα,
ταυτότης τῶν λέξεων.

Ea re taces: 5.

Non tamen, quia taces: 7.

Ea re stultus es: 6. Est similis propè per
omnia, superiori.

VIII. Διανεμίσει, uel ἀντιδιαστολῇ μερισ-
τῇ, Distributione.

Senatus officium est: 8. Ἀνιστῇ ἰσοσπелῆς Τῆς ἰσχύος τῆς.
μακρόνως, & διηρημένη, σύμεταπωλήτῃ.

Consilio ciuitatem iuuare: 11.

Magistratus officium est: 9.

Opera, & diligentia, cōsequi senatus uo-
luntatem. 19.

Huius, κατ' ἐπισύναν ψιν, additur conclusio bi-
membris absoluta, ut pro periodico haberi possit.
Sed ἀποσάσει separatur à superiori, non confor-

matione sententiæ: uerum compositione. Εστὶ
μακρόνῳλϙ.

Συγολή.

Διαγολή.

Populi officium est:

Res optimas, & homines idoneos maxi
mè, suis sententijs eligere, & probare.

Omnia hæc sunt non tam διαγολικά, quam
οριγολικά.

Item, προσαγορεύσει, ἢ προσφωνήσει, Quæsito
ris compellatione graui.

Πρότασις μονό-

κωλϙ τεταμέ-

νη.

Απόδοσις τῶν

ἐπομένων ἀπό-

κων τέκνωλϙ,

καὶ βραδυτέρα,

ad ἀδρότητα.

Quare, L. Calsi, si, in causa, testem, præ
terquam quod sciat, aut audierit, argumen
tari, & coniectura prosequi patieris:

Ius accusatoris, cū iure testimonij, com
miscabis:

Testis improbi cupiditatem confirma
bis:

Reo duplicem defensionem parabis.

Est appellatio, uel μετάβασις ἰστα τραχείᾳ, καὶ
νουθετικῇ, ἢ παρηγορητικῇ, liberè cōmonefaciens
Quæsitorem sui officij. Quamquam lenij affert
tatem, λειότητι, τῇ καὶ ὑπόθεσιν. Orationis etiā
genus concinnitatis, τῆς ἐπιμελείας, nonnihil ha
bet ex παρομοιώσει, τῇ κατὰ τέλος.

IX. Διλήμματι, ἢ χωρισμῷ, κατ' ἐπίλογον, ἢ
ἐπιλογικῇ διαίρεσει, Diuisione.

Propositio.

Cur ego nunc tibi obijcio quicquam?

Ἡστὰς

MEMBRES FIGVRATAE. 99

Haecenus membrum periodicum: sequitur am-
bitus, quatuor minutis membris, tanquam incis:is:
ut *Αἰνωλ* & esse uideatur.

Si probus es: 4. *Ὅτι ἐπὶ τοῖς ἰσόπυλοι, Ἀἰνωλ.*
quasi minuti uersus Adonij pares.

Non meruisti: 5.

Αφάρεσις.

Sin improbus: 4.

Ἀἰνωλ.

*Num commoueris: 5.

Αφάρεσις.

Item,

Al. Non.

Quid ego nunc, de meis proprijs meri-
tis, praedicem:

*Sunt ista graui-
tatis.*

Haecenus simplex cōclusio: sequitur *ἡ ἐν ἰσότητι.*

Si meministis, obtundam:

Contraria.

Sin oblitus estis:

Cum re nihil egerim:

A maiori.

Quid est, quod uerbis proficere possi-
m: *ὁμοιοτελευτον.*

X. *Επεξηγησὶς, Expolitione.*

Quis est tā tenui cogitatione praeditus: *Gravitate est.*

Cuius animus tantis angustijs inuidiae
continetur:

Qui non hunc hominem studiosissime
laudet, & sapientissimum iudicat: *Membra oblon-
ga, in gravita-
te.*

Qui pro salute patriae, pro incolumita-
te ciuitatis, pro reipub. fortunis, quamuis
magnum, atque atrox periculum studiosè
subeat:

Sequitur circuitus duorum membrorum.

Equidem hunc hominem, magis cupio
fatis laudare, quàm possim:

Idémque, hoc certò scio, uobis omnibus
usu uenire.

Hac expolitione eadem res dicitur commuta-
tione, ἀλλοιώσει, καὶ μεταβολῇ, quæ nō uerbis, aut
pronuntiando fit, sed tractando. Traijcit enim sen-
tentiam ad Exuscitationem. Cum & nos cōmoti
dicere uidemur: & auditoris animum commoue-
mus. Græci tractationem istam nominant ἐργασία
αὐτοῦ παρὸς τὴν ἑαυτοῦ, καὶ ἀντιπαραβολήν: & ἐπεξεργασίαν οὐδὲν
θετοῦ, καὶ οἰονοὶ ἐμψυχον: mouentem, affectam,
& animo quasi preditam.

XI. Ομοιώσει, Similitudine.

Πρότασις.

Propositiones
explicate, re=
uersiones con-
tractæ.

Al. candentes.

Vide Chilades

Erasmi. Cur-
sum tibi lampa-
de trado.

Τὸ μέν ἐστι χαρα-
κτὴρ &.

Non enim, quemadmodū, in palæstra,
qui tædas *ardentes accipit, celerior est in
cursu continuo:

Quàm ille, qui tradit:

Ανταπόδοσις.

Ita melior imperator nouus, qui accipit
exercitum:

Quàm ille, qui decedit.

Κατασκευὴ, καὶ ἀπὸ προσαπόδοσιν, periodo unius
membri, per adiunctionem.

Pro,

Propterea quòd defatigatus ✱cursor, in Al. cursu.
tegro facem, hic peritus imperator imperi-
to exercitum tradit. *Αντίθετα.*

Hic, subiecta ratione, monstrata est dissimilitu-
do, *ἀνομοιότης.*

Sumitur autem ista similitudo per cōtrarium,
ornandi causa, *τὸ ὅσμιον ἐνεναι.* Nam ei rei, quam
probat, rem aliam negat esse similem. Est enim *ἀ-*
ποφατικὴ, *negi ἀνὰ σκευαζομένη*, negans, & refutans.

Detractio huius ornatus.

Hoc, sine simili, satis planè, & perspicuè, &
probabiliter dici potuit, hoc modo:

Dicitur, minus bonos imperatores à
melioribus exercitum accipere solere.

Sed ornandi causa, simile sumptum est: ut ora-
tioni dignitas comparetur.

Item,

ἰσοσυνέλις.

Vt hirundines, æstiuo tempore, præsto
sunt: 14.

Frigore pulsæ, recedunt: 8. *Membrum*
contractum.

Ita falsi amici, sereno uitæ tempore, præ-
sto sunt: 18.

Simulatque hyemē fortunæ uiderint,
deuolant omnes. 18.

In similibus igitur obseruare oportet diligen-

Due proposi-
tiones, & due
conuerfiones
ἐν ἀλλήλοις posi-
τæ, ex contra-
rijs rebus.

Παράγγελμα
ῥητορικόν, præ-
ceptum rhetori
cum.

ter: ut cum rem afferamus similem, cuius rei cau-
sa, similitudinem attulerimus: uerba quoque ad si-
militudinem habeamus accommodata. Vt, in pro-
posito exemplo, ex eadem similitudine, per μετα-
φοράν, translationem, uerba sumpta sunt.

Item,

Itaque uti contemnendus est:

Qui, in nauigando, se, quàm nauim, ma-
uult incolumem:

Ita uituperandus:

Qui, in reip. discrimine, suæ plus, quàm
communi salutis consulit.

Caput XX.

Περιοδικὰ, comprehensiones pluriū,
quàm quatuor membrorum.

I. Longiores circumscriptiones, quæ πε-
ριοδικὰ περιγραφὰ dicuntur exornari e-
tiam solent, Conuersione, ἀντιγραφῇ.

Πρότασις μονό-
κωλ.

Ex quo tempore, concordia de ciuitate
sublata est:

Ἀπόδοσις τε=

Libertas sublata est:

τράκωλ, &

Fides sublata est: Post explicatum mem-
brum sequuntur contracta, atque minuta.

propterea βρα-

Amicitia sublata est:

δύ, tardū, & in

Respublica sublata est.

sistēs, pertinens

ad grauitatem.

II. Ra-

II. Ratiocinatione, αἰτιολογία, ἢ συλλογισμῶ.

Quid ita?

Quia uiri fortis est: 7. Membra breuissi Subtilis figuræ
est.

Qui de uictoria contendant: 9. In ἀποδόσει,

Eos hostes putare: 7. ὁμοιοτέλευτον, ἢ δύο προpositi-
ones, ἢ reuer-

Qui uicti sunt: 4. siones.

Eos homines iudicare. 9.

Adiungitur ἐπισυναΨεῖ, periodus bimembris.

Vt possit bellum fortitudo minuere: 13. τὸ ἀπὸ κοινῆ.
ἀντίθετον.Pacem humanitas augere. 9. μέγῃ
ἀντικειμένη.III. ὁμοιοπαταλῆσιν, κατὰ τὸ ὁμοιοτέλετον,
καὶ ὁμοιόπῳτον. Similiter desinente,
ἢ cadente, mixtim, atque coniunctam.

Γνωμολογιῶν βραδὺ, χαλρόμενον.

Τὸ μέγῃ χαλ-
ρῶν.

Perditissima ratio est: 9. πρότασις.

ἀντίθετα.

AmOREM petERE: 6. ἀπόδοσις. Hic
ἢ ea uerba, quæ casus habent, ad casus similes,
ἢ ea quæ non habent, ad similes exitus ueniunt,

PudOREM fugERE: 6.

DILIGERE forMAM. 6.

παρήχσις, ἀν-
nominatio.

NEGLIGERE famam. 6.

Si ita dixisset, *est σύνεασύλλαβον*: cum cætera sint ἐξασύλλαβα. *Et* quanquam uidetur hæc omnia esse dicta membratim, sine circuitu: tamen orbem quasi uerborum πρότασις facit *μονόηωλ*: quæ attributi, in propositione, uim habet: ut reliqua membra, rei subiectæ loco sunt posita, idq; coniunctæ. Est enim iste Grammaticus, & Dialecticus ordo: Amorem petere, &c. est ratio perditissima. Sicut in illo:

Adde, quod ingenuas, didicisse fideliter artes,

Discere mansuetos reddit mores.

Emollit mores: nec finit esse feros.

Sic enim Græci loquuntur: τὸ μαθεῖν πρᾶναι τὰ ἥθη. Hoc est, doctrina ingenuarum artium, ἡ μάθησις, καὶ γνῶσις. ἡ Ἀμαθία γὰρ θράσος φέρει. Inscitia enim homines feros, & audaces efficit.

Grauitatis est propter motum.

IIII. κλίμασι, ἢ ἐπιπλοῇ, Gradatione.

Εὐκατάσθενον.

Παρήγισια, & καταφορά.

Nam quæ reliqua spes libertatis manet: 12. πρότασις *μονόηωλ*. τραχύτης lenitur exornationibus concinnis, nulla laude.

Τὸ κατ' ὑπόθεσιν.

Si illis, & quod libet, LICET: 9. ἀπόδοσις.

Πολυσύνδετορ.

Et quod LICET, POSSVNT: 6.

Et quod POSSVNT, AVDENT. 6.

Et quod AVDENT, FACIVNT: 7.

Et

Et quod FACIVNT, uobis molestum non est. 12. Ερώτησις ἐλεγ= τική.

Concurrunt hic πλεονάσσα εἰς ἀναστροφὴν, ἐ=
 παναφορὰ, ἀντιστροφὴ. ergo σύβυξις, ἢ συμπλοὴ,
 καὶ ἐρώτησις ἐλεγτική, καὶ τραχεία, multiplex,
 iterataq; repetitio uerbi, in principio sequentis
 membri, quod præcedens terminauerat, relatio,
 conuersio, ideoq; complexio, cum interrogatione
 aspera, coarguendi causa. Est autem, ut superius
 proximum, tardius. Ex primo enim membro, re=
 liquæ omnes sententiæ deriuantur. Præterea ἀνι=
 σον est. Nam secundum membrum εἰς ἀντιστά=
 σεως, reliquis impar est: illa uerò paria. Πάρισα ε=
 nim sunt, primum, & ultimum: cætera interme=
 dia etiam, excepto secundo, ἰσόνωλα. Ipsa etiam
 gradatio, etsi propter βραχυλογία, breuia mem=
 bra, & breues in ea particularum reditus, celerem
 facit orationem (γογγὺν λόγου) quo tardior ille
 cursus infringitur: tamen ad pulchrum etiam di=
 cendi genus pertinet. Aptum est μετασχηματισ=
 μῶ, traiectione propositionis, & reuersionis:
 ideoq; citum, ac uelox.

V. Αἰσθητικὴ, μετ' ἀφαιρέσεως, Expeditio= Est summissi=
 ne, sed eius parte prima, quæ est Enume= characteris.
 ratio.

Necesse est, cum constet, istum, nostrum Propositio,

fundum fuisse, ostendas: Primum membrum productum est incisione uerborum, & interpositione alterius colli: reliqua contracta, & παρατι-
νά. Concinnitatem habent ex ισοσυνεία, & παρομοιώσει.

Enumeratio
plena, per διά-
σειξιν.

Te aut uacuum possedisse: 9.

Aut usu tuum fecisse: 8.

Aut emisse: ἐπωδός.

Aut hæreditate tibi uenisse.

Grauis.

Αντιπαράβολι-
κός, primum
διαβολῇ, crimi-
natione.

Deinde συστά-
σει, commenda-
tione.

Grauis & in se-
quentia figure
sunt.

Πρότασις μόνος
πῶλ & in tar-
diore circum-
ductione: ἀπό-
δοσις πολύνῳ
λθ.

Al. inultos.

VI. Απονοσῇ, ἢ ἀποσιωπήσει, præcisione.

Tu istud nunc audes dicere: 9.

Qui nuper alienæ domui: 10. παρασιώ-
ησις, per ἀποτομίαν, resectionē, uel abscisionē.

Non ausim dicere: 6.

Ne, cum, te digna, dixero: 8.

Me, indignum quippiā dixisse, uidear. 13.

VII. Καταγραφῇ, ἢ ὑπογραφῇ, Descriptione.

Quod si istum, Iudices, uestris sententijs
liberaueritis:

Statim sicut è cauea leo missus, aut ali-
qua teterrima bellua, soluta ex catenis, uo-
litabit:

Et uagabitur in foro:

Acuens dentes & multos, in cuiusque
fortunas:

In

In amicos, atque inimicos, notos, atque ignotos incursans: Διάλυτον, με-
ρισμός, ὅμοιό-
πλωτον.

Aliorum famam depeculans:

Aliorum caput oppugnans:

Aliorum domum, ac omnem familiam perfringens:

Rempubicam funditus labefactans.

Hactenus rerum consequentium, perspicua, & dilucida, cum grauitate, expositio, προαγόρευσις, ἢ πρόρρησις, τῶν ἐκβυσομένων, καὶ ὑπόθεσις, ὅτι εἶναι σίαν. Sequitur conclusio, μετὰ δεινώσεως: membratim facta oratione.

Quare eijcite eum de ciuitate: Διάλυτον, Παροξυντικὸς
καὶ ὁμοιοτέλευτον. λόγος.

Liberate omnes formidine:

Vobisque ipsis consulite.

Ratio territatione, ἐκπλήξει, periodo bimembris μακροπόλω.

Nam si istum impunitum dimiseritis:

In uosmetipfos, mihi credite, feram, & truculentam bestiam, iudices, immiseritis. Παρονομασία.

Est χῆμα αἰξητινὸν, δεινολογινὸν, καὶ ἐπιλογιστικόν.

Item, in Οἰτρολογία, ἢ ἐλεοποιΐα, Commiseratione, procerioribus membris.

Nam

*Δεικτικὸν, de-
monstratio de-
cris.*

Nam, si de hoc, Iudices, grauem sententiam tuleritis:

Vno iudicio, simul multos iugulaueritis:

Grandis natuparens, cuius spes senectutis omnis, in huius adolescentia posita est, quare uelit, in uita manere, nō habebit:

*Productio liberorū, ad ἐλεγχολογίαν, com-
miserationem mouendam.*

Filij parui, priuati patris auxilio, ludibrio, & despectui paternis inimicis erunt oppositi:

Tota domus, huius indigna concidet calamitate:

At inimici statim, sanguinolēta palma, crudelissima uictoria potiti, insultabunt in horum miserias:

Superbi re simul, & uerbis, inuehantur.

Genus hoc circumductionis ualde est uicinū *πρόσμεται*, imò cum hoc mixtum est.

Cap. XXI.

Τὰ πνεύματα, Spiritus oratorii productiones figuratæ.

Grauis dicendi generis est.

I. Descriptione, *ἐν τῇ ὑποτυπώσει, ἢ ὑπογραφῇ, καὶ ἐν ἀργείᾳ.*

Τὸ καθόλου, περιέδωκε διόλω.

Nam neminem uestrum fugit, Quirites:

Capta urbe, quæ miserix cōsequi soleāt.

Τὰ

Tὰ ἐν μέρει, membratim.

Arma, qui contra tulerint, statim crudelissimè trucidantur:

Cæteri, qui possunt, per ætatē, & uires, laborem ferre, rapiuntur in seruitutem:

Qui non possunt, uita priuantur:

Vno denique, atque eodē tempore, domus hostili flagrat incendio: *πρὸ ὁμμάτων ποίνης.*

Et quos natura, aut uoluntas, necessitudine, aut beneuolentia coniunxerit, distrahuntur:

Liberi, partim è gremijs parentum, diripiuntur:

Partim, in sinu, iugulantur:

Partim, antepedes constuprantur:

Nemo, iudices est, qui possit satis rem consequi uerbis: *ἐπιφώνημα χετλιαγινόρ.*

Nec referre oratione, magnitudinem calamitatis.

Hic res consequentes comprehensæ uniuersæ, perspicua breuiter comprehenduntur oratione.

Sunt & alia quædam in superioribus, exempla dispersa: quæ hic nolimus colligere: ne, sæpius idē repetendo, & ueluti inculcando, molesti simus lectori. Itaq; subijciemus alia.

Omnium enim partiū
seu locorum, τῶν νεφαι
λαίων, habet congloba
tionem. Estq; τῆς αἰδέσεως
πλάσματ'.

Αναδιπλωσις προσα
γορευτικῇ.

Exemplum est σοχα
στινόν. Hæc enim exor
natio, in coniecturali
causæ cōstitutione, sem
per ferè est necessaria.

I. Probabile, πιθανόν,
à causa λογικῇ.

A uita.

A causa ὁρεκτικῇ.

Rursus à uita.

Al. familiaris rei.

II. Collatio ἀντιθέτα
σις.

III. Argumentum, συ
μμεϊον, à factis, quæ di
cuntur τὰ πραχθέντα.

II. Frequentatione, ἐν τῷ ἀπολογισ
μῷ, ἐπιμερισμῷ, ἀνανεφαλαλώ
σει, δεινώσεως ἐνεκα, quod fit, in E
pilogis accusatorum plerumque,
in quibus παταφορὰι τεταμέναι
locum habent. ut in illo:

Ambitus δίνωλ'.

Nolite igitur, nolite, Iudices, ea
quæ dixi, separatim spectare: sed om
nia colligite, & conferte, in unum.

Hactenus conuersio: sequitur spiritus
oratorius.

Si & commodum, ad istum, ex il
lius morte, ueniebat:

Et uita hominis est turpissima:

Animus auarissimus:

Fortunæ ¶ familiares attenuatissi
mæ:

Et res ista, nemini bono, præter
istum, fuit:

Neque alius quisquā, æquè com
modè, neque iste cōmodioribus a
lijs rationibus, facere potuit:

Neque præteritū quicquam est ab
isto: quod opus fuit ad maleficium:

Neque

Neque factum, quod opus non fuerit:

Et cum locus idoneus maxime quaesitus:

Tum occasio aggrediendi com-
moda: *ἰδιότης τῶν λέξεων, παρὰ
ἀνατολῆς.*

Tempus adeundi opportunissi-
mum:

Spacium conficiendi longissimu
sumptum est:

Non sine maxima occultandi, &
perficiendi maleficij spe:

Et praeterea, antequam occisus
homo is est, iste uisus est, in eo loco,
in quo est occisio facta, solus:

Paulo post, in ipso loco maleficij,
uox illius, qui occidebatur, audita
est:

Deinde post occisionem, istum,
multa nocte, domum rediisse con-
stat:

Postera die titubanter, & incon-
stanter de occisione illius locutum:

Hæc partim testimonijs, partim
quaestionibus, & argumētis omnia
comprobantur:

IIII. Signum, εἶδος, ἃ
loco, occasione, tempo-
re, spacio, spe occultan-
di, perficiendiq;. Nam
περιστατικὸν πῖστιν, is
author signum uocat.

Hermogeni cum inse-
quentibus, sunt τὰ ἀπ'
ἀρχῆς ἀχρετέως.

Iterum argumentum, ἃ
tempore praeterito, in-
stanti, & consequenti,
quæ sunt τὰ ἡγούμενα,
προσεχῆν, καὶ ἐπώμενα.

III. Consecutio τὰ ἐν
βάντα, ἃ signis, quæ no-
centē solent consequi.

V. Approbatio, πῖστις
ἀτεχνῶς, ἃ testibus,
quaestionibus, & rumo-
re, quæ dicuntur μάγα-
*τες, βάσανοι, & φή-
μι.*

Et rumore populi, quem ex argumentis
natum, necesse est esse uerum:

Vestrum, Iudices est, his unū in locum
collatis, certam sumere scientiam, non su-
spicionem maleficij.

Rursus periodus, sed trium membrorum.

Nam unum aliquid, aut alterum potest in istū
casu cecidisse suspiciose: ut omnia inter se, à pri-
mo, ad postremum conueniant maleficia: necesse
est, casu non posse fieri.

III. Expolitione, Επεξεργασίῃ.

Præcurrit periodus.

Τὸ μέντοι χαρα-
κτήρ.

Sapiens, qui omnia, reipublicæ causa,
suscipienda pericula putabit.

Sæpe ipse secum loquitur.

Sequitur productio spiritus.

Eandem rem di-
cit commutan-
do, & tractan-
do.

Non mihi soli, sed etiā, atque adeo mul-
tò potius, natus sum patriæ:

Vita, quæ fato debetur, salutis patriæ po-
tissimum soluatur:

Aluit hæc me tutè, atque honestè.

Perduxit usque ad hanc ætatem:

Muniūt meas rationes, bonis legibus, o-
ptimis moribus, sanctissimis disciplinis:

Quid est, quod, à me, satis ei persolui pos-
sit.

Rursus

Rursus periodus.

Quia hæc loquitur secum sapiens:

Sæpe ego, in periculis reipublicæ, nullū ipse periculum fugi.

Ergo antecedunt sæpe, & consequuntur ambitus spiritum oratorium.

Expolitio hæc facta est cōmutatione, quæ con *Εργασία διαλο*
ficatur tractando. Sententiam enim trajcit ad ser *γική.*
mocinationem, *διαλογισμόν.*

IIII. Similitudine, *ὁμοιώσει.*

Sumitur ante oculos ponēdi negotij causa, per *Πρὸ ὁμμάτων*
collationem, *ἀναργείας ἐνενα, κατὰ παραβολήν.* *ποιεῖν* inquit
Aristoteles.

πρότασις, συνθέσει πνευματικῇ.

Vti citharædus, cum prodierit optimè *Est mediæ ge-*
uestitus: palla inaurata indutus: cum chla *neris dicendi.*
mide purpurea, coloribus uarijs intexta: &
cū corona aurea, magnis fulgentibus gem
mis illuminata: citharam tenens exornatis=
simam, auro, & ebore distinctam: ipse præ
terea, forma, & specie fit, & statura apposi
ta ad dignitatem: si, cum magnam populo
commouerit his rebus expectationem, re
pentè, silentio facto, uocem emittat acerbis
simam, cū turpissimò corporis motu: quo
melius ornatus sit: & magis fuerit expecta
tus: eò magis derisus, & contemptus, ejci
tur.

H

Ἀπὸ δὲ οὗ, ἐαδὲμ συνθέτα.

Ἡρόδοτος, & ἄ- Ita, si quis, in excelsio loco, & in magnis,
 ἡρόδοτος non ac locupletibus copijs collocatus, fortunæ
 sunt hic περι- muneribus, & naturæ commodis omni-
 δινδῶ, sed ὁμοιω bus abundabit: si uirtutis, & artium, quæ
 τινά. Spiritus uirtutis magistræ sunt, egebit: quò magis,
 enim ratorius, cæteris rebus, erit copiosus, & illustris, &
 nullā παρ' αὐ- expectatus: eò uehementius derisus, & con-
 τὸν, ex se, habet temptus, ex omni conuentu bonorum ei-
 propositionē, cietur.

& reuersionē. Dictum autem est per collationē, παραβολήν.
 Sic ubi tamen propterea quòd, proposita similitudine, paria
 habet: habet a= sunt omnia relata. Hoc simile exornatione utri-
 unde, ut hîc. usque rei, & alterius in scitia artificij, alterius stul-
 titia, simili ratione collata, sub aspectu omnium,
 rem subiecit.

DE DVABVS

HERENNIANIS

DICENDI FORMIS, ELEGANTIA,
 & Dignitate, hoc est, de oratione simplici,
 & figurata, uel de genere eloquendi sua
 sponte fuso, & de conuerso, atq; mu-

tato, περιλόγῳ ἀρχηματίστῳ, καὶ
 ἐρχηματισμένῳ, ἢ πεφοιότης,
 καὶ πεπλάσμένῳ.

LIBER VNVS.

1. Οριστικός.
2. Διαυρετικός.
3. Παραδειγματικός.

Eodem Αἰνιανῶν Διανεικῶν
 Authore.

D

fe
da

E

o
c
e
f
r

DE DVABVS DI-

cendi formis, quæ ιδέα & λόγος
nominantur.

Cap. I.

VIBVS IN GENERIBVS
elocutio uersari debeat, postea di-
cturi sumus. Nunc quas res debe-
at habere elocutio cōmoda, & per-
fecta, quæ maximè admodum oratori accommo-
data est, uideamus.

DIVISIO.

Elegantia, σαφύνειαν,	Latinitatem, seu pu- ritatem, quæ καθαρό- της Græcè dicitur.
Hæc distri- buitur in	Explana- tionē, σύν- κρίνειαν. Ea cōpa- ratur dua- bus rebus:
Ergo φρά- σις, seu elo- cutio perfe- cta, duas in- se res habe- re debet:	Verbis, quæ di- cuntur λέξεις. Compositione, quam συνθήκη uocat Hermoge- nes.
	Dignitatem, σύννομίαν, νομιμότητα, με- γαλοπρέπειαν, ἀξίωμα, ἢ λόγον πεπαιω- τισμένον, καὶ ἐχρηματισμένον.

DE DVABVS
DE ELEGANTIA, EIVSQUE
partibus.

Elegantia est, quæ facit, ut unumquodq; purè,
& apertè dici uideatur.

Hæc igitur distribuitur

in	
Latinitatem, ἑλληνισμὸν.	Explanationem συνένοιαν.

Cuius proprium munus est
dicere

Purè, καθαρώς, ἢ κατάλλως.	Apertè, συνει- νώς.
-------------------------------	------------------------

DE LATINITATE.

I. Ὁρῶ, Definitio.

Latinitas est, quæ sermonem purum confere-
mat, ab omni uitio remotum.

II. Διαίρεσις, à subiecto contrario, seu de ui-
tijs, in sermone.

Vitia in sermone, α- μαρτήματα τῶ λό- γῳ, quo minus is La- tinus sit, duo possunt esse:	Barbarismus. Quicquid non est Latinum.
	Solœcismus. Quod non est consequens: illud e- nim ἀνατάλλιον δι- citur.

III. *Διορισμοί*, definitiones partium.

Barbarismus est, cum uerbum aliquod uitiose effertur.

Solœcismus est, cū uerbis plurimis consequens uerbum superiori non accommodatur.

IIII. Hec, quæ ratione, uitare possimus: in arte Grammatica, dilucidè dicemus.

Cap. II.

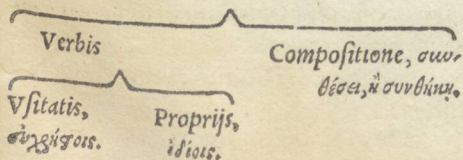
DE EXPLANATIONE.

I. Definitio.

Explanatio est, quæ reddit apertam, & dilucidam orationem.

II. Diuisio.

Ea comparatur duabus rebus

III. Διορισμός, explicatio partium.

Vsitata, οἰωθότα, uerba sunt: quæ uersantur in sermone, & consuetudine quotidiana.

Propria, νέεια, quæ eius rei uerba sunt, aut esse possunt: de qua loquemur.

DE COMPOSITIONE.

I. Definitio.

Compositio, σύνθεσις, ἢ συνθήκη, est uerborum constructio: quæ facit omnes partes orationis æqualiter perpolitas.

II. Præcepta.

Ea conseruabitur,

1. Si fugiemus crebras uocalium concursiones, πυννὰς τῶν φωνέντων συνδρομὰς, ἢ συνυρῶσεις, quæ uastam, atque hiantem orationem reddunt, id est, χασμοῦδιον, ἢ νεχυνὸς τὸ λόγος. ut hoc est:

Baccæ æneæ amœnissimæ impendebāt.

2. Et, si uitabimus eiusdē literæ NIMIAM assiduitatem: quod uitium παρόμοιον uocant: cui uersus hic erit exemplo.

Ὁ Τίτε, tute, Tati, tibi tanta tyranne tulisti?

Et hic, eiusdē Poëtæ.

Quicquam, quisquam, cuiquam, quod conueniat, neget.

Refer

Huc etiā nimium asper consonantiū literarū concursus pertinet.

Alliteratio.

Ταυτασμός.

Καππασμός.

Refer huc eiusdem syllabæ crebram, in eodem membro, iterationem, seu ἐπ' ἀλλήλια.

Ō fortunatam natam, me consule, Romanam.

3. Et, si eiusdem uerbi assiduitatē NIMIAM fugiemus, quæ dicitur ταυτολογία.

Ea est huiusmodi.

Nam cuius rationis ratio non extat;

Ei rationi ratio non est fidem habere.

4. Et, si non utemur CONTINENTER, similiter cadētibus uerbis, quæ ὁμοιωπῶτα dicuntur.

Hoc modo,

Flentes, plorantes, lachrymantes, obtestantes.

5. Et, si uerborum transiectionem, ὑπερβατορ, κατὰ σύχυσιν, uitabimus: nisi quæ erit cōcinna, ἰσομελής, ἢ καλῇ: de qua postea.

In hoc uitio Cæcilius est assiduus: ut hoc est, in priore libro.

Has res, ad te, scriptas, Luci, misimus, Eli.

6. Item, fugere oportet longam uerborum continuationem: quæ & auditoris aures, & spiritum oratoris ledit. Aristoteli est εἰρομένη λέξις, Lyricis poëtis ἀναβολή.

His uitijs, in compositione uitatis, reliquum operis consumendum est in Dignitate.

De Dignitate, περὶ τῆς ἀξιοπρεπείας
ἀξιωματικῆς, καὶ ἐχηματισμένης.

Caput III.

I. Definitio.

Dignitas, ἡ ἀξιοπρέπεια, est, quæ reddit ornata[m] orationem, uarietate distinguens. Itaque ab alijs, ut à Cicerone, et M. Fabio Quintiliano, ornatus, νόμος, nominatur.

II. Partitio.

Hæc ἀξιοπρέπεια diuiditur in ὀῦμα,
seu exornationem

Verborum, τῆς
λέξεως.

Sententiarum,
τῆς διανοίας.

III. Διαρισμός, horum generum definitio.

VERborum exornatio est, quæ ipsius sermonis insignita continetur perpolitione.

SENtentiarum exornatio est, quæ non in uerbis, sed in ipsis rebus, quandam habet dignitatem.

IIII.

IIII. Enumeratio, & genera singulorum.

Ab Herenniano authore, ornamenta
habentur

Verborum, ὅτι=
ματὰ λέξεως. 35.

Sententiarum ὅτι=
ματὰ διανοίας.

19.

Repetitio, ἐπαναφορά, ἢ ἐπιβολή.

Conuersio, ἀντιστροφή, ἢ ἐπιφορά.

Complexio, συμπλοή, κοινότης, ἢ σύζευξις.

Traductio, μεταγωγή, παραγωγή, καὶ πλοκή.

Contentio, ἀντίθετος, ἢ ἐναντίωσις.

Exclamatio, ἐκφώνησις, κατ' ἀποστροφήν, ἢ προε
σφώνησις.

Interrogatio, ἐρώτησις, ἐρώτημα, καὶ πειῦσις.

Ratiocinatio, συλλογισμὸς, αἰτιολογία, προσεκπέ
δοσις, καὶ πύσμα.

Sententia, γνώμη, ἢ γνωμολογία.

Contrarium, ἀντίθεσις, καὶ ἐνθύμημα, ἐν τῷ ἀντε
κειμένῳ.

Membrum, μέλος, δίκωλον, ἢ τρίκωλον.

Articulus, ἄρθρον, νόημα, καὶ τὸ κατ' ὄνομα νομο
ματινὸν, ἢ ἀσυνόλετος.

Continuatio, περίοδος, ἢ συνέχεια.

Compar, πάρις, ἢ ἰσόκωλον.

Similiter cadens, ὁμοιόπῳτος.

Simi=

Σχήματα
λέξεως.

Similiter desinens, ὁμοιοτέλευτον.

Annominatio, παρονομασίη, ἢ παρήχσις.

Subiectio, ὑπόληψις, ἢ ὑποβολή.

Gradatio, κλίμαξ, ἐπιπλοὴ, ἢ πλεονάζουσα ἐπανα-
τροφή.

Definitio, ὁρισμός, διορισμός, ἢ διάφασις.

Transitio, μεταβάσις.

Correctio, ἐπανόρθωσις, ἐπιδιόρθωσις, ἢ μετάνοια.

Occupatio, προπαράληψις.

Disiunctio, ὑπέφευξις.

Coniunctio, σύμφυξις, τὸ συνιφευγμένον.

Adiunctio, σφύγμα, ἀπὸ τῆς ποιῆ.

Conduplicatio, ἐπαναδίπλωσις, ἢ ἐπανάλυψις.

Interpretatio, ἐρμηνεία, περιεσότης τῶν λέξεων, ἐν
πεξηγήσει.

Commutatio, ἀντιμετάθεσις, ἢ ἀντιμεταφορά.

Permissio, ἐπιτροπή.

Dubitatio, ἀπορία, ἐπαπορία, καὶ ἀνδοίασις.

Expositio, συμπέρασμα, ἐξ ἀπαριθμήσεως, ἀποσπ-
ράξεως, καὶ θέσεως.

Dissolutio, διάλυτον.

Precisio, ἀποσιώπησις, ἢ παρασιώπησις, καὶ ἀπο-
νομή.

Conclusio, συμπέρασμα.

Σχήματα λέ-
ξεως

His subiicit decem exornationes uerborū, quae

τρόποι nominantur, ut sunt,

Nominatio, ὀνοματοποιία.

Prono-

Verborum
modificato-
rum τρόποι,

- Pronominatio, αντονομασία.
- Denominatio, μετωνυμία.
- Circuitio, περιπλοκή, ή περίφρασις.
- Transgressio, υπέρβατον.
- Superlatio, υπερβολή.
- Intellectio, συνεισδοχή.
- Abusio, κατάχρησις.
- Translatio, μεταφορά.
- Permutatio, αλληγορία.

SENTENTIARVM EXORNATIO-
nes, hæ sunt, eodem authore, no-
uem & decem.

Sententiarū
χρήματα δια-
φοίαις.

- Distributio, διανομή, ή μερισμός.
- Licentia, παρρησία.
- Diminutio, λιτότης, ελάττωσις μειονευτική.
- Descriptio, υποτύπωσις, ή υπογραφή.
- Diuisio, δίλημμα, ή διάλυμα.
- Frequentatio, συνθαροισμός.
- Expositio, επεξεργασία, καὶ προσοιμοδόμησις.
- Commoratio, επιμονή, ενδιαιτησίη, ἐγχρόνησις.
- Contentio, αντέξέτασις, αντιπαρέντασις, αντιπα-
ραβολή, αντιπαράθεσις.
- Similitudo, ομοίωσις, καὶ παραβολή.
- Exemplum, παράδειγμα,

Imago,

Sententiarū,
 χήματα δια
 τοίας,

Imago, εἰκασμός, ἢ εἰκασία, καὶ εἰκώρ.

Effictio, χαρακτηρισμός.

Notatio, ὑποστοίχα, ὑβολογία μιμητική.

Sermocinatio, διαλογισμός, ἢ διάλογος.

Conformatio, προσωποποιία.

Significatio, ἐμφασις, ἢ ἐμφανσις.

Breuitas, συντομία, βραχυλογία, ἐπιτροχασμός,
 καὶ βραχυτέωια.

Demonstratio, ἐπίδειξις, καὶ ἐνάργεια, κατὰ
 προσωπογραφίαν.

V. Singulorum schematum, definitiones, aliorum etiam partitiones, disunctiones, tractationes, & usus.

Caput IIII.

I. Repetitio, ἐπιβολή: ἀναφορὰν Alexander Sophista nominat.

I. Definitio.

Repetitio est, cum continenter, ab uno, atque eodem uerbo, in rebus similibus, & diuersis, principia sumuntur.

2. Vfus.

Hæc exornatio, cum multum uenustatis habet, tum grauitatis, & acrimoniæ plurimum. Est igitur illarum dicendi formarū propria: quæ dicuntur

tur ab Hermogene, καλλος, δεινότης, σφοδρότης,
 & τραχύτης. Quare uidentur esse adhibenda, &
 ad exornandam, & ad augendam orationē, πρὸς
 τὸν νόμον, καὶ ἀνέκτιστον.

3. Exempla.

Exempla reperies lib. 1. cap. 2.

II. Conuersio, ἀντιστροφὴ, ἢ ἐπιφορά, ἐστὶ
 στροφὴ.

1. Definitio.

Conuersio est, per quam non, ut antè, primum
 repetimus uerbum: sed ad postremum continen-
 ter reuertimur.

2. Exempla.

Reperies, lib. 1. cap. 2. 19. & 20.

III. Complexio, συμπλοκὴ, ἢ κοινότης.

1. Definitio.

Complexio est, quæ utramque complectitur
 exornationem, & hanc, & quam antea exposui-
 mus: ut & repetatur idem primum uerbū sæpius:
 & crebrò ad idem postremum reuertamur.

2. Exempla.

Quære lib. 1. cap. 4. & 19.

IIII. Traductio, παραγωγή.

I. Definitio.

Traductio est, quæ facit, ut cum idem uerbum
 crebrius

crebrius ponatur, non modò non offendat animũ:
sed etiam concinniores orationem reddat.

2. Diuifio.

Ex eodem genere, est exornationis: cum idẽ
uerbum modò ponitur in hac, modò in altera re:
nominaturq; à Rutilio διαφορά.

3. Vfus superiorum quatuor generum.

In his exornationibus, non uerborum inopia
fit: ut ad idẽ uerbum redeatur ſapius: ſed ineſt fe-
ſtiuitas quædam, ἢ πάλλῳ, καὶ ἐπιμέλεια: quæ ſa-
cilius auribus dijudicari, quàm uerbis demonſtra-
ri poteſt.

4. Exempla traductionis.

Primi generis, lib. 1. cap. 12 & 17.

V. Contentio, ἀντίθετον, ἐναντιώσις, uel
ἐναντιότης.

1. Definitio.

Ergo χῆμας
διανοίας.

Contentio eſt, cum, ex contrarijs rebus, oratio
conficitur.

2. Vfus.

Hoc genere, ſi diſtinguemus orationem: & or-
nati, & graues poterimus eſſe, τὴ πάλλῳ, καὶ τῆς
δυνάμεως ἐστὶ.

3. Exempla.

Libro primo, pag. 42.

VI. Interro-

VI. Interrogatio, Ερώτησις, ἐρώτημα,
ῥωσις.

1. Vfus.

Interrogatio non omnis grauis est, neque con-
cinna: sed hæc, quæ, cum enumerata sunt ea, quæ
obsunt causæ aduersariorum, confirmat superio-
rem orationem.

2. Exempla.

Lib. 1. cap. 12 & 17. pag. 61.

VII. Exclamatio, ἐκφώνησις, καὶ ἀποστροφή,
ῥήν, ἢ προσαγόρευσις, per conuersionem,
& appellationem.

1. Definitio.

Exclamatio est, quæ conficit significationem
doloris, aut indignationis alicuius, per hominis,
aut urbis, aut loci, aut rei cuiuspiam, compella-
tionem. Hanc τῆς διανοίας quidam esse uolunt:
cum in totius orationis sententia comprehenda-
tur, non in eius aliquot tantum uerbis.

2. Diuisio.

Omnis exclama- tio, uel est	{	προσφώνησις, ἢ ἀποστροφή. Te
		nunc appello.
	{	συμφώνησις. O perfidiose
		Fregellæ.

3. Vſus.

Σχῆμα παθητικόν, ἀγανακτικόν, ἢ χετλιαστικόν.
 Hac enſignabitur, τῇ κατὰ προφώνησιν, si loco u-
 temur, ὅτι raro: ὅτι cum rei magnitudo postula-
 re uidebitur: ad quam uolemus, indignationem,
 animum auditoris adducemus. Est igitur τὸ ἐν-
 διαθέτω, καὶ αἰνεῖ ἐμψύχῳ, ἢ γὰρ τὸ ἀλυβινὸς λόγῳ.

4. Exempla.

Lib. 1. cap. 2. 9. 12. ὃ 17.

Ἔστ' ἡμᾶ δια-
 νοίας.

VIII. Ratiocinatio, διώσκεψις, ἢ βίτησις
 τῶν αἰτίων, ἢ αἰτιολογία.

1. Definitio.

Ratiocinatio est, per quam nos ipsi, à nobis ra-
 tionem poscimus: quare quidq; dicamus: ὅτι cre-
 bro nosmet, à nobis petimus uniuscuiusque pro-
 positionis explanationem.

2. Vſus λογοειδής, ἢ διαλογικὸς, καὶ
 προσεκτικὸς.

Περὶ πολλῶν ε-
 τiam dicitur.

Hac exornatio ad sermonem uehementer ac-
 commodata est: ὅτι animum auditoris retinet at-
 tentum: tum uenustate sermonis, tum rationum ex-
 pectatione.

3. Exempla.

Libro 1. cap. 1. 4. 5. 9. 12.

IX. Sententia, γνώμη, παραινέσις, ὑποβίβησις.

Ergo est τῆς
 διανοίας σχῆμα,

I. Definitio.

Sententia, est oratio, sumpta de uita: quæ aut
 quid.

quid sit, aut quid esse oporteat in uita, breuiter ostendit.

2. Vñsus, ἐν ἡδονῇ, ἢ γλυκύτητι.

Simplex sententia, breuisq; expositio, si rationis nullius indiget: magnam habet delectationem.

Εἰ τῇ πιθανότητι, καὶ πίστει, in fide facienda, ἔσ' probando.

Coniunctæ, quæ confirmantur subiectione rationis, pertinet ad probabile dicendi genus. Idem de ijs sentiendum est: quæ dupliciter efferuntur, sine ratione, ex contrarijs, ἔσ' cum ratione, κατὰ προσαπόδοσιν.

3. Παράγγελμα ῥητορικόν, præceptum oratorium.

Sententias interponi raro conuenit: ut rei actores, non uiuendi præceptores esse uideamur. Cum ita interponentur: multum afferent ornamenti. Nam necesse est, eam animo comprobet tacitus auditor: cum ad causam uideat accommodari rem certam, (αὐτομολογούμενον πᾶγμα) ex uita, ἔσ' moribus sumptam.

Μεταφορὰ τῆς θέσεως ἐπὶ τῷ ὑποθέσει ἀμφεσβητίσθημον.

4. Exempla.

Libro 1. cap. 8.

X. Contrarium, ἀντίθεσις συγχετιμῇ, καὶ ἐνθυμηματινῇ.

Est τῆς διαφοράς.

1. Discriminatio.

Contrarium idem ferè est, quod contentio. Differunt tamen: quòd cōtentio, uel est γνωμολογία: uel est ψεκτική, uel σχολιευτική. Habet enim plerumque aut sententiam: aut uituperationē, uel insecutionem. itaque est ἀνατάσσειν. Contrarium autem est ἐγνατάσσειν, & ἐνθυμιματινόν: uim magnam habens in concludendo. Talia ἐνθυμιματὰ laudat Cicero, in Topicis.

2. Definitio.

Cōtrarium est, quod ex rebus diuersis duabus, alteram breuiter, & facile confirmat.

3. Præceptum.

Hoc genus exornationis breuib, & cōtinuatīs uerbis perfectum esse debet.

4. Vsus.

Commodum est auditu: cum propter breuem, & absolutam conclusionem: tum uerò uehementer id, quod opus est oratori, comprobatur contrariare: & ex eo, quod dubium non est, seu ἀναμφισβήτητον, καὶ ὁμολογούμενον, ἢ ἐνδοξότερον τῇ ζητήματι, expedit illud, quod dubium est: ut aut dilui non possit: aut multò difficilimè possit. quod ἀντιρρήτορον, καὶ ἀλυτόν, ἢ δυσανασησύναντον dicitur.

5. Exempla.

Libro 1. cap. 8.

Cap.

Cap. V.

XI. *Membrum*, δὴλωλον, ἢ τέμνωλον, ἡ δὲ ὅσον
ἴσον, ἢ δι' ὅλης πάρεσσον.

1. *Definitio.*

Membrum orationis figuratum, appellatur res
breuiter absoluta: sine totius sententiæ demonstra-
tione: quæ denuò alio orationis mēbro excipitur.

2. *Eius magnitudo*, μέγεθος.

Ex duobus membris solis, hæc exornatio po-
test constare: sed commodissima, & absolutissima
est: quæ ex tribus constat.

3. *Exempla.*

Libro primo, cap. 2. 3. 4. & 6.

XII. *Articulus*, seu incisum figuratum, τὸ
κατ' ὄνομα νομματοῦ, ἢ ἀσυνδέτω.

1. *Definitio.*

Articulus dicitur, cum singula uerba interual-
lis distinguuntur, cæsa oratione. Hic igitur re-
quiruntur tria:

Vt sunt. { Τα ὀνόματα, καὶ ῥήματα, singula uer-
ba.
Acrimonia, uoce, uultu aduer-
sarios perterruisti. Veni, ui-
di, uici.
Τὰ διαστήματα, interualla.
Ἡ διάκλισις, incisio, ἀνευ μέρους συνδέσ-
μου, καὶ ἀσυνδέτα λέ. I iij

134 CONFORMATIONES

2. Διάκρισις, discriminatio.

Χιασμός παρο-
νομασίας, adden-
dis literis.

Inter huius generis, & illius superioris uehe-
mentia, hoc interest: quod illud tardius, & rarius
uenit: hoc crebrius, & celerius peruenit. Itaque in
illo genere, ex remotione brachij, & contortione
dextrae, gladius ad corpus afferri. in hoc autē, cre-
bro, & celeri corpus uulnere, cōsauciari uidetur.
Ασύνδετον, inquit Plutarchus, ὁ μόνον τά-
χος, ἀλλὰ καὶ ἐμφάσεως παθητικῆς χάριν. non so-
lum fit celeritatis, sed etiam significationis animi
motus gratia.

3. Exempla.

Libro 1. cap. 1. 4. & 5.

XIII. Continuatio, περίοδος.

1. Definitio.

Continuatio est densa, & continens frequen-
tatio uerborum, cum absolutione sententiarū. Ha-
bet igitur συνέχειαν τῶν νομμάτων, καὶ τῶν νό-
λων, quae pertinet ad προγγυλότητα, atque συνα-
γωγήν τῆς διανοίας, καὶ ἐπιχειρήματα, orbem, cir-
cumductionemq; sententiae, atque argumenti, &
ἀπαρτισμὸν τῆς ὑπεμαμένης διανοίας, perfectio-
nem adhuc pendentis sententiae.

2. Vfus & materia.

Ea utemur commodissimè tripertitò: in senten-
tia, in contrario, in conclusionē. Vnde sunt nata
ista

ista uocabula, περιόδοι & γνωμολογιῶν, ἀντιμε-
τώ, καὶ συμπερασματικῶν, ἢ συνακτικῶν.

3. Appendix, de usu, & materia.

In his tribus generibus, ad cōtinuationis uim,
adeò frequentatio est necessaria: ut infirma facul-
tas oratoris uideatur: nisi sententiam, & contra-
rium, & conclusionem, frequentibus efferat uer-
bis. SED & aliàs quoque nonnunquam non a-
lienum est, tametsi necesse non est, eloqui res ali-
quas, per huiusmodi continuationes.

4. Exempla.

Figuratarum continuationum exemplorum
aceruum, atq; cumulum suppeditat tibi liber pri-
mus, cap. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.
& 21.

XIIII. Compar, πάρις, ἢ ἰσόντων.

1. Definitio.

Compar appellatur, quod habet in se πῶλα,
membra orationis, de quibus ante diximus: quæ
constant ex pari FERRE numero syllabarum.

2. Παρατήρησις, observatio.

Hoc nō enumeratione nostra fiet (nam id qui-
dem puerile est) sed tantum affert usus, & exerci-
tatio facultatis: ut, animi quodam sensu, par mem-
brum superiori referre possimus.

3. Conclusio.

In hoc igitur genere, saepe fieri potest: ut non
 τὸ πλῆθος τῶν planè par sit numerus syllabarum: & tamen esse
 συλλαβῶν, ἢ οὐ uideatur: si una, aut etiam altera syllaba, est alteri
 ἀριθμὸς com= breuius: aut, si cum in altero plures sunt: in altero
 pensatur τῇ μα longior, aut longiores: plenior, aut pleniores syl-
 λὰβῃ, ἢ χρόνος labæ erunt: ut longitudo, aut plenitudo harū, mul-
 τitudine alterius assequatur, & exæquet.

4. Exempla.

Libro 1. cap. 3. & 12.

Παρομοιώσις, ἢ
 ὁμοιοπατάλη-
 νία.

XV. Similiter cadens, ὁμοιόπτωτον.

1. Definitio.

Similiter cadens exornatio dicitur: cum in ea-
 dem constructione uerborum, duob, aut plura sunt
 uerba: quæ similiter ijsdem casibus efferruntur.

2. Exempla, & in his, ἐργασία, tractatio.

Libro 1. cap. 9. 12. & 17.

XVI. Similiter desinens, ὁμοιοτέλευτον.

1. Definitio.

Similiter desinens est, cum tametsi casus non
 insunt in uerbis: tamen similes exitus sunt.

2. Συγγέ

2. Συγγένεια καὶ ἑξῆς, cognatio, & usus horum duorum generum.

Hec duo genera, quorum alterum in exitus, alterum in casus similitudine uersatur, inter se uehementer conueniunt.

3. ἡμίξεις, mixtio eorum.

Eteare, qui his benè utuntur, plerunque eas simul collocant: in iisdem partibus orationis, lib. 1. cap. 2. pag. 9. cap. 4. pag. 48. cap. 12. pag. 63.

4. Exempla.

Libro primo cap. 12. & 20.

XVII. Annominatio, παρονομασία, παρήχησις, ἀντίγασις, ἢ ἀντανάγκασις, παρόμοιου, παρονυμία.

1. Definitio.

Annominatio est, cum ad idem uerbum, & idē nomen acceditur commutatione uocum, uel additione unius literæ, aut syllabæ, aut syllabarum: aut ad res dissimiles similia uerba accommodantur.

Græci παρὰ
 νόμιμα nomi-
 nant uerbū de
 industria paulū
 immutatum,
 ad aliud signifi-
 candum: quod
 plerunq; sit fa-
 cetē, & μετὰ
 σόμμετ.

In literarū bre-
 ui cōmentatio-
 ne, aut produ-
 ctione, aut
 transfectione,
 aut aliquo hu-
 iusmodi gene-
 re.

136 CONFORMATIONES

2. Partitio.

Παρά-
 γραμμά
 fitq; aut

Attenuatione, ac cōplexione unius
 literæ, συστολή, καὶ συνήρσις. Væ-
 nijt, Venit.

Ex contrario, καὶ ὁμώνυμάν, quæ
 diuersarum est coniugationum,
 ut, Vincit, à uinco, & Vincit à
 uincio.

Productione eiusdē literæ, ἐκτάσις,
 ἢ διαστολή, ut auuū, priore breui,
 & Auuium, prima longa.

Breuitatē eiusdē literæ, συστολή. cu-
 riam diligit, pro loco senatorio,
 & Curiā, pro amasia, uel amica.

Προσονομασία. Addendis literis, προσδίδει, ut,
 Temperare, obtemperare.

Παρήχη-
 σις, ἢ πα-
 ρήχημα.

Demendis literis, συγκοπή. Lenones,
 leones.

Transferēdis literis, μεταθέσις, καὶ
 ὑπέρθεσις, καὶ ὑπερβιβασμός, ἢ
 ἀσπαρήχησις, ἢ ἀναγραμματισ-
 μός, ut, παῖς, παιό, παιό, Laudator, a-
 dulator.

Commuatandis, κατ' ἀντίθεσιν, τρο-
 πὴν, ἢ ἀντίστοιχον, ut Deligere,
 diligere. παραγραμματισμὸν
 uocant aliqui.

unius
a. Va=

que
um,
cit à

ααα,
reui,

cu=
rio,
ica.

t,

es,

et

eu

t=

o

παρονο=
μασία
multis,
et uarijs
rationi=
bus con-
ficitur.
Sunt e-
nim an-
nomina-
tiones:
quæ

Non habet tam
propinquam, in
uerbis, similitu-
dinem: & tamē
dissimiles non
sunt. Quibus de
generibus est

Versantur in πο-
λυπλότῳ, casuū
cōmutatione no-
minum, aut

Vnum obscurum, & latens huius-
modi. Quid ueniam, qui sim,
quare ueniā, quem insimulem,
cui prosim, quem postulem, bre-
ui cognoscetis. Nam hīc est, in
quibusdam uerbis, quædam si-
militudo, non tam affectanda,
quā illæ superiores: sed tamē
adhibenda nonnunquā. Habet
ταυτότητα, πολὺπλότον, ὁμοιο-
τέλειον, & γραμματισμόν.

Alterum apertū, per ἀντανάστα-
σιν, καὶ ἀντίστασιν. ut, Demus
operam, Quirites, ne omnino
patres conscripti circumscripti
putētur. Hæc accedit magis ad
similitudinem, quā superior:
sed minus, quā illæ superio-
res. propterea quod non solum
additæ, sed uno tempore dem-
ptæ quoque literæ sunt.

Vnius, ut, Alexander, Alexandri,
Alexandro, Alexandrū. Variē
hīc unum nomen in commuta-
tione casuum, κατὰ ἡλίσιν, μο-
lutatum est, & ἐπαναφορὰν.

Plurium, quæ dicuntur πολυώνυ-
μα. ut, Tyberium Gracchū, C.
Graccho, Saturninū, Tullus, ò
Druse, Sulpitio.

3. Exempla.

Quære supralib. i. cap. 9. & 12.

4. Vſus trium generum proximarum exornationum.

Hæc tria genera proxima exornationum, quorum unum, in ſimiliter cadentibus, alterum, in ſimiliter deſinentibus uerbis, tertium in annominationibus poſitum eſt, perrarò ſumenda ſunt, cum in ueritate (αὐτὸς αἰὼς, ſeriò) dicemus: propterea quòd non hæc reperiri poſſe uidentur: ſine elabore, & conſumptione operæ. Eiuſmodi autem ſtudia ad delectationem, quam ad ueritatem uidentur accommodatiora. Quare fides & grauitas, & ſeueritas oratoria minuitur his exornationibus, frequenter collocatis: & non modò tollitur authoritas dicendi: ſed offenditur quoque, in eiufmodi oratione, auditor. propterea, quod eſt in his lepos, & feſtiuitas, γάρβος, καὶ ἐπιμέλεια, non dignitas, neque pulchritudo, δ' εὐότις, σεμνότης, καὶ λαμπρότης. Quare, quæ ſunt ampla, & pulchra, diu placere poſſunt: quæ lepida, & concinna: citò ſatiæ afficiunt aurium ſenſum faſtidioſiſſimum. Quomodo igitur, ſi crebrò his generibus utemur, puerili uidebimur elocutione delectari: ita ſi rarò has interſeremus exornationes: & in cauſa tota, uariè diſpergemus: còmodè luminibus diſtingtis, illuſtrabimus orationem.

Cap.

Cap. VI.

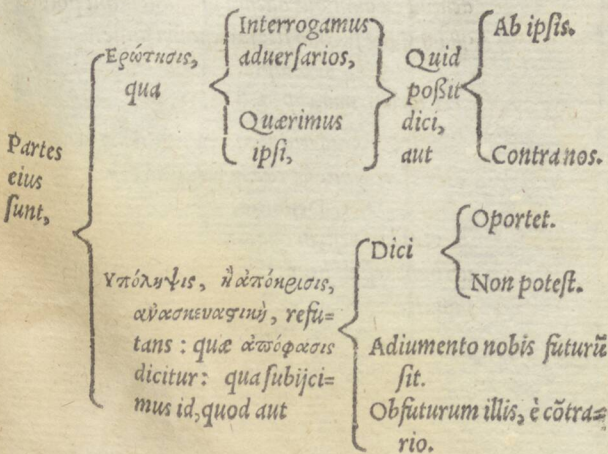
XVIII. Subiectio, ὑποβολή, ἢ διαχωρήσις

διαφαιρητική, καὶ πυσματική.

1. Definitio.

Subiectio est, cum interrogamus aduersarios, aut quærimus ipsi, quid ab illis, aut quid cōtra nos dici possit. Deinde subijcimus id, quod oportet dici, aut non potest: aut nobis adiumento futurum sit: aut offuturum illis, è contrario. Habet, ut dialogus, ἑ ratiocinatio ἀμοιβαίους λόγους, mutuas, alternasq; interrogationes.

2. Partitio.

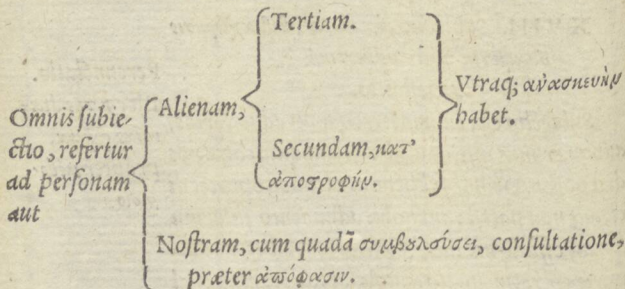

3. Partitio

Percunctatio.

Est ὁ τῆς δια-
νοίας ἡμῶν,
propter μέλλο-
ν. de

3. Partitio, & genera huius.

4. Vfus.

Huiusmodi subiectiones consequuntur identi-
dem: ut ex omnibus ostendi uideatur: nihil potius,
quàm quod factum sit, faciendum fuisse.

5. Exempla.

Libro primo, cap. 2. 6. 9. 13. 17.

XIX. Gradatio, ἡλιμνωτὸρ, ἐπιπλοῦν, καὶ
παρὰ μείβῃ τῶν ἐχάτωρ λέξεων.

1. Definitio.

Gradatio est, in qua, non ante ad consequens
uerbum descenditur: quàm ad superius conscen-
sum est.

2. Vfus.

Habet, in se, quendam lepôrem, superioris cu-
iusque crebra repetitio uerbi: quæ propria est hu-
ius exornationis.

3. Exempla, quot generibus cōpositionis tra-
ctetur gradatio, ostendunt.

Libro primo, cap. 12. 9. & 19.

XX. Definitio, ὁρισμός, Rufiniano ἀφορισμός, & διορισμός.

1. ὁρ & τὸ ὁρισμὸς.

Definitio est, quæ rei alicuius proprias amplectitur potestates, breuiter, & absolute.

2. Diuifio, seu genera definitionum.

Caret distributione.

Ἀνατάσνευ & ἢ
ἢ ἀνευ ἐπιλόγου,
fine ratione,
cum de rei nō
ambigitur no-
mine. Ea q; uel

Distributionem habet, per disiun-
ctionem.

Omnis
oratoria
definitio
uel est

Ἐγκατάσνευ &
καὶ ἢ μετ' ἐπιλό-
γου, quæ est ratio
ne approbata,
quod tum fit, cū
τὸ ὁριζόμενον est
ἀμφισβητήσιμον,
controuersum.
Tractatur

Προτάσει ἀνα-
σνευασιμῇ pro-
positione resu-
tante, κατὰ τὴν
Προσποδοσει, in
distributis sup-
posita ratio, per
ἀνθερισμὸς con-
trarias definitio-
nes.

Ἀρσιν, nega-
tione.

Θέσιν, affirma-
tione.

Ὅρ &, defi-
nitio.

ὁ δεύτερ &
ὁρ &, altera
definitio.

144 CONFORMATIONES

3. Στοιχείον.

A quacunque re definitio remouetur: ab eadē
 & nomen rei tollitur.

4. Vfus.

Hæc igitur cōmoda putatur exornatio: quòd
 omnem rei cuiuspiam uim, & potestatem, ita dilu-
 cidè proponit, & breuiter explicat: ut neque plu-
 ribus uerbis oportuisse dici uideatur: neque luci-
 dius potuisse dici putetur.

5. Exempla.

Libro 1. cap. 9. & 13. & 17.

XXI. Transitio, Συμπληγῶσις Hermo-
 geni.

1. Definitio.

Est igitur ἡ
 μεταβολή.

Transitio uocatur, quæ cum ostendit breuiter
 quod dictum sit: proponit item breui quid conse-
 quatur.

2. Partes eius.

Sunt due: { Repetitio eius, quod dictum est.
 { Propositio eorum, de quibus dicen-
 dum est.

3. Vfus.

Proficit hæc aliquantū exornatio ad duas res.
 Nam & quid dixerit, commonet: & ad reliquū
 comparat auditorem.

4. Exem-

4. Exempla.

Libro primo, cap. 13.

XXII. Correctio, ἐπανόρθωσις, ἢ μετάνοια. Est τῆς λέξεως.

1. Definitio.

Correctio est, quæ tollit id, quod dictum est: & pro eo, id quod magis idoneum uidetur, reponit.

2. Vſus.

Commouetur, hoc genere, animus auditoris. Res enim communi uerbo elata, tantummodo dicta uidetur: ea, post ipsius oratoris correctionem, magis idonea fit, pronuntiatione.

3. Causa illius, ὡρατα ἀνάστα.

Non igitur satius esset, dicet aliquis, ab initio, Pertinet igitur præsertim cum scribas, ad optimum, & electiſſi= ad delectū uer= mum uerbum deuenire? Est, cum non est satius. Si horum. commutatio uerbi, id erit demonstratura: eiusmo Vnum tempus, di rem esse: ut, cum eam communi uerbo appellā= quo διορθώσεται ris, leuius dixisse uidearis: cum ad electius uerbum τῆς λέξεως, ut ἔ possimus. accedas: insigniorem rem facias. Quod si conti= nuò ueniſſes, ad id uerbum: nec rei, nec uerbi gra= tia animaduersa esset.

4. Particulæ, & uocabula, quibus fit correctio.

Imò: atque adeò, &c.

5. Exempla.

Libro primo, cap. 17. & 19.

XXIII. Occupatio, seu præteritio, *παράλειψις, ἢ προπαράλειψις.*

1. Definitio.

Est *ἡμᾶς προ-
ποικτινὸν, καὶ
ὑποπειτινὸν, si*
Occupatio est, cum dicimus, nos præterire aut
non scire, aut nolle dicere, id quod tunc maximè
dicimus.

2. Vfus, & causæ præteritionis.

*ταῦτε τῆς δια-
φορίας.*
Hæc utilis exornatio est: si aut rem, quam, non
pertineat, alijs ostendere, occultè admonuisse pro=
dest: aut si longum est, aut ignobile, aut planū: aut
Sex tempora, non potest fieri: aut facile potest reprehendi: ut u=
quibus utendū tilius sit, occultè fecisse suspicionem: quàm huius=
occupatione. modi intendisse orationem, quæ redarguatur.

3. Exempla.

Libro primo, cap. 13. & 17.

Cap. VII.

Est copiae.

XXIIII. Disiunctio, *ὑπόσενξις, ἢ τὰξις.*

1. Definitio.

Disiunctio est, cum eorum, de quibus dicimus,
aut utrunque, aut unumquodq; certo concluditur
uerbo.

2. Vfus,

2. Vfus, ἢ ὁμοίᾳ.

Ad festiuitatem, πρὸς τὸ καλλῶ, disiunctio est appposita. Quare rarius ea utemur, ne satietatem pariat.

3. Exempla.

Libro primo, cap. 3. § 13.

XXV. Coniunctio, σύνθεσις, ἢ τὸ ἐπὶ συνθέσει = Differit σύνθεσις
 νομ, quod Grammatici μεσός συνθεσις uocāt, Grammaticū
 ἔστι τὸ ἀπὸ τῆς νομῆς, ut sequentem exorna- ab hoc Orato-
 tionem τῆς λόγου. rio: quòd ibi di-

1. Definitio.

Coniunctio est, cum interpositione uerbi, ἔστι superiores orationis partes comprehenduntur, et uersa genera,
 inferiores. uel numeri, uel
 personæ, hic ea
 dem ponuntur.

2. Vfus.

Ad breuitatem coniunctio est appposita. Quare sæpius adhibenda est.

3. Exempla.

Libro primo, cap. 10.

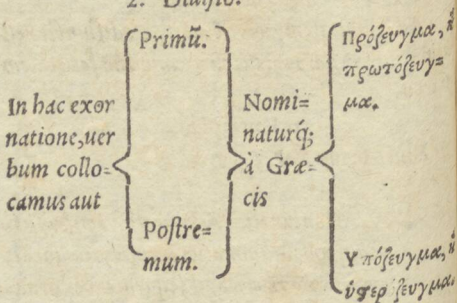
XXVI. Adiunctio, προσεπιθέσις.

1. Definitio.

Adiunctio est, cum uerbum, quo res compre-
 henditur, non interponimus: sed aut primum, aut
 postremum collocamus.

148 CONFORMATIONES

2. Diuisio.

3. Vfus.

Etiam adiunctio ad breuitatem apposita est.

4. Exempla.

Libro primo, cap. 10. pag.

XXVII. Conduplicatio, ἐπαναδύπλωσις, ἀπλολογία, ἢ ἐπανάλυσις. ἐπίφενυσις fit sine interuallo. Me me, quem quæritis, adsum.

1. Definitio.

Conduplicatio est, cum ratione amplificatio-
nis, aut commiserationis, eiusdem unius, aut plu-
rium uerborum iteratio.

2. Dic

2. Diuifio.

Vnius in principio, interiectis uno, aut duobus uerbis. ut, Tumultus, C. Gracchi, tumultus, &c. Hanc ἐνωα= νάληντι quidam uocant.

Condu=
plicatio
igitur
est uer=
borum
iteratio,
uel

Plurium, & no=
minatur ἀνά
διπλωσις, à
Plutarcho,
παλιλογία:
ἴτις; aut

κύκλω, circulo. Cō=
motus non es:
cum tibi mater
pedes amplexa=
retur: non es cō=
motus?

Ἀντιστροφῇ, ἢ ἐπανα=
στροφῇ, reuersio=
ne, ut, Nunc etiā
audes in horum
conspectum ue=
nire, proditor
patriæ: prodi=
tor inquam pæ=
triæ, uenire au=
des in horū con=
spectum?

3. Εργασία, ἢ σχηματισμός, tractatio, & conformatio eius.

Fit igitur	{	Χύματι.	{	Αποφαντικῷ, enunciandi. ut, Τῆ multus C. Gracchi, tumultus domesticos, & intestinos com parat.
			{	Ερωτηματικῷ, κατ' ἀγανάκτη σιν, interrogandi. id quod in dicāt duo exempla proxima.
		Πίσωσι.	{	Diuerso, ut in proximo exēplo,
		casu,	{	Eodem, ut in duobus superiori bus.

4. Vfus.

Est in amplificatione, *ἀνευρολογίᾳ*, & commise
ratione, *ἐκτρολογίᾳ*, ἢ *ἐλεεινολογίᾳ*. Vehementer
enim auditorem commouet eiusdem uerbi redin=
tegratio: & uulnus maius efficit, in contraria cau
sa: quasi aliquod telum sæpius perueniat in eandē
partem corporis.

5. Exempla.

Sunt libro primo posita, cap. 3. 10. & 17. &
hic repetita.

Est igitur am=
plitudinis, pro
pter uerborū
copiam.

XXVIII. Interpretatio, *ἐρμηνεία*, συνωνυ
μία, ταυτολογία.

1. Definitio.

Interpretatio est, quæ non iterans idem redin=
tegrat uerbum: sed id commutat, quod positū est,
alio uerbo, quod idem ualeat.

2. Vfus.

Neceſſe eſt eius, qui audit, animum commoue-
re: cum grauitas prioris dicti, renouatur, interpre-
tatione uerborum.

3. Exempla.

Libro primo, cap. 3. pag. 15.

XXIX, Commutatio, ἀντιμεταβολή, μετά-
θεσις.

1. Definitio.

Commutatio eſt, cum duæ ſententiæ, inter ſe
diſcrepantes, ex tranſiectione, ita efferuntur: ut à
priori poſterior contraria priori proficiſcatur.

2. Vfus.

Non poteſt dici: quin commodè fiat: cum con-
trariæ ſententiæ translatione, uerba quoque con-
uertantur.

3. Exempla.

Libro primo, cap. 13. 17. & 19. pag.

Cap. VIII.

XXX. Permiſſio, Επιτροπή.

1. Definitio.

Permiſſio eſt, cum oſtendimus, in dicendo nos ἡθὺν, καὶ πᾶ-
aliquam rem totam tradere, & concedere alicu- θητικῇ. Eſt ſen-
eius uoluntati. tentiæ.

2. Vfus.

Hoc genus, tametsi aliàs quoque nōnunquam tractandum est: tamen ad misericordiam commo- uendam uehementissimè est accommodatum.

3. Exempla.

Libro primo, cap. 3. 13. pag. 16.

XXXI. Dubitatio, Διαιπόρισις.

1. Definitio.

Dubitatio est, cum querere uidetur orator: utrum de duobus potius, aut quid de pluribus, potissimum dicat.

2. Diuisio.

Querit igitur,	{	Duobus.
uerum potius di-		
cat, aut de		Pluribus.

3. Exempla.

Libro primo, cap. 3. 10. pag. 16. & 54.

XXXII. Expeditio, συμπερασμα, ἐν τῇ ἀπαριθμήσει, καὶ ἀφαιρέσει, ἢ ἀποφάσει συμβαίνον.

1. Definitio.

Expeditio est, cum rationibus compluribus e-
numera-

Est igitur τῆς
Διαιπόρις, & tra-
ctationis, non
inventionis.

numeratis, quibus aliqua res aut fieri, aut non fieri potuerit, ceteræ tolluntur: una relinquitur, quā nos intendimus.

2. Partitio.

Partes
expedi-
tionis
perfectæ
sunt,

Intentio, πρότασις unius rationis, quā nos intendimus.

Enumeratio, ἀπαρίθμησις, rationum complurium: quibus aliqua res potuerit, aut

Fieri.

Nō fieri.

Refutatio, aut remotio, ἀνἀστροφὴ, ἢ ἀποφάνσις, κατ' ἀπόφασιν: qua ceteræ rationes tolluntur, per ἀνἀφασιν, ἢ ἀφασιν.

Conclusio, συμπέρασμα, per θέσιν, ἢ κατὰ φασιν, qua una ratio, quā nos intendimus, relinquitur.

3. Vſus τοῦ χαρισμῶς.

Hæc exornatio plurimum iuuabit coniecturales argumentationes. Sed non erit * tanquam in Al. tam. plerisque: ut cum uelimus, ea possimus uti. Nam

facere id non poterimus: nisi nobis ipsa negotij
natura dabit facultatem.

4. Exempla.

Libro primo, cap. 3. & 20.

XXXIII. Dissolutio, Διάλυτος, Διάλυσις
Rutilio.

1. Definitio.

Dissolutio est, quæ coniunctionibus uerborum
è medio sublatis, partibus separatis effertur.

2. Vfus.

Hoc genus & acrimoniam, σφοδρότητα habet:
& uehementissimum est: & ad συντομίαν, breui-
tatem accommodatum.

3. Exempla.

Libro primo, cap. 3. pag.

XXXIII. Præcisio, uel reticentia, παρα-
σιώπησις, ἀποσιώπησις, καὶ ὑποσιώπησις.

1. Definitio.

Præcisio est, cum dictis quibusdā, reliquum,
quod coeptum est dici, relinquitur in audientium
iudicio.

2. Genera uerborum, quibus fit.

Nolo dicere. Et, Non ausim dicere.

3. Par=

Hanc alij χα-
μα esse dicunt
sententiæ.

3. Partitio.

Partibus constat
ferè quatuor: { Propositione.
Ratione inclinata, & præcisa,
per ἀποτομίαν, ἢ ἀπὸ τοῦ
πάν.
Ipsa præcisione, quæ fit certis
uerbis.
Ratione præcisioni subiecta.

4. Vſus.

Hic atrocior fit tacita suspicio, quàm diserta
explanatio, ἀποτετελεσμένῳ λόγῳ.

5. Exempla.

Libro primo, cap. 10. & 17.

XXXV. Conclusio, συμπεράσμα, συναγωγή,
ἢ ἐπιφορά, τὸ ἐπιλεγόμενον.

1. Definitio.

Conclusio est, quæ breui argumētatione, ex ijs, Est τῆς δια-
quæ dicta sunt, aut facta, conficit id quod necessa- νοίας.
rio consequatur.

2. Exemplum.

Libro primo, cap. 8. & 18.

De modificationibus uer-
borum.

Caput IX.

Restant etiam decem exornationes uerbo-
rum:

rum: quas idcirco non uagè differsimus: sed à superioribus separauimus: quod omnes, in uno genere posite sunt.

Definitio, & proprietas Troporum.

Nam earum omnium hoc proprium est: ut ab usitata uerborum potestate recedatur: atque in aliam rationem, cum quadam uenustate, oratio conferatur.

I. Nominatio, Ονοματοποιία.

1. Definitio.

Nominatio est, quæ nos admonet, ut cui rei nomen aut non sit, aut satis idoneum non sit: eam nosmet, idoneo uerbo nominemus.

2. Diuisio, à fine, & usu.

Aut causa	{	Imitationis, μιμήσεως. Sunt enim
		uerba rerum μιμήματα.
	{	Significationis, ἐμφάνσεως, ἢ σημασίας ἐνεναι.

3. Exempla.

Imitationis, hoc modo:

Vt maiores appellarunt, imitatione soni,
Rudere.

Vagie

Vagire.

Mugire.

Murmurare.

Significandæ rei causa.

Fragor ciuitatis est inprimis auditus. Li
bro primo cap. 16. pag. 81.

II. Pronominatio, *Αντωνομασία.*

1. Definitio.

Pronominatio est, quæ sicuti cognomine, *ἐπὶ ὀνόματι*, quodam extraneo, demonstrat id, quod suo nomine appellari posset.

2. Vfus, & diuifio.

Hoc pacto, non inornatè poterimus, & in lau=
dando, & in ledendo, aut in corpore, aut in ani=
mo, aut in extraneis rebus dicere: sicuti pronomē,
quod pro certo nomine collocamus: ut, Ille ego,
&c. Arma uirumque cano. id est, Ego Virgili=
us de Aenææ rebus gestis carmine Heroico, scribo.

Αντωνομασία,
pronomē.

3. Exempla.

Libro primo, cap. 16. pag. 82.

III. Denominatio, *Μετωνομασία, ἢ ὑπαλλαγή.*

1. Definitio.

Denominatio est, quæ à propinquis, & finiti=
mis

mis rebus, trahit orationem : qua possit intelligi
res, quæ non sit suo uocabulo appellata.

2. Partitio.

Id conficitur se
ptem modis:
aut,

Ab inuento.

Ab inuentore, uel contrà, quod usitatus est. Ce-
res enim pro frugibus, Bacchus pro uino,
etc. ponitur. Sed non ita reciprocatur. Inso-
lens enim est ἀντιστροφή.

Ab instrumento Dominum.

Id quod fit ab eo, qui facit.

Si quod facit, ab eo, quod fit.

Ab eo quod continet, id quod continetur.

Ab eo quod continetur, id quod continet.

3. Exempla.

Cap. 16. lib. 1.

MODI primi.

Vt, si quis de Tarpeio loquens, eum Capitoli-
num nominet.

Secundi.

Vt, si quis pro Libero, uinum, pro Cerere, fru-
gem appellet.

Tertij.

Vt, si quis Macedones appellârit, Sarrissas : aut
Gallos Transalpinam armaturam.

Quarti.

Vt, si quis Martem, pro bello, ponat.

Quinti.

Quinti.

Vt, cum desidiosam artem dicemus: quia desidiosos facit: & frigus pigrum: quia pigros efficit. Hanc τροπήν Grammatici μεταλήψιν appellant.

Sexti.

Vt, si quis Italiam, uel Graciam, pro ipsis Italis, aut Græcis, ponat.

Septimi.

Vt, si quis aurum, uel argentum, aut ebur, pro diuitijs ponat. Id est, totum, & τὸ περιέχον, pro parte, ἀντὶ τῷ περιεχομένῳ. quæ species iam est in collectionis.

Cap. X.

IIII. Intellectio, Συνοδοχή.

1. Definitio.

Intellectio est, cum res tota, parua de parte, cognoscitur, aut de toto pars.

2. Partitio prima totius, & partis, quæ pars & signum esse potest: ueruntamen nō rei absentis. Tibiæ enim non sunt absentium nuptiarum, sed præsentium, symbolum: unde nuptiales appellantur.

Ergo uel intelligitur de

{ Toto, pars.
Parte, totum.

3. Exem-

3. Exempla.

Lib. 1. cap. 3. 11. & 16.

Primi generis.

Vt, si quis pro uestitu, aut ornatu sumptuosos,
diuitias, & locupletes copias dicat.

Secundi.

Signum poni-
tur ουνδολο-
γως, pro re si-
gnata, non au-
tem ἀνὰ πάλιν.

Vt, si quis nuptiales tibiās, id est, signum unū,
scilicet tibiārum, pro omni sanctimonia nuptiarū
collocet in oratione. Quidam uocant μετωνμίαν.

4. Altera diuīsiō, est numeri.

Intelliguntur
præterea, uel

{ Ab uno plura.
A pluribus unum.

5. Exempla horum modorum.

Ab uno plures intelliguntur, sic:

Pœno fuit Hispanus auxilio, pro Pœni,
& Hispani.

Item,

Non nemo togatus sensit: id est, aliquis to-
gatus, pro, aliqui togati.

A pluribus unum, hoc modo.

Calamitas pectora pulsabat, id est, pes-
tus.

Et,

Et,

Ex imis pulmonibus spiritum ducebat,
pro, pulmone.

6. Vfus.

Diminutus numerus, ἐν μὲν, festiuitatis est: ad-
auctus, οὐ πλεονεκτήσεως, grauitatis.

V. Abusio, κατὰ χρεῖν.

1. Definitio.

Abusio est, quæ uerbo simili, & propinquo,
pro certo, & proprio, abutitur.

2. Exempla.

Vires hominis BREVES sunt.

Statura PARUA.

Hic insolentius,

ὅτι ἀνυπολόγηται quadam, ἐπιθετα τῆς ποσότητος
ad res aliorum ordinum transferuntur.

In homine, consilium LONGVM.

Oratio MAGNA.

Sermo PAUCVS.

Nam facile est intellectu: finitima uerba rerum
dissimilium, ratione abusionis esse traducta, scilicet,
non tam ornatus, quam necessitatis causa.

VI. Translatio, Μεταφορά.

1. Definitio.

Translatio est, cum uerbum, in quandam rem,

L

transfertur, ex alia re: quod, propter similitudinē
rectè uidetur posse transferri.

2. Diuifio, à fine, uel ufu.

- Eautimur, aut {
1. Rei, ante oculos, ponendæ, seu ἐπὶ τὰ ὁρῶν
intentionis, siue ἐναργείας ἐνεναι.
 2. Brevitatis, τῆς συνομίας.
 3. Obscenitatis uitandæ, τῆς σεμνολογίας.
 4. Augendi, τῆς αὐξήσεως.
 5. Minuendi, τῆς μειώσεως.
 6. Ornandi, τῆς κομψότητος.

3. Exempla.

Libro primo, cap. 11.

4. Præceptum.

Translationem pudentem, dicunt esse oportere:
re: ut cum ratione, in consimilem rem transeat; ne,
sine delectu, temerè, & cupidè uideatur, in dissimi-
lem rem, transcurrisse.

VII. Permutatio, Ἀλλυγογία.

1. Definitio.

Permutatio, est oratio, aliud uerbis, aliud sen-
tentia demonstrans.

2. Parc

2. Partitio.

Similitudinem, cum translationes una,
aut plures frequenter ponuntur à
simplici ratione ductæ.

Argumentum, cum à persona, aut à lo
co, aut re aliqua similitudo, augēdi,
aut minuendi causa, ducitur. Vt, si
quis Drusum, uel Gracchum, Numi
toremq; obsoletum dicat.

Contrarium. Vt, si quis hominem pro
digum, & luxuriosum illudens, αἰ
ρωνεία τῇ κατ' ἀντίφρασιν, καὶ πα
ρὰ δὲ πολλὰ, parcum & diligentē
appellet.

Aut igitur per similitudinem, ὁμοίωσιν, per
translationem, κατὰ τροπήν, sumitur: aut per ar
gumentum tractatur, κατὰ περίφρασιν: aut ex con
trario, ἐν τῇ ἐναντίῳ ducitur.

3. Vſus ἐπιχειρηματικός.

In postremo, & primo genere, argumento po
terimus uti:

Per similitudinem, sic:

Quid ait hic rex, atq; Agamemnon no
ſter: huc, ut crudelis est, potius Atreus

Ex contrario, ἀντιφραστῶς.

Si quem impium, qui patrē uerberauerit, Aeneam uocemus: intemperantem, & adulterū, Hippolitum nominemus.

4. Exempla.

Vide caput decimum sextum, sub finem lib. 11

Cap. XI.

VIII. Superlatio. ὑπερβολή.

1. Definitio.

Superlatio, est oratio superans ueritatem, alio cuius augendi, minuendique causa.

2. Partitio.

{ Separatim, ἀπλῶς.

Hec sumitur
uel

{ Cum comparatione, κατὰ σύγκρισιν, idque aut, ἀ

{ Similitudine, ἀπὸ τῆς ὁμοιότητος.

{ Præstantia, ἀπὸ τῆς ἐξοχῆς ἢ ὑπεροχῆς.

3. Exempla.

Libro primo, cap. 11. & 16.

IX. Circ=

IX. Circuitio, Περίφρασις.

1. Definitio.

Circuitio est oratio, rem simplicem, assumpta, circumscribens, elocutione.

2. Exempla.

Scipionis providentia, pro, Scipio.

Carthaginis opes, pro, Carthaginem.

3. Vfus.

Hic ornandi quædam ratio habetur.

X. Transgressio, Υπερβατον.

1. Definitio.

Transgressio est, quæ uerborum perturbat ordinem.

2. Partitio.

Ordo uerborum perturbatur, à { Peruersione, ἀναστροφῇ.
Transiectione, ὑπερθέσει.

3. Exempla.

Libro primo, cap. 11.

4. Vfus περιουσιός.

Huiusmodi transiectio, quæ rem non reddit obscuram, κατὰ σύνχυσιν, multum proderit ad continuationes: de quibus ante dictum est.

5. Præceptum περιδιόρ.

In quibus (continuationibus) oportet uerba, sicut fit à poëtis, in quendam extruere numerum: ut perfectissimè et perpolitissimè possint esse absolute: & λόγος dicitur ἐνυθμός, non ἐμμετρός.

Conclusio, per transitionem.

Hæc sunt ferè, quæ dicenda uidebantur, de uerborum exornationibus: nunc res ipsa monet: ut deinceps ad sententiarum exornationes transceamus.

Caput XII.

De Exornationibus sententiarum, quæ ῥήματα διανοίας appellantur.

De quibus ornamentis, & luminibus quasi orationis, prima est

1. Distributio, διανομή, ἢ διανέμσις, διαλλαγή, ἢ καὶ μερισμός.

2. Definitio.

Distributio est, cum in plures res, aut personas, negotia certa quædam distribuuntur.

2. Pars

2. Partitio.

Tractatur aut { Simpliciter, ἀπλῶς.
 Comparatè, συγκριτικῶς, ἢ ἀντιτετα-
 γμῶς, definitione, τῇ κατὰ διαφο-
 ραίν. in qua est ἰδιότης τῶν λέξεων.

3. Exempla.

Reperiuntur libro primo, cap. 6. 14. 18. 19.

4. Vfus.

Est hæc exornatio copiosa. Comprehendit enim breui, multa: & suum cuique tribuens, officiū separat, & res diuidit plures.

II. Licentia, Παρρησιαστικὸς καὶ τολμηρὸς λόγος.

1. Definitio.

Licentia est, cum apud eos, quos aut uereri, aut metuere debemus, tamen aliquid, pro iure nostro, dicimus: quòd eos minimè offēdat: aut quos hi diligunt: cum, in aliquo errato, uerè reprehendi posse uideantur. Est igitur χῆμα, uel μέθοδος, ἢ κατ' ἐπιτίμησιν, ratio tractandi sententias, per re-
prehensionem.

2. Materia, & secundum illam,
prima diuisio.

Omnis παρρη-
σία uersatur in
personis, uel

Aliorum, ut eo- rum, quos de- bemus aut	Vereri.	Estq; talis ordi- tio aspera, τρα- χεῖα.
	Dilige- re.	

Amicorum, seu eorum, quos orator diligit. Ei-
iusmodi licentia habet σφοδρότητα, uehes-
mentiam, seu acrimoniam.

3. Causa impellens oratorem.

Aliquod illorum erratum, πλημμέλημα, πα-
ράπλῳμα, ἢ ἀμαρτήμα.

4. Proprium eius officium.

Apud hos liberè aliquid, pro suo iure dicere:
uel eos reprehendere.

5. Finis.

Ab iracundia, & molestia remouere liberam
uocem, quod fit mitigatione.

6. Φράσεις huius methodi τραχεῖαι, καὶ
πληθυντικοί, asperæ, & adaucti
numeri.

Id tribuite uestræ culpæ.

Tum

Tum ueniat uobis, in mentem, ut uere
dicam, (*libera oratoris est uox*) negligentia ue
stra, siue ignauia potius, hoc, uel illud factū
esse.

Item,

Dum eam uitastis uituperationem: eam
inuenistis: ut timidi, atque ignaui putare
mini.

Sedetis, & oscitamini. luce noctem, no- *Finis est, ab er-*
cte, lucem expectatis. *rato detertere.*

Eum, cuius opera nobis hæc accidunt,
remoramini diutius, & alitis: ac Reipub.
perniciem retinetis, quoad potestis, in ciui-
tate.

7. Secunda diuisio.

Nimiū uidetur habere acrimoniae,

τραχυτέρα, καὶ σφοδρότερα ἐστίν.

Ea multis mitigationibus, quæ
θεραπεῖαι, καὶ παραμυθίαι di-
cuntur, lenienda est. Vt quod e-
rat commotum licentia, *τῇ ἐλευ*
θεροστομίᾳ, καὶ ἀδολείᾳ: id laude,
ἐπαίνῳ, mitigetur. ut altera res
ab iracundia, & molestia remo-
ueat: altera res ab errato deter-
reat. Hæc ὁδὸν dicitur.

Licentie in
dicendo, ge-
nus quod
dam est,
quod,

b

(Ita, ut ipsi se cupiunt obiu-
gari.

Aflutiore ratio-
ne cōparatur,
estq; χαρυσίαι
vs nominata
hæc παρρησία.
Idq; duplex.
Cum aut ob-
iurgamus eos,
qui audiunt,

Sic, ut id quod scimus facia-
lè omnes audituros, di-
camus, nos timere quo-
modo accipiant: sed ta-
men ueritate commoue-
ri: ut nihilosecius dica-
mus.

Licentiæ in di-
cendo genus
quoddam est,
quod

Nullam habet mitigationem, quæ ἐπιτίμωσις
ab Hermogene, ἀπαρχαυπ[ι]ς, ψιλλή, καὶ
ἀπαρχαυπύθητις, id est, aperta, non occulta,
ut illa proxima, quæ fit per assimulationem
προσποίνωσις, nuda, & absque ijs pronun-
tiata sententijs, quæ leniunt, χαρὲς ἀνείμα-
νων, καὶ λαινιστῶν ἐννοιωρ. Hæc ad inferio-
rem personam à superiore, quæ potestate,
& authoritate plurimum potest, proficisci-
tur. Hoc genus prætermittit author Heren-
nianus. Nam ex superioribus, sublata lau-
de & assimulatione, facile potest intelligi.

8. Φράσεις, dicendi formulæ primi
generis.

Contie

Continuò, συνεχῶς, licebit aliquid huiusmodi,
ἐπιφέρειν, inferre.

Hic ego uirtutem uestram quæro : sapi-
entiam desidero: ueterem consuetudinem
requiro.

Alterius, eiusque formæ prioris, quod θελκτικ-
αἶ, & blandimenta habet, & prope est κολλανευ-
τικόν.

Nimum, Quirites, animis estis simplici-
bus, & mansuetis : nimium creditis uni-
cuique, &c.

Posterioris, per περὶ πωργασίαν, præ-
munitionem.

Tametsi uereor, quomodo accepturi si-
tis, &c.

9. Tractatio, ἡ ἐργασία.

Ergo hæc exor-
natio, cui licen-
tia nomē est, du-
plici ratione, με-
θόδῳ, tractabi-
tur:

Acrimonia, τραχύτης, quæ si
nimium fuerit aspera: miti-
gabitur laude.

Assimulatione, προαπομίμησης,
quæ non indiget mitigatio-
nis. propterea quod imita-
tur licentiam: & sua spon-
te ad animum auditoris, se
accommodat.

10. Exempla.

Libro primo. cap. 3. 14. & 18.

II. Vfus, ἐν τῇ πρὸς τοὺς ἀκούοντες, commonitione,
libera.

Hæc res, sicut in amicitia, ita in dicendo, si loco fit, maximè facit, ut & illi qui audient, à culpa ab sint: & nos, qui dicimus, amici, & ueritatis esse uideamur.

Absit igitur λοιδορία, conuitium.

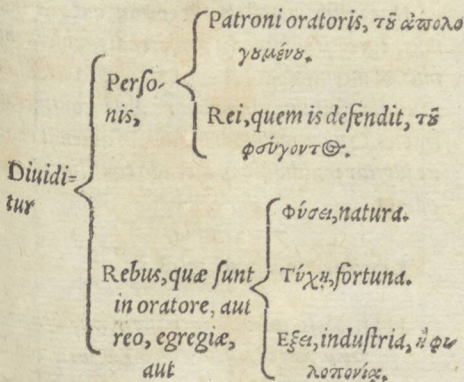
Caput XIII.

III. Diminutio, λιτότης, ἢ ἐλάττωσις.

1. Definitio.

Diminutio, σμίνεσις, est, cū aliquid esse in nobis, aut ijs, quos defendimus, aut natura, aut fortuna, aut industria dicemus egregium: quod ne, quasi si significetur arrogans ostentatio, diminuitur, & attenuatur oratione. Est χῆμα ἢ θινὸν, καὶ σύννομα.

2. Diuisio.

3. Officium eius.

Diminuere, & attenuare oratione id, quod in
nobis, aut nostris est egregium, eximium, & sin-
gulare, κατ' ἀπόφασιν.

4. Finis, & usus:

Vt uitemus arrogantem ostentationem, & in-
uidiam: & ut laudem comparemus.

5. Orationis huius genus, seu φράσεις.

Non in postremis teneo, id est, optimè. Sed
qui ita dicit, is arrogans ui detur.

Nō tenuissimum patrimonium filio re-
liquit, pro, magnum, aut maximum.

6. Præ-

6. Præceptum.

Hoc igitur in nostris, aut eorum, quos defendemus, egregijs commodis proferendis, obseruabimus. Nam eiusmodi res, & inuidiam contrahunt, in uita, & odium, in oratione: si inconsideratè tractes. Quare, quemadmodum, in uiuendi ratione fugitur inuidia: sic in dicendo consilio, uitatur odium.

7. Exempla.

Libro primo, cap. 10. & 18.

IIII. Descriptio, ὑποτύπωσις, παράστασις, ἢ τῶν ἀποβησομένων ἀπαρίθμησις. constitutio rei ante oculos, uel rerum consequentium enumeratio.

1. Definitio.

Descriptio διατύπωσις, nominatur, quæ rerū consequentium continet perspicuam, & dilucidā, cum grauitate, expositionem.

2. Materia.

Sunt res consequentes, τὰ ἐνβυσόμενα, ἢ μέλλοντα.

3. Forma.

Est expositio ἐνθεσις, κατὰ πρόρρησιν, per rerū futurarum denunciationem, προαγ'ρησιν, καὶ προβασισμόν.

4. Fis

4. Finis.

Vt sit { Perspicua, σαφής.
 Dilucida, ἀναγνής, καὶ ἐνδιδάσκνευος.
 Grauis, σφοδρά, καὶ δεινή, καὶ ἐλεεινολο-
 γική, accommodata, ad indignatio-
 nē, uel misericordiā commouendā.

5. Vfus.

Hoc genere exornationis, uel indignatio, uel
 misericordia potest cōmoueri: cum res consequen-
 tes comprehensæ uniuersæ, perspicua, breuiter ex-
 primuntur, oratione. Itaque ἐπιλογική fere est.

6. Exempla.

Libro primo, cap. 14. 20. & 21.

V. Diuifio, διαίρεσις διλημματική, καὶ συλλο-
 γική.

1. Definitio.

Diuifio est, quæ rem semouens à re, utranque
 absoluit, ratione subiecta.

2. Officium eius.

Rem semouere à re: & utranque absoluere,
 subiecta ratione, κατὰ προσαπόδοσιν.

3. Partitio, & genera illius.

Diuifio { 1. Σχήματι orna- { Ερωτηματικῶ, inter-
 mento formatur { rogandi.
 uel { Αποφαντικῶ, ἐνη-
 ται { ciandi.

Divisio hæc	b	Διλημματι κή, quæ fit complexio ne.	Propositio, λήμμα. Ratio ὑποθετική. Negatio, ἀπόφασις. Propositio altera, τὸ δεύτερον λήμμα. Ratio illius ὑποθετι κή. Negatio, seu absolu tio, ἀπόφασις, & ἀποτελείωσις.
	2. Λόγῳ, argumē tandi figuris est, aut		Propositio, τὸ κατ' ἄθροισιν ὠρισμέ νον. Assumptio πρόσλη ψις partium. Conclusio, quæ ple runque conforma tur interrogatio ne.
		Συλλογισ τή, quæ cō stat ratioci natione, per asseue rationem partium. Eius mem bra sunt	

4. Διάνεσις, inter distributionem, &
hanc diuisionem.

Inter hanc diuisionem, & illam, quæ de parti
bus

bus orationis tertia est, secundum narrationē, hoc interest. illa (ἡ προατασνευή, ἡ κατὰ ἄσας) diuidit, per enumerationem, τῶ κατ' ἄθροισιν ὡρισμένῳ, aut per προέμβεισιν, ἢ ὑπόθεσιν, expositionem, ἀπαδείκμους: quibus de rebus, in tota oratione, disputatio futura sit, hæc se statim explicat: & breui, duabus, aut pluribus partibus subijciens rationes, exornat orationem.

5. Exempla.

Libro primo, cap. 14. & 19.

VI. FREQUENTATIO, συναθροισμὸς, ἀνακεφαλαίωσις, ἢ κεφαλαίωσις αὐτῆς ξητηνῇ, καὶ πιθωτικῇ.

1. Definitio.

Frequentatio, ἄθροισις, ἢ σώρευσις πυννῇ, est cū res, in tota causa, dispersæ, coguntur unum in locum: quo grauior, aut acrior, atque criminiosior sit oratio.

2. Materia illius.

Sunt res, seu argumenta, atq; κεφάλαια, in tota causa dispersa.

3. Officium eiusdem.

Has res in locum cogere, ἀνακεφαλαῖσαι,

4. Finis.

Vt oratio sit ἐμ-

πᾶσι τέρει,

Grauior, in misericordia com-
mouenda.Acrior, atq; criminosior, in in-
flammando iudice, & ad ir-
ram exuscitando.

2. Partitio.

Freque-
tationis
genus
aliud estΕπιλογιμόν. Cum, in peroratione, ac-
sator conglobat, atque condensat
omnia crimina: ad cōmouendos ita
iudices, ut punire uelint. Finem igitur
propositum habet motū, iram
scilicet iudicum.Πισωτιμόν. Cum, post cōfirmationem,
omnia argumenta, in μινω, uel μω-
εινώ ἐπιλόγῳ, congregantur, & ac-
cumulantur, faciendæ fidei gratia.
Eiusmodi frequentatio plurimum
coniecturalibus causis opitulatur:
cum suspiciones, quæ separatim di-
ctæ, minutæ, & infirmæ erant, unū
in locum coactæ, rem uidetur per-
spiciuam facere, non suspiciosam.

6. Exempla.

Libro primo, cap. 3. & 21.

7. Vfus.

Vehemens est hæc exornatio, & in coniectura-
rali

rali constitutione causæ, sermō semper necessaria:
 & in cæteris generibus causarum, & in omni ora
 tione, adhibenda nonnunquam.

VII. EXPOLITIO, Επεξηγησῖα.

1. Definitio.

Expolitio est, cum in eodem loco manemus: et
 aliud, atque aliud dicere uidemur.

2. Diuisio.

Ea du- pliciter fit: si aut	Eandem planè dici- mus rē, quod est, τὸ αὐτὸ εἰπεῖν. Id fa- ciūt oratores, non eodem modo, seu κατὰ ταυτολογί- αν: sed cōmutatè. Cōmutant autem.	Verbis, λέγει. Pronunciando, ὑπονοεῖται. Tractando, ἐργα- σῖα. Si sententiā traiciemus ad Sermocina- tionem. Exusciatio- nem.
	De eadem re, πε- ρὶ τῆς αὐτῆς. Cū autem de eadē re dicemus: plu- ribus utemur commutationi- bus. Nam	1. Res est simpliciter pronuncianda. 2. Ratio potest subijci. 3. Duplex pro- nūciari debet sententia, uel 4. Afferendum est 5. Conclusionem inferre oportet. Sine rationibus. Cum rationibus. Contrarium. Simile. Exemplum.

Eadem igitur res his tribus, in dicendo, commutabitur rebus: uerbis, pronunciando, & tractando. Idq; dupliciter: sermocinatione, & exornatione. Ac uehementer poterit ornata esse exornatio: quæ constabit ex frequentibus uerborum, & sententiarum exornationibus. Hoc igitur modo quinque, aut septem partibus tractabitur.

3. Διορισμὸς superiorum.

Verbis commutabimus: cum re semel dicta, iterum, aut sæpius, alijs uerbis, quæ idem ualeant, eadem res proferetur.

Ea uerba dicuntur ἰσοδυναμῶντα, συνώνυμα, σήματα, ταυτοσήμαντα. Huc non pertinet τὸ ἐν τῷ παρὰλλήλῳ χῆμα, ἢ ἐν τῷ διπλασιασμῷ. fit enim per ταυτότητα, quæ poëtarum propria est ταυτολογία.

Eadē, ἐν ταυτῷ
τητ, uel

Est autem, ut
ἐν παρόδῳ, ex
Eustathio, in I=
liad. A. annota=
mus, παρὰλλη=
λισμός, quan= a

Coniunguntur, compositio
ne, quando eadem uoce,
& sensu componuntur:
id enim est συνῆδαι,
ut πᾶμπαν.

Ordine adiunguntur, et se=
quuntur: quod est παρὰ
ἡῆδαι. ut apud Comi=
cos πᾶλαι πᾶλαι.

do, com
 & tra
 & ex
 esse ex
 borum
 tur mo
 ur.

ista, il
 ant, ea

όνου
 τὸ ἐν
 fit ἐ
 ρια ἐστ

osilio
 uoce,
 ntur:
 Dat.

t se=
 xpa
 mi

a
 Diuersa, non si-
 gnificatione,
 sed uoce, ἐξ ὁ-
 μοιότητος, ex
 similitudine,
 uel

Cōponuntur, συν-
 θέσει. ut γήπε-
 δου, ἀ γῆ, & πέ-
 δου.

Adiunguntur or-
 dine, παραθέσει.
 ut, λίαν πάνυ, et
 τυχὸν ἰσως.

Sed huc pertinet propriè, ἐρμηνεία, ἢ ἐπεξηγή-
 σις, interpretatio illa, de qua supra diximus: nomi-
 naturq; expolitio uerborum, ἢ τῶν λέξεων ἐπεξερ-
 γασία: quam etiam ἐπιμονὴν uocant, nō illam sen-
 tentiarum, quæ sequitur, commoratio. Quæ uerò
 septem partium est, τῆς διαγωγῆς ἡμῶν habetur,
 seu methodus, atque ratio tractandi sententias.

Alterum genus commutationis.

Pronunciando commutabimus: si tum in ser-
 mone, tum in acrimonia, tum in alio genere uo-
 cis, atque gestus, eadem uerbis commutando, pro-
 nuntiatione quoque uehementius immutabimus.
 Hoc neque commodissimè scribi potest, neque pa-
 rum est apertum. Quare non eget exempli.

Tertium genus.

Hoc tractando conficitur: si sententiam traieciamus aut ad sermocinationem, aut ad exuscitationem.

Sermocinatio, διαλογισμός est, in qua constituitur alicuius personæ oratio accommodata ad dignitatem.

Exuscitatio, παθοποιία, est, cum & nos commoti dicere uidemur: & auditoris animum commouemus.

4. Exempla.

Libro primo, cap. 14. 19 & 21.

5. Vfus.

Προγύμνασμα
est.

In his igitur generibus expolitio uersatur. Ac non modo, cum causam dicimus, adiuvat, & exornat orationem: sed multo magis, per eam exercemur ad elocutionis facultatem. Quare conueniet, extra causam, in exercendo, rationes adhibere expolitionis: in dicendo uti, cum exornabimus argumentationem.

VIII. COMMORATIO, Επιμονή, ἢ οὐ διατεβή.

1. Definitio.

Commoratio est, cum in loco firmissimo, quo tota causa continetur, manetur diutius, & eodem sæpius reditur.

2. Vfus.

2. Vfus.

Hac uti maximè conuenit: & id est oratoris bo-
ni maximè proprium. Non enim datur auditori
potestas, animum de re firmissima dimouendi.

3. Exempla.

Huic exemplum satis idoneum subijci non po-
test. Propterea quod, hic locus, non est à tota cau-
sa separatus: sicut membrum aliquod: sed tanquā
sanguis profusus est, per totum corpus orationis.

Cap. XV.

IX. CONTENTIO, Ἀντίθεσις.

1. Definitio.

Contentio est, per quam contraria referuntur.

2. Discriminatio.

Inter duo contentionum genera, alterum quo-
rum est uerborum, alterum sententiarum, hoc in-
terest: quòd illud ex VERBIS celeriter, scilicet
omissione subiecti, & adiunctione, seu τῷ ἀπὸ νοι-
νῶ χήματ, relatis constat: hinc sententiæ cōtrariæ,
ex COMPARATIONE, ἀντιπαράβολῃ, referantur o-
portet.

3. Exempla.

Ea est in uerborū exornationibus, eiusmodi.

Σύνθεσις τῶν
ἐναντίων pri=
mi generis. λέι
πει τὸ ὑποκείμενον, TV

INIMICIS

AMICIS

te

PLACABI
LEMINEXORA
BILEMpræ
bes.

In sententiarum, huiusmodi.

Eodem
subie-
cto, con-
tentio

Par,

1.

2.

3.

4.

Vos huius INCOMMODIS LV-
GETIS.

1.

2.

3.

4.

Iste Reipub. calamitate LAET A-
TVR.

Et,

Impar,

1.

2.

Vos uestris,

1.

2.

Iste solus suis

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

40.

41.

42.

43.

44.

45.

46.

47.

48.

49.

50.

51.

52.

53.

54.

55.

56.

57.

58.

59.

60.

61.

62.

63.

64.

65.

66.

67.

68.

69.

70.

71.

72.

73.

74.

75.

76.

77.

78.

79.

80.

81.

82.

83.

84.

85.

86.

87.

88.

89.

90.

91.

92.

93.

94.

95.

96.

97.

98.

99.

100.

diffiditis.

eò nagis con-
filit.

Lib. 1. cap. 1.

Primum exemplum ad aduersarium solū per-
tinet: alterum ad auditores etiam referur. Illud
est ἀπὸς κατηγορητῶν: hoc, κατὰ τὸ ἀντίπα-
ράθεσιν προσωπικόν, ex laude, non ueri, & ex ui-
tuperatione, quæ uera est, constat. Ex utraque au-
tem parte, rei intelligitur indignitas.

X. Si

X. SIMILITVDO, ὁμοίωσις.

1. Definitio.

Similitudo, est oratio, traducēs ad rem quam-
piam, aliquid, ex re dispari simile.

2. Diuisio, ex causis, de quibus sumitur,
et tractatio.

Ea sumi- tur cau- sa, uel	Ornandi,	Et dici- tur per	Contrariū, ἀντιομοίωσιν.
	Probandi,		Negationē, ἀποφασιν.
	Apertius di- cendi:		Breuitatem, συνομίαν.
	Ante ocu- los ponen- di:		Collationē, παραβολήν.

Fines illius igitur sunt, ornatus, ὁ κόσμος: fi-
des, ἡ πίστις: perspicuitas, ἡ σαφήνεια: et illustra-
tio, ἡ ἐνάργεια.

3. Exempla habes, libro primo, cap. 18. 19.
et 21.

4. Παράγγελμα ῥητορικόν.

In similibus, obseruare oportet diligenter: ut,

cum rem asseramus similem, cuius rei similitudinem attulerimus, uerba quoque ad similitudinem habeamus accommodata. Exemplum uide libro superiore cap. 18. pag. 92. Item, cap. 19. pag. 100.

5. Παρεντήνι, additamentum, περὶ τῆς τῶν ὁμοίων εὐγένειας.

Sed inuentio similium facilis erit: si quis sibi omnes res, unde sumuntur, frequenter poterit ante oculos ponere: & ex his, aliquam uenari similitudinem: quæ aut ornare, aut docere, aut apertio rem rem facere, aut ponere ante oculos possit.

6. Παρατήρησις, observatio.

Aliàs non similia, sed eadem essent.

Nō enim res tota toti rei necesse est, similis sit: sed ad ipsum, ad quod conferetur, similitudinem habeat, oportet.

7. Ὑλῃ, materia, à qua ducitur similitudo.

Sunt res omnes
uel

1. Comparata

Natura,
ut sunt

Animata, ἐμψυχοί.
Inanimata, ἀψυχοί.
Mutæ, ἄλογοι.
Loquentes, λογιμαί.
Fera, θηριοναί.
Mansuetæ, ἡμεροί.
Terrestres, ἐπιγειαί.
Cœlestes, ἐναεραννοί.
Maritima, θαλάσσιοι.

Artificio, τεχνηαί.
Casu, τυχηαί.

a
 { 2. Τῇ ἡμέρᾳ, { $\left\{ \begin{array}{l} \text{Vsitata, ἐϋχρηστοί.} \\ \text{Inusitata, ἀχρηστοί.} \end{array} \right.$

Cap. XVI.

XI. ΕΧΕΜΡΛVΜ, παράδειγμα.

1. *Definitio.*

Exemplum, est alicuius facti, aut dicti præteriti, cum certi authoris nomine, propositio.

2. Partitio, ex usu, & à tractatione.

Sumitur
ijſdē de
cauſis:
quibus
ſimilitu-
do.

Ornatiorem, καλλίωρον. Cum nullius rei, nisi
dignitatis, causa sumitur, per contrariū,
ἀνομοίωσις.
Rem factam Apertiore, σαφέστερον. Cum id quod sit ob-
scurum, magis dilucidum reddit, per bre-
uitatem, βραχύτητα.
Probabiliorem, ἐνδοξότερον, ἢ πιθανότερον.
Cum magis uerisimilem reddit, per negatio-
nem, ἀπόφασις, aut alium quendam mo-
dum.
Ante oculos ponit, πρὸ ὀφθαλμῶν ποιεῖ, καὶ ἐναργέστερον
τὸ πρᾶγμα προειμένον ποιεῖ. Cum exprimit omnia
perspicue: ut res dicta propè manu tentari possit. Id-
que fit saepe per collationem, ἀντίθεσις, ἢ ἀντιπα-
ράβολήν.

3. Exam=

3. Exempla.

Lib. 1. cap. 18. Vniuscuiusque generis singula subiecissimus exempla: nisi exemplum, quod genus esset, in expositione demonstrassemus: & causas sumendi, in similitudine, aperuissimus. Quare nolimus neque plura, quò minus intelligeretur, neque re intellecta, plura conscribere.

XII. IMAGO, Εἰκασία.

1. Definitio.

Imago. εἰκὼν, est formæ cum forma, cum quadam similitudine, collatio.

2. Partitio, & fines illius.

Laudis, ἐπαίνος, καὶ ἐπιδείξεως χάρις.

Hec sumitur
causa, tum

Vituperationis,

τὸ ψόγος ἐνε-
να: ut adducat
uel in

Odium.

Inuidiam.

Contemptionem.

3. Exempla.

Libro primo, cap. 4. & 10.

XIII. EFFICTIO, προσωπογραφία, ἢ
σωματογραφία.

1. Definitio.

Effictio est, cum exprimitur, & effingitur uerbis,

bis, corporis cuiuspiam forma: quo ad satis sit ad intelligendum.

2. Vfus.

Habet hæc exornatio cum utilitatem, si quem uelis ostendere: tum uenustatem: si breuiter, & dilucidè facta est.

3. Exempla.

Libro primo, cap. 18.

Cap. XVII.

XIII. NOTATIO, Ἀποσημείωσις, ἡδὲ ποιία, καὶ ἡθολογία.

1. Definitio.

Notatio est, cum alicuius natura certis describitur signis: quæ sicuti notæ quædā, naturæ sunt attributa.

2. Vfus.

Huiusmodi notationes, quæ describunt, quid consentaneum sit uniuscuiusque naturæ, uehementer habent magnam delectationem. Est igitur τῆς ἐναργείας, καὶ τῆς γλυνύτητος, euidentia, & suauitatis.

3. Eius officium.

Est totam naturam cuiuspiam ponere ante oculos, πρὸ ὀμμάτων ποιεῖν τὰ ἦδη τῷ δεινῷ, aut

Gloriosi:

Inuidi:

Timidi:

Timidi:

Auari:

Ambitiosi:

Amatoris:

Luxuriosi:

Furis:

Quadruplatoris.

Denique cuiusvis studium protrahi potest in medium, tali notatione.

4. Exemplum.

Libro primo, cap. 4.

XV. SERMOCINATIO, Διαλογισμός,
ἡ δὲ ποιία.

1. Definitio.

Sermocinatio est, cum alicui personæ sermo attribuitur: & is exponitur, cum ratione dignitatis.

2. Eius proprium officium.

Dare unicuique sermones, ad dignitatem, ac commodatos. Id quod oportet, in hoc genere observare.

3. Diuisio.

Sunt item sermocinationes consequentes hoc genus.

4. Exempla.

Libro primo, cap. 4. & 15.

XVI. CONFORMATIO, προσωποποιία,
ἡ εἰδωλοποιία.

1. De

1. Definitio.

Conformatio est, quum aliqua, quæ non adest personæ, confingitur, quasi adsit: aut quum res muta, aut informis, fit eloquens, & formata: & ei oratio attribuitur, ad dignitatem accommodata, aut actio quædam.

2. Materia, & finis.

Est res conformanda, πλάσθῃ, ut	{	Persona, quæ non adest, quasi adsit.	{	Muta, ὑποφῶν πρᾶξις: ut eloquens fiat.
		Res,		Informis, ἀνεπίλητος: ut fiat formata.

3. Officium eius.

Ei rei orationem attribuere, ad dignitatem accommodatam, aut actionem quandam.

4. Partitio.

Constat duabus partibus præcipue:	{	Propositione, κατὰ πλάσιν.
		Subiectione orationis, ὑποβοῶν λῆξις τῷ λόγῳ πεπλάσµένος.

5. Vſus.

Hæc conformatio, licet in plures res mutas, atque inanimatas, transferatur: proficit tamen plurimum, in amplificationis partibus, & cōmiseratione.

6. Exempla.

Libro primo, cap. 15.

Est ergo nō sententiarum tantū exornatio, sed etiam uerborum.

1. Definitio.

Significatio est, quæ plus in suspitione relinquit, quàm positum est in oratione.

Ea fit per

{	Exuperationem, ὑπερβολήν.
	Ambiguum, ὁμωνυμίαν.
	Consequentiam, ἀπολόγουσιν.
	Abscissionem, ἀποσιώπησιν.
{	Similitudinem, ὁμοιωσιν.

3. Διορισμός generum singulorum.

Exuperatio, ὑπερβολή, est, cum plus dictū est quàm patitur ueritas, augendæ suspitionis causa.

Ambiguum, ὁμωνυμία, est, cum uerbum potest in duas, pluresue sententias accipi: sed accipitur in eam partem: quam uult is, qui dixit. Huc referuntur τὰ παρὰ γράμματα. Ambigua quemadmodū uitanda sunt: quæ obscurant orationem: ita hæc consequenda: quæ conficiunt huiusmodi significationem. Ea reperiuntur facile: si nouerimus, et animaduuerterimus, uerborum ancipites, aut multiplices potestates.

Consequentia, ἀπολόγουσιν, est, cum res, quæ sequuntur aliquam rem, dicuntur: ex quibus tota res relinquitur in suspitione.

Abscisio, ἀποσιώπησις, est, si cum incipimus aliquid

aliquid dicere, præcidimus: & ex eo, quod iam diximus, satis relinquitur suspicionis.

Similitudo, ὁμοιωσις, est, cum aliqua re simili allata, nihil amplius dicimus: sed ex ea significamus, quid sentiamus.

4. Vsus.

Hæc exornatio plurimum festiuitatis habet: interdum & dignitatis. Sinit enim, quiddam tacito oratore, ipsum auditorem suspicari.

5. Exempla.

Libro primo, cap. 3. & 10.

Caput XVIII.

XVIII. BREUITAS, βραχυτέωρα, βραχυλογία, καὶ ἐπιτροχασμός, percursorio.

1. Definitio.

Breuitas, est res, ipsi tantummodo uerbis necessarijs expedita.

2. Vsus.

Habet paucis comprehensa breuitas, multarum rerum expeditionem. Quare adhibenda sæpe est: quum aut res non egent longæ orationis: aut tempus non sinit commorari.

3. Exempla.

Libro primo, cap. 3. 15.

XIX. DEMONSTRATIO, ΕΠΙΔΕΙ-

ξίς οὐκ ἀόσμευθ, καὶ οὐκ ἀγχα.

1. Definitio.

Demonstratio est, cum ita uerbis res exprimitur: ut geri negotium, & res ante oculos esse uideatur.

2. Partitio.

Id fieri poterit: si

Comprehendimus, quæ facta erunt	Ante, πρὸ τῆς πράξεως.
	Post, μετὰ τὸ πρᾶγμα.
Non recedemus à rebus	In ipsa re, περὶ τὸ πρᾶγμα.
	Cōsequentibus, quæ sunt τῶν μετὰ τὸ πρᾶγμα.
	Circunstātibus, quæ sunt τῶν περὶ τὸ πρᾶγμα.

3. Vfus.

Hæc exornatio, in amplificanda, & commiserandare, plurimū prodest: & in huiusmodi narrationibus. Statuit enim totam rem, & propè ponit ante oculos, παραγάσσει.

4. Exemplum.

Libro primo, cap. 4.

Finis huius Επιστομῆς.

Caput XIX.

Distinctio exornationum, facta di-
cendi formis dignitati subiectis.

Quinque sunt
huic Dignitati
figuratae subiecta
orationis gene-
ra:

{ Diluci-
dum. } Attribuitur his ser-
Breue. } mo.

{ Probabile. Huc moratū perti-
net.

{ Illustre. Huic } Amplitudo.
subijciuntur { Grauitas.
Acrimonia.
Ornatus.

{ Suaue, ab authore Herēniano,
appellatur lepos, festiuitas,
et uenustas.

ΣΧΗΜΑΤΑ, Dilucidi generis, σαφή.

Definitio, ὁρισμός.

Transitio, μετάβασις.

Descriptio, ὑπογραφή.

Similitudo, ὁμοίωσις.

Exemplum, παράδειγμα.

BREVIS, χήματα λόγου συντόμος.

Definitio, ὁρισμος.

Coniunctio, μεσότης.

Adiunctio, πρόσθενμα, καὶ ὑπόθενμα.

Dissolutio, διάλυτον.

Breuitas, ἐπιτροχασμός.

Significatio, ἐμφασις.

Aliquæ translationes, μεταφοραί τινες.

SERMONIS, χήματα λογοειδῆ.

Ratiocinatio, κρίσις τῶν αἰτίων.

Subiectio, ὑπόληψις.

Sermocinatio, διαλογισμός.

PROBABILIS orationis, χήματα
πιθανά.

Contrarium, ἀντίθεσις συνηρητική.

Similitudo, ὁμοίωσις τις.

Exemplum, παρὰδειγμά τι.

Diuisio, διαίρεσις διλημματική, καὶ συλλογιστική.

Frequentatio, συναθροισμός.

Expositio sententiarum, ἐπεξηγασία.

Commoratio, ἐπιμονή.

Subiectio, ὑποβολή.

Expeditio, ἀπόφασις ἀφαιρετική, καὶ θετική.

Conclusio, συμπεράσμα.

Τὸ ἡθινὸς λόγος.

Metaphoræ, quibus obscœnitatis uitandæ causæ
utimur.

Multæ permutationes, seu ἀλλοιογίαι.

Licen=

Licentia χειρομένη, quæ παραμυθίαν, ὅτ' λειότη-
τα habet.

Diminutio, λιτότης.

ILLVSTRIS, τῆς ἐναργείας.

Translatio, τροπή τις.

Descriptio, ὑπογραφή.

Similitudo, ὁμοίωσις τις.

Exemplum, παράδειγμα τι.

Imago, εἰκασία.

Effictio, σωματογραφία.

Conformatio, προσωποποιία, καὶ εἰδωλοποιία.

Notatio, ἀποσημείωσις, ὑποποιία, καὶ ὑβολογία με-
μητική.

Demonstratio, ἐπίδειξις ἐγκατάσθεν.

AMPLITVDINIS, τὸ μέγεθος,

καὶ ὄγκος. Copiosæ enim oratio-

nis sunt:

Disiunctio, ὑπόσενξις.

Interpretatio, ἐρμηνεία.

Expositio uerborum, ἐπεξεργασία τῆς λέξεως, ὅ-
sententiarum, τῆς διανοίας.

Commoratio, ἐπιμονή.

Circuitio, περίφρασις.

Distributio, διανομή.

Gravitate, τῆς δεινότητος, καὶ σεμνότητος.

Repetitio, ἐπαναφορά.

Contentio, ἀντίθετον.

Sententia, γνώμολογία.

Descriptio, καταγραφή.

Intellectio, συνενδοχή, adaucti numeri, seu τὰ πλεοναστικά.

Acrimonia, et uehementia, τῆς σφοδρότητος.

Repetitio, ἀναφορά.

Dissolutio, διάλυτον.

Articulus, ἀσύνδετον νοματινόν.

Membrum, κώλον, ἢ ἐν κώλοις λέξις.

Licentia, παρρησία ἀπαρμύνητος.

ORNATVS, et Dignitatis, τὸ κάλλος, καὶ ἀξιώματι.

Contentio, ἀντίθετον.

Contentio sententiarum, ἀντίθεσις ἀντιπαράθεσις.

Sententia, γνώμη.

Similitudo, ὁμοίωσις.

Exemplum, παρὰδειγμα.

Omnes modi uerborum, οἱ τρόποι.

Significatio, ἐμφασις.

Huc pertinent σχήματα αὐξητικά.

Ad indignationem mouendam.

Exclamatio, ἐμφώνησις.

Conduplicatio, ἐπαναδίκησις.

Ad

Ad misericordiam.

Permissio, ἐπιτροπή.

Ad utrunque.

τὸ πλῆ Translatio, τροπή τις.

Superlatio, ὑπερβολή.

Descriptio, παταγραφή.

Demonstratio, ἐπίδειξις.

Contraria est μείωσις.

Huius sunt metaphoræ nonnullæ.

FESTIVITATIS, ἢ uenustatis,

τὴν ἁλλὰς.

Repetitio, ἐπαναφορά.

Conuersio, ἀντιστροφή.

Complexio, συμπλοκή.

Traductio, πᾶρρυγνή.

Disiunctio, ὑπόσχυσις.

Compar, πᾶρις.

Similiter { Cadens, ὁμοιόπρωτον.
Desinens, ὁμοιοτέλειον.

Gradatio, κλιμακωτόν.

Commutatio, ἀντιμεταβολή.

Ratiocinatio, αἰτιολογία.

Transgressio, ὑπέρβατον.

Significatio, ἐμφασις.

Intellectio diminuti numeri, τὸ ἐνὶν.

Ad has formas dicendi, omnes communiter faciunt.

Continuatio, περιόδος, & περιόδιναι περιεργασίαι.

Correctio, ἐπανόρθωσις.

Præteritio, παράλειψις.

Præcisio, ἀποσιώπησης.

Sunt tamen breuitatis, & subtilitatis propriæ.

Dubitatio, διαπόρρησις. Hanc τῆς ἐπιεικειᾶς esse scribit Hermogenes, ut παράλειψιν.

Hæc causa est, cur Herennij doctor, nulli certæ figuræ orationis, has exornationes annumerârit.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ exornationum, quæ sunt τῆς λέξεως.

Πλεονασµὸς, ut schemata ἀναληψίµα, repetitionum.

Repetitio.

Conuersio.

Complexio.

Transductio.

Conduplicatio.

Gradatio.

Commutatio.

Pars altera redundat: etsi ad ornatum, propriè spectare uideantur.

Interpretatio.

Ad ornatum simpliciter pertinet.

Con-

Contentio, ἐναντίωσις.

Τῆς συνοθέσεως sunt.

Articulus.

} In his est ἐνδεῖα τῶν συνδέσμων
 Dissolutio. } συμπλεκτικῶν.

Membrum. Hic est earundem copularum plerun-
 que πλεονασμός.

Continuatio.

Disiunctio. Est τῆς πλεονασμοῦ, adiectionis.

Coniunctio,

} Sunt τῆς οὐδεῖας, detractiois.
 Adiunctio. }

Εὐρυθμία χήματα τῆς λέξεως sunt, id est,
 numerosa.

Compar.

Similiter { Cadens.
 Desinens.

Υποκειμένη χήμα est, id est, pertinens ad
 pronunciationem.

Exclamatio.

Constat autem reliquas exornationes, quas rhe-
 tor ille superioribus annumeravit, esse διανοίας
 χήματα, ut sunt,

Ratiocinatio.

Permissio.

Subiectio.	Sententia.
Expeditio.	Dubitatio quædam.
Definitio.	Contrarium.
Correctio, non tamen omnis.	
Transitio.	Præteritio.
Præcisio quædam.	Conclusio.

Ergo nos cum sententiarum ornamentis hæc coniungimus.

Caput XX.

DISTINCTIO Schematum τῆς διατάξεως.

I. Τὸ πᾶν locorum inuentionis.

Loci.

1. TOTIVS.

Sententia. Definitio.

2. PARTIVM.

Distributio.

3. NOTATIONIS.

Correctio. Interpretatio. Expolitio uerborum

4. CAUSARVM.

Ratiocinatio.

5. CONTRARIORVM.

Contrarium. Contentio.

6. CONIUNCTORVM.

Descriptio. Effectio. Demonstratio.

7. SIMILIVM.

Similitudo. Significatio quædam.

Exem.

Exemplum. Imago.

8. COMPARATORVM.

Distributionis alterum genus.

TAKTIKA, & partium orationis.

II. ΚΑΤΑΓΑΓΙΝΑ, & ΣΥΜΠΕΡΑΓΙΝΑ, propo-
nentes rem, & concludentes.

Transitio. Præteritio.

Præcisio. Conclusio.

III. ΔΙΔΥΜΙΝΑ, narrationi apta.

Breuitas. Descriptio.

Notatio. Sermocinatio. Demonstratio.

IIII. ΚΑΤΑΣΤΡΕΥΑΓΙΝΑ, quæ sunt argumenta-
tiones quædam.

Expeditio. Subiectio.

Diuisio. Frequentatio.

Expositio. Commoratio.

Significatio.

V. ΗΘΙΝΑ sunt, morati generis.

Permissio. Dubitatio.

Diminutio.

VI. ΥΠΟΝΕΥΤΙΝΑ, ad pronunciationem, actio-
nemq; accommodata.

Sermocinatio. Conformatio.

VII. Ad ἐπιδοκαστικὸν genus pertinent, hoc
est, uituperationem, & laudem.

Licentia.

Alij

264 EXORNATIONVM

Alij hæc ornamenta, dicendi tribus generibus distinguunt.

Graui generi subiiciunt:

Commorationem.	Interpretationem.
Expolutionem.	Descriptionem.
Conformationem.	Demonstrationē.
Distributionem.	Frequentationem.
Sermocinationem.	Contentionem.
Similitudinem.	Exclamationem.
Interrogationem.	Subiectionem.
Gradationem.	Permiſſionem.
Dissolutionem.	Disſimulationem
	cum amarore.
Repetitionem uerborum, quæ conten-	
tionem aliquam, & clamorem re-	
quirit.	
Dissolutionem.	Circuitionem.
Addita ad nomen, ἐπίθετα.	

Quam-
quã ex
his nõ
nullæ,
per reli-
qua etiã
genera
comme-
ant.

MEDIOCRI figuræ attribuunt omnia, in
quibus plurimum est suauitatis, ut sunt:
Similiter desinentia.
Eodem pacto cadentia.

Verborum repetitio, ut	{	Iteratio.	Conuerſio.
		Complexio.	Circulus.
		Traductio.	Conduplicatio.
		Commutatio.	Gradatio.
			Con

Contrarium.	Contentio.
Compar.	Membrum.
Continuatio.	Adiunctio.
Coniunctio.	Dissolutio.
Annominatio.	Sententia.
Similitudo.	Imago.
Ratiocinatio.	Subiectio.
Transitio.	Occupatio.
Præcisio.	Correctio.
Permissio.	Interpretatio.

ATTENVATO generi hæc
assignant.

Præcisionem.	Reticentiam.
Præteritionem.	Significationem.
Diminutionem.	Brevitatem.
Definitionem.	Disiunctionem.
Coniunctionem.	Adiunctionem.
Permissionem.	Transitionem.
Subiectionem.	Ratiocinationem.
Distributionem.	Fictionem leuium perso- narum.
Dubitationem.	Descriptionem breuissi- mam.

Cap. XXI.

HERMOGENIS distinctio, iuxta

ἰδιώας τὸ λόγος.

Σχῆμα

Σχήματα τῆς διανοίας, ἢ ὅντων μέθοδοι, περὶ
τὰς ἐννοίας.

I. Καθαρόν, καὶ συνεινῶς λόγος, puritatis et perspicuitatis. Item, ἀφελὴ, καὶ γλυνέα, καὶ ἐπιεικὴ.

1. Ψιλλὴ ἀφήγησις, nuda brevisq; narratio, atq; expositio. Αἰσχυματινῶς γὰρ εἰσάγειν δεῖ. ordinem enim rerum in narrando sequi, puri est sermonis: cum principium sit à re nuda: nihilq; accersitur foris. Hic etiam naturalis, in dicendo tenendus ordo est: ut quæ primum sunt gesta, primò exponantur: et quæ secundo, secundum, ceteraq; eodem modo. Huc illud ταῖς ἰσὺν pertinet, in refutando: τὰς ἀντιθέσεις πρώτας τῶν λύσεων τίθεναι, id est, propositiones aduersarias, ponere ante earum refutationes.

II. Σχήματα διαβολῆς σεμνὰ, quæ sunt orationis cum dignitate grauis.

2. Τὸ παρ' ἀπόφασιν, καὶ χωρὶς ἐνδοιασμοῦ, ἐξ ἀφηνύσεως λεγόμενα. quæ rem assueerat exornatio, absque dubitatione facta negotij, causaq; expositione. Sic enim scire uidetur rem orator, et loqui cum auctoritate, nihil addubitans.

3. Τὸ ἀλληγοεινόν, quod positum est, in alludendo ad aliorum scripta: si illa sunt idonea, ad nostrum institutum.

4. Τὸ δι' ἐμφάσεων, μυθικῶς τι, καὶ τελεστινῶς,
ὅν

ἐν ταῖς σεμναῖς τῶν ἐννοιῶν. Est enim hoc ornamentum, in significatione tacita: cum mysteria veluti quædam, & theologica, sententijs grauibz indicamus.

III. Σχήματα τραχέα, Asperitatis.

5. Ἐπιτίμησις ἀπαρκαλύπτου, καὶ ψιλῆ, reprehensio aperta, & nuda.

Contraria exornatio est ἡ συμπλοκή, ἢ εἰσαγωγή τῶν πῶ τραχύτητα λικιώντων.

IIII. Σφοδρά, Acrimonia.

Ἐπιτίμησις etiam ἀπαρκαλύπτου, καὶ φανερά, non tecta, sed clara, nudaq; absque implicatione eorum, quæ leniunt uehementiā, reprehensio.

V. Λαμπρά, Splendoris.

6. Τὸ προηγουμένως εἰσαγοῦν τὰς ἐννοίας: quod simplici narratione profert sententias. Quo ostenditur orator θαρρῶν, μετ' ἀξιωματικῶς, μὴ ἐνδοιασῶν, ὅταν ὡς ἀφυγόμενος, καὶ μὴ διανόπτῃ τὰς ἀφηγύσεις. Narratione enim cōtinente, nō intercisa quæ utitur: is cum fiducia & dignitate uidetur dicere.

7. Τὸ τὰ ἐνδοξα ἐνδοξοτέρως λέγειν. quum orator probabilia probabilius pronunciat.

VI. Ἐαδὲμ ἀκραιῶ sunt: quæ σφοδρά, καὶ τραχέα.

VII. Περιβολικά.

8. Αναστροφή τῶν πραγμάτων τάξεως, ἢ τῶν πραγμάτων. Immutatio rerum ordinis.

9. Επεμβολή τῶν πρώτων, priorum interpositio, seu ἐπιβολή.
10. Επισύναψις τῶν πρώτων, adiunctio priorū.
11. Ἀλλὰ ἀνάστροφῃ, qua propositionibus rationes, κατὰ σπουδαί, καὶ τίσεις, harumq; αὐξήσεις, amplificationes, priore collocantur loco, hoc est, ante propositiones.
12. Ἐπιμονή, commoratio, in ijs rebus, in quibus aduersario superiores sumus, & plurimum possumus: Quanquam hoc ornamentum magis est τῆς δεινότητος, quæ fit κατὰ μέθοδον.

VIII. Τὰ μετὰ, Densitatis, & copiae, eadem sunt genera tractandi sententias, quæ Circumductionis.

IX. Τῆς ἐπιμελείας, ἢ καλλιᾶς, accuratae orationis, atque pulchrae.

Oratio περιχλῆις, ἢ κενοσχημένη, non habet propria schemata sententiarum.

X. Γοργαί, Mobilis orationis, uelocis, & concitate. sunt τῆς τμητικῆς τύπε, incisionis.

13. Ἀπαντήσεις ταχείαι, καὶ βραχείαι, obiectiōnes ueloces, & breues.

14. Ἀντιθέσεις, responsiones similiter breues, & ueloces.

15. Συνδρομή, ἢ συγχώρησις, Concurfus concessio
nis,

his, & compensationis, quæ dicitur etiam ἀνταποδοχὴ.

16. Αποστροφὴ, declinatio, nunc ad aduersariū, nunc ad iudices, nunc ad aliquem alium, continenter, συνεχῶς, facta. Hanc μεταβάσιν etiam uocat Hermogenes.

17. Απαλλαγή. Cum multas res commemorat reuera is qui dicit, & à singulis celeriter transilit, & digreditur. τὸτο γὰρ τομὴν ἐμφαίνει. Id enim incisionem nonnullam indicat. Utendum igitur hic συμπλοκαῖς, uerborum copulationibus, & transitione ad res alias, μεταβάσει ἀπὸ πραγμάτων, ἐπὶ ἑτέρα πρᾶγματα.

XI. Τῆς Αφελείας, simplicitatis.

18. Τὸ ἐξ ἐπιπολῆς, ἢ ὑποβολῆς, ἢ ἐπιπόλαιον χαίμα: cum apertè affertur sententia tenuis, ψιλὸν νόημα, uel etiam aliqua recondita. Ergo huius formæ habetur ἀφύγσις ψιλῆ, expositio eorum, quæ in re sunt minutissima. Deprimitur enim oratio: cum ad minutiora delabatur: & in his ipsis, diutius, quàm causa postulat, commoratur.

Huc pertinent:

Αὐτεξέσει & λόγῳ, cum, nemine cogente, neque interrogante, quando opus esse non uidetur, aliquid dicimus. Ut est omnis subita rerum explicatio, uel quasi ex improviso, ad aliquid responsio.

XII. Τῆς δρῦμιτῆς, ἢ ὀξύτης, acutæ orationis. Item, τῆς ἀβρότης, καὶ ὥρατος, uenustæ, & lætæ formæ.

19. Quodcunque ornamentum non est *ἐκρυπτόμενον*, reconditas exponens res: ut occulta sit significatio: sed *ἀπλῶς*, καὶ ἀνεκρυπτόμενον, τὰ περὶ *ἐκρυπτόμενα* exponuntur simpliciter, & oratione remissa. Nam sententiæ altiores planius, & communius hic proferendæ sunt: humiles, & abiectæ ita pronuntiandæ: ut uerbis altiores esse uideantur. quæ dicuntur *οἱ ἐξ ἐπιπολῆς βαθεῖαι*, reconditæ quidem, sed apertè positæ, id est, cum expositione, & explicatione. ut sunt, sales, ioci, & allusiones, quæ habent occultam significationem.

XIII. Τῆς ἐπιεικείας, καὶ τῆς ἡθῶς, modestæ, æquæ, moratæq; orationis.

20. Τὸ μειονεῖν, quum orator ultrò ostendit se de suo iure cedere, uel cum se uulgo adequat, & annumerat. Ergo huius figuræ est *ἐλάττωσις*, imminutio: cū ultrò sua cōmoda extenuat orator.

21. Ἐνδοιχσις, dubitatio: cum quæ contra aduersarium habet acria, ea non dicit uehementer (hoc enim *σφοδρὸν* esset) itaque *ἀνευ τῆς ἐνδoléξεως* illud fiat: uel dubitatione, uel generali uerbo.

22. Παράλειψις, præteritio: cum ultrò præterit, quæ dicere posset in aduersarium, aut etiam
pro

pro se
pria
πρῶτα
quæ
prop
nem
prob

23.
non
ἐλε
met

24.
σε
uti
rio
25.
αὐ
po
pri

prose. Ergo non omnis παράλειψις huius est propria: sed ea quæ res commemorat, ἡ λέξις αὐτῆς τῶν πραγμάτων. Ad probandum etiam mirè conducit. quæ autem præteritis res non commemorat: ea propter assumptionem rei infinitæ, etiam orationem habet exaggeratam, πεισβολικὴν; non tantæ probabilem, ὅσῃ moratam.

XIIII. Τῆς ἀληθείας, ἢ ἐνδιαθέτης, καὶ οἷον ἐν ἑνὶ
 ψυχῇ λόγος. Orationis ueræ, ὅσῃ quodammodo affectu, ὅσῃ quasi animata.

23. Τὸ μὴ προλέγον τὸ πάθος, quod ornamentū non prædicit, esse aliquē in nobis animi motū: ut,

Σχετλιασμὸν, ἢ ὄργην, καὶ ἀγανάκτησιν, λύπην, ἔλεον, καὶ φόβον, iram, dolorem, misericordiam, ὅσῃ
 metum, Item,

Εὐχὴν, optationem.

Ὀρκον, iuramentum.

Θαυμασμὸν, ἢ θαῦμα, admirationem.

24. Τὸ ταῖς ἀντιθέσεσι ταῖς πρὸς τὰς ἀντιθέσεις χωρὶς κατὰ τὰς ἀντιθέσεις. Hæc exornatio utitur responsionibus contra obiectiones aduersariorum, absque propositione.

25. Τὸ χωρὶς κατὰ τὰς ἀντιθέσεις εἰς ἀρχὴν ἀσυνδέτως ἀνίστασθαι τὸν λόγον: quod ornamentum absq; propositione, ὅσῃ continuatione, nouum quasi facit principium, ὅσῃ ad caput orationem reuocat.

Ἀπλῶς οἷον ἐμὴν
 πρὸς τὸ πάθος, sub
 τὸ quasi inci
 dere dicendo,
 in animi motū
 oportet.

26. Λοιολογία ἄνευ τῆ ἐπισημαίνεσθαι: conuitiū
absque præsignificatione.

Huius igitur figuræ est ἀναπολεσθία τῶν τῆ λό-
γῃ χυμᾶτων. Qui enim sic dicit, non conseruat
ornamentorum, quæ in uerbis posita sunt, ordi-
nem: sed quasi de uia recta declinat, propter animi
motum, οἷον ἐξίστησι ὑπὸ τῆ πάθους. Debet igitur
uideri orator, obiter, & quasi ex prærupto, com-
moueri, & loqui, αὐτόθεν πῶς συνδόμενον λέγειν,
ἀλλὰ μὴ ἐσθνεμένον.

XV. Τὰς βαρύνει & Gravitatis, in obiurgan-
do posita, οὐκ ἐδιδίκαται, quæ exprobrationē
habent beneficiorum præstitorum.

27. Παράθεσις, comparatio odiosa. cum osten-
dimus eos, qui nunquam, aut paruis rebus bene
meriti sint de Repub. aut qui malè de ea sint meri-
ti, præmia consecutos esse: nos uerò optimè de ea
meritos nullis affici.

28. Μειορένυσσις, καὶ συγχώρησις, sed εἰρωνιῶς
Nam morati a- tractata. Cum orator sua sponte de suo iure cedit:
liquid tum ha- aut concedit aduersario, ut superior sit: aut ipsa
bebit oratio, pa orationis figura, contraria statuit, aut de se, aut de
rum gravitatis, aduersario, idq; uerbis, & rebus contrarijs.
& ἀμεινον, a- 29. Εἰρωνεία, dissimulatio. Cum quis dissimu-
ridum, & exile latè loquitur de se, præsertim ad iudices oratione
illud ipsum ap- flexa, non ad aduersarium: efficitq; κατὰ γὰρ, καὶ
parebit, ἐν πρῶτῳ

ἐκπεπῆ βαρύτητα, puram & illustrem gravitatē.

30. Ερώτησις ἐν διαπορήσεως, interrogatio post dubitationem: cum ad illam interrogationem res confessas, τὰ ὁμολογούμενα, tanquam cōtrouersas: ὡς ἀμφισβυτούμενα adiungimus.

31. Ενδοίασις ἢ περὶ τὰ ὁμολογούμενα: quum dubitanter affirmamus de rebus confessis. Talis est ἐνδοίασις ἐνδοιασιν.

32. Ἐπίκεισις, cum iudicat orator, aliquid necessarium esse, quod uelit indicare non esse necessarium.

XVI. Τῆς δεινότητος φαινόμενος, ἢ ὅσους, Grauitatis, quæ talis cum esse uideatur, non est.

Nulla habet sententiarum ornamenta propria.

XVII. Τῆς μὴ δυνάσεως μὲρ εἶναι δεινὸς, ὅσους δ' ὡς ἀληθῆς: quæ nō esse uidetur grauis, cum tamen reuera sit talis.

Ad δεινότητα pertinet τὸ ὅξως τι εἰπεῖν, acutè dictū, aut responsio acuta ad aduersarium, et dicitur ἀπ' ἀντιπαραστάσεως ὁ ξείνα, ἢ βαθεῖα.

Nec huic peculiaria sunt attributa. Vtitur autem sententijs σφοδρὰ ὑβριναῖς, καὶ ἀνειμένους, uehementer moratis, & remissis. Idq; ἐν παταγάζεσσι, in exordijs causarum, in proponendo, & diuidendo, & in alijs omnibus partibus. Afferi etiam orationem aliquam nudam, & simplicem, ἀφελή, καὶ ἀπλοῦς: & ipse talis esse uideri uult: cum tamen

omnino contrariam teneat facultatem, & cōtrarium dicendo efficiat. Vbi sæpe opus est impetui, & figura alta, atque ampla, βία, βαρύτης, καὶ μέγεθος: ut habeat διαρμα, καὶ ἀξίωμα, altum quid, et graue.

XVIII. Τὸς φαινόμενος δεινός, ὃν ἔσους, quæ grauis esse uidetur, cum non sit.

33. Δοιδόρια, ἢ σφοδρότης πρὸ τῶν ἀποδείξεων conuitium, aut reprehensio aduersarij, temerè facta, ante confirmationem, aut ubi omnino non est opus.

Cap. XII.

Sequuntur σχήματα λέξεως, etiam distincta orationum formis.

I. καθαρά, pura, καὶ ἀφελῆ, simplicia, & ἐμπεινῆ, orationis modestæ.

1. Ἡ ὀρθότης, directæ uerborum consecutio. Est etiam σεμνή.

2. Ἡ ἀπόσπασις, quæ fit dissolutis membris. Est enim deflexio à continuatione uerborum, & sententiarum. Item, repetitio rei à longinquo, & à primo q. principio. Est & hæc dignitatis, et splendoris.

II. Εὐνεγνῆ, perspicua.

3. Τὸ κατ' ἀλφοῖσιν ὡρισμένον, uerborum ornamentum,

mentum, quod definitum est rerum copulatione.

4. ὁ Μεισιμὸς, partitio, uel discriminatio, quæ fit particulis.

5. Οταν ὁ λέγων οἶον ἑαυτὸν ἐρωτῶν, ἔτα ἀποκρίνεται, κατὰ διόστασιν τινα. Cum orator quasi seipsum interrogans, statim respondet, modica interpiratione facta.

6. ἡ Ἐπανάλυσις, uerborum, & sententiarum reuocationes, post ἐπεμβολήν, interiectionem aliorum uerborum, & rerum longiorem: is reditus ὡς ποσροφὴ quoque dicitur.

III. Σεμνὰ, grauia, cum dignitate.

Huc pertinent ὀρθότης, & ἀπόστασις.

7. Ἐπιμεσις, appositum oratoris iudicium: quod fit asseuerando, non dubitando, ἀποφαίσει, non ἐνδοιάσει.

8. ἡ ἄλλη ἐπίμεσις, ἀναφέρει τὸ ρηθισμένον πρὸς τὴν γνώμην τῆς λέγοντος. Cum aliquid eorū, quæ dicuntur, ad suam refert sententiam, & suo tribuit iudicio orator.

IIII. Τραχέα, aspera.

9. Τὸ πρὸς ἄντινόν, quod imperandi modo conficitur.

10. Τὸ κατ' ἐρώτησιν ἐλεγκτικόν, quod interrogando reprehendit, & coarguit.

V. Σφοδρά, acrida.

11. Τὸ κατ' ἀποσροφὴν, quod habet appellatiuam aduersarij.

Ο ιιij

12. Ερώτησις ἢ τῆς ὑποκειμένης προσώπων, interrogatio personæ inferioris, quæ pro appellatione habetur, ἀποστροφὴ τίς ἐστὶ: ὅτι uim habet coarguendi. Locū habet in ijs rebus, quibus contradici non potest, seu quæ non recipiunt ἀντίρρησην.
13. Τὸ δεικνύον, ἢ ἡ δειξις, personæ indicatio.

VI. Λαμπρά, καὶ ὀνειδῆ, splendida, ὅτι speciosa.

Huc etiam ἀπὸ 14. ἢ ἀναίρεσις, negatio.

15. Τὰ ἀσυνδέτως εἰσαγόμενα, quæcunque dissolutè proponuntur: ὅτι non coniuncta sunt: modo longa sint membra. Dissoluta sit igitur uerborum continuatio. Sed prolixus sit orationis cursus, ὅτι in locum producat: ut ante finem nō consistat. Dicendi enim genus illustre non magis ad res exponendas facit, quam ad amplificandas: ὅτι qualitatem earum ostendendam.

VII. Ἀναγκαστικά, orationis quasi uigentis.

Sunt omnia λαμπρά, ὅτι σφοδρά.

Λαμπρά, ut,

Τὰ ἐξ ἀποστροφῆς εἰσαγόμενα: quæ, facto interuallo, ponuntur: ὅτι noua sententiarum exordia.

16. Τὰ ἀπεροσδοκίτως, ἐξ ἐπεμβολῆς: quæ continenter ponuntur, præter expectationem, facta interpositione.

Σφοδρά

Σφοδρά, ut,

αὶ Ἀποστροφά, *declinationes personarum.*

Οἱ ἐλεγχοί, ἢ ἐλεγυῖσιν, τῇ ἐρωτῇσι: *reprehensionis ornamentum interrogatione informatum.*

VIII. Περιβλητινὰ πάντα, ut τὰ ἐφελνώμενα
δευτέρως, ἢ καὶ πέρας σύντοιας.

17. ἡ Ἀπαρίθμησις, *enumeratio.*

18. Τὸ ἰσινὸς ταύτῃ, *quod illi est simile: ut τὸ αὖ
παριθμητινόν.*

19. Τὸ κατὰ προτίμησιν λεγόμενον, *oratoris
electio, & quasi aestimatio.*

20. Τὸ κατ' ὑπόθεσιν, *uerba quæ significāt con
ditionem, μετὰ μερισμῷ, præcipuè si ea conditio
ponatur separantibus particulis, μέν, & δέ.*

21. ὁ Πλαγιασμός, *inflexio casus recti, alijs facta
casibus.*

22. Τὸ ἐπιτρέχον, ἐν τῷ παρασυνοπῶσιν, *incur
sio, facta per sententiarum continuationem, ἐπι
δρομή.*

23. Ὑπόστασις, *subiectio alterius uocis ἀποδο
τινῆς, longioribus membris.*

24. Μερισμός, *distinctio rerum, quæ fit particu
lis, post longius interuallum, διὰ μακρῷ ἔχων τὴν
αὐτὰ πόδον.*

Τὰ ἑτέρα ἄτῃα χήματα περιβολικά.

25. Τὸ κατ' ἄρσιν, καὶ θέσιν, *negatio, & affirma
tio.*

26. Τὸ ἐξ ἀναιρέσεως συμπλεκτικόν, *copulatio per negationem.*

27. Τὸ κατὰ συστροφὴν, *conuersio.*

28. Ἡ ἐπεμβολή, ἢ κατὰ πλοκή, *interiectio, ante sententiam absolutam, longior.* Breues enim γογὺν λόγον efficiunt. Sequi autem debet ὕψιστροφὴ, *reditus à declinatione ad inchoatam sententiam quod est τῆς συνειρέας.*

IX. Μετὰ, *plenæ orationis.*

Sunt omnia περιβλητικά, *frequenter posita, uel κατ' ἐπεμβολήν, interpositione, uel κατ' ἐξάρ-
τησιν, continuatione, uel κατὰ συμπλοκήν, im-
plicatione.*

X. Τῶν ἄλλας, *orationis uenustæ.*

29. ἡ Παρίσω-
σις, *similitudo*
uerborū, in sen-
tentiarum

Principijs, ὁμοίαινον.

Extremis parti-
bus, ὁμοιοκατά-
ληκτον

Ὁμοιόπρωτον.

Ὁμοιοτέλειον.

In his occultandis,
oratores utuntur
παράμυθια, *quæ fit*

Διαπόψις, *incisione,*
ἢ propterea in-
terpositione.

Εναλλάξις, *im-*
mutatione.

30. Com=

30. Compar. Hermogenes membra comparia,
παρισύοντα ἡῶλα nominat.

Præterea, ἡ κατὰ ἡῶλον ἐπαναφορὰ, Repeti-
tio, quæ singulis membris fit Item ἀντιστροφὴ, con-
uersio.

31. ἡ Ἐπανατροφὴ, Iteratio uerbi, qua finis
membræ, alterius colī fit principium.

32. Τὸ κλιμακωτὸν, Gradatio, quæ est πλεονά-
σασα ἐπανατροφὴ.

33. Οἱ κατὰ συζυγίαν μερισμοὶ, διὰ τὰς ἰσοκω-
λίαις: contentiones rerum, quæ sunt particulis,
propter membra paria.

34. Τὸ ὑπέρθετον, transpositio, si absque inter-
positione fiat, seu παρενθέσει, sed traiectione, ὑπερ-
θέσει.

35. Τὰ καινοπρεπῆ, nouæ consecutiones uerbo-
rum: ut sunt, τμήσις, συύθεσις, ἐναλλαγὴ, & cæteri
μεταπλάσμοι apud Poëtas.

36. Αἱ ἐν δύο ἀποφάσεων γινόμεναι καταφά-
σεις: ex duabus negationibus factæ affirmationes.

37. Τὸ πολὺ πῶτον, Mutatio eiusdem uerbi ca-
sus: si membratim pronuncietur.

XI. Γοργαὶ χήματα, ὅσα τμητικά. Primum
orationis incisæ, quæ talis esse nō uidetur.

38. Οἱ πλαγιασμοὶ, Nominum casus inflexi.

Item, Τὸ κατὰ τυστροφὴν, quæ est figura rotun-
da, atq; cōtorta. Et τὸ πολὺ πῶτον, si incisum fiat,
κατὰ νόματα.

Deinde

Deinde orationis, quæ non rerum incisionem habet, tamen si concise proferri uideatur.

Τὸ κατ' ὑποστροφὴν, reditus post factam delinationem uerborum, seu κατὰ πλοῦν: sed ea brevis esse debet.

Τὸ ἐπιτρέχον, ἢ τὸ κατ' ἐπιδρομὴν, continuatio breuium membrorum.

Deinde, τινὲς τινὰ χήματα sunt τῇ φύσει, κατ' ἀνάγκην, καὶ γοργά.

39. Τὸ ἀσύνδετον νοματινὸν, articulus incisus confectus.

40. Τὸ κατ' ὄνομα νοματινὸν, incisa singulis facta uerbis.

41. αἱ πυκναὶ, καὶ αἱ δι' ἐλαχίστη ἐξαλλαγαί: crebra, & breuiter adhibita uerborum commutationes.

42. Οἱ δι' ἐλαχίστη λόγος μερισμοὶ πῶς ἀνταπόδοσιν ἔχοντες: partitiones breuiter factæ, id est, cū breui conuersione.

Τὸ κατ' ἐπαναφορὰν νοματινὸν, repetitio incisus facta.

Τὸ κατ' ἀντιστροφὴν νοματινὸν, conuersio facta incisim.

43. Αἱ ταχεῖαι καὶ δι' ἐλαχίστη συμπλοκαί, conpulationes uerborū breues, seu τὸ πολυσύνδετον.

Τὸ κλιμάκωτον, gradatio, si breues, in ea, sint parti=

particularum reditus, & breuia membra, seu βραχυλογία.

XII. Γλυκέα, suauitatis, & festiuitatis.

1. Eadem quæ puritatis, & simplicitatis.
2. Quæ pulchritudinis, & orationis uenustæ, τῆς καλῆς ἢ τῆς πεκαλλωπισμένης λόγῳ. ut sunt,

Παρισώσεις.

Ομοιόπρωτα.

Ομοιοτέλευτα.

Αναστροφαί.

Παρονομαστίαι.

Παρηχίσεις.

Κύκλοι.

Πολύπρωτα.

Vide de his Georgij Trapezuntij rhetoricos libros.

44. Suauitatem etiam habent, αἱ τῶν ποιημάτων ἐν λόγῳ παραπλοιαί, uersuum applicationes, in oratione soluta: quibus sic utendum est, ut unus quasi corpus, cum reliqua oratione esse uideatur: non autem ab alia oratione ponantur, ἐν διαστάσεως, ex interuallo: ut leges, οἱ νόμοι, & ψήφισματα, decreta seorsim recitantur, in causis forensibus. Neque uerò hoc genus esse debet ἀπαραιρέτης: sed plerumq; usurpari cum προσδιορθώσει, uel ἐπιδιορθώσει, correctione. Nominatur hæc ratio κόλλησις, quasi agglutinatio: cum integri uersus apte

apte cum nostra oratione connectitur. Παρωδία enim tum dicitur: cum aliquid in his mutatur, tollendo, addendo, traiciendo.

X. Οξεία, acuta, quæ cum præmeditatione ostendunt: tum subtilitatem declarant ingenij.

45. Παρονομασία, annominatio, quæ statim efficit, quod uolumus. In qua posteaquam nomine sumus usi, aut uerbo proprio, in consecutione reliquorum, eadem in re, in qua non est proprium, utimur. ὅταν κινῶ τινι ὀνόματι, ἢ ῥήματι χρῶμενοι, εἴτ' οὐθὺς ἐπόμενοι, τὴν αὖτε χρῶμεθα, καὶ ἐφ' ὃ μὴ κινῶν ἐστὶ πρᾶγματ'.

Itē, cum uerbo translato (τροπή τινι) sumus usi, nō uehementer austero, neq; duro: in consecutione tamē uerborū, afferimus translātū durius: non tamen ut σκληρὸν esse uideatur, propter ipsam consecutionem, διὰ τὸ ἀνέλκυστον τῷ προειρημένῳ. Huc pertinet ἢ καὶ ὁμοιότητα λέξεως, uerborum similitudo, παρήχσις, acrimoniā enim efficit. ut, μέλει, μέλει. Amentium, non amantium.

XI. Τῆς αἰβρότητ' ἢ τῆς αἰβεῖς, ὡραίου, καὶ ἡδονῆς ἔχοντ' λόγῳ, uenustæ figura: ἣ quæ in dicendo oblectationem affert.

Huius dicendi formæ schemata sunt, quibus sen-

sententias adaequamus ornamētis uenustatis. ὅταν
τὰ ἐννοήματα παρισώμεν τοῖς χήμασιν, ἢ καὶ ἄλ-
λῳ τινι, καὶ ἄλλος ἰδίῳ χήματι ἐξαγγέλλωμεν.

XII. Τὰ τῆς ἐπιεικείας.

Eadem quae pura, & simplicia.

XIII. Τὰ ἐνδιὰθετα, κατ' ἐπιφορὰν λόγου,
orationis quodammodo affecta, & in am-
bitu accusatorio.

Αἱ ἀποστροφαὶ, declinationes ad aduersarios.

Αἱ μετ' ἐρωτήσεως ἀποστροφαὶ, declinationes fa-
ctae interrogationibus, cum alijs de causis: tum
quia moment uehementius.

Τὸ δεικτικὸν, demonstratio.

Ἡ δισταγμὸς, dubitatio.

46. Ἡ ἀποσιώπηση, reticentia.

Αἱ ἐπιεικείαι ἐν δισταγμοῖς, oratoria iudicia,
per dubitationem adiecta, quanquam τῇ βαρύτητι
magis conueniunt.

Ἡ ἐπιδιόρθωσις αὐξήσεως ἐνεκα παραλαμβανό-
μεν, Correctio amplificandi causa assumpta.

47. Ὁ ἀπόλυτος καλόμενος μερισμός, distin-
ctio dissoluta, aut non absoluta disiunctio: quae eo-
dem ferè est cum iudicatione oratoria.

XIII. Τῆς

XIII. Τῆς βαρύτητος.

Nulla habet grauitas ista obiurgatrix propria
 ornamenta uerborum. Oratoria tamen iudicia,
 per dubitationem adiecta, ἐπιήψεις ἐνδοιασμι-
 καί, magis conueniunt obiurgationi.

XIII. Τῆς ὕψους δεινότητος, καὶ φαινομένης.

Τὰ τῆς σεμνότητος, ἀνμῆς, λαμπρότητος, καὶ
 τῆς περιβολῆς.

Item, συστροφὴ, uolubilis, & contorta figura:
 quæ propria huius characteris est exornatio.

XV. Τῆς μὴ φαινομένης ὕψους δὲ δεινότητος
 χάμματα.

Ὅσα ὑβρινὰ, ἀφελῆ, καὶ ἀνείμένα.

XVI. Τῆς φαινομένης, ὕψους.

Καλὰ, pulchra.

Αἰμασινὰ, uigentia.

Σεμνὰ, grauia, cum quadam dignitate.

Τέλος.

CATALOGVS ORNA-
mentorum, quæ σχήματα di-
cuntur ex III. de
Oratore.

Caput XXIII.

Διάκειοις.

INTER CONFORMA-
tionem uerborum, & sententiarū
hoc interest: quod uerborum tolli-
tur: si uerba mutâris: sententiarum
permanet: quibuscunque uerbis uti uelis.

In perpetua igitur oratione, cum & coniun-
ctionis lenitatem, & numerorum rationem tenue-
rimus: tum est quasi luminibus, distinguenda, &
frequentanda omnis oratio, sententiarum & uer-
borum.

Σχήματα διαβολας.

1. Commoratio una in re, ἐπιμονή.
2. Illustris explanatio, rerumq; , quasi geran-
tur, sub aspectum penè subiectio, ἐν ἀργεία, ὑποτύ-
πωσις, διασπενή.
3. Præcisio, παρασπένωσις.
4. Plus ad intelligendum, quàm dixeris, signifi-
catio, ἐμφασις
5. Distinctè concisa breuitas, βραχυλογία, ἢ ἐπι-

πρόχασμός.

6. Extenuatio, λιτότης, uel ἐξθενισμός.
7. Illusio, εἰρωνεία καὶ ἄχλευασμός, ἢ μνηστρι-
μόν, καὶ διασυσμός. (βασις.)
8. Ab re nō longa digressio, ἀπόστασις, παρέν-
9. Reditus ad rē aptus, & cōcinnus, ἐπ' ἀνάσας.
10. Propositio quid sis dicturus, κατάστασις.
11. Ab eo quod est dictū, seiunctio, μετάστασις.
12. Reditus ad propositum, ὑποστροφή.
13. Iteratio, ἐπανάληψις.
14. Rationis apta conclusio, συμπεράσμα.
15. Veritatis superlatio, augendi, minuendiq;
causa, ὑπερβολή.
16. Traiectio, ὑπέρθεσις.
17. Rogatio, ἐρώτησις.
18. Huic finitima quasi percunctatio, πῦσμα.
19. Expositio sententiæ suæ, ἀφήγησις, ἢ προ-
βολή.
20. Alia dicentis, ac significantis, dissimulatio,
εἰρωνεία, quæ est peruicunda: cum in oratione, nō
contentione, sed sermone tractatur.
21. Dubitatio, διαπόρρησις, ἀπορία, ἐπαπορία.
22. Distributio, διανομή, μερισμός.

23. Correctio,

Ante	}	dixe-	{	προδιόρθω-
				σις.
Postquā				ἐπιδιόρθω-
		ris		σις.

 ἐπαγόρθωσις, uel

24. Reiectio, ἀπόφασις, cum aliquid à se ipso
reijcit orator.

25. Præmunitio ad id, quod aggrediare, προῦπε
περγασία, προηχτασμευή. (τυγορία.)
26. Relectio in alium, ἀντέγλημα, ἢ ἀντιμα.
27. Communicatio, ἐνχρησίνωσις: quæ est, quasi
cum ijsipsis, apud quos dicas, deliberatio.
28. Morum, ac uitæ imitatio, uel in personis,
uel sine illis: magnum quoddam ornamentum ora-
tionis, ἔσ' aptum ad animos conciliandos uel ma-
ximè sepe autem etiam ad commouendos, ἰσο-
ποία, μίμνσις.
29. Personarum si sit inductio, προσωποποιία,
ἢ εἰδωλοποιία, uel grauißimum lumen augendi.
30. Descriptio, ὑπογραφία, προσωπογραφία.
31. Erroris inductio, ἀποπλάνησις, παρατροπή.
32. In hilaritatem impulsio, χαριεντισμός.
33. Anteeccupatio, πρόληψις, προηχτάληψις,
ἀπαρτήσις.
34. Similitudo, ὁμοίωσις.)
35. Exemplū, παράδειγμα.) Quæ duo maximè
mouent.
36. Digestio, διάταξις, κατάταξις διατυπώσα
τὰ μέλλοντα ρηθῆσεσθαι, ἀποδιωξα.
37. Interpellatio, μεταξυλογία προσφωνητική.
38. Contentio ἀντίθεσις, ἀντιπαράβολή.
39. Reticentia, ἀπροσιώπησις, ὑποσιώπησις.
40. Commendatio, σύστασις.
41. Vox quedam libera, atq; etiam effrenatio,
augendi causa, παρρησία.

42. Iracundia, ἀγαμέμνησις.
 43. Obiurgatio, ἐπιτίμησις.
 44. Promissio, ὑπόχρεσις.
 45. Deprecatio, ἀντίβολησις.
 46. Obsecratio, δέουσις.
 49. Declinatio brevis à proposito, ἀποστροφή,
 non ut superior illa digressio.
 48. Purgatio, ὑπεραπολογία.
 49. Conciliatio, σύγκρισις συνείας ἐνεναι.
 50. Læsiō, διαβολή.
 51. Optatio, σύχη.
 52. Execratio, ἀρεά, ἀρεία.

His ferè luminibus illustrant orationem sententia. orationis autem ipsius, tanquam armorū, est, uel ad usum,

Comminatio, ἐν πλῆξίς, κατὰ πλῆξίς, ἀπειλή.

Quasi petitio, ἀξίωσις. uel ad uenustatem, ipsa tractatio, ἐργασίη.

ΣΧΗΜΑΤΑ λέξεως.

1. Geminatio uerborum, ἐπιφύεσις: habet interdum uim, lepōrem aliās.
2. Paulūm immutatum uerbum, atq; deflexū, παραγωγή.
3. Eiusdem uerbi crebra à primo repetitio, ἐπὶ παναφορά.
4. Eiusdem

4. Eiusdem uerbi in extremum conuersio, ἀντιστροφή. Est enim in eadem uerba impetus, atque concursio.
5. Adiunctio, πρόσευμα, καὶ ὑπόευμα.
6. Progressio, προσαύξισις, incrementum forte intelligit.
7. Eiusdem uerbi crebrius positi quaedam distinctio, παραδιαστολή.
8. Reuocatio uerbi, ἐπαναλήψις.
9. Similiter desinens, ὁμοιοτέλευτος.
10. Similiter cadens, ὁμοιοπῶτος.
11. Paria paribus relata, ὁμοιοσῶτα.
12. Quae sunt inter se similia, ὁμοιομασία.
13. Gradatio, κλίμαξ.
14. Conuersio, ἐπαναστροφή.
15. Verborum concinna transgressio, ὑπέρβασις.
16. Contrarium, ἀντίθεσις, ἐναντιότης.
17. Dissolutum, διάλυτον.
18. Declinatio, κλίσις.
19. Reprehensio, μεταύοια.
20. Exclamatio, ἐνφώνησις, χετλιασμός.
21. Imminutio, μείωσις.
22. Quod in multis casibus ponitur, πολυπῶτος.
23. Quod de singulis rebus propositis ductū, refertur ad singula, παρίστωσις.

24. Ad propositum subiecta ratio, αἰτιολογία.
25. In distributis supposita ratio, προσαπόδοσις.
26. Permissio, ἐπιτροπή, συγχώρησις.
27. Rursum alia dubitatio, ἐνδοίχσις.
28. Improvisum quiddam, ἀπροσδόκητον.
29. Dinumeratio, διαρίθμησις.
30. Alia correctio, διόρθωσις, προεπίπληξις.
31. Disputatio, αἰτιολογία, ζήτησις τῶν αἰτίων.
32. Continuatum, πολυσύνδετον.
33. Interruptum, ἀσύνδετον, articulus.
34. Imago, εἰκὼν, εἰκασία.
35. Sibi ipsi responsio, αὐταπόκρισις, πρὸς τὸ ἀντιπῆκτον, vulgus ἀνθυποφορὰν nominat.
36. Immutatio, ἀντιμεταβολή.
37. Disiunctio, ὑπόθευξις. (lis.)
38. Ordo, τάξις ἐν τῷ μερισμῷ, quæ fit particu
39. Relatio, ζεύγμα.
40. Digressio, ἀπόσπασις Hermogeni, quæ est perspicuitatis, & splendoris.
41. Circumscriptio, περίφρασις.

Hæc enim sunt ferè, atque horum similia, uel plura esse possunt: quæ sententijs orationem, uerborumq; conformationibus illuminent.

Hæc Crassus, inquit Cotta, sine definitionibus, & sine exemplis effudit.

DE HIS, IDEM CICERO, IN ORATORE perfecto, ad Brutum.

Cap.

Cap. XXIII

Et reliqua ex collocatione uerborum, quæ sunt
muntur quasi lumina, magnum afferunt ornatum
orationi. Eadē ratio est horū: quæ sunt orationis
lumina, et quodammodo insignia. Cum aut uerba

Σχήματα λέ-
ξεως.

1. Duplicatur, iteraturq; παλιλογία, ἐπίφεισις.
2. Breuiter commutata ponuntur, παρονομα-
σία, ἢ παρωνυμία, uel παραγωγή.
3. Ab eodem uerbo ducitur sæpius oratio, ἐπὶ α-
ναφορά.
4. Aut in idem coniicitur, ἀντιστροφή.
5. Aut in utrinque, συμπλοκή.
6. Aut adiungitur idem iteratū, ἐπ' ἀνάληψις.
7. Aut idem, ad extremum refertur, νύησις.
8. Aut continenter unum uerbum, non in ea-
dem sententia ponitur, πλοκή, ἀντίθεσις, παρά-
γγραφα.
9. Aut cum similiter uel cadunt uerba, ὁμοιό-
πρωτον: uel desinunt, ὁμοιοτέλετον.
10. Aut multis modis contrarijs relata contra-
ria, ἀντίθετα.
11. Aut cum, gradatim sursum uersus, reditur,
κλίμαξ.
12. Aut, cum, demptis cōiunctionibus, dissolutē
plura dicuntur, ἀσύνδετον, uel contrā. quod uoca-
tur πολυσύνδετον.
13. Aut cum aliquid prætereuntes, cur id facia-
mus, ostendimus, παραλαψις.

14. Aut cum corrigimus nosmetipsos, quasi reprehendentes, ἐπ' αὐτοῦ ὁρθώσις.

15. Aut si est aliqua exclamatio, uel admirationis, uel conquestionis, ἐκφώνησις θαυμάσιος, ἢ χ' ἐπ' ἐπιδεικνύει.

16. Aut cum eiusdem nominis casus saepius commutantur, πολὺ πῶτον.

Σχήματα διανοίας, sententiarum ornamenta, uel conformationes.

Non utitur nominibus aut exemplis: sed tantummodo notat locos.

1. Sic igitur dicet ille, quem expetimus: ut, Verset saepe, multis modis, eandem, & unam rem: & hereat, in eadem, commoreturq; sententia, ἐπιμονή.

2. Saepe etiam, ut extenuet aliquid, μείωσις.

3. Saepe ut irrideat, εἰρωνεία.

4. Ut declinet à proposito, deflectatq; sententiam, ἐκβάσις, ἢ παρ' ἐκβάσις.

5. Ut proponat, quid dicturus sit, προτάξις.

6. Ut cum transegerit, iam aliquid definiat, ἐπισμύσις.

7. Ut se ipse reuocet, ἀποδιώξις, quidā uocant.

8. Ut quod dixit, iteret, ἐπαναλήψις.

9. Ut argumentum ratione concludat, συμπεράσμα.

10. Ut interrogando urgeat, ἐρώτησις ἐνσπικνύει.

11. Ut rursus quasi ad interrogata sibi ipsi respondeat, πύσμα.

12. Ut

12. Vt contrā ac dicat, accipi, & sentire uelit, εἰρωνεία, sine irrisione aduersarij scilicet, ut illa superior: sed quadam tantum dissimulatione.
13. Vt addubitet, quid potius, aut quomodo dicat, ἀπορία, διαπόρῃσις.
14. Vt diuidat in partes, μερισμός.
15. Vt aliquid relinquat, & negligat, παρὰ λείψις uidetur intelligi.
16. Vt ante prēmuniat, προθεσπεία.
17. Vt in eo ipso, in quo reprehendatur, culpā in aduersarium conferat, ἀντιπαγκυρία.
18. Vt saepe cum ijs, qui audiunt, nonnunquam etiam cū aduersario quasi deliberet, ἀνανοήσις.
19. Vt hominum sermones, moresq; describat, ἡθολογία διαλογιστικί.
20. Vt muta quaedam eloquentia inducat, προσωποποιία.
21. Vt ab eo, quod agitur, auertat animum, ἀποστροφή.
22. Vt saepe in hilaritatem, risūue conuertat, εὐτραπεία.
23. Vt ante occupet, quod putet opponi, προπαράληψις.
24. Vt comparet similitudines, ὁμοίωσις, παρὰ ῥαβολί.
25. Vt utatur exemplis, παραδείγμα.
26. Vt aliud alij tribuens, dissipat, διανομή.
27. Vt interpellatorē interpellatus coerceat,

ἀπαγόρευσις, κατὰ μετάβασιν, ἢ ἀποστροφῆν.

28. Vt aliquid reticere se dicat, ἀποσιώωνσις.

29. Vt denūciat, quid caueat, ἐνπληξίς, διαβολή.

30. Vt liberius quid audeat, παρρησία.

31. Vt irascatur etiam, ἀγανάκησις.

32. Vt obiurget aliquando, ἐπιτίμησις.

33. Vt deprecetur, ἰένσις.

34. Vt supplicet, ἀντιβολήσις, uel προσευχή.

35. Vt medeatur, θεράπνευσις, προθεράπνευσις, ἐπιθεράπνευσις.

36. Vt à proposito declinet aliquantulum, ἀπέγασις σύντομος.

37. Vt optet, σῦχή.

38. Vt excretur, ἀρεία, ἀρά, κατάρα.

39. Vt fiat ijs, apud quos decet, familiaris: συννοικείωσι, quidam nominant.

40. Atq; aliàs etiā dicendi quasi uirtutes sequuntur, breuitatē si res petet, βραχυτέπεια, βραχυλογία.

41. Sæpe etiam rem dicēdo subijcet oculis, ὑπότινωσις.

42. Sæpe supra feret, quā fieri possit, ὑπερβολή.

43. Significatio sæpe erit maior, quàm oratio, ἐμφασις.

44. Sæpe hilaritas, est τὸ γέλοισ.

45. Sæpe uitæ, naturarumq; imitatio: εἰκόνα intelligunt aliqui: sed propriè nihil est aliud, quàm ἁποποίησις.

Hoc in genere, nam quasi syluam uidemus, omnis eluceat oportet, eloquentiæ magnitudo.

DE TRIBVS GENE

RIBVS DICENDI ἐξάπλωσις, EX

quarto libro ad C. Heren-
nium, liber.

Item,

De usu Elegantiae, dignitatis, &
ceterorum, quae his libris
continentur.Addita est Graecorum omnium in his tribus
libris, interpretatio.

Valentinus Anthonius

THEON SOPHISTA, IN SVIS

Rhetoricis progymnasmatis, cū

τῷ κοινῷ τόπῳ.

EΝ μὲν τοῖς ἐγνωμίοις, καὶ ψόγοις φροντιστέον
καὶ προοιμίῳν: ἐπὶ δὲ τῷ τόπῳ, ἐπίνοια τοιαύ-
τη τίς εἶναι βέβηται: ὥς ΑΠΟΚΟΠΗΝ
εἶναι διόνειν, καὶ ΜΕΡΟΣ λόγῳ ἑτέρῳ προειρημέ-
νῳ, καὶ ὁῖον ΕΠΙΛΟΓΟΝ τινα, μετ' ὀγγε, τῶν ἡ-
δὴ προαποδεδεγμένων. διόπερ καὶ ὅτως ἀριστερ-
αὐτῶν: καὶ ἅπερ ἡδὴ προειρημένων ἑτέρων. *Id est,*
In laudationibus, & uituperationibus,
principia non sunt negligenda: loci uero
communis illa est consideratio: ut pars à
reliquo corpore auulsa, amputataque esse
uideatur: imò pars orationis alicuius iam
habitæ: & tanquam conclusio: ampli-
tudinem, magnitudinemque maiorem ha-
bens, ijs, quæ in confirmatione prius fue-
runt exposita. Ergo locum communem sic
exordiri oportet: ut cum superioribus con-
texta esse uideatur oratio.

DE

DE TRIBVS DI-

CENDI GENERIBVS *ἐξάτωλως,*

explanatio succincta, ex quarto ad

C. Herennium libro.

Caput I.

ACTENVS OSTENDI-
mus, quas res semper habere oporteat oratoriā elocutionē: deinceps dicemus, quibus in generibus, eadē semper uersari debeat.

QVOT SINT GENERA dicendi.

Sunt igitur tria genera, ἃς τῶν λόγων, quae nos figuras, Graeci χαρακτῆρας appellant: in quibus omnis oratio non uitiosa consumitur. Vnam Gravem (ἄσπερον) alteram Mediocre (μέσον), tertiam Attenuatam, (ἰχνόρον) uocamus. Τρεῖς χαρακτῆρες εἰσι τῶν λόγων, τὰ καλέμενα πλάσματα, ὧν τὸ μὲν ἄσπερον τὸ δὲ ἰχνόρον, τὸ δὲ μέσον λέγεται. Plutarchus in uita Homeri.

DE GRAVI GENERE DICENDI, περὶ τῶν ὑψίστων τῶν λόγων.

I. Quid

I. Quid sit.

Gravis figura est, quæ constat ex uerborum grauium magna, et ornata constructione. Τὸ μὲν ἔρ-
 ᾶδρὸν πλάσμα ἐνείνó ἐστιν, τὸ καὶ τῇ τῶν λέξεων,
 καὶ τῇ τῶν νοημάτων κατασκευῇ μεγάλας ἔχωρ ἐν-
 φάσεις.

II. Ex quibus partibus conficiatur.

Partes eius præ-
 cipuæ sunt:

{ Λέξεις, uerba.
 Ενοιαὶ, ἢ νοήματα, sententiæ.
 Σχήματα, Exornationes.

Plutarchus addit κατασκευῆν, artificiosam uer-
 borum, et sententiarum compositionem, atque
 structuram: ex quo σχηματισμός, seu conformatio
 eorundem existit.

In graui igitur consumetur oratio figura:

{ 1. Si quæ cuiusq; rei po- { Propria, ἰδία.
 terūt ornatissima uer-
 ba reperiri: siue ad u- { Translata, τετραμο-
 nam quanq; re accom- μένα, ἢ προσωπο-
 modabuntur λέξεις.

His modis:

{ 2. Si graues sen- { Amplificatione, ἐν τῇ διευ-
 tentiæ eligen- σεί.
 tur: quæ tra- { Commiseratione, ἐν τῇ ἐλε-
 ctantur in ευνολογίᾳ.

3. Si exornationes, quæ
grauitatem habebūt,
adhibebuntur,
- Verborum.
Sententiarum.

III. Exemplum.

In hoc genere figura, erit hoc exemplum.

Est δικάσιμος, iudiciale. Habet enim accusatio-
nem certæ personæ. Causa grauis est. obijcitur e-
nim reo maximum crimen, proditio patriæ. Sed
in hac ἐπιλογικῇ parte, exaggeratur maleficiū:
ut inflammet iudices, ad supplicium sumendum
de hoc patriæ proditore. Ergo scuitiam habet
propositam: estq; παροξυντικὴ: ut reum suis sen-
tentijs condemnent, & ex ciuitate eijciant. Itaq;
incidunt hic νεφέλαια τῆς πραγµατικῆς γάσεως.

Est locus com-
munis, quem
Theon uocat
τόπον, ὁ λό-
γος αὐξητικὸς
ὁμολογημένου
πράγµατος, ἢ
γὰρ ἀμαρτήμα-
τος, κατὰ προ-
δοσίαν. Exemplū
Sen- simile apud il-
lum extat.

1. ΕΥΘΥΣΙΑ

AVTOR.

Sententiae sunt ἀποκριναί,
pertinentes ad amplificandū
scelus, prodicionem patriæ, et
iusq; poenæ. Ergo νοινός τό=
ἐστί, contra proditorem
patriæ. Pars est epilogi decla=
mationis accusatoriae, ex lo=
cis indignationis, τῆς δ' ἐνός=
σεως. Iratos enim facit iudi=
ces, τῶν ἀδινάματ' ἀπαγγι=
λίσσας.

Contentio, uel comparatio.

Coniugatorum compo=
sitiones sunt enim σύνθεσις: pro=
dere patriam hostibus, et
scelus.

Latet hic argumentum
ἀπ' ἐκείνου, à iudicum testimo=
nio: quod illi ipsi atrocissi=
mum hoc maleficium iudi=
cent. ergo seuerissime illud
debent uindicare.

Ampli=

Nam quis
est uestrum,
Iudices: qui,
satis idoneā
possit, in eū
poenā exco=
gitare: qui
prodere ho=
stibus patriā
cogitarit?

Quod male=
ficiū, cum
hoc scelere
comparari?
quod huic
maleficio di=
gnum sup=
plicium po=
test inueni=

178

2. Σχήματα.

Amplificationis, τῆς πα-
ραυξίσεως πεφάλαιον, seu pro-
positio confirmata ἐρωτήσει
ἀντιπρόσωπον, interrogatio-
ne, cui contradici nō potest.

Υπόστασις ἐπαναφορᾶ.

Circuitio, περίφρασις, ἢ
λόγῳ αὐτ' ἐνόματ', id est,
contra perduellem.
Παρανομασία.

Expositio, uel interpreta-
tio, uel commoratio, in eadē
sententia, ὅτι in eadem exor-
natione, interrogationis ui-
delicet: quæ non tam urgen-
di, quam admirandi causa ad-
hibetur. Est enim ἐνστάσις,
καὶ θαυμάσιος. Schemata
præterea sunt, ἐπαναφορᾶ
παράγωγῇ, ὅτι ὁμοιοτέλευ-
τον, et ἐμφασις, per cōsequen-
tiam. Si enim nemo iudicum
satis dignum supplicium po-
test inuenire: profectò sum-
mum scelus est, patriæ prodi-
tio.

3. Σωήσεις.

Προσύναψις.

Incipit ab am-
bitu trium mem-
brorum, quæ τρί-
κωλῶ περιόδος no-
minatur. Habet
autem in reditu
propositionē, cui
altera reuerſio
subijcitur. Est au-
tem hæc διηρημένη.

Sequuntur mem-
bra duo, extra cir-
cuitum, per ἐνσύν-
ναψιν.

Grauitas, & copia propriorum uerborum, & in his ordo, quo à minus grauibus, ad grauiora fit progressio.

Verba grauius simplicia, maleficium, scelus: sed hoc illo grauius: item illa *συνώνυμα*, idem significantia, poena & supplicium: hoc autem illo est sonantius: & quia significantius, etiam plenius est. Coniuncta etiam grauitatem habent, ut *ἐπίθετα*, addita ad nomen. Satis idonea poena, & dignum supplicium.

1. *Εννοιας.*

Επιχείρημα, ratio propositionis *παράδειγμα*, ab exemplo maiorum. quod nec ipsi huic facinori ullam singularem, ut alijs maleficijs, poenam reliquerint. Tractatur *συγκρίσει ἀξιοκρατῆ*, comparatione peccatorum, qui locus indignationis est notus. Ducitur autem à minore ad maius. τὰ συγκρινόμενα ἐλάττω, & constant ἀπαριθμήσει, seu inductione rhetorica. *Πρότασις* igitur est numerosa, propter περιβολήν, quæ facta est προσλήψει, assumptione partium.

ΑΥΤΑ.

AUTHOR.

In ijs, qui uiolassent ingenuam: matrem familiars constuprassent: pulsassent aliquem: aut postremo necassent: maxima supplicia maiores nostri consumpserunt.

Huic

upplicium: quæ ἰσοδυναμῶντα sunt. Locutionū
 formulæ quoque graues sunt: poenam satis idoneā
 in aliquem excogitare: alicui maleficio dignū sup
 plicium inuenire. Item, proderē hostibus patriam
 cogitare: Ἔ, maleficio aliquod cum hoc scelere
 comparare.

2. Σχήματα.

3. Σιώσεις.

Υποσχεσις, ἢ ἀπόσχεσις Comparatio
 λαμπρά, in præclaro facto. nis pars prima cō
 prehenditur πρὸς

Υπόψευσις, ἢ παραλογία= ματι, spiritu ora
 τorio concitato.
 πολλὰ, ἰδιωτικῇ τῶν λέξεων.

Nam à postre

Ομοιοτέλευτον uitatum ma sententia reli
 de industria, κατὰ μετάθεσιν. quæ omnes pen
 dent. Incipit autē

Διάλυτον.

à flagitijs definit

Περίφρασις. nam partes in reliquis facino
 ponit pro toto. Paucioribus ribus.

enim uerbis sic dicere potuiss
 set. In cæteris facinorosis,
 maxima supplicia consum
 pserunt.

Q ἥ

Rur=

Ἀντὶ τὸ ὁδοῖς τῆς προειρημέ
 vs πρῶματ^ο. Nam cum
 produtione patriæ superio=
 ra crimina confert, hoc est,
 unum cum pluribus.

Verborum grauium magna hic est copia. Vio
 lare ingenuam: matrem familiâs constuprare. In
 quibus est πρῶματ^ο, incrementum: grauius enim
 hoc illo est: idemq; sonanti^{us}, & plenius. Incipit
 Cōtraria ἐπ' αὐ^{τῶν}, ξησι, est αὐτῶν
 ξησις. igitur à simplici, transit ad iunctum uerbum. Ita
 neca

1. ΕΥΘΟΙΑ.

AVTHOR.

Ergo τὸ πρῶματ^ο, factū,
 componit cum eo, quod non
 modo factum non est: sed
 quod etiam fieri nō potuit.
 En τῆς ὑπερβολῆς νομοθετῶρ.

Eργασία et am συννετι
 νή, & secundus locus ampli
 ficationis. Ostendit enim
 rem, de qua agitur, non ad
 paucos, sed ad omnes per
 tinere. Est αὐξησις κατὰ με
 τάστασις.
 nori, singula
 rem pœnam
 non relique
 runt. Atque
 in alijs male
 ficjs, ad sin
 gulos, aut ad
 paucos, ex a
 lieno pecca
 to, iniuria
 per.

Rursus significatio. er-
go acutissimū scelus est. quo
magis iudicandum.

necare plus est, quā pulsare: & hoc illud antece-
dit. Augent & addita ad nomen orationem: truci-
lentissimum, ac nefarium facinus. Antea simplici-
ter dixit, hoc maleficio, hoc scelus.

2. Σχήματα.

3. Σύνθεσις.

Επιμένει, ἐν τῇ ἐρωτή- Periodus est
σει, αὐξήσεως ἐνεκα, καὶ θαν- μονόπωλ &, ex duo
μότητος: commoratur enim bus cōfecta mem-
bris, apta μίσαισιν
in interrogatione, augendi
causa, & admirandi. σε.

Alia ἀπότασις, propter
λαμπρὰν ἀντιθέτασιν, cu- Adiungitur
ius πρότασις habet μείωσιν, huic alia unius
extenuationem eius, quod membri conuer-
leuius est. σιο, κατ' ἐπεμβολήν.

Αὐτὰ πόσις, ἀπὸ τῆς
περιοχῆς, ἀνέξουσιν: conclusio
habet amplificationem à re
bus, quas facinus sub suo am
bitu complectitur.

uenit. Huius
sceleris, qui
sunt affines,
uno consilio,
uniuersis ci
uibus, atrocis
simas calami
tates machi
nantur.

Supra his usus est loquendi formulis: satis ido
neam poenam excogitare: item, dignum supplicium
inue-

1. Εὐνοϊαί.

AVTHOR.

Εὐεξερπασία, superiorū
à decimo τῆς δεινότητος lo
co: per quem omnia, quæ
in gerendo negotio acta sunt,
quæq; consequi solent, ex
ponimus acriter, criminosè,
et diligenter: ut agi res, et
geri negotium uideatur, re
rum

O feros ani
mos: o crude
les cogitatio
nes: o dereli
ctos ab hu
manitate ho
mi

Rursus alia μονόηλω

περίωδι, cuius ανάπαυ-

Αἰθέσις, diminutione, λιτότης, pro focij, & authores. in propositionis dialecticæ attributo. Est igitur σύναψις trium unimembrium conuersionum.

inuenire: & in aliquo maxima supplicia insumere. Hic autem, singularem facinori poenam relinquere,

2. Σχήματα.

3. Σώψεις.

Εκφώνησις χετλιασινή, Sequitur membratim facta oratio, ἢ ἐνὶ νόλοις λέξις.

Υπόψυξις παρὰ διαστολῇ, & in hac ipsa ἐπ' αὐξήσει, incrementum, & ἐπιμονή. ite traductio.

Q iij

rum consequentium enume- mines. Quid
ratione, καὶ ὑπόθεσιν. quæ agere ausi
facies Reipub nunc esset: si sunt: aut cogi
hostibus patria fuisset tra-
dita.

Ἀπὸ τῆς εὐδίας, καὶ
τῶν μετὰ τὸ πρᾶγμα.

Distributio totius male- pacto hostes,
ficij, sententia numerosa. o- reuulsis ma-
stendit enim, δεινότης, rei a- iorum sepul-
trocitatem, proprijs uerbis, chris, deie-
atque sententijs. Εννοιαί igitur sunt περιβολικαί, ἢ προσ-
ληπτικαί.

ctis mœni-
bus, ouantes,
irruerent in
cui-

Verba hic grauiſſima sunt, primùm propter
ἐπίθετα: feri ànimi: in quo est translatio à belluis:
crudeles cogitationes: ubi μετάληψις. Vt autem
τροπικὰ pertinent ad ἀνέξουσιν: sic ὀξύμωρον, homi-
nes ab humanitate derelicti. Deinde propter ordi-
nem & progressionem, τάξις, & πορεία: qua fit
ἐπαύξησης, incrementum: ubi & contrarium est
in uerbis. Incipit enim à parte, animo, & ad sa-
cultatem,

Exclamationis in inter- Post membra
rogationem, transformatio. periodus δινωλ
Estq; initium τῆς διασπενῆς, διηρημένη.
suffigurationis.

Διατύπωσις, ἢ ἐνἀργείᾳ, Rursus μονόπω-
seu demōstratio, qua ponunt λ⊙ dilatata inci-
tur ob oculos τὰ βλαβερά sis interpositis.
ἐπόμενα, incommoda, quæ
proditam patriam comitan-
tur. Locus ἐμπαθέσθῃ
est.

Παραδιαβολή.

cultatem, seu cogitationē transit: mox totum sub-
iungit: sed ἀντιειμένως. Repugnāt enim inter se,
homo, humanitas, & animi, cogitationumq; feri-
tas, & crudelitas. Reliqua uerba, perduellionum
effrenatam audaciam demonstrant: idq; θαυμασι-
κὼς, οἷον ἀπὸ τῆς ἀδυνατίας: per admirationem, ut
ab eo, quod fieri non potest, & per ὑπεροχὴν πρότε-
ρον. Primum enim est, cogitare, scilicet prodere ho-

Q V

stibus patriam: alterum illud ipsum agere. Sed illas cogitationes rerū consequentium ostendit eos debuisse deterrere. Sed quod *πρωτὶνὰ αἵτια* nihil effecerunt, ualde miratur orator. Obseruanda hic *μεταβολὴ* numeri debet. Cum enim ab uno exorsus

1. ΕΥΝΟΙΑΙ.

AUTHOR.

ciuitatem? Quo modo, Deum spoliatis templis, optimis matribus trucidatis, alijs arreptis in seruitutem: matribus familiars, & in genuis, sub hostilem libidinē subiectis, urbs acerbissimo concidat incendio conflagrata? Qui se non putāt, id quod uoluerint, ad exitum per-

Τὰ ὑποτυπῶντα νοήματα, ἢ πρὸ ὁμμάτων ποιεῖντα. Constat enim omnia propē in conspectū, per suffigurationē.

Λογισμὸς, cōsiliū.

orsus sit orationem: eam mox ad plures, qui scele-
ris huius affines sunt, traducit. Sed in eodem nume-
ro tamen desinit κύνλω sententiarum. Iam uerò
quantam illa habent δεινώσιν? reuulsa maiorum
sepulchra: mœnia deiecta? Poëticum item illud,
Οκνάντες?

2. Σχήματα.

3. Σιώσεις.

Επαναφορά, per εναλ= Πνευματικῇ σιώ
λαγῇ, immutationem. θεσις, spiritu orato

Απαριθμητικὸν σχῆμα, ris producto.
numerosum, et περιβολικόν,
distributio, & συνίσις.

Παράδιαστολή, facta uer-
borum propriorum distin-
ctione, & διάλυτον.

Αναστροφὴ superioris or-
dinis.

Επιμονὴ ἐν τῷ τῆς ἐρω-
τήσεως σχήματι. commora-
tur enim in exornatione in-
terrogationis.

Post πνεῦμα δίνω=

Εν διαδίδις, pro, confla- λθ' περιόδῳ, apta
gret acerbissimo incendio, μεταχειρήσει, per
& concidat. traiectionem par

Επιφώνημα, acclamatio tium.
χειλαστική.

Maximam, in significando, uim habent istæ
 φράσεις πολεμικαί, militares loquēdi formæ, ouan-
 tes irruere hostes in proditam ciuitatem: quod an-
 tecedens est: sicut illa proxima, consequentia sunt:
 spoliari templa: optimates trucidari: alios in serui-
 tutem

1. ΕΥΝΟΙΑ.

AUTHOR.

perduxisse:
 nisi sanctissi-
 mæ patriæ
 miserandum
 scelerati uide-
 rint cinerē.

Εμφατικώτατον illud
 est, ὅ τε κρείσσον, interitus
 urbis, legum, libertatis, reli-
 gionis, κατὰ συλλογισμόν.

Nequeo uer-
 bis consequi,
 ludices, indi-
 gnitatem rei:
 sed negligen-
 tius id fero:
 quia me non
 indigetis. Ve-
 ster enim uos
 ani.

Κατασκευαστικῇ senten-
 tia, rationē confirmans lau-
 de iudicum: ne ipsorum pru-
 dentiae, aut iustitiae diffide-
 re uideatur.

tutem arripi: matres familiās, & ingenuas hostiū
libidini subijci: urbem conflagratam concidere:
& conflagrari incendio acerbissimo. Hic πλεονασμὸς, & ἐπιθέτα augent.

2. Σχήματα.

3. Σιώσεις.

Τὸ κατ' ὑπόθεσιν.

Ἐπιθέσεις ἐπιτακτικαί, κατ'
ἐναντιότητα.

Διηρημέναι.

Αὔξησης τῆς λέξεως, qua
uenit ad summum: seu signi-
ficatio, per συνενδοχίαν.

Conclusio, qua abrum-
pit orationem.

Μονόπωλ & explica-
ta ἐπενθέσει τῆς προσ-
φωνήσεως, & προοί-
σας.

Occupatio, seu παραμυ-
θία τῆς παρρησίας, ἡδυνή, καὶ
ἀννοιῶν. καινοπρεπὲς genus
dicendi est, pro eo quod di-
cimus, Aequo animo fero,
μὴ κακῶς φέρω.

Membra duo, ex-
tra circuitum.

Ad propositum subiecta
ratio, αἰτιολογία.

Cōtrarium, ἐναντίωσις.

Concludit pe-

Animus aliquorum reipub.

riodo trium mem-
brorum.

amantissimus: & aliquem

omni-

Vehemens & illa *φράσις* est: quæ summū per-
tinaciſſimorum hominum indicat conatum: uelle
aliquid ad exitum perducere. item, patriæ uidere
cinerem: quod est longè miserrimum. *Επιθετα,*
rel,

1. *Εννοια.*

AUTHOR.

animus amantiſſi-
mus reipublicæ,
facile edocet: ut e-
um, qui fortunas
omnium uoluerit
prodere, præcipi-
tem perturbetis
ex ea ciuitate: quā
iste, spurciſſimo-
rum hominū do-
minatu nefario,
uoluerit obruere.

Transfert *θεσις*
ad extremum ad *ὁ*
νόθεσις, ad causam:
inflammans *παραπο-*
ξεντικῶ λόγῳ, ludi-
ces, aduersus reum.

Ex his igitur uerborum pondera, & momenta
poterūt æstimari: quæ nimirum sonantia, grauias,
plena, inter propria, et translata sint: quæ iuncta
quam uim habeant: qualia sint addita ad nome: cu-
iusmodi translata, noua, integra, contracta, quæ
pere=

rei exaggerant indignitatem, & facti atrocitatē
ex repugnantibus: sanctissima patria, & miseran-
dus eiusdem cinis: quem qui uidere cupit, scelera-
tus est: sceleratior is, qui ut uideat, patriam cogi-
tat hostibus prodere.

2. Σχήματα.

3. Συώσεις.

omnium fortunæ uelle pro-
dere.

Alterum mem-

Υπόστασις, in Eum, Qui. brum est circum-

ductum ὑποτάσει,

Σποδὰ ἰδέα, utrinque ἐπεμβολή: & una
enim suæ sententiæ dictio, ἀπόδοσις.

munita est motu iræ, ἐν τῷ Altera ἀπόδοσις.

πρώτῃ, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ.

Estq; περίοδος ἐγ-
κλιᾶσθαι vos. Ejcite

Altera ὑπόστασις, in Ea, istum ex hac ciui-
tate. Eā enim uos

Quam.

amatis: hic autem
illam & fortunæ
omnium prodere
uoluit.

Grauis translatio.

peregrina, aliundeq; accersita: quæ denique for-
mule locutionum atroces: ut istæ sunt: aliquem
fortunæ omnium uelle prodere: & aliquem suam
ciuitatem uelle obruere dominatu nefario, homi-
num spurcissimorum. Vbi & epitheta, & ὑπερθε-
τικόν alterum exaggerant orationem. Plus

Plutarchus huius generis exemplum ex Homero proponit: ex Odyss. E.

Neptunus V.
lysseni tempe=
state quatit.

Ὡς εἰπὼν, σύναγε νεφέλας, ἐτάραξε δὲ πόντον·
Χερσὶ τριῶναι ἐλάω, πᾶσας δ' ὀρόθυεν ἀέλλας
παντοίω ἀνέμω, σὺν δ' ἐνεφέεσσι κάλυψε
Γαῖαν ὁμῶς, καὶ πόντον, ὀρώρει δ' ἕρπυδιον νύξ.

Id est,

Sic fatus, collegit nubes, & commouit pontū,
Manibus tridentem capiens: omnes autem concitauit procellas

Omnium uentorum: nubibus autem operuit
Terrā simul & pontū: ruit autē à cælo nox, &c.

Hunc locum, ἀδ' ἔῳ πλάσματος, imitatur Virgilius, in descriptione tempestatis
lib. i. Aeneid.

In sublimi ergo figurā oratio consumetur: si, quæ dignitatem habent, sententiæ deligētur. istiusmodi sunt amplificationis, & commiserationis: similiter quæcunq; sunt de Deo, de rerū natura, de uita hominum, de uirtute, aut uitio, de maximis rebus gestis, de amplitudine maiorum, de liberalibus studiis, & aliæ generis eiusdem. Verba inusitata, & prisca huic grauiori figuræ conueniunt. Affluit enim simul cum uerbis, uetustatis quedam dignitas, atque magnitudo: quæ orationem attollit. Verum rarius collocanda sunt: ne aut obscurā reddant

reddant orationem : aut præparationem significant : aut ostentationis suspicionem apud auditores afferant . Sunt autem quædam ita uetusta : ut non sint tamen ab usu oratoris omnino remota : quibus crebrius, dum magnitudini rerum conueniant, uti licebit, Vt sunt, tempestas, proles, soboles, nuncupari, opinari, & similia : quibus loco positis, grandior, & antiquior esse uidetur oratio.

Exemplum grandiloqui generis est oratio Ciceronis pro C. Rabirio perduellionis reo : ubi in omni genere orationis exarsit : & pro S. Roscio locus communis, de supplicio parricidarum.

De mediocri, uel intermedio genere dicendi.

Cap. II.

I. Quid sit.

Mediocris figura est, quæ cõstat ex humiliore, neq; tamen ex infima, & peruulgatissima uerborum dignitate. Μέσος δὲ τὸ ἐνὰ τέρῳ τέττωρ μέγαν, τὸ μέν ἰσχυρότερον, τὸ δὲ ἀδρότερον.

DE SOCIALI BELLO.

Exemplum istud etiam est in genere iudiciali. sed non est κατηγορητικόν, καὶ ἐπιλογικόν : uerum

ἀπολογητιῶν, ὅτι κατὰ σπενδαγμόν. Socias ciuitates non sponte populo Romano bellum intulisse: sed à Liuiο Druso, ὅτι alijs Romanis principibus
concl

II. Exemplum.

1. Εννοιαί.

AUTHOR.

Est aliquo modo παθη-
τικὴ ἐννοια: qua exurgit ali-
quantum oratio. Est enim
πολιτικὴ, ὅτι περισβολικὴ,
propter πρόσληψιν τῆ ὅλης,
assumptionem totius ad par-
tem, pro nobis pugnare, ὅτι
imperium conseruare. Ad-
dit ὅτι modum, uel causas ad
iuuantes. Efficiens, sunt so-
cij: τὰ συνάεττα, eorum uir-
tus, atque industria.

Facta contraria, bellum
cum socijs gessisse: ὅτι socios
pro uobis antea pugnasse, et
imperium uirtute, ὅτι indu-
stria defendisse.

A rei indignitate.

Quibus cū
bellum gesse-
rimus, Iudi-
ces, uideris.
Cum socijs
qui pro no-
bis pugnare,
& imperium
nostrum no-
biscū, simul
uirtute, et in-

concitatas. *ῥάσις* est ἀντιθετικὴ, per μετασχησιν.
fecerunt, sed ab alijs impulsæ, atque coactæ.

2. Σχήματι.

3. Συῴησις.

Transitio, & assuevera. *Μονόωνλ* & *πείρα*
tio, loco interrogationis. *δι*.

Membrum bre-

Subiectio, qua argumen- uissimum, οἶον ἐπω
tatur ab anteaclis, & à pro *δι*ς, extra compre
prio, id est, ab officio illorū. hen honem.

Contentio, & definitio *Επισύναψις*. mem
seu circuitio, λόγ & ἀντ' ὀνό bro enī com
μυτ &: ad μέγεθ & τῶ λόγ & matico adiungi-
Quid socij? tur conuersio u-

nus membri lon
gius circundu-
cti *χοινοτενῶς καὶ*

1. ΕΥΧΟΙΑΙ.

AVTHOR.

ὅτι ἀπίθανον, ἐν τῶν μα-
χομένων. Quod incredibi-
le sit, ex repugnantium lo-
co.

Graues sunt & illae sen-
tentiae, sed non summae illius
grauitatis, sed mediocrita-
tis, propter causarum inue-
stigationem: quae genus di-
cendi remissius facit. cau-
sam enim facti ipsorum in
stultitiam eorum transfert.
Ergo illa διάθεσις τῶν ἀ-
πίων humilitatis est: ἀπα-
ρίθουσις, uel enumeratio
grauitatis. Est ὁ ἀφύ-
γισις, expositio non omni-
no nuda, ἡ δὲ, sed περιε-
βλεψὲν, aliquantulum cir-
cumducta.

dustria con-
seruare soliti
sunt. Hi cum
se & opes su-
as, & copiam
necessariorū
norunt: tum
uerò nihilo-
minus, pro-
pter propin-
quitatem, &
omnium re-
rum societas
tem, quid in
omnibus re-
bus populus
Romanus

Mediocres sententiae sunt, quae communē qui-
dem, ac omnium usum, excedere uidentur: non
tamen

2. Σχήματα.

Σωΐσεις.

βατον, interiectione,
ne, et traiectione
uerborum.

Συνδρομή, ἢ συγχώρησις, Sequitur duorū
ex contentione rerum diffē membrorū pro-
rentium, & conflitione cō ductior circui-
trariorum. tus, διηρημένον, &
αὐτὴν αἰνέον.

Μερισμός, distinctio.

Απόδοσις τεταμένη,

en, explicata, atq;

Επεμβολή τῶ ἀντίς περι producta, duorū
βολῆς, causæ interiectionis, cir membrorum in-
cumductæ orationis figuræ, teriectione.

tamen afferunt tantum ponderis orationi: quan-
tum illæ superiores. Huic figuræ idonea uerba
sunt, neque omnino ab usu abhorrentia, neq; quo-
tidiana.

R. iij

1. *Envoiæ.*

AVTHOR.

Propositio argu-
mentationis, ἐπιβο-
λή. Sententiæ per se
se claræ sunt ac no-
tæ, ἀφ' ἐαυτῶν σα-
φείς, καὶ γνώριμοι.

Ratio ἐπιχείρη-
μα, ἐν τῷ μὴ ἀσφα-
λῆς, καὶ τῷ ἀδυνά-
τῃ: quod nō tutum,
et fieri non potue-
rit.

Ἀφαίρεσις, remo-
tio facultatum, seu
causarū, ὧν ἔστι ἀνεύ-
σινε quibus non. Lo-
cus est τῆς δυνάμε-
ως.

posset, scire & esti-
mare poterāt. Hī
cū deliberassēt, no-
biscum bellum ge-
rere: quæso quæ
res erat: qua freti,
bellum suscipere
conarentur? cum
multò maximam
sociorum partē,
in officio, manere
intelligerent: cum
sibi non multitu-
dinem militum,
non idoneos im-
peratores, non pe-
cuniam publicam
præstò esse vide-
rēt: nō deniq; ullā
rem

2: Σχήματα.

. Σιώσεις.

Επαναφορά eiusdē prin
cipij.

Ανάναμψις τῆς
μακροπωλίας.

Ερώτησις ad remouendā τῶν πάλαι, perio
falsam causam, quod illud dus breuioribus
αἰσίων, non sua sponte, atq; membris.
consulto fecerint: sed ab alijs
impulsi. Remouet igitur αἰ
τίαν ὁρεντινῶν, spem persi-
ciendi

Αἰτιολογία, ὅτι λογισμοί. Σιώσεις πνευμα
si omnes socij defecissent: au τινὲς, ἀντιπαροβολῆ,
dere ὅτι hi fortasse potius, cōparatione plu-
sent. Sed multo maxima so- rium, cū uno per-
ciorum pars adhuc in fide sonarū genere, &
manet. Quis igitur crede= distributione,
ret hoc per se, non ab alijs hoc est, duplici
impulsos, fuisse ausos? rhetorica indu-

Ομοιοτέλευτον.

ἐκτίσιν, ad ἐπὶ τὰ
σιν τῆς ἰσχύος τῆς.

Επαναφορά.

Διαφορὰ, ὅτι ἐπὶ ἐκτίσιν.

pro facultatibus enim ponit
multitudinem militum, ido
neos imperatores, pecuniā
publicam, ὅτι omnem rem,
quæ ad bellum administran
dum pertinet.

rem: quæ res
pertinet ad
bellum admi-

Confirmatio, ἐγυασία,
per comparisonem οὐ-
μενίω, à minori ad ma-
ius. Si cum uicinis bellum ge-
rerent de finibus, paratiores
uenirēt: sponte id facere pu-
tarētur: Multò certè instru-
ctiores uenire eos oportebat,
contra populum Rom. si sponte
belligerari uideri uellent.

nistrandum.

Si cum finiti-
mis, de fini-

bus bellū ge-

rerent: si to-

tū certamē,

in uno præ-

lio positū pu-

tarent: tamē

omnibus in

rebus instru-

ctiores, ac pa-

ratiores ueni-

rent, nedum

illud imperi-

um orbis ter-

ræ, cui impe-

rio

ΑΥΤΑΥΤΟΪΟΥΣ. sententia
est magna, sed non maxima.
Motus enim magnos nō ha-
bet: sed tantum senilis pru-
dentia quondam significa-
tionem.

2. Σχήματα.

3. Σιώθεις.

Τὸ ποιῶν, in ἐπαγωγῇ,
post τὰ προφερόμενα, loco
τῶ ἐπιφερομένου.

Παρονομασία, καὶ τὸ παθὶ
ὑπόθεσις. In comparatione
singula singulis conferun-
tur: quorum alterum exte-
nuatur, alterum augetur.

Ambitus triū
membrorum.

Ομοιοτέλευτον.

Περιπλοῦ ὀγγώδης, circū-
tio.

Rursus πνεῦμα,
in quo est τὸ μέγαν
ἠνξημένον, προσδιο-
ρισμῶ, designatione
rei uniuersæ, ὅ αὖ
παριθμῶσι, enume-
ratione, ἐν τῷ ἀδυνα-
τῷ.

rio omnes gētes,
reges, nationes,
partim ui, partim
uoluntate cōsenſe
runt, cum aut ar
mīs, aut liberalita
te, à populo Ro
mano superati es
sent, ad se transfer

Επεξεργασία αὐτῆς
 πνευματικῆς ἀποκρί-
 σης, exornatio argu-
 mentationis, quæ fit
 sententijs refutanti-
 bus.

Refutat ab euen-
tu, & sine defectio-
nis, locus est tūc in
βασιλει.

re tātulis uiribus
conarentur. Quæ
ret aliquis: Quid?
Fregellani non
sua sponte, conati
sunt? Eò quidem
minus isti facile
conarētur: quo il-
li, quemadmodū
descissēt, uidebāt.

Nam

2. Σχήματα. 3. Σιώσεις.

Τὸ κατ' ὄνομα κομμάτι
κόμ.

Διάλυσις.

Διάφενξις.

Υποπορισμός, diminu-
tio.

Προκατάληψις.

Πρίτασις, propositio.

Cæsim & mem

Υποφορά, ἢ ἀπάντησις, bratim, inter spiri-
eorum quæ obijci possent tum oratorium,
propositio, & refutatio: & cōuerfionem.
quæ ἀνέσιω habet gravita-
tis. Subiectiones enim, & al-
tercationes subtilitatis sunt.

Ἀνθυποφορά, ἢ ἀντίθεσις, Circuitus duo-
ἐν τῷ ἀπιθάνει. Non si Lati- rum membrorū.
ni sua sponte, descenderunt à In quo ualde τεχ-
populo Romano, idcirco νηὼς, aduersario-
idē fecerunt Fregellani. His rum ἀντιγρέφα, ut
enim res malè successit. Re- sua causæ pro fir-
fellit igitur istud argumen- mamento sit.
tum ab exemplo simili, &
dissimile esse ostendit.

1. ΕΥΝΟΙΑΙ.

AUTHOR.

Sententiæ istæ ἐπαρσιν, e-
lationem habent: suntq; al-
tiores. Insurgit enim oratio,
per comparisonem, & per
distinctionem rerum differe-
rentium. Et ut superiores
διαλεκτικῶς fuerunt: ita hæ
sunt συμβουλευτικῶς εὐνοιαί.
Non habent magnum mo-
tum, iræ, odij, indignatio-
nis: sed oratio est sedata, &
placida.

Nam cū im-
periti, qui u-
niuscuiusq;
rei, de rebus
ante gestis,
exempla per-
tere non pos-
sunt: n̄ per
imprudenti-
am facilè de-
ducuntur in
fraudem. At
n̄, qui sciunt,
quid alijs ac-
ciderit: facilè
ex aliorum
euentibus, su-
is rationibus
possunt pro-
videre. Nul-
lam

Συμπέρασμα, τὸ λόγῳ,

conclusio argumentationis

ἢ παθητικῶς, sed ἀναστυνα-

τικῶς. Vehemens tamen pro-

pter

2. Σχήματα. 3. Συνήσεις.

Αντίθεσις, contentio, uel περίοδος & διωλή & αἰτιολογική, & γνωμολογική. Ideoque grauitatem habet, non illam δεινότητα, sed quæ est dignitatis, & σεμνότης nominatur. cuius etiã est ἐπίμεισις, appositum dicentis iudicium.

Ανταπόδοσις, conclusio huius contentionis. Alia eiusdem generis.

Conclusio, κατ' ἐπιμεισίαν, ἢ ἐξημνείαν, in eodem membro, & est ἐρώτησις, & πωλή & subiectio: item ἐπαναφορά, & ὁμοιότητων.

Sequitur μόνος

I. Evvoui.

AVTHOR.

pter interrogationē,
& assumptionē pro
positionis generalis.

la igitur re indu-
cti, nulla spe freti,
arma sustulerūt.

Quis hoc credat:
tantam amentiam
quenquam tenuis-
se: ut imperiū po-
puli Romani ten-
tare auderet: nul-
lis copijs fretus.
Ergo aliquid fu-
isse necesse est.

Quid aliud, nisi
id, quod dico, po-
test esse.

2. Σχήματα.

3. Σιώσεις.

Αντίθεσις, seu λύσις.
Verba hic sunt grauiā.
Υπόσκις.
Ερωτήσεις mediocres.

Trium mem-
brorum compre-
hensio per πρόδες
σιν in fine.

Conclusio.

Subiectio ueræ causæ.

Ab alijs concitatos fuisse.

Cōtinuantur
duæ periodi uni-
membres.

Exemplum Homericum, initio

Οδυσ. X.

Αὐτὰρ ὃ γυμνώθη ῥακῶν πολὺμητις Ὀδυσσεύς,
ἄλτο δ' ἐπὶ μέγαν ὄδον ἔχωρ βίον ἠδὲ φρέτρη,
ἰὼν ἐμπλῆιν, ταχέως δ' ἐνχεύατ' οἷσ' ὕς
αὐτὲ πρόδε ποδῶν, μετὰ δ' ἐμνηστῆρσιν ἔειπεν.

Id est

Id est, αὐτολεξεί.

Sed ipse exutus est pannis prudens Vlyses:
Infiluit autem magno limini habens arcum, et
pharetram,
Sagittis plenam: celeres uero effudit sagittas,
Eius ante pedes: procisq; inquit. &c.

Τὸ Αὐθροῦν πλάσμα.

Huic temperate figuræ attribuitur character
is, quem αὐθροῦν, floridum dicendi genus appella-
lat Plutarchus, καλλιᾶ ἔχον, καὶ χάρι, ἐς τὸ τέρ-
πειν, καὶ ἡδύν, ὡς περ αὐθῶ. Habet enim floris in-
star pulchritudinem, & gratiam positam in obler-
tando auditore, atque lectore.

Exemplum Ciceronianum.

Fuit ornandus, in Maniliana lege, Pom-
peius: temperata oratione, ornandi copiam
persecutus est Cicero.

De attenuata figura, ἰχνὸν
πλάσμα.

Caput III.

I. Definitio τῆς ἀνεπιμένους λόγῳ, orationis re-
misse, quæ ἀνεσις habet.

Attenuata figura est: quæ demissa est, usque ad
usitatissimam puri consuetudinem sermonis.

ἰχνὸς

ἰσχυρὸς χαρακτὴρ τῶ λόγῳ ἐστὶ τὸ καὶ τῇ ὕλῃ τῶν
πραγμαμάτων μικρὸν, καὶ τῇ λέξει καταιχνώμενον.
Cuius est dicendi materia exilis est: et tenuis, gra-
cilisq; oratio. Nam ad infimum, et quotidianum
sermonem demissum est. Ergo composita debet es-
se oratio uerbis puris, et electis.

II. Partes.

Sunt

Εννοιαί, sententiae, πραγμάτων μικρῶν
rerum paruarum.
Λέξεις, uerba καταιχνώμενα, sunt usitatissi-
sima puri sermonis, sed infimi, et
quotidiani. Est igitur τῆς καθαρό-
τητος, καὶ ἀφελείας, puritatis, et
simplicitatis.

III. Huius attenuati figurae generis
illud erit exemplum.

1. ΕΥΧΟΙΔΕ.

AUTHOR.

Leuium rerum narratio,
eaq; simplex.

Res infimæ, & commu-
nissimæ sunt: personæ obscu-
rissimæ.

Nam, ut
fortè hic in
balneas ues-
nit: cœpit,

Introducitur hic scurra: qui adolescentem in-
crepat: à cuius seruis pulsatum se esse queritur. Ad
adolescens initio nihil respondet: postea considera-
turum

1. ΕΥΧΟΙΔΕ.

AUTHOR.

postquam perfu-
sus est, defricari.

Deinde, ubi ui-

Id est. Solium. E-
rat uas aquarium,
uel lapis excavatus:
in quo pleno ad um-
bilicum usque se la-
uantes stabant.

sum, ut in alueum
descenderet, ecce
ibi iste, de trans-
uerso, heus, in-
quit, adolescēs, pu-
eri tui modò me
pul-

2. Σχήματα.

3. Σιώσεις.

Incipit à duorum membrorum

ὀρθότης.

Δευτερίῳ. Simplex igitur circuitu. Verba
turn narratio, ἀφύψις ψι- uerbis quasi co-
λῶ, καὶ ἀφελῶς, caret gran- agmentare negli-
dioribus, & mediocribus git.
exornationibus.

tutum se esse dicit. Verba ita sunt finitima quoti-
diano sermoni: ut humiliora esse uix ulla esse ui-
deantur: Balneæ, uenire, perfundi, perfricari, in al-
ueum descendere.

Ἡθοποιῶν, & ἠθολογῶν.

Sequitur triū
membrorum la-
xior continuatio:

Huius generis sunt inter habet πειρώσεων
rogationes, responsiones, al quādam, rei sci-
tercationes, subiectiones, ra- licet inopinatae
tiocinationes, & fermocina euentum.
tiones.

S ij

Tantum facias, quan-
tum mihi irato satis
sit ad pœnam.

Euentus.

Scil. utrū uoluerint,
et potuerint te pul-
sare. Non negat: ne-
que defendit.

Ευχοία διαβλητικῇ,
τῆς κατὰ φρονήσεως
ἐπὶ ἐνέα. Criminatur e-
nim, uel conuitiatur
aduersario, ex loco
adiunctorū, seu per-
sona=

pulsauerūt: satisfac-
cias oportet. Hic,
qui id ætatis, ab
ignoto, præter cō-
suetudinē, appel-
latus esset, erubu-
it. Iste clarius ea-
dem, & alia dice-
re cœpit. Hic, uix
tandem, inquit, si-

ne me cōsiderare.
Tū uerò iste cœ-
pit uoce clamare
ista: quæ facile cui
uis rubores eni-
ce-

re posset. Ita petu-
lans es, atq; acer:
ut ne ad solarium
quidem idoneus,
ut mihi uidetur:
sed

2. Σχήματα. 3. Σιώσεις.

Μίμνσις.

Altera ἡδωτοῖα, & cō-
paratio humilis.

Est μονόων &
iste circuitus.

Responsio brevis.

καμπή, post ἐπεμ-
βολήν.

Rursus duæ μο-
νόωνες compree-
hensiones.

Huic adiungit-
ur ὁκινωλ &.

Μίμνσις in conuitio.

Timidum & minimè lo-
quacem, petulantem, & a-
crem εἰρωνικῶς appellat, id
est, nimium licenter dicacē,
& ferocem.

Τέκνωλ & com-
prehensio.

1. ΕΥΧΟΛΑΙ.

AUTHOR.

sonarum attributa, sed penes scenam,
hoc est, conuictum. & in eiusmodi lo-
Quod non in foro, cis, ¹exercitus sis.
ubi horologium e-
rat, seu celebri, & Conturbatus est
honesto loco, uersa-
tus sit: sed in scena,
& similibus locis, in rum. Cui, etiam
ter mimos, uilesq; nunc pædagogili
homines.

* Al. exercitatus.

Rursus euentus.

Ratio subiecta.

Cōfirmatio, qua
redit ad ¹ιστοριαν
priorē: quæ uitupe-
rationem habet: ut il-
la quandam lauda-
tionem adolescentis,
à uerecundia.

res ad auriculas
uersarentur, impe-
rito eiusmodi con-
uitiorum. Vbi e-
nim iste uidisset,
scurram, exhau-
sto rubore, qui se
putaret nihil habe-
re, quod de existi-
matione perde-
ret: ut omnia, sine
famæ, detrimēto,
facere posset.

2. Σχήματα.

3. Σύνθεσις.

Ελλειψις, breuitatis causa.

Membrum &
incisum extra am-
bitum.

Ενωσις.

Αιτιολογία. Quia adhuc Μορόνιδον ad
sub pedagogo erat à quo in iungit conuersio
stituebatur: & cuius iurgia nem.
adhuc auribus illius insona-
re uidebantur.

Est igitur personarum Αναπτασμός &
leuium, nullius authorita- σιάνθεσις, ἐκείνη.
tis humilis quaedam compa compositio, in
ratio. qua non est reddi-
tum, sed omissum
id, quod consecu-
tio flagitabat.

Infimæ igitur figuræ sententiæ sunt: quæ sic cō-
muniores esse videntur: ut quivis rem similem, aut
eandem faciliè inuenire posse putetur. Huiusmodi
sunt, quæ nihil habere videntur subtilioris, & al-
tioris sensus. Huic generi uerba accommodantur
trita, & communia: sed habito delectu. Debent e-
nim aliquantulum à communissimo, & peruulga-
tissimo usu recedere. Nam & in hac dignitatem
obtinebimus.

Homerus, Iliad. 7.

Ὡς εἰπὼν ὁ παῖς ὁρῶντο φαίδιμον ἔντονον,
Ἄψ δ' ὁ παῖς πρὸς νόλπον ἐνβόνοιο τίθηναι.
Ἐνὶ θνιῖ ἰάχων, πατρὸς φίλῃ ὄψιν ἀτυχέως,
Ταρβήσας χαλάρῃ τ' ἰδ' αὖ λόφον ἰπποχαιῖ τ' ἔλω.

Id est,

Sic fatus, suum filium, porrectis manibus, petijt il-
lustris Hector:

Πρᾶγματ' αὖτε = Statim autem puer ad sinum benè cinctæ nutricis
ἴκνησεν, καὶ οὖτε = Inclinator est, clamans, patris dilecti aspectum re-
λῶ, res tenues et fugiens,
exiles.

Tinniensq; æs, & conum equinis setis hirsutum,
&c.

Huius generis est oratio Ciceronis, pro
A. Cecinna, & aliæ.

Igitur genera figurarum, ex ipsis exemplis in-
telligi

telligi poterunt. Erit enim & attenuata uerborū
 constructio quædam. Et item alia, in gravitate,
 alia posita in mediocritate. Omne autem genus o-
 rationis, & graue, & mediocre, & attenuatum,
 dignitate afficiunt exornationes: de quibus supra *Vsus exornatio*
 locuti sumus: quæ si rare disponantur, distinctam, *num.*
 sicuti coloribus, si crebræ collocabuntur: oblitam *Modus earun-*
 reddent orationem. *dem.*

Μίξις τῶν χαρακτηριστῶν, mīxtura trium
 horum generum.

Sed figuram, in dicendo, commutari oportet: Non igitur μο-
 ut grauem mediocris, mediocrem excipiat atte- *νοειδὲς, unius-*
 nuata. Deinde identidem commutentur: ut facili *modi, & unius*
 satietas uarietate uitetur. Atque in his generibus *formæ debet es-*
 omnis elocutio uersari debet. *se oratio: sed ex*
omnibus con-
temperata, &
uaria, ἐμμεγής,
καὶ ποικίλη & λέ-
γεται.

Vitia elocutionis.

Caput III.

I. Κατάληψις, præceptum ὑπομνητικόν.

Est autem cauendum, ne, dum hæc genera con-
 sectemur: in finitima, & propinqua uitia conue-
 niamus.

II. VITIVM grauitatis, & eius descriptio, ὁμοιώσεις.

Nam graui figuræ, quæ laudanda est, propin-

**Turgida, &
inflata.**

qua est ea, quæ rectè uidebitur appellari, si *Sufflata* nominabitur. Nam ut corporis *συσφια*, bonam habitudinem tumor imitatur saepe ita grauis oratio saepe imperitis uidetur ea, quæ turget, & inflata est.

III. Partes, eademq; illius notæ.

Cum aliquid dicitur uerbis, aut	{ Nouis, & insolentibus. Priscis, & obsoletis. Duriter aliunde translatis. Gravioribus, quam res postulat.
------------------------------------	--

IIII. Exem-

III. Exemplum, τὸ κατ' ὑπερβολὴν
ὑψ. hoc modo.

1. Εἰννοία. AVTHOR. 2. Σχήματα. 3. Σιώσεις.
καὶ λέξις.

Νεμεσῆτι καὶ κατὰ πο- λότῳ, indi- gnationis ad uersus prodi- torem.	Nam qui perduellioni bus uenditat patriam: non fatis suppli- cij dederit: si præceps, in Neptunias, depultus e- rit, lacunas.	Verbū pri- scum, pro ho- stibus. Translatio πείραστινί, dura, & poeti- ca, ut ἀλλυγο- εινὸς esse uidea- tur. pro mari. Sic depultus, pro depulsus ἀρχαῖοι μὲν.	Est τέρας λθ' πείραστινί διηρημένα.
Ratio. Βομβηολο- γία, & intem- pestiuis orna- tus: pertinēt- que ad uoxen- δολίαν, & ὑ- ότιτα.	Pœnitet igitur istū: qui montes bel- li fabricatus est: campos sustulit pa- cis.	Rursus duræ translationes.	Huic alia adiungit eius- dem generis, quæ est ἀντι- κειμένα. Sunc igitur istæ cō- uerſiones me- diocres, non grandes: mi- nus turgidæ, & ampullo- sæ.
Cōclusio ἐγκυρίαι σπινος.		Αντίθετον.	

In hoc genus, cum pleriq; declinaſſent: & ab eo, quò proſecti ſunt, aberrauerunt: & ſpecie grauitatis falluntur: nec proſpicere poſſunt orationis tumorem.

Turget
igitur
oratio,
ſi ſunt

Εννοια, magnarum rerum, ſed falſe,
aut ſi ſunt res propè nullæ, uel leues.
Λέξεις, uerba noua, priſca, duriter alium
de translata, grauiora, quam res
poſtulat. Vt ſunt uenditare, perduel
lio, depultus, Neptuniae lacuna, ubi
ταπεινωσις eſt inepta & ſordida,
montes belli, campi pacis.
Σύνθεσις, compoſitio mobilior & du
rior. Vt, Non ſatis ſupplicij dederit
—vv—vvv ſi præceps, in Neptu
nias depultus erit lacunas.

Vitium mediocritatis.

Cap. V.

I. Ονομασία, καὶ ὁρ.

Qui, in mediocre genus orationis proſecti ſunt:
ſi peruenire eò non potuerunt: errantes perueni
unt ad conſine genus, eius generis: quod appella
mus Fluctuans, & Diſſolutum, λελυμένον, καὶ συν
δελεμένον. Eò quod ſine neruis, & articulis, flu
ctuat

Etuat huc, & illuc: nec potest confirmare: nec uiriliter se expedire. Caret igitur recta connexione partium, confirmationis & conclusionis, & recta usurpatione incisorum, membrorum, & comprehensionum.

II. Est ergo,

Ἀσύνδετον, non compositum.

Ἀνατάρκηνον, non rationibus, argumenti sue innitum, aut firmum.

Ἀσυμπέραστον, ἢ ἀσυλλόγηστον, non conclusum.

III. Exemplum.

Id est huiusmodi.

1. Ἐννοιαί.

AVTH.

2. Σχήματα.

3. Σώψεις.

Sententiae bonae quidem sunt, & πολιτικαὶ, pertinentes ad consultationem, & factum, sed imprudens & temerarium.

Socris nostri, cum beligerare nobiscum uellent, profecto ratiocinationa-

Est triū membrorum ambitus.

Ἐπεμβολή.
Διαβεβαίωσις.

1. ΕΥΧΟΛΙΑ.

AUTHOR.

Non proponit uiriliter.

Sententia est τὸ δῶκεν,
 ἢ τὸ ἀδῶκεν, eius quod
 fieri uel potest, uel non po-
 test.

Sententia, quæ non con-
 firmat, id quod proposuit,
 uiriliter.

Nec se hîc masculè, expe-
 dit. Vt enim infirma fuit
 probatio: sic totus iste ser-
 mo nulla ratione conclusus.

nati essent, et
 tiam atque et
 tiâ: quid pos-
 sēt facere. Si-
 quidem sua
 sponte face-
 rent: & non
 haberēt hinc
 adiutores
 multos, &
 malos homi-
 nes, & auda-
 ces. Solente
 nim diu cogi-
 tare omnes:
 qui magna
 negotia uo-
 lunt agere.

Non potest huiusmodi sermo tenere attentum
 auditorem. Diffluit enim totus: neque quicquam
 compre-

2. Σχήματα.

3. Σιώσεις.

Assueatio, ἀπόφανσις,
ὑποθέσεις.

Ad propositum subiecta
ratio, αἰτιολογία.

Clausula non
benè cadit: nec sa-
tisfacit auribus.

Hæc ἀνωλὸς
est: sed diffluit
præcipue in redi-
tu: etiam si σεμνὴ
sit ἀνάπαισις, pro-
pter epitritū pri-
mum.

Ἐπὶ νεῖκος θέτω, loco ip-
sius conclusionis.

Rursus alia re
tidem membro-
rum.

Similis cū pri-
ma κατὰ λῆξιν, ἢ
ἀνὰ πᾶνσις.

comprehendens, perfectis uerbis amplectitur. Ni-
mum etiam uerbis usitatis, ad summissum accedit
genus dicendi: ut humi quasi repere uideatur. Nul-
lum enim ferme uerbum hîc est graue, nullum om-
nino uerbum translatum.

VITIVM

Vitium attenuatæ figuræ.

Cap. VI.

Vrbanitas, dica-
citas, sales, &
ioci sunt τῆς
ἰχρύτης.

Aridū humi re-
pens, sine suc-
co, sine ornatu.

I. Ονομασία.

Qui non possunt, in illa facetissima uerborum
attenuatione, commodè uersari: ueniunt ad aridū
& exangue genus orationis: quod non alienum
est Exile nominari:

II. Exemplum.

Cuiusmodi est hoc,

Εννοια.

Sunt abiectissi-
ma, pueriles ni-
mium, nec con-
uenientes mo-
ribus.

AVTHOR. 2. Σχήμ. 3. Σωΰσεις.

Nam istic ad
balneas acces-
sit: ad hūc post
ea dixit: hic tu-
us seruus me
pulsauit. Post,
ea dixit hic illi,
considerabo.

Membra
Friuola tim facta est
est hæc hæc oratio.
ἰδιόλο. Sed membra
γία, καὶ sunt nimis
μικροῖς. uulgaria, &
propè pueri-
lia.

Ad balneas accessit, formula arida, & depres-
sa. Verba sunt ταπεινά, humilia, & abiecta: ine-
pta ταυτολογία etiam est ibi, postea dixit, & post.
Perti-

Pertinent huc λεπτολογία, ἢ λεπτολογήματα, Sed ad inflatū
 & λεπτολεχία, de minutulis, friuolisq; rebus sub, etiam pertinet
 tiles disputationes, argutaq; nugamēta Qui enim genus, ex mu-
 de rebus tenuibus disceptant, & friuola tractant, sca elephantū,
 λεπτολογεῖν dicuntur, argutari, subtiliterq; disse- &c.
 rere, ab Aristophane λεπτολεχῆς, ἡγεὶ λεπτολογοὶ
 dicuntur.

1. Εννοιαί. AVTHOR. 2. Σχήματα. 3. Σωήσεις.

Post ille con Hæc est nuga Scopæ sunt
 uitium fecit: toria narratio, hic prorsus
 & magis, ma & omnino æ= dissolutæ,
 gisq; præsen & χυμάτισ, si= ne figuris.
 tibz multis,
 clamauit.

Friuolus hic quidem iam, & illiberalis est ser-
 mo. Non enim adeptus est id, quod habet attenuā-
 ta figura, puris uerbis, & electis, compositam ora-
 tionem.

Atque hæc uolui superioribus, ex quarto ad
 Herennium, adijcere, de duabus dicendi formis, E-
 legantia, & dignitate, item de tribus perpetuis ge-
 neribus. De quibus omnibus alibi copiosius, Deo

iuvante, differetur. Interim hortor studiosos adole-
scentes: ut hæc coniungant cum ipsis Herennia-
nus præceptis, & ijs commentarijs, quos Micaëlus
Toxites, ex scholis Sturmianis, confecit.

DE VSV DVARVM FL- gurarum dicēdi, hoc est, quomo- do præcepta de Elegantia, & dis- gnita-

1. ELEGANTIA.

AUTHOR.

Latinitas.

Explanatio.

Hic unum-
tur,

quodq; dici-

Purè, &

apertè, atq;
dilucidè, idq;

Sermo enim
purus con-
servatur ab

uerbis pro-
prijs, & usi-
tatis.

omni vitio
remotus.

Etsi, nego-
tius familia-
ribus, impe-
diti, uix sa-
tis * otium stu-
dio

Conciliat sibi
benevolentiam, &
gratiam, commenda-

* Τὸ σοφὸν
φανερὸν, ἢ πρῶτον
προσπερὶς.

Autor ὡς τὸν
λατίνος, καὶ φι-
λοσοφικὸς αὐ-
τῶν.
Auctor ὡς τὸν
tute, iustitia, offi-
cij, industrie, &
studij, quas res, si-
ne arrogantia lau-
dat.

Genus di-
cendi est in-
termedium.

gnitate, & reliquis dicēdi formu-
lis dignitati subiectis, obseruari,
& annotari debeant, & possint,
in lectione bonorū scriptorum.

Cap. VII.

Exemplum esto præfatio Rhetoris Herennia-
ni, in suos quatuor libros.

2. DIGNITAS, 3. COMPOSITIO,

ἀξιώμα.

σύνθεσις.

Πρότασις, & παρομολογία. Incipit à perio-
yia. Fatetur enim se impedi do quatuor mem-
ri, & deterreri à scribendo brorum, quæ est
de arte dicendi, τὰ πωλοντι διηρημέν. Et quo-
να ἀίτια. niam compositio

1. Familiaria negotia. est uerborū con=

Dignitas est, quæ reddit structio, æquali-
ornatam orationem, uarie-
tate distinguens, προλήψα,
καὶ συνενδοχῇ κατ' ἀλλοίω-
σις, occupatione, & intelle-
ctione, per immutationem
numeri.

T ij

1. ELEGAN-

tia.

Latini-
tas.Expla-
natio.Ser-
mo
purus
ab
omni
uitio
remo=
tus.
Vi=
tia
ali=
temVer=
ba
pro=
pria,
et usi-
ta=
ta, tñs
dñer
verbas.

AVTHOR.

dio suppe-
ditare pos-
sumus: &
id ipsum,
quod da-
tur oñi, li-
bentius, in
Philoso-
phia cōsu-
mere con-
sueuimus:
tamen tua
nos, C. He-
renni, uo-
luntas cō-
mouit:† ut
de ratione
dicēdi, cō-
scribere-
mus.

2. DIGNI-

tas.

Αντίθετα. Nego-
tium, et otium,
et in his παρονο-
μασία.
Τὸ κατὰ προ-
τίμῳ, orato-
ria aestimatio, et
electio.

2. causa πω-
λυτιμῳ, philoso-
phia studium.
Προσφώνσις
ἀναθετική.

Αντείσχυω-
γῆ, ἢ ἀντιπατάλ-
λαξίς. opponit e-
num compensan-
do, causis impe-
diētibus, grauio-
res, impellentē,
et λογισμῷ. Οἷος
ἐστὶν, est uolun-
tas C. Herennij,
seu petitio.

† Περὶ φράσεως
ὁριζμένη.

3. COM-
positio.

ter perpo-
lita: idcir-
co eam
autor cō-
seruat,
primū
fugiendo
crebras
uocaliū
concur-
siones:
quæ uas-
tam, at-
que hian-
tem ora-
tionem
reddunt:
deinde ui-
tando e-
iusdem li-
teræ ni-
miam as-
fiduitatē.

Locus benevolentiae est, à sua persona, uel à suo officio, post παραλειφθὲν ponit τὸ πραχθὲν docilitatis, κατὰ γὰρ αἰσεί, qua de re enim scripturus sit, exponit.

Notandæ sunt hîc formæ loquēdi. Aliquem ne gotijs familiaribus impediri. Aliquē studio otium suppeditare. Item, Dare alicui otium. Et illud ipsum consumere in philosophia. Studiose negotiū aliquod suscipere. Item, Fugere laborem, & alicuius causa nolle scribere. Item illa contraria, alicquem impediri re aliqua: & alicuius uoluntate aliquem commoueri, ut de re aliqua conscribat.

1. ELEGAN- AVTHOR. 2. DIGNI- 3. COMPO-
tia. tas. sitio.

Lati- nitas.	Expla- natio.	Ne aut tua causa noluisse, aut fugisse nos laborē putares. Et eò studio sius hoc ne gotium su- sce-	προσπαύδο αὶ προσυπα- παντήσῃ, ἀ causis duabus falsis, uolun- tatis recusā- di, & fugæ la- boris.	Sequitur ambitus unius membrī, traiectione uerbi ex duobus confectus. Adiungitur huic δ' ἰνα λῶ περίοδοι δ' ἀν- ρῆμεν, ut inse- quens,
infer- mone, quò mi- nus is la- tinus sit, duo	Verba pro- pria sunt: quæ eius rei uer-		κατασπένῃ, & ἀπόστασις ἀνέξιστος ἐρε- να,	

possunt ba
 esse: sunt,
 Bar= aut es=
 baris= sent
 mus, de qua
 & So= loqui-
 locis= mur:
 mus. & no=
 minan= ricā, intel-
 ligeba-
 mus. Non
 enim parū
 habet, in
 se, fructus,
 copia di-

scepiamus: κα, à causa, quā
 quod te, ratiocinationem
 non sine uocant, λογικῶν,
 causa, uelle ἢ τελικὴν αἰτίαν,
 cognosce iudicio ipsius αἰσθητικῶν, ἡρίσας,
 re Rhetor Herennij. Affiduitas
 eisdem syl-
 labæ.

Υπόστασις. Rursus
 duorū mē-
 Εργασία, per brorum cō-
 ἐπὶ νουμῶν per su- uersio, συστά-
 um iudicium sub σε τῆς πρά-
 iectum. Alia cau γινώσκω, à
 sa adhortans, λο- rei cōmen-
 γινώσκω, rei commo- datione.
 ditas.

cen

Locus τῆς εἰρησίας, à persona Herennij, laude,
 & τῆς προσοχῆς, attentionis: à rei commendatio-
 ne, seu artis dicendi utilitate.

Synonyma. Ratio dicendi, rhetorica.

Copia dicendi. Commoditas orationis.

Phrases. Velle cognoscere rhetoricam. Copiam
 dicendi non parum fructum in se habere: si rectè
 gubernetur.

1. ELEGAN. AVTHOR. 2. DIGNI- 3. COMPO
tia cendi, & tas. fitio.

Lati- Expla- cōmodi.
nitas. natio. tasoratio

Bar= tur nis: si re, Tò ἐν τῷ πᾶσι In compo-
baris= oincia, sta intelli γαλλίας, inter- fitione dein-
mus ngi nō, gētia, & pretatio. de fugit eiuf-
est, exa. definita Tò καὶ ὑπὸ θε dem uerbi ni-
cum Vſita. ora. siv. miā assidui-
uer- ta tatione ani- tatem.

bum ali. Eadem ἐπι-
ali. μὴν in eodem
quod Vſita. membro facta.

uitio= Conclufio, Κυνδοεσθός,
ſe ef- ſeu ἀποδόσις, post δινωρί-
fer. qua conciliat ſi= αν,reditus
tur. bi bencuolentiā, fit ad μονονα-

res, illa, διαβολῆ. Græco= λίαν.

que Græ rum enim Sophi Nec utitur
ci ſcripto ſtarum, ut Her- cōtinenter,
res, inanis magoræ, notat ſed per διὰ

arrogātis criminando ar= ζημα, inter-
rogantiam. Do= uallum, ſimi-

cauſa, ſi cilitatis eſt, dum liter cadenti
bi aſſum- oſtendit ſe tantū bus, & defi-

pſerūt, re neceſſaria tradi- nētibus uer-
liquimus. turum. bis.

Αντίθετον.

T iij

Coniugata sunt, ars, & Græci scriptores.

Contraria. Assumere aliquid: & aliquid relinquere.

Differentia. Conquirere quæ nihil attinent: et sumere, quæ ad rationem dicendi pertinere videntur.

In assumendo promiscua notatur copia, conquisita arroganter, absque delectu: in sumendo delectus habetur rerum tantum necessariarum.

1. ELEGANTIA. AVTHOR. 2. DIGNITAS. 3. COMPOSITIO.

Lati- nitas.	Expla natio.	Nam illi, ne parum multa scis	Comparatio, ἀντιπαράβολος. Τέλειωλ & προσᾶ λή. ψει, principio πρότασις, κατ' ἐπεμβολήν
Solæ= cismus, est, cum	Ea, quæ uer= fantur	se uideren- tur, ea con- quisiuerūt:	κατὰ διαβολήν. Eius si- nis est odiū, & inuidia.
uer- bis plu= ribus	in ser- mo= ne, & con=	quæ nihil attinebāt, ut ars diffi-	Transfectio- nem uerborū igitur uitat, quæ non est concinna.
con- se= quens uer=	sue- tudi= ne quo-	cilior co- gnitu pu- ta	προσαπόδο- σις.

bum
superiori
non
accommodatur,
Cicerone
non
consequens,
το α
νανό
λοβορ,
ή αλα
τάλ
αλλορ.

tidia
na.
Græci
οιωθό=
τα ονό=
ματα,
καί ρή=
ματα
solent
appel-
lare.

taretur.
Nos au-
tem, ea,
quæ ui-
deban-
tur ad ra-
tionem
dicendi
pertine-
re, sum-
pimus.
Non es-
nim, spe-
questus,
aut glo-
ria com-
moti, ue-
nimus
ad scri-
bendum,

Ανταπόδοσις Iterum μο-
συτάσει. Motū νόησις.
habet, beneuo-
lentiam, et a-
morem.

Est quedam
αντανάμλασις, Δινολη τε
in assumpse- ταμένη εξ αντι
runt, et sum- παραβολής.
pimus.

Προσαπόδο-
σις, διαστολή
των αιώρων.

Falsæ causæ
susceptæ scri-
ptionis, αἴρεσις.

Arrogantia sunt, sibi aſſumere aliquid: uideri uelle ſe non parum ſcire.

Gloria commotum uenire ad ſcribendum.

Auaritia. Spe queſtus uenire aliquem ad ſcribendum. ut *ἡγοῦντο αὐτῶν σοφιστὰς* faciebant.

Officij. Aliquem ſua induſtria amici uoluntati morem gerere.

AVTHOR.

2. DIGNI- 3. COM-
tas. positio.

quemadmodū
cæteri: ſed, ut,
induſtria no-
ſtra, tuæ morē
gerat uolunta-
ti. Nunc, ne ni-
mium lōga ſu-
matur oratio,
de re dicere in-
cipiemus. Sed,
ſi te unū illud
monuerimus:
artem, ſine aſſi-
duitate dicen-
di,

Vera cauſa, Fugit er-
ἰδιώτας, θεοῦ go longā
σα, generali uerborum
ſententia. continua-
tionē, quæ
Μετὰ βραχίονος, & audito-
ν ὁ ἀκούων ris aures
ὡς, dige- & ſpiritū
ſtione. Attē oratoris
tionis locus lædit.
eſt, *καθ' ὅ* Altera dur-
πρόχειρον. orum mē,
Promittit brorum
enim, ſe iam comple-
dere eſſe di xio.
cturum. Tertia *ἀπὸ*
ἡμῶν & *ἀπὸ*
ὑπομνήσεως, *πρὸς*, ut il-
common- la ſuperi-
or.

di, nō multio ἐπιλογι
tum iuuatw, conclu
dens.

re, ut intel

ligas, hanc

rationem

præceptio

nis, accom

modari ad

exercitatio

nem opor

tere.

Επιφώνη= μονοπόλδ.
μα, ἀ καυσis
adiuuantibus.

Επισυάφης τῆς
Vitijs
itaque in com
positione uita
tis, reliquum o
peris consumit
in dignitate.

Ars difficilis cognitu putatur.

Aliquid pertinere ad rationem dicendi.

Artē, sine assiduitate dicendi, nō multū iuuare.

Rationem præceptionis, ad exercitationem ac
commodari oportere.

INTERPRETATIO uerborum Græcorum.

CAP. I. LIB. I.

Τῷ κατ' ὄνομα νομματικῷ.) Articulo factō sin
gulis uerbis.

Ἀποφαντικῷ.) Pronunciando sine interroga
tione.

Εγω=

Ερωτηματικῶς, ἐν τῇ παταφορᾷ.) Interrogatio, in ambitu accusatorio.

Πεύσις ἀναντίρρητος, καὶ ἐνστάτινι.) Interrogatio, quæ refelli, non potest: quæq; instandi causa est facta.

Σωματογραφικῇ.) Quæ describitur corporis alicuius forma.

Προσυνάψις, ἐνσυνάψις, ἐπισυνάψις.) Id est, adiunctione facta in principio, medio, & fine.

Προσάψις.) Adiunctione facta in fine.

Εξ ἀναιρέσεως συμπλοκῆς.) Copulatione, per negationem.

Υποστάσις.) Continuatione, quæ fit particulis ἀποδοτικαῖς, mutuò sibi respondentibus.

Μερισμῷ.) Distinctione, quæ fit particulis.

Πνευματοειδὴς σιμύθσις.) compositio, quæ spiritus oratorij habet similitudinem.

Υπόμνησις τῆς παρατηρήσεως ἐνεκα.) Commotio, observationis causa subiecta.

Επωδὸν.) Id est, minutū carmen lyricum. Επωδιδόν.) Quod speciem habet minimi carminis, apud Lyricos: ut est Adonium.

CAPVT II.

Κατ' ἀποδοχὴν.) Exceptione, qua primum membrum, ab insequenti excipitur. Τόκωλον, ἰσόκωλον, μακρόκωλον. Compar trium membrorum, quorum

quorum postremum est ceteris procerius, duabus ad minimum syllabis.

Συμπλοκή, πολυσυωδέτω. Copulatio, pluribus facta coniunctionibus, ijsq; copulantibus.

Συόθεσις ἢ συμπλοκή.) Compositio, atque conexio contrariorum. De qua 2. Top. Aristoteles.

Ανομοιοδχημονία.) Diuersa conformatio membrorum in qualitate.

Καταφατική.) Aientia, affirmantia.

Στερητική.) Negans.

Ελεγκτική, ἢ ἐπιτιμητική, τῆς σφοδρότητος.) Coarguens aduersarium, eundemq; reprehendēs, id quod est acris, uehementisq; dicendi formæ.

Τὸ ἀδρὲς πλάσµατος.) Figuræ grauis, seu grandiloqui, sublimisq; generis.

Πρωϊθυσις λαμπρὰ, καὶ ἡδυ.) Fiducia oratoris, splendida figuræ, eademq; morati generis.

Τὸ διαλύτορον.) Dissolutum.

Ἰσοσηλείαν.) Genus est eius exornationis, quæ compar dicitur: ueruntamen nō in omnibus membris, sed in aliquibus duntaxat.

Διπλασιασµὸς.) Duplicatione, & geminatione.

Περιοδικόν, ὑποφύγµατι, κατ' ἐρώτησιν.) Circumductum adiunctione, & interrogatione pronuntiatur.

Ομοιοπατάλλινος.) Similiter desinentibus.

Τὸ μέσθ, ἢ ἀνθρῶ, ἐν τῇ ἐπιδήξει, χαραντῶ
 ϑ.) Intermediij, seu floridi generis dicendi, in ge-
 nere demonstratiuo, seu in exornatione, et lauda-
 tione. Πνευματοειδὲς βραδύ.) Quasi spiritus o-
 ratorij productio, sed tarda, et insistsens. Επι-
 δεκτικῶ.) Exornans, commendansq; personam.

Σχοινότενῶ.) In morē chordæ, aut funiculi ex-
 tensa, atque producta. Προανάρτησις, ἢ ἀπὸ τῆς
 νοῦς.) Suspensio sententiæ, per coniunctionem,
 uel μεσόφραση. Παρομοιώσει.) Verborum in
 exitu similium terminatione. Καθ' αὐτὴν, τὸ
 μέσθ χαραντῶ ϑ.) Per se, temperatæ figuræ.

Ομοιοκατάλητον, κατὰ τὸ τέλος ϑ.) Similes
 uerborum utrobique exitus.

Nulla σύνδεσις, nulla ὑπόμασις.) Id est, membro-
 rum copulatio, aut suspensio.

Πύσμα.) Percunctatio. Αντίθεσις, ἢ ὑπο-
 ποσά, obiectio. Απάντησις, ἢ ἀνθυποποσά.) Re-
 futatio, occurrens obiectioni opposita, aduersariæ
 sententiæ obiectione, seu oppositione. Ερώτη-
 σις γενικῶ.) Interrogatio generalis. Εἰδικῶ.)
 quasi dicas, specialis, quæ partis est unius.

Αφαιρέσις.) Remotio. Απώνεσις αὐτῆς.)
 Responsio refellens obiectionem illam. Διαφέν-
 ξει.) Disiunctione, quæ fit particulis. Αντίπα-
 ραβολῶ.) Comparatione. Η καθεύς.) Rei uni-
 uerse. Λήμμα.) Sumptio, pars, membrum.

Απὸ αὐ-

ΑΠΑΝΤΗΤΙΚΗ.) Occurrens obiectioni, eamq;
refutans. ΠΕΥΣΙΣ.) Interrogatio. ΥΠΟΒΟΛΗ ΛΥ
ΤΙΚΗ.) Subiectio refutans. ΜΕΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΣ.)
Subiecta ratione, ΛΥΣΙΣ.) Responsione, quasi
refutatione.

CAP. III.

ΓΛΑΦΥΡΟΝ, ἢ ΜΕΣΟΝ ΠΛΑΣΜΑ.) Concinnum, &
intermedium genus. Τῆς ἀδρότης & χυμῶ.)
Grauis figuræ ornamentum. ΑΓΑΝΑΚΤΙΚΗ.)
Iram præ se ferens interrogatio, seu παθυτική.
ΑΝΑΝΑΙΩΣΙΣ.) Renouatio eiusdem sententiæ, di
uersis, idem tamen significantibus uerbis conti
nenter facta. Idem quod παλλολογία. ΑΔΡΟΤΑΤ
ΤΟΡ ΤΩΤΟ, ὅτι σφοδρότατος.) Grauiissimū illud est:
quia uehementissimum. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙ, &c.)
Conclufione, cum enumeratione plena, remotio
ne cæterarum partium, & unius ad extremum po
sitione, uel conclufione, quæ fit affirmando.

ΠΕΝΤΑΜΕΛΟΥ.) Quinque membris constans.
Ἡ ἐν πῶλοις συνίθεσις.) Compositio facta mem
bris. ΑΡΧὴ νομματική.) Principium incisæ ab
solutum. ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΝ, &c.) Cohortationem
habens, & propè per omnia par, copiosum uer
bis idem declarantibus, eorumq; proprietate di
stinctum.

Προσποιητικὰ, ἐν τροχασμῷ.) Imperandi modi
 uerba, in coniectura. Διμαντιὸν.) Iudiciale, so-
 rense. Ἰσα πῶλα, δὲ ὅλῃς.) Numero syllabarum
 comparia membra, per omnia. πολυαῖαν.) Adu-
 lationem. Θερραπεντινὸν.) Ad emerendum tan-
 quam obsequio quodam, fauorem, amoremq; di-
 rectum. Απαρχαυόθυτον.) Nō sine mitigatione,
 seu correctione: qua mitigatur, & lenitur asperi-
 tas. Κολαπεντινὸν, & ἡδινὸν.) Adulatorium, &
 amabilem morum significationem dicentis ha-
 bens. Ανευ ἀποδόσεως.) Absque reditu, seu reffe-
 xione. Ανανεφαλαίωσις.) Præcipuorum locorū,
 seu capitum enumerationem, & repetitionem.
 Αγαπήσις.) Indignatio. Επιλογική διείρω-
 σις.) Amplificatio peroratoria, comprehensione
 accusatoria. Επιτροχασμῷ.) Celeriter multas
 res percurrente, breuiq; expositione.

CAP. IIII.

Σχῆμα τῆς συνεκείας.) Ornamentum perspi-
 cue orationis, se ipsum interrogare: sibi ipsi dein-
 de exiguo facto interuallo, respondere. Διπλὴ
 ἐπαναφορὰ, duplex repetitio. Ταυτότητα.) Bar-
 bari identitatem uerterunt, id est, eiusdem uerbi
 repetitionem. Τῆς λεπιοτήτος.) Tenuitatis gra-
 cilitatis, attenuatæ figuræ. Μιμητινὸς.) Per imi-
 tationem, & fermocinationem. Γλυκύτητα.)

Sua

Suauitatem. Διασηνέειν.) Illustrationem, seu e-
 uidentiam. Ex διηγέσει, ἢ δρᾶματι.) Ex nar-
 ratione, ἢ imitatione. Οξύμωρον αὐξητικόν.)
 Fatuè acuta oratione, amplificanti. Τὰ προσε-
 χῆ.) Continentia cum ipso negotio. Περιπέτεια.)
 Exitus inopinatus.

CAP. V.

Ἄλλα περὶ τῆς τῶν προγόνων κρίσεως ἐρώτη-
 σις.) Alia, de maiorum iudicio, quæstio. Ὑπόλη-
 ψις αἰτιολογικὴ, ἢ ὁρεκτικὴ.) Subiectio respon-
 sionis, causam reddens, nempe impellentem. Αν-
 ταμειβὴν διηλογικὴν.) Alternæ partes in interroga-
 do, ἢ respondendo, aptæ sermonibus, seu dialo-
 gis, qui sunt ἀμοιβαῖοι λόγοι.

CAP. VI.

Ὑπεραπολογία ἀντιστατικὴ.) Sui ipsius defen-
 sio, facta comparatione. Διαιολογικὴ γᾶσις.)
 Status iuridictalis. Ἀντίστασις.) Comparationē,
 uel compensationem.

CAP. VII.

Εν τῶν διαφερόντων παραδιαστολή.) Rebus
 differentibus facta distinctio. Συμπερασματικὴ.)
 Concludens rationem.

CAP. VIII.

Περὶβολήν.) Circumductionem. Σχηματισμῶ.) Conformatione, quæ sit ornamentis uerborum, atque sententiarum. Περιωτινῶ.) Propè adæquata. Επιχειρηματινῶ.) Rationem comprehendens, atque circumducens. Συγκλητικῶ, καὶ συμπερασματικῶ.) Circumducens, concludensq; Ενθυμηματινῶ.) Argumētosa, cōstans ratione, & conclusione. τῶ κατ' ἐρώτησιν.) Interrogationis figura. Υπερολογίᾳ τῇ κατὰ συνεστραμμένον.) Præpostero ordine, per immutationem particularum, referendi & demonstrandi, ἀναφορικῶς, καὶ δεικτικῶς μοῶς. Επιτιμητικῶ, καὶ διαβλητικῶ.) Reprehendentes, & criminantes aduersarios. Χιαζόμενῶ.) Aptæ commutationi, per deussationem. Πρόθεσιν νομματατινῶ.) Adiectionem incisi ad membri finem.

CAP. IX.

Καμπύλῶ.) Flexum, seu reflexionem, quam sic Demetrius Phalereus nominat, eadē dicitur ἀνάκταμψις. Κατ' ἀποτομίαν.) Per abscisionem, uel amputationem. Τῇ γλαφυρῇ εἰδὲς.) Concinnæ figuræ. Κατ' ἀρχὴν, καὶ κατὰ τέλος.) Initio, & fine. Ομοίωσιν.) Similiter incipientia. Πλαγιασμός αἰτιατικῶ.) Mutatio casus recti, in obliquum, qui est accusandi. Δοτικῶ.) Dandi casu. Πάλιν αἰτιατικῶ.) Iterum accusandi. Κλητικῶ καὶ

ἢ, κατ' ἀποστροφῆν.) Vocandi, per conuersionem,
uel appellationem certæ personæ. Καταπλοῆ.)
Interpositione, & declinatione, ab inchoata sen-
tentia. Τῶ χυρῶ χαρῶντῶ.) Attenuata figu-
ræ. Αφαίρεσις τῶ ὀριζοµενῶ.) remouio desinuti.
Ορισμοὶ διαστατικοί.) Desinitic nes distinguen-
tes. Επενθέσει.) Interpositione. Τὸ πρῶτον λῆµ-
µα.) Prima pars, aut sumptio. Τὸ μέσος λόγος.)
Intermediæ figuræ orationis. Ψεντινῶ.) Vita
perantes. Τὸ διττὸν.) Verbum, quod duarum
est rerum nota. Πολύσηµον.) Verbū quod am-
pites, & multiplices habet potestates.

CAP. XI.

Τρόποι τῆς λέξεως.) Modificationes, uel modi
singulorum uerborum.

CAP. XII.

Τῇ μεταχειρίσει, uel μεταχηµατισµῶ.) Com-
mutationi. Γοργότυτ.) Orationis uelocis.
Αντίφασις.) Eiusdem tanquam uerbi diuersa in re-
petitione potestas. Μειγῆα.) Finis periodi cur-
tior principio. Τεταµένον.) Explicatum, produ-
ctum, dilatatum. Κατὰ πῶ γεννην.) Casu gi-
gnendi. Αποδοτινὰ μόρια.) Particula, quæ pro-
pter necessariā consecutionē, reddituæ dicuntur.

Ελλειψις.) Prætermiſſionem, omiſſionem. Επι-
 συναλοιφή.) Contractione, quæ Grammaticis eſt
 συναίρεσις, ἢ ὑπόσις. Παράγραμμα.) Annomi-
 natio, per uocum commutationem. ut, uenit,
 κενίη. κόραξ, κόλαξ. Huc illud Timonis dictum
 quod παραγραμματισμὸν habet pertinet: ὡς αὐτὸς
 πλάσει πλάττωρ πεπλάσμένα, θαύματα εἰδώς.

CAP. XIII.

Αὐτοπρόσωπον.) Ad suam personam relatum.
 Κατηγοριαὶ.) Accusantes. Αγωνισμὸς.) Alter-
 catione. Απολογητικὴ.) Defendens. Συμπλή-
 ρωσις.) Dictorum repetitio breuis in transitione.
 idem quod ἀπαρτισμός. Εὐαγγελία τῶ ἐφέ-
 ξης.) Promissio deinceps dicendorū. Idem τὸ ἐξῆς,
 ἢ τὸ μέλλον.

CAP. XIII.

Διαβολὴ τῶ μίσους ἐνεκα, ἀπὸ τῶν πρᾶχθέντων.)
 Criminatio, ut in odium aduersarium trahat, ab
 eius factis. Επιλογιμὸς.) More perorationis.
 Αντιδιαφορὴ ὀριστικὴ.) Discriminatio, per defini-
 tiones. Τραχέα χήματα.) Asperæ figuræ. Θρα-
 συσμομίαν, ἢ ἐλευθεροσμομίαν.) Oris, seu linguæ au-
 daciam, & libertatem. Αδεια.) Licentiam, liber-
 tatem audaciam, ubi non est metus. Προεπιπλή-
 ξει, ἢ προδιόρθώσει ἀπορηματικῇ.) Præcastigatio-
 ne,

ne, uel antequam dixerit, correctione, per dubitationem. *Κατασκευή.*) Ratio, uel probatio. *Πρόνεισις*, iudicium suum praepositum. *Ενθεσις.*) Expositio. *Επίκεισις ἀντιπατάλλᾳς.*) Subiectum dicentis iudicium, compensatione. *Τὸ τῆς αἰτίας.*) Ratio. *Κατὰ πῶλα κομματινά.*) Membris paribus, breuitate, incisis. *Επιφωνήσε.*) Acclamatione.

CAP. XV.

Επαντινῶς) Inductione. *πυνναῖς, καὶ δι' ἐλαχίστου ἑξαλλαγαῖς.*) Crebras, & breuiter adhibitas uerborum commutationes. *Ελλείψις τῶ ἀναφορικῶς μορί.*) Omissio referendi particulæ.

CAP. XVI.

Επανόρθωσις ἀξυγνῶν.) Correctio amplificās

CAP. XVII.

Ανισομακρόκωλ.) Imparium membrorū, in fine dilatata, productione membri. *Προτρεπτικῶς, ἐξ ἀντιπαράβολῆς.*) quæ cohortationem habet, per comparisonem. *Εναντιωματικῶς.*) Aduersatiua. *μεριστικῶς.*) Distinguentes. *Λέξις κατεστραμμένη.*) Dictionis genus conuersum, atque contortum. *καθ' ὑπόθεσιν.*) Ornamento quod conditionem habet. *κωλικῶς.*) Membra-

tim. Στρογγυλότητα.) Rotunditatem. Κατ' ἐπι-
 πεμβολήν.) per insertionem, ut Trapezuntius con-
 uertit: quæ est membri unius, aut etiam plurium
 interpositio. interciso membro: eadem quæ κατὰ
 πλοὴν quæ fit in medio, post διακοψήν, sectionem.
 Hæc semper reditum habere debet, quæ ὑποστροφῇ
 dicitur. Μετάβασις.) Quædam à re propo-
 sita, auersio, facta exclamationis, aut doloris cau-
 sa, uel alterius animi cuiusdam motus. Διακρίσις
 νη.) Distincta membra habens. Ανταποδόσει τῆ
 μίσεως.) Conuersione partitionis. Μεταποι-
 σει.) Commutationi. Ισοσκέλις.) Duorum
 membrorum adequatio, tertio impare. Ανάλυ-
 ψις τῆ πρώτης ἰσότητος.) Resumptio primi mem-
 bri compar. Ερώτησις ἐλεγκτική, καὶ ἀγανακτι-
 κή.) Interrogatio coarguens, et iram præ se ferēs.
 Πρόδεξις.) Adiectio ad finem. Κατὰ τὸ σιωπῶ-
 μενον.) Per id quod, cum silentio sit prætermis-
 sum: tamen per se intelligi potest. Καταλλή-
 λως, ἢ ἐπαλλήλως, καὶ συνεχῶς.) Coherenter, seu
 continenter. Sed Εναλλάξ, ἑπαμοιβασθόν, καὶ χω-
 εριστικῶς.) Alternatim, et seorsim, uel seiunctim.
 καταλληλότης, est coherentia, quæ opponitur
 ἐναλλάξει, ἢ ἐπαλλάξει, permutationi, quæ fit
 mutatis uicibus, quæ et ἐπαμειψις dicitur.

Απραμύβησις ἐπιτίμησις.) Reprehensio, absq̃
 mitigatione, seu correctione, quæ παραμύβησις, et
 ἐπιθεράπευσις, ἢ ἐπιθεράπνευσις dicitur. Λαμπρό-
 τας

της πεποιθήσεως.) Splendor ex fiducia bonae cau-
sa. Θερὰ πείρα ἡθικῶς.) Moratè lenitam περί-
τολμήα, cōmemorationem de sua scientia. Quae
per se odiosa, & inuidiosa est.

CAPVT XVII.

Πρότασις μονήνωλ.) Propositionio periodi uno
membro absoluta. Ανώδοσις τρίνωλ.) Redi-
tus, siue conuersio trium membrorum. Μερίσ-
μω.) Distributione. Θετική.) Infinitae quaestio-
nis, atque propositi. Ομοιωσις.) Similis exi-
tus casuum. Διασττική.) Distinguentia. Ορί-
στική.) Definientia. Τῶν ἐπομένων ἀποτῶων.) Con-
sequentium absurdorum. Βραδυτέρα.) Tar-
dior. Ἀντανώδοσις.) Similitudinis conclusio,
quam redditionem, accommodationem, & ada-
ptationem uocant.

CAP. XIX.

Τετράνωλ.) Quadrimembris. Εννεασύλ-
λαβα.) Nouem syllabarum. Εξασύλλαβα.) Sex
syllabarum. Εὐματάσμενον.) Ratione munitum.
Πλεονάσσα ἐπαναστροφή.) Crebra eiusdem uerbi
tam in exitu, quam in principio membrorum re-
petitio. Πολύνωλ.) Pluriū membrorum. Προ-
αγόρευσις, ἢ προῤῥήσις τῶν ἐνδοσκομένων.) Prædi-
ctio, seu praesignificatio, atq; denunciatio eorum,
quae euentura sunt, conditione quadam. Μετὰ δει-
νότητος.) Cum amplificatione graui, in exaggeran-
da indignitate.

Παροξυστικός λόγος.) Animum alicuius exasperans, irritansq; ad uindicandum oratio. Αύξητικὸν δεινολογικόν.) Amplificans, & indignationem iudicum mouens exornatio.

CAP. XX.

Τὸ καθ' ὅλῃς.) Res uniuersa, uel totum. Τὰ καθ' ἑμῆς.) Partes. Πρὸ ὀμμάτων πόσεις.) Ob oculos positio. Επιφώνημα χειλιαστικόν.) Acclamatio indignabunda. Προσχωρευτική.) Vetans, prohibens. Περιστατικὸν πίσιν.) Quæ circumstantijs, attributionibusue rerum, atque negotiorum fit, probationem. Τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους.) Comprehensio, uel complexio omnium, quæ in negotio gesta sunt usque ad finem, inde usque ab initio repetita, & exposita. Ἠγόμενα.) Antecedentia, uel præcurrentia negotij gestionē, τὰ πρὸ τοῦ πράγματος & Theoni Sophistæ. Προσεχῆ.) Continentia, & coniuncta cum ipsa negotij gestionē. Επόμενα.) Consequentia, ea quæ negotium ipsum sunt consecuta. Πίσις ἀτεχνός.) Probatio inartificialis, Quintiliano. Εργασία διαλογική.) Tractatio per sermonem. Συμβόσει πνευματικῇ.) Compositione, quæ sit productione spiritus dicentis.

IN

VERBORVM GRAEC. 313
IN LIBRVM SECVN-
dum translatio.

IN TITVLO.

Οριστὸς, διακριτὸς, παραδειγματὶς.) Qui
liber res propositas definit, & partitur, cum in-
dicatione exemplorum.

CAP. I.

Σαφὴν εἶαν) Dilucidum genus orationis. Εὐ-
νομίαν, νομιότητα, λόγον κεκαλλωπισμένον.)
Ornatum. Μεγαλοπρέπειαν) Magnificentiam.
Εχμιατισμένον.) Figuratam orationem, hoc est,
luminibus uerborum, atque sententiarum dis-
tinctam.

CAP. II.

Χασμωδίαν, ἢ κενὸν τῷ λόγῳ.) Hiatum ora-
tionis, uel hiulcam coagmentationem, continua-
tionemq; uocalium. Ταυτακισμὸς.) Assiduam
repetitionem consonantis T, in principio uerbo-
rum. Καππακισμὸς.) Assiduitas literæ C, & co-
gnatæ Q. Εἰρομένη λέξις.) Oratio fusa, & tra-
cta, seu pendens. Αναβολή) Dilatio, suspensio
sententiæ. Fuerunt autem ἀναβολαὶ apud Dythy-
rambicos poëtas prolusiones quædam, quæ ante
legitimum carminis sonum fieri solebant: non dissi-
miles ijs, quæ, ut scribit Quintilianus, ante, fauo-

ris emerendi gratia canebant: quam legitimum carmen inchoarent: *ἔ* προοίμια nuncupabant: à qua re, per similitudinē, προοίμια principia, in orationibus, à rhetoribus appellantur. Contraria igitur erat antistrophis. Hæ namque certò uersuum numero continentur: illæ incerto, *ἔ* penè infinito feruntur. Similis igitur ἀναβολὴ ueterum compositio fuit, ut Herodoti Thuriij, *ἔ* aliorum: quorum oratio, nulla periodi habita ratione, cò excurrerat: quò tulerat impetus.

CAP. IIIL.

Κάλλος, δεινότης, σφοδρότης, καὶ τραχύτης.)
 Venustas, grauitas, acrimonia, *ἔ* asperitas.
 Ἐχῆμα παθητικόν, ἀγανακτικόν, καὶ χετλιαστικόν.) Ornamentum accommodatum ad perturbationes, commouendosq; animos, ad iram, indignationem, aut similem motum. Διάσκεψις, ἢ ζήτησις.) Inquisitio, *ἔ* inuestigatio causarum. Λογολιής.) Sermonis speciem præ se ferens. Προσηκτικόν.) Ad audiendum attentè accommodatus. Περιεπαλῆς.) Concinna, *ἔ* uenusta. Μεταφορά τῆς θέσεως, ἐπὶ πλὴν ὑπόθεσιν ἀμφισβητήσιμην.) Translatio propositi, seu quæstionis infinitæ ad controuersam causam. Ἀντίθεσις συνηκτικὴ, καὶ ἐνθυμηματικὴ.) Contentio comparatione, *ἔ* conclusionē absoluta. Ἀνατάρσιν.) Nulla ratione

tionē, uel argumento munita. Ἀναμφισβήτη-
τον, καὶ ὁμολογούμενον, ἢ ἐνδοξότερον τῷ βετιμῶ-
τι.) Non controuersum, sed confessum, & pro-
babilius eo, quod est in quaestione, hoc est, dubiū,
ideoq; minus probabile, ἢ τὸν ἐνδοξον.

CAP. V.

Τὸ πλῆθος τῶν συλλαβῶν, ἢ ὁ ἀριθμὸς.) Mul-
titude, & numerus syllabarum. Τῇ μακρότητι
ἢ χρόνῳ μακρῷ.) Longitudine, seu longo tempore.

CAP. VI.

Παραμειβὴ τῶν ἐσχάτων λέξεων.) Transductio,
permutatioq; uerborum in fine, & principio di-
uersorum membrorum.

CAP. VIII.

Συμπέρασμα ἐκ τῆς ἀπαριθμήσεως, καὶ ἀφαι-
ρέσεως, ἢ ἀποφάσεως συμβαίνον.) Conclusio ex enu-
meratione, & remotione, uel negatione confecta.

CAP. XV.

Σύθεσις τῶν ἐναντίων.) Compositio contra-
riorum. 2. Topic. Ἀπλῶς κατηγορητικόν.) Sim-
plici constans, nudaq; accusatione. Κατὰ τὴν
ἀντιπαράθεσιν προσωπικὴν.) Cum comparatio-
ne personarum coniunctum.

CAP.

CAP. XVI.

Εναργέστερον τὸ πρᾶγμα προεξιμένον ποιεῖ.)
rem efficit illustriorem, & euentiore.

IN LIBRVM TERTIVM, locorum Græcorum conuersio- nes, in Latinum sermonem.

CAP. I.

Ἀδρὸς χαρὰς
στῆς, stilus
sublimis, u-
ber, dicendi
genus sum-
mum, & grā-
de. Et ἀδρὸς
της, ἢ ἀδρὸς
υς, ubertatē,
plenitudinē,
& abundan-
tiam signifi-
cat.

Τρεῖς χαραντῆρες εἰσι, τῶν λόγων, τὰ καλῶμε-
να πλάσματα, &c.) Tres sunt orationum gene-
ra, atque modi, quæ figuræ nominantur: quarum
unum uberem uocamus, secundum gracilem, ter-
tium mediocrem. Donatus, in Virgilij Maronis ui-
ta, stilum ἀδρὸν, ualidum interpretatur. Gellius
lib. 7. cap. 13. Et in carmine, & in soluta oratio-
ne, genera dicēdi, inquit, probabilia sunt tria: quæ
Græci χαραντῆρας uocant: nominaq; eis fecerūt:
ἀδρὸν, ισχνὸν, μέσον. Nosq; quem primum posui-
mus, uberem uocamus: secundum gracilem: tertium
mediocrem. Vberi dignitas, atque amplitudo in-
est, &c. Περὶ ὕψους τῶ λόγου.) De altitudine, sub-
limitateq; in dicendo, Longinus Rhetor. Τὸ μὲν
ἔρ ἀδρὸν πλάσμα ἐνεῖνὸ ἐστίν, τὸ καὶ τῇ τῶν λέξε-
ων, καὶ τῇ τῶν νοημάτων πατασνευῇ, μεγάλας ἐ-
χωρ ἐμφάσεις.) Grandis figura est: in qua non so-
lum

lum uerborum, sed etiam sententiarum structura
 magnam in se uim habet. Τὸ πρῶτον, ὅτι λόγος αὐ-
 ξητικὸς.) Locum communem, ὅτι orationem am-
 plican-tem rem confesam, nempe peccati, aut sce-
 leris nefarij, in proditorem patriæ. κεφάλαια
 τῆς πρᾶξις τῆς ἁμαρτίας.) Loci constitutionis ne-
 gotialis. Τὸ ἀδυναμία τῆς ἀπαγγελίας, sceleris
 expositione. Theon. τὰ συνεινόμενα.) Ea quæ
 cum re proposita cōferuntur, sunt minora. Αὐτὰ
 πλοῦσι τὴν πρᾶξιν.) Applicatio rei propositæ,
 ad res externas comparandi causa assumptas, τὰ
 προφερόμενα nominantur in inductione. Ipsa au-
 tem res proposita τὸ ἐπιφερόμενον: quod ex supe-
 rioribus quasi inferatur. Vt illorum sit προφορά,
 huius autem ἐπιφορά, conclusio. Εἰς τὴν νόμι-
 σον νομοθετῶν.) Ex legumlatorum iudicio. Αὐτὰ
 τῆς ἐνστάσεως, καὶ τῶν μετὰ τὸ πρᾶγμα.) Ab euen-
 tu, ὅτι ijs, quæ facinus illud consequuntur. Εἰς
 παθέσθαι.) Vehementior, ὅτι ad mouendum effi-
 caci-ior. Εἰς θέσιν ἐπιτακτικὰ, κατ' ἐναντιότη-
 τὰ.) Addita ad nomen, intendendi, seu amplican-
 di causa, per contrariorum compositionem. Αὐ-
 ξησις τῆς λέξεως.) Amplificatio in uno uerbo posi-
 ta. Παραμυθία τῆς παρρησίας.) Mitigatio licen-
 tiæ asperitatis. Ἡδυνή, καὶ σύννομή.) Morum a-
 mabilium habens significationem, ὅτι ad concili-
 andam beneuolentiam directā. Εὐπειθεσί τῆς

προσφω-

προσφωνήσεως, & προσδέσει.) Interpositione compellationis, & adiunctione sub finem. Σφραγισμένη.) Acris figura. Εν τῇ πρώτῃ, καὶ ἐν τῇ τρίτῃ.) A principio, & fine, aut, ut loquuntur Grammatici, à fronte, & à tergo.

CAP. II.

Μέσον δέ, τὸ ἐνάτῃς, &c. Intermedium autem ac temperatū dicendi genus est: quod inter utrumque istorum duorum est interiectum: quorum alterum summissius, alterum sublimius est. Κατηγορητικὸν, καὶ ἐπιλογικόν.) In accusando, & perorando usitatum. Απολογητικόν, & παραινευστικόν.) Cuius usus est in defendendo, & confirmando. Στάσις ἀντιθετικῇ.) Constitutio qualitatis assumptivæ, per remotionem. Λόγος ἀντιονόματος, εἰς τὸ μέγεθος τῆς λέξεως.) Oratio pro uerbo posita, ad orationis amplitudinem. Ad ἐπιτασίαν τῆς ἰσχύος.) Ad erigendam, extollendamq; aliquantulum sermonis humilitatem: ὑπὲρ ἑαυτῆς, supina, abiecta; uideatur esse oratio. Τὸ κοινόν, ἢ ἐπαγωγὴ.) Complexio brevis eorum, quæ induci poterant, paucis facta uerbis.

CAP. III.

Ανεσις.) Remissionem. Λεπτότης.) Tenuis, subtile, macilentum. Λεωρότης, tenuitas, gracilitas, subtilitas, attenuatio.

Ιχνὸς χαρακτὴρ τῆς λόγου, &c.) Gracile filum
orationis, tenue, subtile. Gel. lib. 7. Ιχνότης.)
Gracilitas.

Κατιχνώμενα.) Attenuata. Κατιχνόω enim est
attenuo.

CAP. IIII.

Βομβιολογία, uel βομφιολογία, καὶ σόμφασις.)
Tumor immodicus orationis. De quo uide librū,
quem de uitijis orationis, ante aliquot annos edi-
dimus. Κανονισμὸν, & ψυχρότητα.) Vitiosam
imitationē, & frigidum genus dicendi. Αλλυ-
γοεῖν.) Dicta per allegoriam seu per inuersionē:
Ἀρχαϊσμός.) Antiqua uerbi deflexione. Sunt tamē
ἀρχαϊσμοί, in coniunctis etiam uerbis: ut sunt, lu-
dere ludum, furere furorem, audax ausum facinus
facere, &c. Ταπεινότης.) Deformitati proxi-
mum est humilitatis uitium: quod ταπεινότης uo-
cant: qua rei magnitudo, uel dignitas minuitur.
ut, saxea est uerruca, in summo montis uertice.
Quintilianus ubi uerrucam pro colle dixit Cato.
authore Gellio.

CAP. V.

Πολιτικά.) Pertinentes ad reipublicæ statum,
& gubernationem. Σεμνή ἀνάστασις.) Grauis
clausula. Κατάληξις.) Idem quod clausula, perio-
di terminatio.

CAP.

Τὸ σολομοφανές.) Quod speciem habet solæ-
cimi. ἢ καινοπρεπές.) Noua uerborum consecu-
tio. Trapezuntius innouationem nominat. πρό-
τασις, ἔ παρομολογία.) Propositio, ἔ cōcessio.

Τὰ κωλυτικά αἰτία.) Cause prohibentes, seu
impedientes. Προσφώνησις ἀναθετική.) Appel-
latio dedicatoria, uel nuncupatoria. Προσώ-
δοσις προσωυαπαντήσει.) In distributis supposita
ratio, per inuersionem, uel decussationem. Από-
στασις ἀντίθεως ἐνευα.) Deflexio à continuatione
uerborum, ἔ sententiarum. non enim dicit. Ete-
nim, uel nam, ἔ c. augendi causa. Τελινὰ αἰ-
τίαν, ἀόριστος.) Causam finalem, infinitè. Συ-
στάσει τὸ πρᾶγματ.) Commendatione rei.

Διαστολή τῶν αἰτίων.) Distinctione causarum.

INDEX CAPITVM

libri primi.

- I. De figuratis incisfis.
In Articulo in ambitu, ἔ extra ambitum.
- II. De membris figuratis, extra periodum.
ἔ de membratim facta oratione, eadēq;
conformata,
Repetitione. Conuersione.
Exclamatione. Ratiocinatione.
Subie-

INDEX.

Subiectione.

IIII. Caput adhuc de membratim facta oratione, eademq; exornata,

Gradatione.

Disiunctione.

Conduplicatione.

Interpretatione.

Permissione.

Dubitatione.

Expeditione.

Dissolutione.

Compari.

Licentia.

Frequentatione.

Significatione.

Breuitate.

Modo uerbi, ut intellectione.

IIII. De incisim, & membratim facta oratione.

In complexione, *ἐν ἀλλὰ ξ*.

Ratiocinatione.

Imaginem.

Notatione.

Sermocinatione.

Demonstratione.

V. Incisa, & periodi *ἐν ἀλλὰ ξ*, ἢ ἀμειβαίως, continuata.

In Ratiocinatione.

VI. Membra, & periodi, *ἐν ἀλλὰ ξ* coniuncta.

In subiectione.

VII. De adiunctione periodorum.

In distributione.

VIII. De periodo, uel de continuatione.

INDEX.

De materia il-
lius, ut est

{ Sententia omnis, & præcipue
γνώσις.
Contrarium, & contentio.
Conclusio.

IX. De forma periodorum, quæ sumitur à nu-
mero membrorum.

Periodi *μονήτωροι*, quæ uno membro absoluntur,
et conformantur.

Articulo.	Exclamatione.
Ratiocinatione.	Similiter cadente.
Annominatione.	Subiectione.
Gradatione.	Definitione.

X. Caput. Coniunctione. Adujunctione.

Conduplicatione.	Dubitatione.
Præcisione.	Diminutione.
Imagine.	Significatione.

XI. VERBI modo, ut pronominatione.

Superlacione.	Intellectione.
Translatione.	Circuitione.

Transgressionem, seu peruersionem, & trans-
iectionem.

XII. *Περίοδοι σύνωροι*, duorum membrorum
ambitus figurati.

Traductione.	Exclamatione.
Interrogatione.	Ratiocinatione.
Compari.	Similiter cadente.
Similietr desinente.	Annominatione.

XIII. Subiectione. Definitione.
Trans-

INDEX.

- Transfitione. Præteritione, uel
Occupatione.
Disiunctione. Cōmutatione. Permissiōe.
XIIII. Distributione. Licentia.
Descriptione. Diuisione. Expolitione.
XV. Sermocinatione. Conformatione.
Breuitate.
XVI. Verbi modo, ut Nominatione.
Pronominatione. Denominatione.
Superlatione. Intellectione.
Permutatione.
XVII. περίοδοι τριώνωλοι, trium membrorū
conuersiones figuratæ,
Traductione. Exclamatione.
Interrogatione. Ratiocinatione.
Similiter cadente. Subiectione.
Definitione. Correctione.
Præteritione. Conduplicatione.
Commutatione. Præcisione.
XVIII. Distributione. Licentia.
Diminutione. Similitudine.
Exemplo. Conclusionē.
Effictione.
XIX. περίοδοι τετραώνωλοι, quæ sunt qua-
tuor membrorum, figuratæ.
Conuersione. Complexione.
Ratiocinatione. Gradatione.
Correctione. Præteritione.

INDEX.

Commutatione.	Distributione.
Diuisione.	Expolitione.
Similitudine.	
XX. περὶ ὁδῶν, comprehensiones plurium,
quàm quatuor membrorum, figuratæ.	
Conuerfione.	Ratiocinatione.
Similiter deficiente.	Gradatione.
Expeditione.	Præcisione.
Descriptione.	
XXI. τὰ πνεύματα, spiritus oratorij productiones figuratæ.	
Descriptione.	Frequentatione.
Expolitione.	Similitudine.

INDEX CAPITVM libri secundi.

- I. De duabus dicendi formis, ex quibus reliqua demanant genera.
- De Elegãtia, eiusq; partibus, Latinitate, & de
- II. Explanatione. De compositione.
- III. De dignitate, uel oratione figurata.
- IIII. De exornationibus uerborũ, ut sunt,
- Repetitio. Conuerfio.
- Complexio. Traductio.
- Contentio. Exclamatio.
- Interrogatio. Ratiocinatio.
- Sententia. 10. Contrarium.
- V. Mem=

INDEX.

V. Membrum.	Articulus.
Continuatio.	Compar.
Similiter cadens.	Similiter desinens.
Annominatio.	
VI. Subiectio.	Gradatio.
20. Definitio.	Transitio.
Correctio.	Occupatio.
VII. Disiunctio.	Coniunctio.
Adiunctio.	Conduplicatio.
Interpretatio.	Commutatio.
VIII. 30. Permissio.	Dubitatio.
Expeditio.	Dissolutio.
Præcisio.	Conclusio.
IX. Demodificationibus uerborum.	
De Nominatione.	Pronominatione.
Denominatione.	
X. Intellectione.	Abusione.
Translatione.	Permutatione.
XI. Superlatione.	Circuitione.
Transgressionem.	
XII. De exornationibus sententiarum, quæ ἀνὰ διαφοράς appellantur. ut sunt,	
Distributio.	Licentia.
XIII Diminutio.	Descriptio.
Diuisio.	Frequentatio.
XIII. Expolitio.	Commoratio.
XV. Contentio.	Similitudo.
XVI. Exemplum.	Imago. Effectio.
	X ij

INDEX.

XVII. Notatio.

Sermocinatio.

Conformatio.

Significatio.

XVIII. Breuitas.

Demonstratio.

XIX. Distinctio Exornationum, facta dicendi formis dignitati subiectis.

Σχήματα generis	{	Dilucidi.	
		Breuis.	Morati.
		Probabilis.	Ampli.
		Illustris.	Acris.
		Grauis.	Suauis.
		Ornati.	Sermonis.

Αναμειψαίσις exornationum τῆς λέξεως, ὅ
alia earum distinctio.

XX. Distinctio schematum τῆς διανοίας.

Sunt enim alia	{	τοπικά.
		τακτικά, λιταστικά, διηγε- τικά, λιτασπνευστικά, ὑβρι- κά, ὑποκειτικά.

Alia distinctio, facta tribus dicendi generibus.

XXI. Hermogenis distinctio, iuxta ιδέας τῶ
λόγῳ. Sunt enim alia,

Καθαρά. Εὐπεινῆ. Σεμνά. Τραχέα. Σφοδρά.
Αμυστικά. Λαμπρά. Περιβολικά. Μεγά. Καλά.
Γοργά. Αφελῆ. Δρυμέα. Ωραία. Επεινῆ. Αληθῆ.
Βαρέα. Δεινά.

XXII. Σχήματα λέξεως, eodem modo di-
σινετα. XXIII.

INDEX.

XXIII. Catalogus ornamentorum, ex-ter-
tio de Oratore Ciceronis.

XXIII. De iisdem, ex eiusdem Oratore
perfecto, ad M. Brutum.

INDEX CAPITVM

libri tertii.

I. De tribus generibus dicendi: & primum de
gravi figura.

II. De mediocri, uel tēperato genere orationis.

III. De attenuata figura.

IIII. Vitia elocutionis, ac primum de uitiosa
gravitate: quæ turgida, & inflata dicitur.

V. De Vitio Mediocritatis.

VI. De Vitio Attenuatæ figuræ.

VII. De usu duarum formarum dicendi: quo
modo obseruandæ, & notandæ sint, in elo-
quentium authorum scriptis. Exemplum
est præfatio primi libri Rhetoricorū ad
Herennium.

FINIS.

